

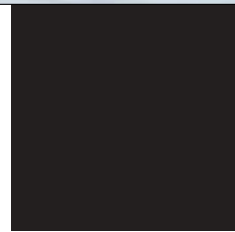


Výroční zpráva

2002



Komerční banka, a. s.





# 8 763

Čistý zisk dosáhl dle IFRS výše 8 763 milionů Kč, což představuje nárůst o 246,1 % v porovnání s rokem 2001.

# 12,5 %

V roce 2002 se bance podařilo zvýšit čisté provozní výnosy o 12,5 % na 9 837 milionů Kč.

# 4,3 %

Bilanční suma v roce 2002 vzrostla o 4,3 % a k 31. prosinci 2002 dosáhla výše 439,8 miliardy Kč.





# 101%

Akcie Komerční banky v roce 2002 posílily o 101 % a výrazně překonaly růst PX-50, hlavního indexu Burzy cenných papírů Praha.

# 1 262

Na konci roku 2002 Komerční banka obsluhovala 1 262 tisíc klientů, což představuje meziroční nárůst o 18 tisíc zákazníků.

# 391

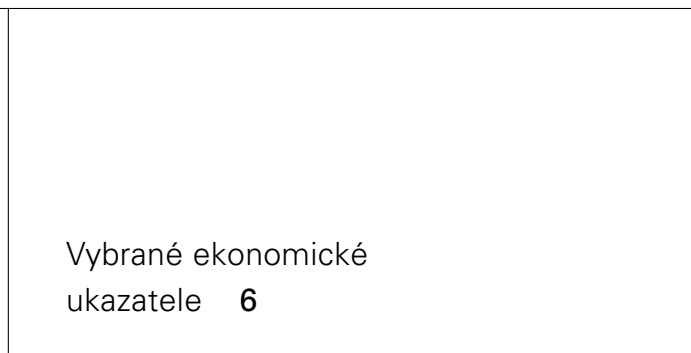
Přímého bankovníctví na konci roku 2002 využívalo více než 391 tisíc klientů, což představuje téměř jednu třetinu všech klientů KB.

# Obsah



1

Profil společnosti 5



2

Vybrané ekonomické ukazatele 6



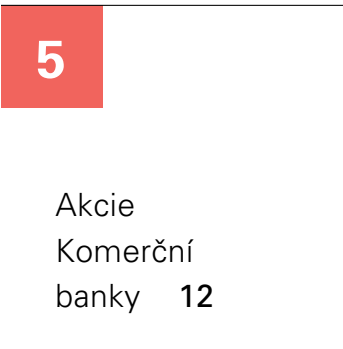
3

Rozhovor s předsedou představenstva a generálním ředitelem 8



4

Hlavní události roku 2002 10



5

Akcie Komerční banky 12



6

Vývoj makroekonomického prostředí 15





7

Zpráva představenstva 16

Strategie 16  
Obchodní aktivity 18  
Retailové bankovníctví 20  
Podnikové bankovníctví 22  
Investiční bankovníctví 23  
Speciální obchody 24

Řízení rizik 26  
Informační technologie 33  
Lidské zdroje 34  
Obecně prospěšné projekty 36  
Komentář k nekonsolidovaným finančním výsledkům dle IFRS 37  
Finanční skupina Komerční banky 41

	<p><b>Vrcholové orgány a organizační struktura společnosti 52</b></p> <p>Představenstvo 53          Výkonný výbor 55          Dozorčí rada 55          Organizační struktura 56</p>	<p><b>Akcionáři 57</b></p> <p>Struktura akcionářů 57          Zásadní rozhodnutí a výsledky          valných hromad konaných v roce 2002 57</p>	<p><b>9</b></p>	
	<p><b>10</b></p> <p>Zpráva dozorčí rady 58</p>		<p><b>11</b></p> <p>Auditorská zpráva pro akcionáře Komerční banky 59</p>	
	<p><b>12</b></p> <p>Čestné prohlášení 60</p>	<p><b>Finanční část 61</b></p> <p>Nekonsolidované výkazy a příloha účetní závěrky dle CAS 62          Nekonsolidované výkazy dle mezinárodních standardů          pro finanční výkaznictví (IFRS) 115          Konsolidované výkazy a příloha účetní závěrky dle mezinárodních          standardů pro finanční výkaznictví (IFRS) 119          Finanční charakteristika za období 1998 – 2002 168</p>	<p><b>13</b></p>	
<p>Doplňující informace dle zákona o cenných papírech 169</p>	<p>Identifikační údaje společnosti zapsané v obchodním rejstříku 169          Údaje o cenných papírech společnosti 172          Požitky členů statutárních orgánů a vedení společnosti 176          Údaje o počtu akcií, které jsou v majetku statutárních orgánů 176          Souhrnný popis nemovitostí vlastněných společností 176          Investice 176          Informace o soudních sporech 177          Dodatečné informace 178</p>	<p><b>14</b></p> <p>Zpráva o vztazích mezi propojenými osobami 179</p>	<p><b>15</b></p>	







# Profil společnosti

**Komerční banka (KB) patří k nejvýznamnějším bankovním institucím nejen v České republice,** ale i v regionu střední a východní Evropy. Od roku 1992, kdy byla transformována ze státního peněžního ústavu na akciovou společnost, si vybudovala výsadní postavení jednoho ze základních pilířů bankovního systému České republiky. V říjnu 2001 byl úspěšně dokončen privatizační proces a skupina Komerční banky (včetně jejích dceřiných společností) se stala **součástí francouzské finanční skupiny Sociétés Générale (SG).**

Skupina Komerční banky poskytuje klientům komplexní služby v oblasti drobného, podnikového a investičního bankovníctví. Prostřednictvím rozsáhlé sítě 331 obchodních míst a přímého bankovníctví zajišťuje Komerční banka obsluhu jednoho a čtvrt milionu klientů z řad občanů i podniků.

## Retailové bankovníctví

V oblasti drobného bankovníctví se Komerční banka zaměřuje na poskytování komplexních finančních služeb fyzickým osobám a malým podnikům. Banka nabízí klientům depozitní, úvěrové produkty a platební služby, a to jak prostřednictvím bankovních poradců a poboček, tak přímého bankovníctví. Klienti mohou také vedle standardních bankovních produktů využít možnosti pojištění, důchodového připojištění, uzavřít smlouvu o stavebním spoření nebo leasingovou smlouvu či investovat do podílových fondů.

## Podnikové a investiční bankovníctví

Tato oblast zahrnuje obsluhu středních podniků, municipalit a velkých podniků. Komerční banka prostřednictvím bankovních poradců a přímého bankovníctví poskytuje klientům platební služby, financování obchodu, leasing, factoring, úvěrování, správu aktiv, služby kapitálového trhu, finanční poradenství a další služby v závislosti na individuálních potřebách klienta.

Začleněním do Sociétés Générale se Komerční banka stala součástí bankovní skupiny, která patří k největším a zároveň nejziskovějším v Evropě. Více než 15 milionům klientů nabízí skupina SG ve svých 3 100 pobočkách po celém světě ty nejkvalitnější služby a komplexní finanční servis zahrnující drobné bankovníctví, správu aktiv, privátní bankovníctví, podnikové a investiční bankovníctví.

# Vybrané ekonomické ukazatele



”

## Nekonsolidované údaje

IFRS, mil. Kč	2002	2001	2000
<b>Finanční výsledky</b>			
Celkové provozní výnosy	22 597	23 809	21 805
Provozní náklady celkem *	-12 760	-15 065	-13 783
Čistý zisk/ztráta	8 763	2 532	-19
<b>Rozvaha</b>			
Bilanční suma	439 753	421 720	402 205
Úvěry klientům (čisté)	121 154	135 197	126 943
Vklady klientů	341 114	321 345	287 624
Vlastní kapitál celkem	33 758	23 598	20 211

\* Včetně restrukturalizačních nákladů.





IFRS, %	2002	2001	2000
<b>Poměrové ukazatele</b>			
Rentabilita průměrného kapitálu (ROAE)	30,6	11,6	x
Rentabilita průměrných aktiv (ROAA)	2,0	0,6	x
Kapitálová přiměřenost (dle ČNB)	13,4	15,2	14,4
Čistá úroková marže	3,3	3,6	3,6
Poměr nákladů k výnosům	56,5	63,3	63,2

IFRS – International Financial Reporting Standards

	2002	2001	2000
<b>Ostatní údaje</b>			
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců	8 935	9 873	11 865
Počet obchodních míst	331	323	342
Počet bankomatů	440	335	297
Počet platebních terminálů	8 480	6 019	4 440

Rating	Krátkodobý	Dlouhodobý
Fitch	F2	BBB+
Moody's	Prime-1	A1
Standard & Poor's	A-3	BBB-

# Rozhovor

## s předsedou představenstva a generálním ředitelem

Rok 2002 byl pro KB rokem velkých změn, rokem, kdy byl v bance zahájen rozsáhlý transformační program. Co je jeho konkrétním cílem?

Komerční banka zahájila transformační program s cílem stát se jak vedoucí finanční institucí v oblasti retailového bankovníctví (trh fyzických osob, malých a středních podniků), tak i hlavním poskytovatelem služeb investičního bankovníctví pro velké podniky na českém trhu. Tohoto cíle můžeme dosáhnout, pouze pokud se budeme výrazněji orientovat na klienty, nabízet širokou škálu produktů přizpůsobených potřebám zákazníků, posilovat prodejní strategii zahrnující všechny distribuční kanály (pobočkovou síť i přímé bankovníctví) a restrukturalizovat finanční skupinu banky tak, aby se využilo potenciálu křížového prodeje produktů. Transformační program se také zaměřuje na zvýšení produktivity práce, řízení nákladů a zkvalitnění úvěrového portfolia. Jedním z úkolů loňského roku bylo vytvoření nové image banky, a to propojením mezinárodní image Sociétés Générale a stávající značky KB. Nová firemní identita, tedy nové logo, se vztahuje na všechny naše aktivity a každodenní provoz banky. Nové logo slouží také jako jednotná identita pro všechny dceřiné společnosti, kde má KB stoprocentní podíl.

Významná část transformace banky se týká její obchodní sítě. Můžete říci, jaké budou nejvýraznější změny? Co transformace obchodní sítě přinese klientům?

Probíhající transformace banky bude přínosem především pro naše klienty. Změny obchodní sítě jsou postaveny na třech základních principech.

- Především je to dostupnost. Ta předpokládá výrazný rozvoj přímého bankovníctví tak, aby měli klienti možnost spojit se s bankou, kdy budou chtít, odkud budou chtít a jak budou chtít. Jsou to právě kanály přímého bankovníctví (telefonní, internetové a PC bankovníctví), které činí banku klientům maximálně dostupnou.
- Druhým principem je blízkost. Každý náš klient bude mít od května 2003 svého bankovního poradce. Jde o nejvýznamnější změnu ve vývoji KB v posledních letech.
- Třetím principem je odbornost. KB chce a bude poskytovat služby na nejvyšší úrovni.

Zmínil jste se o klíčových úkolech transformačního programu a z něj plynoucích výhodách pro klienty. Co přinese transformační program akcionářům Komerční banky?

V první řadě bych rád zdůraznil ziskovost Komerční banky. V roce 2002 se bance podařilo zvýšit čisté provozní výnosy o 12,5 % na 9,8 miliardy Kč. Díky nízkým nákladům na krytí rizik a několika jednorázovým položkám (rozpuštění všeobecných rezerv, vykázání odložené daňové pohledávky) banka vykázala čistý zisk ve výši 8,8 miliardy Kč (277 milionů euro). Po několika letech také banka, počínaje rokem 2002, začala vyplácet dividendy a při pohledu na výsledky hospodaření roku 2002 předpokládám, že v tom bude pokračovat i letos. Rád bych také zdůraznil vynikající vývoj ceny akcií KB. V roce 2002 se akcie KB zhodnotila o 101 %, její cena hladce prolomila úroveň dvou tisíc korun na akcii a stala se nejobchodovanějším titulem na Pražské burze cenných papírů.

V souvislosti s finančními výsledky transformačního programu v nadcházejících letech se banka zaměřuje především na zvyšování celkových výnosů o 5 % ročně a na pokračování úspěšného řízení nákladů (5% snižování celkových provozních nákladů ročně). Vezmeme-li také v úvahu zkvalitnění úvěrového portfolia, měla by banka ke konci roku 2004 dosáhnout svého cíle – 25% rentability vlastního kapitálu (ROE), za předpokladu stabilního vývoje kapitálu (Tier 1).



Alexis Juan

Mohu vás ujistit, že všechny změny jsou vedeny snahou vyjít klientům maximálně vstříc a nabídnout jim ten nejlepší servis.

**KB dala v roce 2002 svým aktivitám také širší společenský rozměr a definovala svou sponzorskou strategii. Jaké jsou její hlavní principy?**

Hlavními oblastmi působení KB se stala kultura, amatérský sport a podpora vzdělávání. Nová strategie sponzoringu vyjadřuje tři hlavní hodnoty banky: odbornost, inovaci a týmového ducha. KB se stala generálním partnerem Národního divadla. Toto partnerství není nahodilé. Obě instituce mají mnoho společného. KB je bankou českou a Národní divadlo je symbolem boje českého národa za svébytnost. Kdo jiný by měl stát po boku této kulturní instituce než banka, která se už od svého vzniku podílí na rozvoji hospodářství nezávislého českého státu. KB také podpořila vybrané projekty Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK a přispěla rovněž nemalou částkou právě na humanitární koncert tohoto orchestru, jehož výtěžek byl určen na obnovu míst postižených záplavami.

**Zmínili jste katastrofální srpnové povodně. Jak je zvládla Komerční banka a její zaměstnanci?**

Musím říci, že obdivuhodně. Tam, kde jsme museli pobočky zavřít, jsme zajistili obsluhu klientů v náhradních prostorách nebo na jiných pracovištích banky. Naši zaměstnanci projevili úžasnou loajalitu a mimořádné pracovní nasazení. I to je potvrzením, že banka myslí především na klienty, a zárukou toho, že tomu tak bude i nadále.

**Jaká tedy jsou závěrečná slova předsedy představenstva a generálního ředitele KB?**

Závěrem bych rád poděkoval všem našim klientům za to, že si KB vybrali jako svou banku a že jí jsou věrní. Mohu vás ujistit, že všechny změny jsou vedeny snahou vyjít klientům maximálně vstříc a nabídnout jim ten nejlepší servis. Rád bych také poděkoval zaměstnancům KB za jejich tvrdou práci, motivaci a nasazení, protože rok 2002 byl rokem jistě velmi náročným. V neposlední řadě je třeba zdůraznit, že plná podpora ze strany skupiny Sociétés Générale prostřednictvím její finanční síly a spolehlivosti, doplněná širokým spektrem dovedností a dlouhodobých odborných zkušeností, činí z Komerční banky velmi silného obchodního partnera na tomto trhu. Věřím proto, že spojení SG s KB bude pro klienty, akcionáře i zaměstnance přínosné i v letech následujících.



# Hlavní události roku 2002

<b>Transformační program</b>	Na počátku roku banka zahájila transformační program, jehož cílem je přeměnit banku v předního poskytovatele bankovních služeb individuálním klientům a zároveň upevnit její pozici na trhu podnikového a investičního bankovníctví.
<b>Mimořádná valná hromada</b>	Mimořádná valná hromada Komerční banky, konaná dne 28. března 2002, schválila koupi pražské pobočky Sociétés Générale. Rovněž byla schválena změna stanov rozšiřující počet členů představenstva z pěti na šest.
<b>Řádná valná hromada</b>	Řádná valná hromada dne 26. června 2002 schválila výsledky hospodaření banky a zprávu představenstva o podnikatelské činnosti za rok 2001. Valná hromada dále rozhodla o vyplacení dividend za rok 2001.
<b>Restrukturalizace Komerční pojišťovny</b>	Komerční pojišťovna prodala portfolio pojistných smluv pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (povinné ručení) a havarijního pojištění pojišťovně Kooperativa. Tento krok je plně v souladu s novou strategií orientovanou na oblast životního pojištění.
<b>Produkty pro povodněmi postižené občany a firmy</b>	V důsledku rozsáhlých srpnových povodní se banka rozhodla postiženým klientům nabídnout bezúročnou překlenovací půjčku, zvýhodněné hypotéky, speciální úvěr na rekonstrukci po povodních, individuální splátkový kalendář, nulové poplatky za předčasný výběr a individuální řešení finančních problémů.
<b>Nová firemní identita</b>	Banka uvedla novou firemní identitu vyjadřující její novou strategii a příslušnost k mezinárodní skupině Sociétés Générale.
<b>Nová segmentace klientů a organizace prodejní sítě</b>	Banka představila novou segmentaci klientů a na ni navazující organizaci obchodní sítě KB, jejichž cílem je podstatné zlepšení úrovně služeb poskytovaných všem klientům.
<b>Rozšíření produktové nabídky</b>	V průběhu roku banka uvedla na trh několik produktových novinek. Mezi nejdůležitější patří <i>Perfekt konto</i> , nový balíček určený fyzickým osobám pro každodenní obsluhu financí, Vital, spořicí program spojený se životním pojištěním, Optimum Medicum a Premium Medicum, dva nové balíčky finančních produktů určené pro fyzické osoby – podnikatele a právnické subjekty v oboru zdravotnictví a <i>Garantovaná platba</i> , která umožňuje bezhotovostní platební styk prostřednictvím čipové karty.
<b>Generální partner Národního divadla</b>	Komerční banka a Národní divadlo v listopadu podepsaly Smlouvu o partnerské spolupráci. Na základě této dohody se Komerční banka stala generálním partnerem Národního divadla.
<b>Zvýšení ratingu KB</b>	Ve druhé polovině roku tři nejvýznamnější ratingové agentury Fitch, Moody's a Standard & Poor's zvýšily ratingové hodnocení Komerční banky a vyjádřily tak důvěru v probíhající transformační program a začleňování banky do skupiny Sociétés Générale.
<b>Prodej portfolia nebonitních úvěrů</b>	Představenstvo Komerční banky rozhodlo o prodeji portfolia nebonitních pohledávek banky společnosti GE Capital Corporation.



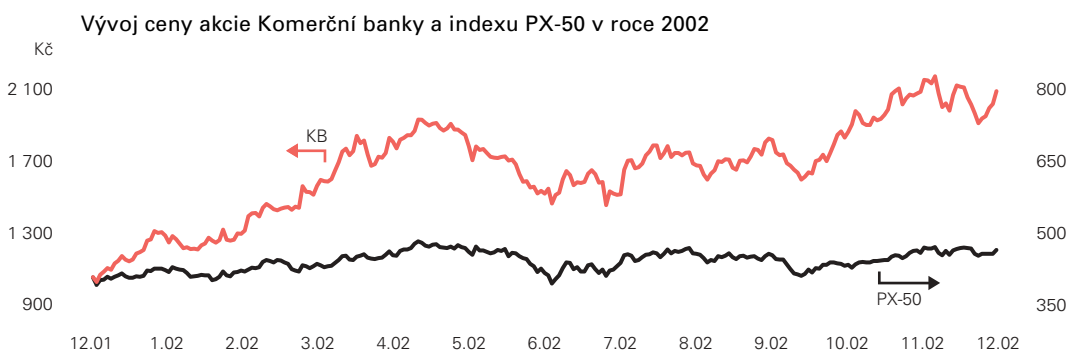
# Akcie Komerční banky

## Obchodování s akciemi Komerční banky

Akcie Komerční banky jsou obchodovány na veřejných kapitálových trzích v České republice řízených organizátory trhů Burzou cenných papírů Praha (BCPP) a RM-SYSTÉMem (organizátor mimoburzovního trhu s cennými papíry) pod označením ISIN: CZ0008019106. Akcie jsou obchodovány na hlavním trhu Burzy cenných papírů Praha. Dále jsou akcie Komerční banky obchodovány ve formě Globálních depozitních certifikátů (GDR) na Burze cenných papírů v Londýně (London Stock Exchange) a v systému PORTAL (trhu National Association of Securities Dealers, Inc.) v USA.

## Vývoj ceny akcie

Akcie Komerční banky v roce 2002 posílily o 101 % a výrazně překonaly růst PX-50, hlavního indexu Burzy cenných papírů Praha. Cena akcií Komerční banky na konci roku 2002 činila 2 078 Kč za jednu akcii oproti 1 036 Kč na konci roku 2001. K 31. prosinci 2002 tak tržní cena akcie představovala 2,3-násobek účetní hodnoty na akcii (účetní hodnota na akcii 888 Kč). Tržní kapitalizace banky ke stejnému datu dosáhla 79 miliard Kč.



Akcie Komerční banky byla v roce 2002 nejlikvidnějším titulem na hlavním trhu Burzy cenných papírů Praha. Průměrné denní obchodování dosáhlo objemu přibližně 387 milionů Kč.





### Údaje o akciích Komerční banky

	2002	2001	2000	1999
Celkový počet vydaných akcií <sup>1)</sup>	38 009 852	38 009 852	38 009 852	19 004 926
Tržní kapitalizace (mld. Kč)	79,0	39,4	34,7	11,6
Zisk/ztráta na akcii (Kč) <sup>2)</sup>	230,5	66,6	-0,5	-514,7
Cena akcie na BCPP (Kč)				
maximum	2 161,0	1 184,0	1 152,0	993,6
minimum	1 016,0	806,7	612,5	264,1
uzavírací na konci období	2 078,0	1 036,0	912,1	612,5

<sup>1)</sup> nominální hodnota akcie 500 Kč

<sup>2)</sup> zisk na jednu akcii (IFRS nekonsolidovaný)

### Výplata dividend

V červnu 2002 schválila valná hromada Komerční banky výplatu dividendy za rok 2001 ve výši 11,50 Kč před zdaněním na jednu akcii. Toto rozhodnutí bylo výrazem důvěry majoritního akcionáře v další pozitivní vývoj Komerční banky. V souladu s předchozím rozhodnutím navrhne vedení Komerční banky na valné hromadě v červnu 2003 akcionářům výplatu dividendy za rok 2002.

	2001	2000	1999
Dividenda (Kč) <sup>1)</sup>	11,50	0	0
Celková dividenda/zisk (%) <sup>2)</sup>	17,30	0	0

<sup>1)</sup> dividenda na jednu akcii před zdaněním, které činí 15 % dle platných zákonů ČR

<sup>2)</sup> IFRS nekonsolidovaný





Po konsolidaci bankovního sektoru v roce 2001 začaly české banky fungovat v roce 2002 jako standardní finanční instituce.

# Vývoj makroekonomického prostředí

Česká ekonomika rostla v roce 2002 rychleji než ekonomiky většiny jejích hlavních obchodních partnerů, byť poněkud pomalejším tempem než v roce 2001: růst hrubého domácího produktu dosáhl 2,0 %. Hlavním motorem hospodářského růstu byla soukromá spotřeba domácností, která představovala nejstabilnější a nejdynamičtější faktor táhnoucí HDP. Investice do fixního kapitálu rostly velmi pomalu v důsledku slabé zahraniční poptávky. Příspěvek externího sektoru byl opět negativní vlivem malé zahraniční poptávky, silného kurzu koruny a zvýšené poptávky po dovozech způsobené srpnovými záplavami. Nicméně tento negativní vliv byl slabší než v roce 2001.

Rok 2002 byl rokem s historicky nejnižší inflací v novodobé historii České republiky. Inflace klesala během celého roku kvůli silné koruně, klesajícím dovozním cenám a slábnoucí zahraniční i domácí poptávce. Koncem roku 2002 dosáhl index spotřebitelských cen 0,6 % (hodnota indexu cen průmyslových výrobců byla -0,7 %) a průměrné spotřebitelské ceny za celý rok vzrostly pouze o 1,8 %, nejméně od roku 1990.

V roce 2002 zrychlilo posilování české měny. Česká koruna posílila vůči euru o 9,6 % (v porovnání s průměrným kurzem roku 2001). Silná měna postihla české exportéry, avšak jen určitou část a pouze do určité míry. Trend silného posilování české měny se zastavil až koncem roku, kdy se koruna vrátila ke svým hodnotám z ledna 2002.

Kombinace silného kurzu české měny, slabé zahraniční poptávky a relativně nízkých cen surovin vedla v průběhu roku k poklesu jak dovozů, tak vývozů. Saldo obchodní bilance skončilo v roce 2002 deficitem 74,5 miliardy Kč, tedy o více než 42 miliard Kč nižším než v roce 2001. Údaje o zahraničním obchodě naznačují, že čeští vývozci byli schopni konkurovat na zahraničních trzích, přestože koruna posilovala. Běžný účet platební bilance skončil schodkem 5,3 % HDP.

Průmysl vzrostl v roce 2002 o solidních 4,8 %. Růst průmyslu byl tažen především podniky ve vlastnictví zahraničního kapitálu, které rostly nejrychleji. Podíl zahraničních společností na tržbách průmyslu koncem roku 2002 dosáhl 46 % a tyto společnosti též udržují konkurenceschopnost českých vývozů. Slábnoucí poptávka zasáhla rovněž stavebnictví, jehož produkce vzrostla o 2,5 %. Silná spotřebitelská poptávka se v roce 2002 odrazila v růstu maloobchodního obrátu o 2,7 %.

Po konsolidaci bankovního sektoru v roce 2001 začaly české banky fungovat v roce 2002 jako standardní finanční instituce. Konkurence v českém bankovním sektoru se zvýšila a zlepšila se kvalita poskytovaných služeb. Díky historicky nejnižším úrokovým sazbám dynamicky rostly poskytované spotřebitelské úvěry a hypotéky; rovněž došlo k rozšíření nabídky produktů a služeb poskytovaných podnikům.



# Zpráva představenstva

## Strategie



Strategií Komerční banky je stát se předním poskytovatelem finančních služeb pro individuální klienty a zároveň si udržet svoji pozici na trhu podnikového a investičního bankovníctví v České republice.

Ve snaze dosáhnout tohoto cíle zahájila banka za podpory Sociétés Générale na počátku roku 2002 rozsáhlý transformační program čítající více než 150 strategických projektů a dotýkající se všech oblastí bankovní činnosti. Transformační program bude dokončen v průběhu roku 2003. Jeho završení je nezbytnou podmínkou pro úspěšné naplnění tříletého obchodního plánu banky, který zahrnuje následující cíle:

### Nový přístup orientovaný na klienta

Komerční banka s cílem zajistit lepší obsluhu klientů zavedla novou klientskou segmentaci založenou na třech hlavních segmentech: Občané, Střední podniky a municipality a Podniky. V souvislosti s touto změnou došlo k zásadní reorganizaci prodejní sítě. Reorganizace spočívá především v zavádění individuální obsluhy pro každého klienta a vytváření sítě obchodních míst specializovaných na obsluhu klientů konkrétního segmentu. Optimalizace prodejní sítě zahrnuje i otevírání nových obchodních míst a realokaci některých současných poboček.

### Rozvoj vícekanálové obsluhy klientů

Zkvalitnění dostupnosti nabízených služeb pro všechny klienty patří mezi hlavní principy Komerční banky. Ve snaze zvýšit využití přímého bankovníctví (telefonní, internetové a PC bankovníctví) pro běžné bankovní operace se banka zaměřila na integraci přímého bankovníctví do prodejní sítě. V souladu s touto strategií banka pokračovala v rozvoji služeb přímého bankovníctví a zavádění nových produktů.

### **Nabídka produktů odpovídajících potřebám klientských segmentů**

V návaznosti na vytvoření nové segmentace klientů se banka zaměřila na nabídku produktových balíčků odpovídajících potřebám jednotlivých klientských skupin. S cílem využít potenciál křížového prodeje produktů banka nově zahrnuje do své nabídky i produkty společností v rámci skupiny KB. V průběhu roku 2002 rovněž došlo k výraznému zjednodušení a zpřehlednění nabízených produktů vytvořením tzv. rodin produktů.

### **Zavedení nové firemní identity**

V říjnu 2002 Komerční banka představila novou firemní identitu vyjadřující novou strategii a příslušnost k silné skupině Société Générale. Logo skupiny Komerční banky využívá jak image Société Générale, tak stávající značky KB. Jednotná image společností celé skupiny napomáhá využít potenciálu křížového prodeje produktů. Současně s prezentací nové image banka představila i novou reklamní kampaň „*Klidně se do toho pusťte. Pomáháme Vám měnit Váš svět.*“

### **Nová organizační struktura a politika lidských zdrojů**

V souladu s novou strategií došlo k rozsáhlým organizačním změnám jak na centrále, tak v pobočkové síti. Nově zavedená organizační struktura tak lépe odráží současné cíle banky. Nový přístup k řízení lidských zdrojů je zaměřen na kariérní rozvoj zaměstnanců s cílem trvale zvyšovat jejich profesní dovednosti. Rovněž byl úspěšně zaveden nový princip motivace zaměstnanců a zajištěno jejich spravedlivé hodnocení.

### **Restrukturalizace společností v rámci skupiny KB**

Zavedení úspěšného obchodního modelu Société Générale zahrnuje také restrukturalizaci dceřiných společností v rámci skupiny KB. Jejím hlavním cílem je využití synergického potenciálu a užší spolupráce dceřiných společností s Komerční bankou, především v oblasti vývoje produktů a distribuce. Výsledkem těchto změn bude ucelená nabídka produktů celé skupiny KB pro jednotlivé klientské segmenty.

### **Zvyšování kvality úvěrového portfolia**

V rámci transformačního procesu banka postupně harmonizuje procesy řízení úvěrového portfolia se standardy Société Générale. V oblasti hodnocení úvěrů se banka zaměřuje na zlepšení efektivnosti úvěrového procesu a zkrácení schvalovacích lhůt. Velký důraz je kladen i na vymáhání nebonitních úvěrů pocházejících z období před privatizací banky.

## **Očekávaný vývoj finanční situace**

Dokončení výše uvedeného strategického plánu významně podporovaného hlavním akcionářem, Société Générale, spolu s očekávaným vývojem trhu povede ke zvýšení výkonnosti banky. V tříletém horizontu Komerční banka očekává pozitivní dopad transformačního programu jak na finanční výkonnost a obchodní výsledky banky, tak i na kvalitu poskytovaných služeb a počet klientů.

## Obchodní aktivity



”

### Klienti

Na konci roku 2002 Komerční banka obsluhovala 1 262 tisíc klientů, což představuje meziroční nárůst o 18 tisíc zákazníků. Nárůst byl zaznamenán především ve druhém pololetí a časově navazuje jak na nabídku nových produktů a balíčků služeb, tak na zahájení rozsáhlé reklamní kampaně. Z celkového počtu klientů banky je 964 tisíc občanů, 276 tisíc malých podniků a 22 tisíc společností.

#### Segmentace klientů

S cílem lépe identifikovat potřeby klientů banka v roce 2002 vytvořila a zahájila implementaci nové segmentace klientů, která bude dokončena v dubnu 2003. KB nyní pracuje se třemi hlavními klientskými segmenty:

- **Občané** – tento segment zahrnuje i malé firmy a podnikatele
- **Střední podniky a municipality**
- **Podniky**

### Prodejní síť

Komerční banka nabízí své produkty a služby prostřednictvím obchodní sítě a kanálů přímého bankovníctví (telefonní, internetové a PC bankovníctví).

#### Obchodní síť

V roce 2002 započala rozsáhlá transformace pobočkové sítě, jejímž cílem je zlepšení péče o klienty banky. Většina projektů pokračuje a bude dokončena v průběhu roku 2003.

V říjnu 2002 proběhla první vlna restrukturalizace organizační struktury pobočkové sítě. Pobočková síť KB je nadále členěna na 8 obchodních divizí a tvoří ji celkem 331 prodejních míst určených pro individuální klienty banky. Od října 2002 je 40 stávajících poboček transformováno na regionální pobočky, ke kterým přísluší vždy několik menších poboček. V regionálních pobočkách budou postupně soustředěny některé obchodní, zpracovatelské a podpůrné činnosti podřízených obchodních míst. Součástí těchto regionálních poboček jsou i specializovaná obchodní centra pro segment Střední podniky a municipality. Prodejní síť KB rovněž zahrnuje 9 obchodních center určených pro obsluhu segmentu Podniky.

V souvislosti s celkovou optimalizací pobočkové sítě Komerční banka v roce 2002 otevřela první z plánovaných 50 nových poboček, které mají vzniknout do konce roku 2004. Tato prodejní místa jsou budována v novém stylu, který pracovníkům banky umožňuje zaměřit se především na individuální konzultace s klienty. Většina těchto nových poboček bude tvořena 4 až 5 bankovními poradci. Některé další pobočky byly přestěhovány do vhodnějších lokalit.

Dále pokračoval rozvoj sítě bankomatů KB. Počet bankomatů meziročně vzrostl o 105 na celkových 440. Až na výjimky banka instalovala bankomaty do všech prodejních míst.

### Přímé bankovníctví

Jedním z hlavních principů Komerční banky se stala její okamžitá dostupnost pro klienta. Proto bylo v roce 2002 integrováno přímé bankovníctví do obchodního modelu KB. Přímého bankovníctví na konci roku 2002 využívalo o 55 % více klientů než v roce 2001, tj. více než 391 tisíc klientů, což představuje téměř jednu třetinu všech klientů KB. *Expresní linku* KB, produkt telefonního bankovníctví s nejširším rozsahem poskytovaných služeb v České republice, ke konci roku 2002 využívalo přes 273 tisíc klientů. Počet uživatelů *profibanky* vzrostl meziročně pětkrát na konečných 18 tisíc, internetové bankovníctví *mojebanka* využívalo ke konci roku téměř 73 tisíc klientů. Celkový podíl přímého bankovníctví na provedených platbách se zvýšil na 37 %, u zahraničních plateb tento podíl činí 52 %.

V roce 2002 banka pokračovala ve vylepšování stávajících i zavádění nových produktů přímého bankovníctví. Služby telefonního, internetového a PC bankovníctví nově nabízejí možnost obsluhy v anglickém jazyce. Internetové služby mohou nyní využívat i klienti ve věku 15–18 let. Došlo k reorganizaci call centra KB, které nyní poskytuje služby prostřednictvím interaktivní hlasové služby a rozšiřuje on-line prodej produktů KB.

Nová služba *Přímý kanál* rozšiřuje možnosti systémů *mojebanka* a *profibanka* a je určena zejména klientům s velmi vysokým počtem položek platebního styku. *Garantovaná platba*, kterou KB poskytuje jako jediná na českém trhu, umožňuje ve vybraných velkoobchodních centrech bezhotovostní platbu prostřednictvím čipové karty. Vysoký standard přímého bankovníctví KB byl potvrzen i v soutěži Banka roku, kde se Komerční banka v kategorii „Přímé bankovníctví roku 2002“ stala druhou nejlepší bankou v České republice.

### Obsluha klientů

Nová segmentace klientů a reorganizace obchodní sítě umožnily bance zavést nový způsob obsluhy klientů. Banka si vytyčila tři hlavní principy obsluhy s cílem posílit svoji pozici ve všech třech klientských segmentech:

- **dostupnost** – jeden specializovaný bankovní poradce pro každého klienta
- **blízkost** – úzký vztah banky s klienty prostřednictvím prodejní sítě a přímého bankovníctví
- **odbornost** – všichni bankovní poradci speciálně školeni pro obsluhu klientů

Klientům segmentu Občané poskytují služby konkrétní bankovní poradci v rámci stávající obchodní sítě a přímého bankovníctví. Klienti segmentu Střední podniky a municipality jsou obsluhováni prostřednictvím sítě nově vytvořených obchodních center, přičemž každému klientovi se věnuje speciální tým, který je s ním v pravidelném kontaktu. A konečně klienti segmentu Podniky jsou obsluhováni týmy profesionálů v rámci specializovaných obchodních center. Tým se skládá z bankovního poradce, analytika a odborníka na konkrétní průmyslové odvětví či produkty.

### Nová firemní identita

Nová firemní identita, kterou banka uvedla v říjnu 2002, představuje začátek nové éry existence Komerční banky vyznačující se odborností, inovací a týmovým duchem. Nová identita spojuje globální image Société Générale a stávající značku KB. Nejviditelnějším projevem tohoto propojení se stalo nové logo KB kombinující černou a červenou barvu se značkou KB. Veškerá loga dceřiných společností KB též projdou změnami tak, aby byl zjevný přímý vztah ke Komerční bance. Nová firemní identita byla veřejnosti představena prostřednictvím reklamní kampaně po celé České republice. Poprvé též dochází ke sjednocení vnějšího vzhledu všech obchodních míst a bankomatů banky. Ke konci roku 2002 bylo na více než 20 % všech prodejních míst instalováno nové logo KB. Celý proces bude dokončen v prvním pololetí roku 2003. KB se tak stala první dceřinou společností, která přejímá novou firemní identitu SG.



Nová firemní identita, kterou banka uvedla v říjnu 2002, představuje začátek nové éry existence Komerční banky vyznačující se odborností, inovací a týmovým duchem. Nová identita spojuje globální image Société Générale a stávající značku KB.



## Postavení na trhu

Postavení Komerční banky na českém bankovním trhu je poměrně stabilní. Na základě metodiky ČNB banka podle bilanční sumy, celkových klientských vkladů i úvěrů představuje více než 18 % českého trhu. Významně vyšší tržní podíl banka drží v oblasti hypotečních úvěrů, a to 27 %.

### Podíl na trhu k 31. prosinci 2002

%

Bilanční suma	18,3
Vklady celkem	18,5
Vklady retail	15,2
Úvěry celkem	18,5
Úvěry retail	14,8

## Retailové bankovníctví

V roce 2002 se Komerční banka zaměřila na vývoj produktů šitých na míru potřebám jednotlivých zákaznických segmentů a na zjednodušení stávající nabídky produktů. Všechny produkty společnosti v rámci skupiny KB získaly novou, jednotnou podobu pod značkou KB. Pro lepší orientaci klientů v nabídce produktů a zvýšení povědomí o produktech banka vytvořila tzv. rodiny produktů. Hlavní kategorie jsou Každodenní bankovní služby, Přímé bankovníctví, Úvěry, Pojištění a Investice a spoření.

## Občané

V segmentu Občané se banka v roce 2002 zaměřila především na oblast péče o zákazníky. V návaznosti na zavedení nové zákaznické segmentace banka uvedla na trh několik nových produktů a modifikovala stávající produktové balíčky tak, aby mohla nabízet komplexní řešení odpovídající potřebám jednotlivých klientských skupin. Na podzim Komerční banka za podpory rozsáhlé reklamní kampaně uvedla na trh nový balíček produktů *Perfekt konto*. Tento balíček je založen na každodenních potřebách zákazníků, jimž poskytuje běžný účet, kontokorent, platební kartu se dvěma výběry měsíčně z bankomatů KB zdarma a služby telefonního bankovníctví. Za tři měsíce od jeho uvedení na trh KB prodala téměř 20 000 nových smluv svým stávajícím i novým zákazníkům.

Další významný produkt – životní pojištění Vital – byl ve spolupráci s Komerční pojišťovnou uveden na trh na podzim roku 2002. Tento velmi pružný produkt umožňuje zákazníkům KB plánovat své finance (Vital Plán), zajistit děti do budoucna (Vital Junior) či zlepšit si životní úroveň v důchodovém věku (Vital Renta). Za pět měsíců od jeho uvedení na trh KB prodala smlouvy v celkové hodnotě předepsaného hrubého pojistného 1 miliardy Kč.

V průběhu roku 2002 Komerční banka rovněž zjednodušila své prodejní procesy a snížila počet administrativních úkonů prováděných prodejci. To umožnilo bance zvýšit počet poskytnutých hypoték o 60 % a spotřebitelských půjček o 23 % oproti roku 2001.

K 31. prosinci 2002 tvořilo portfolio retailových úvěrů 18,8 % z celkového úvěrového portfolia KB.

mld. Kč	2002	2001
Hypoteční úvěry	18,3	14,2
Spotřebitelské úvěry	7,7	6,0



## Malé firmy a podnikatelé

V segmentu malých firem a podnikatelů zaznamenala banka díky nově přijaté strategii obrat směrem k pozitivnímu trendu ve vývoji počtu klientů.

Banka pokračovala v partnerství se Všeobecnou zdravotní pojišťovnou, Českou lékařskou komorou a uzavřela partnerství také s Českou stomatologickou komorou a Sdružením praktických lékařů.

Na jaře 2002 byly na trh uvedeny speciální balíčky pro podnikatele v oblasti zdravotnictví Optimum Medicum a Premium Medicum, nabízející nejmodernější nástroje ke správě financí, a úvěr Medicum, jehož prostřednictvím je možné financovat běžné provozní činnosti jako je nákup lékařských přístrojů na vybavení ordinace, ale například i převzetí lékařské praxe.

O novém přístupu k podnikatelům a malým firmám svědčí i partnerský vztah s Českou asociací franchisingu či představení nového investičně-provozního úvěru nebo balíčku PC Komplet, který slouží jako podpora internetového bankovníctví. Pro rok 2003 banka připravuje pro podnikatele a malé firmy další speciální produkty a balíčky produktů.

## Podnikové bankovníctví

### Střední podniky a municipality

Banka neustále sleduje měnící se potřeby segmentu Střední podniky a municipality. Nabídka je přizpůsobována požadavkům těchto klientů s cílem posílit postavení produktů KB. Pro klienty tohoto segmentu banka uvedla na trh také několik nových produktů.

Ve druhé polovině roku 2002 banka představila produktový balíček Domino. Tento balíček se skládá z celé řady finančních produktů a služeb nabízených zaměstnancům podnikových klientů KB. Domino umožňuje firmám vytvořit svým zaměstnancům zvláštní podmínky, které jiné produkty neumožňují – tím se zvyšuje spokojenost i loajalita zaměstnanců. Zaměstnanec si může otevřít běžný účet u KB a plat mu na tento účet chodí elektronicky, čímž nedochází k časovým prodlevám. Mezi další doplňkové výhody patří kreditní karty, osobní půjčky, hypoteční úvěry, pojištění, penzijní připojištění atd.

Banka rovněž uvedla na trh specializovaný leasingový produkt KB Leasing určený pro podnikové klienty na financování určitých typů technologií s pořizovací cenou vyšší než 1 milion Kč. V roce 2003 banka plánuje rozšíření této nabídky i o financování nákupu technologie za cenu nižší než 1 milion Kč. KB Leasing zahrnuje finanční, provozní kontrakty a kontrakty prodeje a zpětného leasingu. Tento produkt je nabízen ve spolupráci s leasingovou společností skupiny Sociétés Générale.

Komerční banka rovněž připravuje produkt pro management autoparku (KB FleetLease), který bude uveden na trh v polovině roku 2003.

Všechny zmíněné produkty byly připraveny jak pro segment Střední podniky a municipality, tak pro segment Podniky. Pro další zlepšení individuálního přístupu ke klientům segmentu Střední podniky a municipality začala banka organizovat pravidelná setkání s klienty pod názvem „Dny setkání s KB“. Na tyto akce jsou zváni klienti z daného regionu, aby se setkali s produktovými specialisty banky a mohli s nimi diskutovat o svých specifických potřebách a požadavcích.

### Podniky

**Komerční banka je již tradičně bankou číslo jedna pro podnikové klienty v České republice a má velmi dobré vztahy s předními českými společnostmi.**

V roce 2002 Komerční banka provedla celou řadu významných změn v rámci segmentu Podnikového bankovníctví s cílem poskytovat klientům ještě kvalitnější služby. Komerční banka vytvořila prodejní síť, jejímž jediným úkolem je obsluha velkých a nadnárodních společností v České republice. Hlavním cílem je poskytovat flexibilní finanční řešení, bankovní služby a další produkty skupiny KB širokému spektru klientů, kteří hledají moderní řešení pro své potřeby.

Tato nová prodejní síť se skládá z devíti regionálních obchodních center, z nichž tři jsou v Praze. O každého klienta se v obchodním centru stará bankovní poradce, analytik a obchodní referent – tento tým společně připravuje a strukturuje složitější transakce a řeší každodenní potřeby zákazníka. Členy týmu jsou i odborníci na sofistikované investiční produkty a na financování obchodu.

Banka v roce 2002 pro segment Podniky připravila nové inovativní produkty, mezi nimi například novou Rámcovou smlouvu. Ta umožňuje nabízet na základě jediné smlouvy různé produkty od poskytování úvěrů, služeb financování obchodu až po služby a produkty finančních trhů.

#### Koupě pražské pobočky Sociétés Générale

Komerční banka na konci března rozhodla o koupi pražské pobočky Sociétés Générale. Následně byl zahájen převod 589 převážně podnikových klientů pražské pobočky včetně jejich produktů do prodejní sítě KB. Převedení se týkalo i všech 128 zaměstnanců pražské pobočky. Celý proces převzetí Sociétés Générale, pobočka Praha, byl završen na konci června 2002.

## Investiční bankovnictví



Komerční banka nabízí svým klientům komplexní sortiment produktů a služeb na finančních trzích, v oblasti cenných papírů, dluhových produktů a správy aktiv. Dále banka poskytuje služby v oblasti fúzí a akvizic, ekonomických a strategických analýz. Investiční bankovnictví též řídí úrokové a měnové riziko banky a provádí zajišťovací politiku banky.

Komerční banka patří mezi největší tvůrce trhu se státními i podnikovými dluhopisy v české měně. V roce 2002 se bance navíc podařilo proniknout na další trhy ve střední Evropě – na Slovensko, do Polska a do Maďarska.

### Finanční trhy

Komerční banka nabízí širokou škálu produktů na finančních trzích. Ve spolupráci se skupinou Sociétés Générale banka nabízí zajištění proti většině druhů rizik včetně rizik spojených s obchodováním na komoditních trzích. Výnosy z klientských operací se v souladu se strategií rozvoje klientských obchodů na finančních trzích výrazným způsobem zvýšily. S cílem zvyšovat podíl obchodů s vyšší přidanou hodnotou byl vytvořen specializovaný desk pro marketing derivátů významným klientům.

### Cenné papíry

Komerční banka patří mezi největší tvůrce trhu se státními i podnikovými dluhopisy v české měně. V roce 2002 se bance navíc podařilo proniknout na další trhy ve střední Evropě – na Slovensko, do Polska a do Maďarska. V obchodování s akciemi je Komerční banka tvůrcem českého akciového trhu a poskytuje klientům služby na Pražské burze cenných papírů. Jejím hlavním cílem je zlepšit svoji pozici na akciovém trhu a zvýšit počet emisí, pro které je tvůrcem trhu.

Širokou škálu produktů – zejména dluhopisů, akcií a dalších produktů finančního trhu, včetně sofistikovaných produktů finančního engineeringu, nabízí banka rovněž finančním institucím.

### Dluhové produkty

Komerční banka jako aranžér zajišťuje komplexní financování klientských projektů – od přípravy vhodné struktury až po aranžování a úpis dluhové transakce prostřednictvím syndikovaného úvěru či emise dluhopisů.

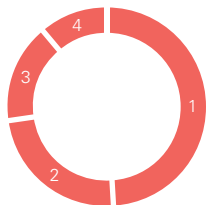
Významnými transakcemi uskutečněnými v oblasti syndikovaných úvěrů v roce 2002 byly:

- úspěšné zaranžování a umístění na trh dlouhodobého syndikovaného úvěru ve výši 855 milionů Kč pro společnost Teplárna Ústí nad Labem, a. s.;
- podíl na zajištění syndikovaného úvěru v hodnotě 2,66 miliardy Kč pro společnost Bivideon B.V., mateřskou společností společnosti České radiokomunikace, a. s.

Ve spolupráci se Sociétés Générale poskytuje Komerční banka klientům komplexní řešení financování prostřednictvím domácího trhu či emisí dluhopisů na evropských trzích.



### Struktura klientů podle objemu vložených prostředků



1	Města a obce	49 %
2	Finanční instituce	24 %
3	Občané	16 %
4	Podniky	11 %

### Správa aktiv

Na konci roku 2002 Komerční banka spravovala aktiva v hodnotě 2,5 miliardy Kč, což představuje pokles o 80 % oproti konci roku 2001. Meziroční pokles objemu spravovaných aktiv je důsledkem strategického rozhodnutí banky převést spravované portfolio Penzijního fondu Komerční banky do správy jiné dceřiné společnosti Komerční banky – Investiční kapitálové společnosti KB. Ve správě KB je nyní 60 portfolií, průměrný relativní výnos z aktiv ve správě dosáhl 6,47 % p.a.

### Fúze a akvizice

V oblasti fúzí a akvizic Komerční banka nabízí standardní rozsah služeb zahrnující poradenství při nákupu nebo prodeji společnosti, výběr strategického či finančního partnera a finanční poradenské služby. V roce 2002 byla Komerční banka společně s J. P. Morgan poradcem vlády České republiky při privatizaci majoritního podílu v českém telekomunikačním operátoru, společnosti ČESKÝ TELECOM.

## Speciální obchody

Rok 2002 byl druhým uceleným rokem činnosti divize Speciální obchody, která byla vytvořena na podzim roku 2000 s výhradní orientací na správu a řešení problémových pohledávek banky vyčleněných do tzv. Restrukturalizační banky.



Posláním divize Speciální obchody je vymoci co nejvíce nebonitních pohledávek při co nejnižších nákladech a v co nejkratším čase, a to při důsledném prosazování zájmů Komerční banky.

Činnost Restrukturalizační banky byla v roce 2002 velmi úspěšná. Její portfolio nebonitních úvěrů, z nichž mnohé úvěry pocházejí z období začátku 90. let, se výrazným způsobem snížilo. To umožnilo divizi snížit počet zaměstnanců na méně než 200, optimalizovat svoji organizaci a snížit náklady. Kromě vymáhání se divize Speciální obchody podílela na prodeji bloku problémových úvěrů KB v objemu 15,6 miliardy Kč. Realizace obchodu se předpokládá v prvním pololetí roku 2003.

Celková částka hotovosti, kterou banka vymohla od klientů, včetně výnosů z prodeje zajištění a pohledávek, dosáhla 12,5 miliardy Kč, z čehož 10,6 miliardy Kč tvořila jistina. Úspěšná restrukturalizace některých pohledávek v celkovém objemu 1,1 miliardy Kč umožnila jejich předání zpět do obchodní sítě ke standardní správě těchto obchodních případů.

Kvůli konzervativnímu přístupu banky řeší Restrukturalizační banka rovněž případy, kdy je klient klasifikován jako nestandardní. Banka je přesvědčena, že nejlepším přístupem je věnovat pozornost vznikajícímu problému včas, než se vyvine v problém vážnější, a převádět problémová aktiva do Restrukturalizační banky ihned poté, co jsou problémy identifikovány. Výsledky banky v oblasti řešení problémových pohledávek oprávněnost tohoto přesvědčení potvrzují.

Dosaženou výtěžnost banky hodnotí jako velmi uspokojivou. Cílený přístup přinesl nadprůměrné výsledky. Banka předpokládá, že tento trend bude pokračovat i v roce 2003. Rovněž dokončení výše uvedeného prodeje problémových úvěrů s sebou přinese další výrazné snížení portfolia nebonitních úvěrů.



## Řízení rizik

Řízení rizik v Komerční bance probíhá v souladu se stávajícími právními normami a předpisy danými Českou národní bankou (ČNB) a dalšími českými regulatorními institucemi. Banka do svých činností zároveň promítá nejnovější světové trendy, a to ve všech oblastech řízení rizik. Bezprostředně po nástupu majoritního vlastníka Komerční banky byla zahájena důkladná revize stávajících procedur, jejich úprava a aplikace standardů řízení rizik v rámci skupiny Société Générale.

V rámci úvěrového procesu banka úspěšně pokračovala ve vývoji systému ocenění kreditního rizika.

### Řízení úvěrových rizik

Ve spolupráci se Société Générale pokračoval během celého roku proces postupné harmonizace standardů řízení rizik KB se standardy SG. Bylo zahájeno pravidelné reportování majoritnímu vlastníkovi, a to jak pro jeho vlastní potřeby, tak pro bankovní dohled ve Francii.

V rámci úvěrového procesu banka úspěšně pokračovala ve vývoji systému ocenění kreditního rizika. Jedním z nejvýznamnějších kroků byl vývoj nástroje pro oceňování klientských rizik v reálném čase a jeho zavedení do praxe. V souvislosti s tím byla provedena centralizace klientských dat a kromě zrychlení procesu ocenění kreditního rizika se tak podařilo vybudovat platformu pro komplexnější posouzení rizika klienta.

Významná pozornost byla v průběhu roku 2002 dále věnována sledování angažovanosti banky vůči ekonomicky spjatým skupinám klientů, jejichž obchody představují významný podíl v celkovém portfoliu banky.

V průběhu roku banka dokončila proces zavádění mezibankovního úvěrového registru fyzických osob na území České republiky. Provoz registru byl zahájen v červnu 2002 a banka postupně rozšiřuje jeho využití v úvěrovém procesu. Úvěrový registr mimo jiné rozšířil možnost identifikace klientů se špatnou úvěrovou historií. Banka se rovněž plně zapojila do projektu úvěrového registru právnických osob, který běží pod patronací ČNB a který byl spuštěn v listopadu 2002. Banka dostala všem povinnostem vůči ČNB a úspěšně poskytuje data ve stanoveném rozsahu a připravuje jejich využívání v úvěrovém procesu.

Banka se zúčastnila projektu Quantitative Impact Study organizovaného ČNB dle instrukcí Basilejského výboru. Cílem projektu bylo kvantifikovat dopad nových pravidel (New Basel Capital Accord) na kapitálovou přiměřenost bank. Komerční banka je připravena implementovat pokročilé metody výpočtu a následně lépe optimalizovat umístění svého kapitálu vzhledem ke kapitálovým požadavkům.





#### Hodnocení úvěrů a monitoring

Proces oceňování úvěrů prošel v roce 2002 dalšími změnami, které vyplývají z potřeby integrace postupů majoritního vlastníka při respektování specifík českého trhu.

Banka se v oblasti hodnocení úvěrů a monitoringu zaměřila na zlepšení efektivnosti úvěrového procesu. Jedním z kroků, které pro dosažení tohoto cíle banka realizovala, byla významná reorganizace divize schvalování úvěrů na centrále i v regionálních složkách. Dále bylo vytvořeno pět odvětvových týmů podle jednotlivých průmyslových sektorů a speciálních typů financování, jako je projektové a akviziční financování, financování zahraničního obchodu, developerské projekty a posuzování financování municipalit. Byl sestaven nový tým se zaměřením na hodnocení českých společností se zahraniční mateřskou společností podle mezinárodního přístupu SG.

Přínos realizovaných změn se projevil v pružnějším procesu schvalování, ve zlepšení struktury úvěrového portfolia KB a zkrácení schvalovacích lhůt. Tento pozitivní trend dále podpořilo i zahájení implementace nových nástrojů hodnocení a schvalování úvěrů:

- nová struktura úvěrové dokumentace – úprava struktury dokumentace schvalování úvěrů s cílem zajistit efektivní předávání informací mezi obchodními divizemi a Risk Managementem,
- DCCIT – zavedení tohoto nástroje pro koloběh dokumentů v elektronické podobě umožní optimalizaci komunikace v rámci schvalovacího procesu,
- Risk Machine – byl zahájen proces implementace tohoto nástroje určeného ke sledování limitů a vyhodnocování rizik s cílem sladění úvěrového procesu KB se standardy SG a požadavky ČNB.





### Klasifikace pohledávek

Banka provádí klasifikaci pohledávek z úvěrů a dalších pohledávek z finančních činností banky v souladu s pravidly ČNB. Pro vyhodnocení finanční situace dlužníka banka používá vnitřní systém založený na skóringu, ratingu a pravidelném monitorování plnění závazků vůči bance. Významnou změnou v této oblasti bylo prohloubení individuálního posuzování klasifikace a výše opravných položek prostřednictvím tří úrovní Výborů pro opravné položky. Posuzování správnosti klasifikace se provádí dle pravidla ve čtvrtletních intervalech.

### Opravné položky a rezervy

V roce 2002 banka aplikovala v oblasti opravných položek a rezerv nová účetní a daňová pravidla dle zákonných norem platných od ledna 2002 (Účetní osnova pro banky a Zákon o rezervách).

V oblasti tvorby, resp. rozpuštění opravných položek se změnil skupinový přístup (tzn. tvorba, resp. rozpuštění k jednotlivým skupinám pohledávek) na individuální přístup (tzn. tvorba, resp. rozpuštění podle vývoje opravné položky u jednotlivých pohledávek). V návaznosti na nové daňové požadavky byl změněn přístup banky k tvorbě daňových opravných položek podle typů a částí pohledávek.

V oblasti rezerv byla pozastavena nová tvorba rezervy ke standardním rozvahovým pohledávkám a rezervy ke standardním a sledovaným podrozvahovým položkám. Banka nově tvoří rezervu pouze na vybrané podrozvahové položky, které splňují kritéria dle zákonných norem. V návaznosti na požadavek Zákona o rezervách banka postupně rozpouští část daňově uznané rezervy vytvořené do konce roku 2001 tak, aby v každém roce dodržela 25% snížení této rezervy, a to postupně až do roku 2005.

Dále byl uplatněn nový způsob propočtu limitů pro tvorbu opravných položek a tvorbu rezervy podle Zákona o rezervách.

Výše opravných položek byla ovlivněna mj. dílčí úpravou diskontních koeficientů v návaznosti na vyhodnocení měr realizace zajištění banky v minulém období a individuální požadavky na výši opravných položek odsouhlasených Výbory pro opravné položky.

### Státní garance na krytí ztrát z rizikových aktiv banky

Smlouva o garanci mezi Komerční bankou a Konsolidační bankou byla uzavřena 29. prosince 2000 v návaznosti na usnesení vlády České republiky ze dne 18. prosince 2000. Na jejím základě Konsolidační banka (nyní Česká konsolidační agentura) uhradí Komerční bance ztráty do maximální výše 20 miliard Kč, které mohou vzniknout v období tří let od 31. prosince 2000 ve spojitosti s vybranými klasifikovanými angažovanostmi banky.

Garance pokrývá čistou angažovanost (nominální hodnota snížená o vytvořenou specifickou opravnou položku) rizikových aktiv klasifikovaných k 31. prosinci 2000 jako nestandardní, pochybné a ztrátové (v souladu s příslušnými opatřeními České národní banky). Výše plnění České konsolidační agentury z garance bude závislá na objemech získaných bankou zpět do konce roku 2003. Banka bude nadále portfolio garantovaných rizikových aktiv spravovat s cílem maximalizovat jeho návratnost. Garance pokrývá čistou účetní hodnotu k 31. prosinci 2000 do celkové výše 20 miliard Kč. V souladu se smlouvou bude tato garance vypořádána buď platbou v penězích, nebo převodem státních dluhopisů, a to nejpozději do 30. června 2004.

### Zahraniční angažovanost

Operace Komerční banky jsou prováděny převážně s tuzemskými klienty. Přesto banka vykazuje významné angažovanosti i z obchodování se zahraničními subjekty. Vyplynávají zejména z transakcí s mezinárodními finančními institucemi na mezibankovním trhu. Do zahraničních angažovaností jsou zahrnovány i úvěry klientům a finančním institucím, úročené investice, jakož i ostatní rozvahové a podrozvahové položky. Angažovanosti vůči zahraničním subjektům jsou řízeny prostřednictvím systému limitů vůči jednotlivým protistranám a podle rizik země. Pravidelnou kontrolou těchto limitů banka usiluje o zamezení kumulace ekonomického nebo politického rizika.



## Řízení tržních rizik

Jedním z hlavních úspěchů v roce 2002 byla integrace řízení tržních rizik do skupiny Société Générale. Divizi Řízení tržních rizik tvoří v souladu s modelem SG dva odbory Řízení tržních rizik a Řízení rizika protistrany z aktivit finančního a kapitálového trhu.

Tržní rizika jsou v Komerční bance řízena v souladu s následujícími hlavními principy:

- veškerá rizika jsou systematicky a pravidelně sledována,
- oddělení zabývající se hodnocením rizik jsou nezávislá na obchodních jednotkách,
- jsou dodržovány veškeré požadavky regulatorních orgánů,
- politiky řízení tržního a úvěrového rizika jsou schvalovány představenstvem,
- veškeré nové aktivity/produkty finančního a kapitálového trhu jsou přísně analyzovány z hlediska jejich rizik ještě před jejich uvedením na trh,
- transakce s externí protistranou musí být vždy schválena ještě před jejím provedením.

Divize Řízení tržních rizik odpovídá přímo členovi představenstva banky pověřenému řízením rizik. Odbory i jednotlivá oddělení úzce spolupracují rovněž s útvary řízení tržních rizik skupiny SG.

V roce 2002 banka ustanovila tzv. Výbor pro nové produkty finančního a kapitálového trhu, jehož úkolem je zajistit, aby všechna potenciální rizika nových produktů finančního a kapitálového trhu byla řádně identifikována před jejich uvedením na trh.

### Riziko protistrany z aktivit na finančním a kapitálovém trhu

Hodnocení rizika protistran – finančních institucí – je prováděno na základě jak externích, tak interních ratingů.

Útvar Řízení rizika protistrany zahrnuje rovněž specializovaný analytický tým, jehož úkolem je hodnocení kreditní kvality protistran – finančních institucí. Limity jsou přidělovány na základě těchto analýz.

V roce 2002 Komerční banka zavedla novou koncepci pro měření úvěrové angažovanosti protistrany vyplývající z derivátových produktů, vyvinutou Société Générale a používanou v rámci celé skupiny. Tato koncepce je založena na indikátoru „Current Average Risk“, který umožňuje určit výši reprodukčních nákladů na derivátový obchod v případě nedodržení závazku protistranou, a to na základě výpočtu průměru potenciálních expozičních, kterým může být banka vystavena během zbývajících dob životnosti transakce. Tento ukazatel závisí na tržních podmínkách a zbývajících době do splatnosti transakce.

Úvěrová angažovanost z obchodování na finančním a kapitálovém trhu je sledována denně. Nově zavedený systém sledování rizik umožňuje bance sledovat změny v úvěrové angažovanosti průběžně tak, jak dochází ke změnám tržních podmínek. Front Office (dealing) má k dispozici informační systémy umožňující kontrolu limitů úvěrové angažovanosti. Případné překročení limitů je okamžitě hlášeno na příslušnou úroveň vedení banky.

### Tržní rizika

Tržní riziko je definováno jako riziko možné ztráty plynoucí z nepříznivého vývoje tržních cen. Komerční banka podstupuje následující typy tržních rizik: úrokové riziko, měnové riziko, akciové riziko, riziko změny kreditní prémie korporátních dluhopisů a riziko likvidity.

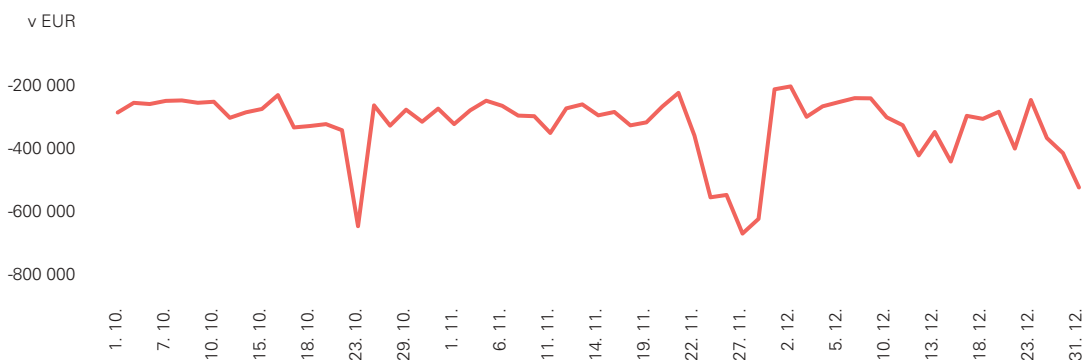
Hlavním úkolem útvaru Řízení tržních rizik je podporovat rozvoj aktivit banky na finančním a kapitálovém trhu a jejich návratnost v rámci kvalitního řízení rizik.

V roce 2002 banka provedla několik změn v oblasti měření tržních rizik:

1. V minulosti používaná parametrická metoda Value at Risk byla nahrazena metodou historické simulace s cílem lépe podchytit korelace a vlastnosti pravděpodobnostního rozdělení tržních parametrů. Metoda historické simulace je založena na tvorbě scénářů jednodenních změn tržních parametrů v pohyblivém období posledních 250 obchodních dní. Value at Risk se počítá na 99% hladině pravděpodobnosti pro časový horizont 1 dne. Banka systematicky hodnotí přesnost modelu pomocí back-testingu. Nový model též bance umožnil provést konsolidaci jejich tržních rizik do ukazatele Value at Risk skupiny SG.
2. Z důvodu nutnosti zachytit i události s nízkou pravděpodobností, které Value at Risk na 99% hladině spolehlivosti nezohledňuje, je Value at Risk doplněn několika typy stresových testů. Tyto šokové scénáře simulují významné pohyby úrokových sazeb a jsou vytvářeny na hladině pravděpodobnosti 99,96 %, což znamená, že tato událost nastane pravděpodobně jednou za 10 let. Další typy stress testů jsou založeny na scénářích typu „what-if“, které simulují zvrát úrokových křivek okolo definovaných bodů splatnosti.

V roce 2002 banka rovněž zavedla nový systém limitů na tržní rizika, které jsou monitorovány na denní bázi. Limity jsou stanoveny na všechny indikátory tržních rizik.

Vývoj ukazatele Value at Risk Komerční banky v průběhu roku 2002 (VaR 99 %, 1 den, údaje ode dne integrace VaR Komerční banky do regulatorního VaR skupiny SG):



Výsledky stresových testů k 31. prosinci 2002 byly následující:

Typ stressového testu	Podkladová hypotéza	Výsledek stressového testu (nejhorší výsledek) k 31. 12. 2002 (v EUR)
Změna úrokových sazeb desetiletým šokem	Scénáře jsou definovány pro jednotlivé kategorie měn. Pro kategorii B (CZK), relativní změna úrokových sazeb v rozpětí od 250 % směrem nahoru a 70 % směrem dolů pro O/N pozice až k +/-25 % pro splatnosti nad 10 let.	-1 262 719
Zvrát úrokových křivek kolem definovaných bodů výnosové křivky	Scénáře jsou definovány pro jednotlivé kategorie měn. Scénáře simulují změnu sklonu výnosových křivek v bodech 2, 5 a 10 let.	-2 579 316

### Sledování portfolia CDO, CDS a CLN

V průběhu roku 2002 se banka zaměřila na zlepšování měření expozice ve vztahu k portfoliu CDO, CDS a CLN. Banka zkvalitnila své nástroje pro hodnocení a měření rizik tohoto portfolia. Model je založen na metodice, která odhaduje potenciální zhoršení úvěrové kvality podkladových aktiv a odvozuje tržní hodnotu od současné hodnoty očekávaných budoucích cash flow. V roce 2002 byl tento model upraven vzhledem ke specifickým jednotlivých instrumentů v portfoliu s cílem přesněji určit jejich reálnou hodnotu. Tento model se používá i pro hodnocení credit default swapů (swap úvěrového selhání) a credit linked notes (úvěrových dluhopisů). V roce 2002 se částka opravných položek k CDO a úvěrovým derivátům výrazně zvýšila.

### Konsolidace tržních rizik v rámci skupiny Komerční banky

S cílem zajistit kvalitní řízení tržních rizik v rámci celé skupiny Komerční banky a umožnit jejich konsolidaci banka v minulém roce zahájila proces budování užšího funkčního propojení s Komerční bankou Bratislava, která je jedinou dceřinou společností s možností podstupovat tržní rizika na svůj vlastní účet. Transformace řízení tržních rizik Komerční banky Bratislava probíhá pod dohledem Komerční banky, jejímž hlavním cílem je vnést zkušenosti s metodikou a systémy řízení tržních rizik.

Transformace řízení tržních rizik ve skupině Komerční banky, včetně implementace nových systémů a postupů v oblasti řízení tržních rizik, bude v roce 2003 jedním ze stěžejních úkolů.

### Řízení aktiv a pasiv

Proces řízení aktiv a pasiv (ALM) pokrývá základní bankovní činnosti definované jako Strukturální kniha banky a vyplývá z potřeby řešit možné důsledky vznikající z nesouladu jednotlivých charakteristik spravovaných aktiv a pasiv (úrokové sazby, splatnosti a měna) a předcházet jim. Používaná pravidla, jejich změny i navrhované zajišťovací transakce ve vztahu k úrokovému a likvidnímu riziku jsou schvalovány Výborem pro řízení aktiv a pasiv (ALCO). V rámci veškerých aktivit banka naplňuje požadavky uplatňované jak ze strany českých regulačních orgánů (Ministerstvo financí ČR a ČNB), tak i mezinárodních předpisů (IAS 39).

### Riziko likvidity

Prostřednictvím řízení likvidity je zajišťována schopnost banky dodržet své závazky, udržovat dostatečné objemy hotovosti, zůstatky na nostro účtech a na účtu povinných minimálních rezerv bez zvyšování nákladů banky na likviditu a omezení obchodních činností banky. Dostatečné množství likvidních finančních prostředků je zajišťováno důslednou diverzifikací zdrojů a řízením hotovostních toků, které zabraňují neočekávaným potřebám dodatečných finančních zdrojů v určitém časovém období. Tohoto cíle je dosaženo řízeným pokrýváním očekávaných cash-out banky prováděného s dostatečně vysokou mírou spolehlivosti (97,5 %) na dostatečně dlouhé budoucí období (minimálně 1 rok).

Vývoj likvidity ve struktuře CZK, USD, EUR a ostatní měny je sledován ve dvou úrovních chování trhu, a to na úrovni normální a krizové likvidity. Řízení krátkodobé mezidenní likvidity je prováděno pomocí série ukazatelů na denní bázi. Dostatečná úroveň likvidity je usměrňována souborem limitů, k jejichž dosažení banka využívá bilanční (emise dluhopisů, přijaté úvěry apod.) i mimobilanční obchody (cross currency swapy, FX swapy).

Prostřednictvím řízení likvidity je zajišťována schopnost banky dodržet své závazky, udržovat dostatečné objemy hotovosti, zůstatky na nostro účtech a na účtu povinných minimálních rezerv bez zvyšování nákladů banky na likviditu a omezení obchodních činností banky.





### Úrokové a měnové strukturální riziko

Úrokové a měnové riziko je definováno jako riziko možné ztráty, která plyne z případných pozic obsažených ve Strukturální knize vlivem změny tržních cen, tj. změn úrokových sazeb a měnových kurzů.

Strukturální měnové riziko je měřeno a řízeno na denní bázi. Otevřenost měnové pozice banky je usměrňována systémem limitů (interní limity banky a externí limit regulátora – ČNB). K zajištění měnových pozic banka využívá standardních instrumentů (FX spotové a FX forwardové operace).

Banka řídí strukturální úrokové riziko pomocí standardních metod (tzv. gapová analýza, analýza citlivosti na změnu úrokových sazeb) a sofistikovanější metody Earnings at Risk, která vychází z metody stochastického výpočtu volatility budoucích úrokových příjmů. Banka implementovala systém pro řízení aktiv a pasiv „Convergence“ společnosti SUNGARD, pomocí něhož ALM aplikuje metody měření úrokového rizika kombinované s cílem další redukce rizik. K zajišťování úrokového rizika jsou používány standardní zajišťovací instrumenty, jako jsou úrokové swapy (IRS) a dohody o termínových sazbách (FRA), v menší míře pro tyto účely banka využívá i investice do cenných papírů.

### Cenotvorba

ALM zajišťuje vnější cenotvorbu prostřednictvím vydávání kurzovního lístku KB a stanovováním externích úrokových sazeb depozitních produktů a základních sazeb KB, od kterých jsou odvozovány sazby úvěrů. Externí úrokové sazby depozit jsou stanovovány na základě vnějších podmínek Výborem pro řízení úrokových sazeb a kurzů.

## Řízení regulatorního rizika

Regulatorní riziko vyplývá z případného nedodržení zákonů a dalších regulatorních předpisů.

Činnost Komerční banky podléhá bankovnímu dohledu vykonávanému Českou národní bankou, která vydává předpisy a provádí bankovní dohled. Na činnosti banky, jakožto obchodníka s cennými papíry a depozitáře, navíc dohlíží i Komise pro cenné papíry, přičemž předpisy jsou vydávány Ministerstvem financí České republiky (MF ČR). Operace na burze navíc kontroluje i samotná BCPP jako zvláštní samoregulační orgán.

Dceřiné a přidružené společnosti Komerční banky jsou podle jejich charakteru primárně dohlíženy Českou národní bankou (Všeobecná stavební spořitelna KB), případně Národní bankou Slovenska (KB Bratislava), Komisí pro cenné papíry (IKS KB), případně MF ČR (Komerční pojišťovna) nebo zároveň Komisí pro cenné papíry a MF ČR (Penzijní fond KB).

Komerční banka je stejně jako ostatní bankovní instituce v České republice regulována prakticky shodnými pravidly, jaká jsou uplatňována v zemích Evropské unie. V roce 2002 byla novelizována pravidla kapitálové přiměřenosti, úvěrové angažovanosti, posuzování kvality aktiv a tvorba opravných položek k nim, jakož i omezení pro nabývání významných majetkových účastí v nebankovních a nefinančních subjektech s cílem přiblížit se evropským standardům.

V roce 2002 banka pokračovala jednak v implementaci norem vydaných regulatorními orgány do praktické činnosti KB a jednak postupně zaváděla postupy svého majoritního vlastníka spojené s řízením Compliance rizika na konsolidované bázi. Činnost banky se v roce 2002 také soustředila na posilování interních regulací v oblasti etického chování a integrity zaměstnanců.

Z důvodu nedodržení zákonných předpisů nebyla Komerční banka ze strany regulatorních orgánů v roce 2002 sankcionována.



## Informační technologie

V roce 2002 se banka v oblasti informačních technologií, kromě zajištění požadované úrovně dostupnosti provozovaných informačních systémů, zaměřila na následující aktivity:

- V oblasti přímého bankovníctví došlo ke zvýšení stability informačních systémů. Byl rozšířen rozsah informačních systémů o nové produkty (Direct Channel, on-line autorizace platebních karet, EDI). Současně došlo k rozšíření funkčnosti již existujících produktů *mojebanka*, *profibanka* a *Garantovaná platba*. V souvislosti s rozšířením uvedených produktů došlo k 31. prosinci 2002 ke zrušení již zastaralých produktů BEST a M-BEST.
- V oblasti strategie byl dokončen návrh střednědobé a dlouhodobé architektury informačních systémů, která bude lépe podporovat nový obchodní model skupiny KB.
- V oblasti centrálního bankovního systému byla zavedena nová funkčnost, a to částečné splátky úvěrů a memoposting úvěrových transferů, které zkvalitnily poskytované služby klientům.

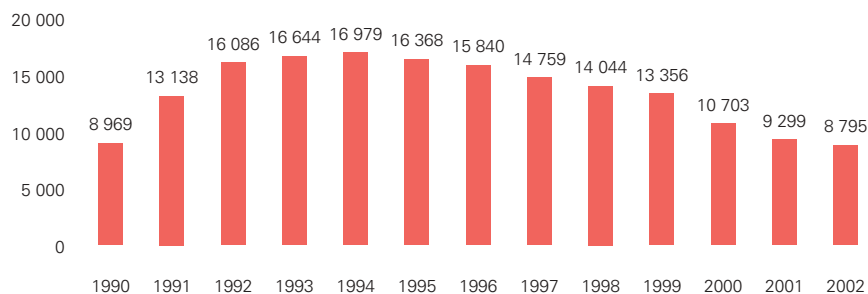
Kromě výše uvedených nejvýznamnějších výsledků v oblasti IT byla v průběhu 1. pololetí 2002 úspěšně integrována Société Générale, pobočka Praha, do struktury Komerční banky. Podmínkou úspěšnosti byl převod informačního systému pobočky SG Praha do informačních systémů Komerční banky včetně migrace klientských dat.

Úsek IT se také podílel na úspěšném zvládnutí kritické situace v období povodní v srpnu 2002. Díky dobré spolupráci s ostatními útvary a prodejní sítí KB nedošlo k narušení provozu v nepostižených oblastech a v postižených oblastech byl provoz informačních systémů obnoven ve velmi krátké době.

## Lidské zdroje

V roce 2002 Komerční banka pokračovala ve svém tříletém plánu racionalizace a optimalizace počtu zaměstnanců. Byla prolomena hranice devíti tisíc zaměstnanců a ke konci roku stav zaměstnanců činil 8 795, z čehož 3 325 tvoří zaměstnanci centrály a 5 470 zaměstnanci v prodejní síti. Počet zaměstnanců se meziročně snížil o 504, což představuje pokles o 5,4 %.

Vývoj počtu zaměstnanců banky



V roce 2002 Komerční banka pokračovala ve svém tříletém plánu racionalizace a optimalizace počtu zaměstnanců.

Počet zaměstnanců byl ovlivněn reintegrací vybraných činností, včetně zaměstnanců společnosti Reflexim (dceřiná společnost KB), dokončením centralizace účetnictví, integrací pražské pobočky Société Générale a centralizací mzdové agendy.

Řízení lidských zdrojů se zaměřilo na definici a implementaci nové personální politiky v oblasti popisu práce jednotlivých pozic, odměňování, kariérního rozvoje, školení, nábory a centralizace vybraných činností.

V souladu s touto politikou byla divize Lidské zdroje reorganizována a rozšířena o odbor Mobilita a kariérní rozvoj. Odborníci na kariérní rozvoj jsou, obdobně jako u mateřských společností Sociéte Générale, přiděleni jednotlivým provozním úsekům banky, kde fungují jako partneři a poradci ve všech otázkách týkajících se lidských zdrojů.

V oblasti politiky odměňování byl prostřednictvím různých projektů a studií zaveden nový systém odměňování. Tento systém vychází z nového popisu práce jednotlivých pozic, jejich srovnání s cenou na trhu práce a hodnocení výkonnosti. Systém velice úzce propojuje výkonnost zaměstnance a jeho odměňování. Hodnocení výkonnosti každého zaměstnance se bude posuzovat dle nového systému, zavedeného na konci roku 2002.

Řízení lidských zdrojů se zaměřilo na definici a implementaci nové personální politiky v oblasti popisu práce jednotlivých pozic, odměňování, kariérního rozvoje, školení, nábory a centralizace vybraných činností.



V souladu s ostatními změnami v oblasti řízení lidských zdrojů Komerční banka provedla centralizaci mzdové agendy. Centralizace mzdové agendy umožňuje daleko efektivnější zpracování osobních a mzdových dat a snížení celkových nákladů.

V oblasti náborové politiky je strategie Komerční banky založena na vnitřní mobilitě a kariérním rozvoji jejích zaměstnanců. V souladu s touto strategií se banka zaměřila na nábor čerstvých absolventů vysokých škol s potenciálem kariérního růstu, s cílem připravit je na budoucí manažerské či odborné pozice v rámci banky.

V roce 2002 Komerční banka věnovala velké úsilí školení svých zaměstnanců. Divize lidských zdrojů organizovala školení zaměřené hlavně na výuku jazyků, nových bankovních produktů, komunikačních dovedností a informačních technologií. Některé z těchto kurzů byly vyvinuty za podpory Sociétés Générale.

– Divize lidských zdrojů zorganizovala 70 467 dnů školení v roce 2002, což meziročně představuje nárůst o 32 %.

– Více než 90 % zaměstnanců KB se účastnilo alespoň jednoho dne školení.

– V roce 2002 strávili zaměstnanci KB na školení průměrně 9 dnů.

Divize lidských zdrojů také zastupuje banku ve vztazích s odborovou organizací KB. Výsledkem kolektivního vyjednávání byl podpis nové smlouvy na období od 1. července 2002 do 30. června 2005. V souladu s politikou odměňování KB byl vyjednan i vývoj mezd pro rok 2003.



## Obecně prospěšné projekty

Komerční banka v roce 2002 nově definovala svou sponzorskou strategii, která vychází z postavení Komerční banky na českém trhu a zároveň zohledňuje hlavní principy sponzoringu uplatňované společností Sociétés Générale. Komerční banka se bude jako sponzor orientovat na kulturu, neprofesionální sport a na podporu vzdělávání.

Komerční banka se stala generálním partnerem Národního divadla (ND). Veškeré prostředky, které banka ND poskytuje a bude poskytovat, budou využity výhradně na podporu umělecké tvorby. Bude tak možné naplnit hlavní záměr tohoto spojení významné bankovní a kulturní instituce. Banka se totiž chce podílet na tom, aby se ND stalo divadlem pro nejširší veřejnost stejně tak, jako se KB postupně stává bankou pro všechny klienty. Komerční banka bude podporovat činohru, balet i operu ND.

V kulturní oblasti Komerční banka podporuje také vybrané projekty Pražského symfonického orchestru FOK. V roce 2002 navázala Komerční banka spolupráci s Českou rugbyovou unií. Zájmem KB je podporovat amatérský kolektivní sport, který má širokou základnu ve všech regionech České republiky a klade velký důraz na rozvoj dětí a mládeže. Komerční banka, stejně jako Sociétés Générale, vychází ve své činnosti ze tří základních principů, kterými jsou profesionalita, inovativnost a týmový duch. Úspěch promyšlených postupů, schopnost překonávat překážky, síla celku vyplývající z vrcholného úsilí každého jeho člena, to jsou vlastnosti charakterizující rugby a jsou velmi blízké hodnotám, které KB vyznává. KB podpoří rugby globálně, což znamená, že vkládané finanční prostředky jsou určeny nejen pro reprezentační tým, ale i pro všechna družstva působící na území České republiky.

Jednou z nových sponzorských aktivit Komerční banky je podpora konference Liberálního institutu (LI) a s ní spojené Výroční ceny LI, která je udělována významným představitelům světového ekonomického myšlení. V roce 2002 tuto cenu přijal z rukou generálního ředitele banky Alexise Juana nositel Nobelovy ceny za ekonomii James M. Buchanan. KB svou podporou umožnila také vydání českého překladu sbírky jeho statí Politika očima ekonomů a uvedení jeho přednášky na téma etika podnikání.

Komerční banka rovněž navázala spolupráci s Karlovou univerzitou, Vysokou školou ekonomickou v Praze a Masarykovou univerzitou v Brně. Pro studenty je banka významným zdrojem informací a příležitostí jak získat cenné zkušenosti a poznatky z praxe. Na druhé straně studenti vysokých škol mohou bance přinést nové podněty a pohledy. Jsou zárukou zachování dynamického vývoje banky, a tedy i příslibem pro klienty, že KB bude vždy bankou moderní a inovativní.

Komerční banka se bude jako sponzor orientovat na kulturu, neprofesionální sport a na podporu vzdělávání.



## Komentář k nekonsolidovaným finančním výsledkům dle IFRS

### Výkaz zisků a ztrát

#### Čisté úrokové výnosy

Čisté úrokové výnosy oproti konci roku 2001 poklesly o 4,2 % na konečných 12 447 milionů Kč. Růst čistých úrokových výnosů od bank o 24,3 % byl důsledkem umístění rostoucího přebytku likvidity na mezibankovním trhu. Čisté úrokové výnosy z pohledávek za Českou konsolidační agenturou poklesly meziročně o 21,4 % na 2 500 milionů Kč. Čisté úrokové výnosy od klientů se snížily o 28,6 % především v důsledku neustále se snižujících úrokových sazeb. V průběhu roku 2002 klesla repo sazba ČNB ze 4,75 % na 2,75 % a Referenční sazba KB tento trend následovala svým poklesem ze 4,6 % na 2,8 %. Výše zmíněné faktory vedly k poklesu čisté úrokové marže ze 3,64 % na 3,25 %.

#### Čisté poplatky a provize

Čisté poplatky a provize ve výši 8 320 milionů Kč meziročně poklesly o 0,9 %. Nekurzové poplatky a provize se zvýšily o 3,3 % a tvoří je především poplatky a provize z transakcí za vedení účtů a úvěrovou administrativu. Velmi dynamický meziroční vývoj byl dosažen v oblasti poplatků a provizí z platebních karet. Kurzové poplatky a provize zahrnují poplatky a provize z hladných a dokumentárních plateb a ze směnárenských operací. Jejich meziroční pokles o 11,5 % na konečných 2 088 milionů Kč byl ovlivněn především zavedením euro. Čisté poplatky a provize byly také přechodně negativně ovlivněny srpnovými povodněmi.

#### Čistý zisk z finančních operací

Čistý zisk z finančních operací dosáhl uspokojivého výsledku v objemu 1 426 milionů Kč. Čistý zisk z měnových operací se více než zdvojnásobil na hodnotu 987 milionů Kč, a to především díky dobrým výsledkům spotových a swapových operací, které plynuly z kurzových a úrokových rozdílů mezi CZK a USD. Čistý zisk z cenných papírů se snížil o 53,6 % na hodnotu 490 milionů Kč, přičemž na celkovém výsledku se významně podílel nerealizovaný zisk ze státních dluhopisů. Výsledek za rok 2001 byl pozitivně ovlivněn prodejem podílu ve společnosti Česká pojišťovna s jednorázovým výnosem 567 milionů Kč.

#### Ostatní výnosy

Ostatní výnosy činily celkem 404 milionů Kč, což představuje pokles o 53,8 % z 875 milionů Kč na konci roku 2001. Tato položka zahrnuje dividendy přijaté od dceřiných a přidružených společností a ostatní výnosy. Mimořádné čisté výnosy byly v roce 2001 tvořeny zejména jednorázovými výnosy plynoucími z odepsaných pohledávek a závazků z platebních operací realizovaných na počátku 90. let.

#### Celkové výnosy

Celkové výnosy dosáhly výše 22 597 milionů Kč, což v porovnání s koncem roku 2001 představuje pokles o 5,1 %. Podíl neúrokových výnosů na celkových výnosech činil 44,9 %.

#### Provozní náklady

Provozní náklady, které zahrnovaly administrativní náklady, náklady na restrukturalizaci a odpisy, činily 12 760 milionů Kč, což představuje v porovnání s rokem 2001 pokles o 15,3 %.

Administrativní náklady v hodnotě 10 100 milionů Kč meziročně poklesly o 7,8 %. Personální náklady se snížily z 5 886 milionů Kč na 5 257 milionů Kč, tj. o 10,7 %. Ostatní administrativní náklady poklesly o 4,4 % na úroveň 4 843 milionů Kč, toto snížení bylo ovlivněno úsporami v odvodech do Fondu pojištění vkladů. Na základě novely Zákona o bankách činil za rok 2002 předepsaný odvod banky do fondu 272 milionů Kč, tj. o 545 milionů Kč méně než v roce 2001. Ostatní administrativní náklady byly dále ovlivněny efektivní kontrolou nákladů v rámci banky a centralizací procesů, včetně převedení vybraných činností ze společností ASIS a Reflexim zpět do KB. Náklady na restrukturalizaci činily 1 007 milionů Kč a souvisejí se změnou firemní identity, reorganizací prodejní sítě, centralizací a racionalizací procesů v bance. Zahrnují dále výdaje na poradenské a konzultantské služby spojené s transformačním programem a náklady spojené se snižováním počtu zaměstnanců banky.

Odpisy a tvorba ostatních rezerv činily 1 653 milionů Kč, což představuje meziroční pokles o 29,8 %.

**Provozní výnosy**

Provozní výnosy meziročně vzrostly o 12,5 % na konečných 9 837 milionů Kč. Hlavním faktorem tohoto vývoje byla úspěšná kontrola nákladů banky. Poměr nákladů k výnosům se k 31. prosinci 2002 snížil z 63,3 % na 56,5 %.

**Tvorba rezerv a opravných položek na ztráty z úvěrů a investic**

Čisté rozpouštění opravných položek a rezerv na ztráty z úvěrů a investic dosáhlo hodnoty 1 434 milionů Kč. Čisté rozpouštění opravných položek a rezerv na ztráty z úvěrů ve výši 1 513 milionů Kč odráží rozpouštění opravných položek v důsledku zlepšující se kvality úvěrového portfolia banky. Tato položka též zahrnuje částečné rozpouštění všeobecné rezervy na ztráty z úvěrů plynoucí z nové legislativní úpravy. Ta bance ukládá povinnost rozpustit každý rok až do roku 2005 minimálně 25 % daňově uznatelných všeobecných rezerv podle stavu k 31. prosinci 2001. V roce 2002 banka rozpustila část rezervy v hodnotě 2 234 milionů Kč, tj. 25,4 % původní částky. Výnos z plně odepsaných úvěrů činil 1 019 milionů Kč, což představuje meziroční nárůst o 22,9 %.

Čistá tvorba opravných položek k portfoliu CDO/CLN (cenných papírů zajištěných aktivy), které je součástí portfolia cenných papírů k prodeji, činila 759 milionů Kč a odrážela změny v úvěrových podmínkách na trzích podkladových aktiv těchto instrumentů.

Čistá tvorba opravných položek k majetkovým účastem dosáhla výše 339 milionů Kč a vztahovala se především ke Komerční pojišťovně.

**Daň z příjmu**

Daň z příjmu činila celkem 2 508 milionů Kč. Daňová povinnost za běžné období dosáhla výše 3 314 milionů Kč. V roce 2002 banka zaúčtovala celkovou odloženou daňovou pohledávku ve výši 1 074 milionů Kč. Odložená daň je počítána z přechodných rozdílů mezi daňovou základnou aktiv a pasiv a jejich účetní hodnotou pro účely finančního výkaznictví. Vzhledem k tomu, že zaúčtování odloženého daňového závazku je povinné, jeho snížení o 172 milionů Kč ke konci roku 2002 se pozitivně promítlo do výkazu zisků a ztrát. Odložená daňová pohledávka je vykázána v rozsahu odpovídajícím pravděpodobnosti existence budoucího zdanitelného zisku, proti němuž bude použita tato daňová pohledávka. V roce 2002 banka poprvé vykázala odloženou daňovou pohledávku v hodnotě 902 milionů Kč. V předcházejících obdobích byl v důsledku neurčitosti realizace odložené daňové pohledávky v budoucích účetních obdobích zaúčtován pouze odložený daňový závazek. Neurčitost realizace vyplývala zejména z očekávané změny legislativy v oblasti bankovních opravných položek a rezerv a v oblasti cenných papírů.

**Čistý zisk**

Čistý zisk dosáhl výše 8 763 milionů Kč, což představuje nárůst o 246,1 % v porovnání s rokem 2001. Tento výsledek by ovlivněn zejména úspěšným řízením nákladů a rozpouštěním opravných položek a rezerv.

**Rozvaha**

Bilanční suma v roce 2002 vzrostla o 4,3 % a k 31. prosinci 2002 dosáhla výše 439,8 miliardy Kč.

**AKTIVA****Hotovost a pohledávky vůči centrální bance**

Zůstatek hotovosti a pohledávek vůči centrální bance poklesl oproti konci roku 2001 o 21,1 % na konečných 14,4 miliardy Kč. Výše této položky odráží provozní potřeby banky a vývoj povinných minimálních rezerv u České národní banky. Povinné minimální rezervy u ČNB jsou úročeny dvoutýdenní repo sazbou ČNB, která ke konci roku 2002 činila 2,75 %.



Hlavním faktorem meziročního poklesu úvěrů klientům byl pokles podnikatelských úvěrů v důsledku úspěšného vymáhání portfolia nebonitních úvěrů. Úvěry občanům naopak zaznamenaly významný nárůst.

### Pohledávky za bankami

Pohledávky za bankami vzrostly ze 155,6 miliardy Kč na konci roku 2001 na 199,7 miliardy Kč na konci roku 2002, tj. o 28,4 %. Objem úvěrů poskytnutých České národní bance v rámci repo operací vzrostl meziročně o 77,8 % a k 31. prosinci 2002 činil 144,4 miliardy Kč. Termínované vklady u bank naopak o 45,0 % poklesly a na konci roku 2002 činily 39,2 miliardy Kč. Pohledávky za bankami k 31. prosinci 2002 zahrnují dluhopisy emitované mateřskou společností Sociétés Générale S.A., které banka nakoupila v primární emisi ve 4. čtvrtletí roku 2002 (14,0 miliardy Kč).

### Pohledávky za Českou konsolidační agenturou

Pohledávky za Českou konsolidační agenturou se v průběhu roku 2002 snížily v důsledku běžného splácení úvěrů o 28,8 % a k 31. prosinci 2002 dosáhly výše 35,4 miliardy Kč. Úvěry poskytnuté bankou České konsolidační agentuře (dříve Konsolidační banka Praha, s. p. ú.), souvisí s refinancováním převodů klasifikovaných aktiv v srpnu 1999 a březnu 2000.

### Úvěry klientům

Čisté úvěry klientům (po odečtení opravných položek) ke konci roku 2002 činily 121,2 miliardy Kč, což představuje pokles o 10,4 % oproti konci roku 2001. Po odečtení repo operací se státními institucemi ve výši 12,5 miliardy Kč, které byly uzavřeny v prosinci 2001 a splaceny v lednu 2002, se jedná o meziroční pokles o 1,3 %. K 31. prosinci 2002 dosáhl nominální objem úvěrů 138,3 miliardy Kč, opravné položky a rezervy k nim vytvořené 17,2 miliardy Kč.

Hlavním faktorem meziročního poklesu úvěrů byl pokles podnikatelských úvěrů v důsledku úspěšného vymáhání portfolia nebonitních úvěrů. Úvěry občanům naopak zaznamenaly významný nárůst. Hypoteční úvěry vzrostly oproti konci roku 2001 o 29,2 % na 18,3 miliardy Kč, spotřebitelské úvěry ve stejném období vzrostly o 28,0 % na 7,7 miliardy Kč. Podíl úvěrů občanům na celkových úvěrech se tudíž zvýšil z 13,8 % v roce 2001 na 18,8 % v roce 2002.

V roce 2002 pokračoval pozitivní trend ve zlepšování kvality úvěrového portfolia. Zatímco se podíl standardních úvěrů na celkových úvěrech zvýšil na 64,4 %, tj. o 8,5 procentního bodu, podíl úvěrů pod zvláštní kontrolou (ne-standardní, pochybné, ztrátové úvěry) poklesl o 7,2 procentního bodu na 19,1 %.

Zlepšení kvality úvěrového portfolia se spolu s povinným rozpouštěním všeobecných rezerv vyplývajícím z legislativních změn v roce 2002 promítly do poklesu celkové výše opravných položek a rezerv na ztráty z úvěrů o 27,7 % na konečných 17,2 miliardy Kč. V této částce jsou zahrnuty všeobecné rezervy ve výši 6,5 miliardy Kč (8,8 miliardy Kč v roce 2001). Použitá hodnota zajištění k úvěrům klientů na konci roku 2002 dosáhla 57,7 miliardy Kč, z toho 28,4 miliard Kč činila hodnota nemovitostí.

Významná část portfolia nebonitních úvěrů Komerční banky je kryta státní garancí. Státní garance vyplývá ze smlouvy uzavřené mezi Komerční bankou, a. s., a Konsolidační bankou Praha, s. p. ú, v prosinci 2000. Konsolidační banka, nyní Česká konsolidační agentura, se v ní zavázala uhradit ztráty vzniklé Komerční bance v letech 2001 až 2003 z portfolia rizikových rozvahových i podrozvahových aktiv klasifikovaných k 31. prosinci 2000 jako nestandardní, pochybná a ztrátová. Výše plnění České konsolidační agentury je omezena horní hranicí 20 miliard Kč. K 31. prosinci 2002 dosáhl celkový objem garantovaných pohledávek 21,8 miliardy Kč, což představuje pokles o 64,2 % oproti výchozímu stavu na konci roku 2000. Kumulovaná realizovaná ztráta na tomto portfoliu činila 2,6 miliardy Kč.

V souladu s aplikací IAS 39 a podle záměru jejich nabytí člení banka cenné papíry do portfolií k obchodování, k prodeji a do portfolia cenných papírů držených do splatnosti. Banka rovněž vykazuje cenné papíry pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování, které se vykazují společně s pohledávkami za bankami.



**Cenné papíry k obchodování**

Objem portfolia cenných papírů k obchodování oproti konci roku 2001 vzrostl o 146,5 % na 9,3 miliardy Kč. Tento vývoj byl dán růstem objemu státních pokladničních poukázek, které nyní tvoří 83,4 % portfolia.

**Cenné papíry k prodeji**

Portfolio cenných papírů k prodeji k 31. prosinci 2002 dosáhlo 24,4 miliardy Kč, což představuje meziroční pokles o 28,8 %. Tento vývoj byl ovlivněn částečným prodejem podílu banky v otevřeném podílovém fondu Globální a poklesem hodnoty cenných papírů zajištěných aktivy (CBO) v důsledku vývoje směnného kurzu CZK/USD.

**Cenné papíry držené do splatnosti**

Objem portfolia cenných papírů držných do splatnosti se zvýšil z 960 milionů Kč na konci roku 2001 na současných 2,5 miliardy Kč. Důvodem nárůstu byl nákup části podřízených dluhopisů emitovaných dceřinou společností Komerční banky, Komerční Finance B.V., který banka realizovala ve druhé polovině roku 2002. K 31. prosinci 2002 činila hodnota podřízených dluhopisů 2,4 miliardy Kč. Objem hypotečních zástavních listů v portfoliu se snížil z 960 milionů Kč na konci roku 2001 na 97 milionů Kč na konci roku 2002 z důvodu splatnosti jednoho z titulů v roce 2002.

**Majetkové účasti**

Hodnota majetkových účastí vzrostla oproti roku 2001 o 29,8 % na konečných 1,6 miliardy Kč. Hlavními faktory nárůstu bylo dvojnásobné zvýšení vlastního kapitálu Komerční pojišťovny Komerční bankou a čistá tvorba opravných položek k této majetkové účasti z důvodu ztrát Komerční pojišťovny v předchozích letech.

**PASIVA****Závazky vůči bankám**

Závazky vůči bankám ke konci roku 2002 dosáhly hodnoty 22,5 miliardy Kč, což představuje meziroční pokles o 21,9 %.

**Závazky vůči klientům**

Závazky vůči klientům oproti konci roku 2001 vzrostly o 6,2 % a k 31. prosinci 2002 dosáhly celkové výše 341,1 miliardy Kč. Objem prostředků na běžných účtech meziročně vzrostl o 20,8 % na 171,0 miliardy Kč, termínované vklady a spořicí účty naopak o 10,1 % poklesly a k 31. prosinci 2002 činily 129,1 miliardy Kč.

**Dluhopisy**

Objem vydaných dluhopisů ke konci roku 2002 činil 18,3 miliardy Kč. Důvodem meziročního poklesu bylo splacení dvou pětiletých emisí dluhopisů v celkovém objemu 10,1 miliardy Kč. Na vydaných dluhopisech se podílí obligace 61,4 % a hypoteční zástavní listy 38,6 %.

**Podřízený dluh**

Hodnota podřízeného dluhu se oproti roku 2001 vlivem vývoje směnného kurzu CZK/USD snížila o 15,9 % na 6,1 miliardy Kč. Podřízené dluhopisy, které banka nakoupila ve druhé polovině roku 2002 a které představují 39,0 % z celkového nominálního objemu emise, jsou vykázány v aktivech banky (viz Portfolio cenných papírů držných do splatnosti) a pro účely nekonsolidovaných výkazů nedochází k jejich kompenzaci s hodnotou podřízeného dluhu.

**Vlastní kapitál**

Vlastní kapitál banky dosáhl k 31. prosinci 2002 výše 33,8 miliardy Kč. Nárůst oproti stejnému období předchozího roku o 43,1 % byl dán především růstem zisku v běžném období. Základní kapitál, stejně jako na konci roku 2001, činil 19,0 miliardy Kč. Vlastní zdroje banky tak k 31. prosinci 2002 představovaly 7,7 % bilanční sumy.

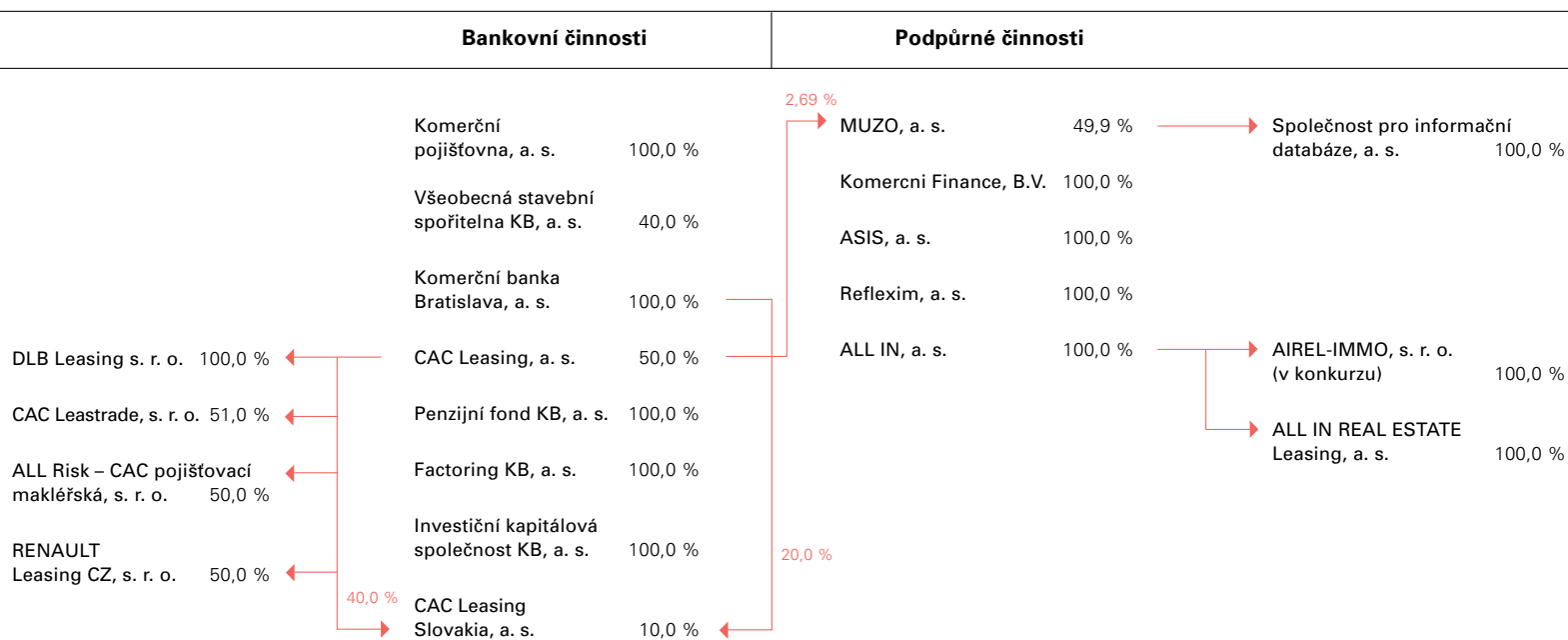
## Finanční skupina Komerční banky



Finanční skupina Komerční banky se k 31. prosinci 2002 skládala ze čtrnácti společností, ve kterých Komerční banka uplatňovala jistou úroveň kontroly. Deset společností skupiny KB jsou dceřiné společnosti s rozhodujícím vlivem Komerční banky a čtyři jsou přidružené společnosti s podstatným vlivem.

### Přehled skupiny Komerční banky

#### Komerční banka, a. s.



Komerční banka dále ve svém portfoliu ze strategických důvodů drží několik účastí s 20% nebo nižším podílem na základním kapitálu. Jsou to Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s., Burza cenných papírů Praha, a. s., a v roce 2002 vstoupila KB do společnosti Czech Banking Credit Bureau, a. s.

## Proces restrukturalizace

Rok 2002 byl pro skupinu KB rokem změn. V tomto roce byl započat ambiciózní restrukturalizační proces s cílem zavést úspěšný obchodní model, který Société Générale uplatňuje v ostatních regionech. Dalším cílem tohoto procesu je výrazné zvýšení rozsahu a kvality nabízených produktů a zlepšení výkonnosti celé skupiny. Restrukturalizační proces bude dokončen v průběhu roku 2003. Klienti budou poté moci využít komplexní nabídky konkurenceschopných produktů specializovaných společností skupiny KB a akcionářům Komerční banky pak vzroste užitek z vyšší výkonnosti celé skupiny.

První část restrukturalizačního procesu je zaměřena na užší zapojení specializovaných společností v rámci Société Générale do skupiny KB – zejména SGAM v oblasti správy aktiv a SOGECAP v oblasti pojištění. SGAM a SOGECAP jsou již nyní intenzivně zapojeny do vedení IKS KB a Komerční pojišťovny. Díky tomu mají klienti přístup ke globálním produktům investičních a kapitálových fondů Société Générale a k novým produktům v oblasti pojištění, kde Komerční pojišťovna s využitím mezinárodních zkušeností SOGECAP sestavila novou řadu moderních pojišťovacích produktů.

Portfolio Komerční pojišťovny bylo rozděleno na životní a neživotní pojištění a kmen pojistných smluv pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (povinné ručení) a část havarijního pojištění byly prodány pojišťovně Kooperativa, a. s. To umožnilo Komerční pojišťovně soustředit se především na poskytování produktů životního pojištění.

Druhým prvkem restrukturalizačního procesu je vyšší využívání synergického potenciálu v rámci skupiny KB a užší spolupráce s Komerční bankou, především v oblasti vývoje produktů a distribuce, marketingu, oblasti správy aktiv a pasiv, ve finančním řízení a řízení rizik. Distribuční síť Komerční banky začíná hrát rozhodující roli v prodeji produktů společností skupiny KB, které jsou zahrnuty v produktových balíčcích Komerční banky.

Poslední částí restrukturalizačního programu je zvýšený důraz na ty společnosti, které jsou Komerční bankou považovány za zásadní v její obchodní strategii. Pro společnosti, které nebyly zahrnuty do této skupiny, jsou hledány efektivnější možnosti jejich dalšího působení. Tyto možnosti zahrnují integraci jejich činností do Komerční banky, outsourcing, hledání strategického partnera nebo likvidaci. Společnost A-Trade byla již v roce 2002 prodána mimo skupinu KB a likvidace společností skupiny ALL IN bude dokončena v roce 2003.

Mimo skupinu KB byla prohloubena spolupráce s dalšími společnostmi skupiny Société Générale, které působí na českém trhu. Jedná se o společnost Franfinance leasing zaměřující se na leasing pro podnikovou klientelu a ALD Automotive, která se soustřeďuje na financování automobilových parků nejen prostřednictvím finančního leasingu, ale poskytuje i širokou nabídku služeb operativního leasingu.

Skupina Komerční banky působí rovněž ve Slovenské republice, kde prostřednictvím Komerční banky Bratislava nabízí služby především pro podnikové klienty a CAC Leasing Slovakia poskytuje širokou škálu leasingových produktů.



## Konsolidace

V souladu s legislativou České republiky je sestavována konsolidace podle mezinárodních standardů pro finanční výkaznictví. Za rok 2002 nebyla již konsolidace sestavena podle českých účetních standardů.

Následující tabulka obsahuje údaje o způsobu konsolidace pro každou součást skupiny KB – plnou metodu nebo ekvivalenční metodu. Některé společnosti ze skupiny KB nebyly do konsolidace zahrnuty, a to z následujících důvodů:

- Penzijní fond Komerční banky: na základě české legislativy upravující podmínky penzijního připojištění lze distribuovat akcionářům pouze 10 % ze zisku, přestože Komerční banka má 100% kontrolu nad společností. Zbývajících 90 % zisku je rozděleno mezi účastníky penzijního připojištění (85 %) a do rezervního fondu společnosti (5 %). Z tohoto důvodu vedení banky nepovažuje zahrnutí této společnosti do konsolidace za vhodné.
- ALL IN, Czech Banking Credit Bureau: nejsou zahrnuty z důvodu nevýznamnosti.

### Seznam dceřiných a přidružených společností zahrnutých ve skupině KB

Společnost	Metoda konsolidace	Základní kapitál (tis. Kč)	Podíl KB na základním kapitálu – nominální (tis. Kč)	Podíl KB na základním kapitálu – relativní (%)	Čistá účetní hodnota (tis. Kč)	Nominální hodnota jedné akcie (tis. Kč)
<b>TUZEMSKÉ ÚČASTI</b>						
Komerční pojišťovna, a. s.	plná	752 000	752 000	100	381 189	100 a 50
Všeobecná stavební spořitelna Komerční banky, a. s.	ekvivalenční	500 000	200 000	40	220 000	100
CAC LEASING, a. s.	ekvivalenční	226 000	113 000	50	110 900	100 a 500
Penzijní fond Komerční banky, a. s.	žádná	200 000	200 000	100	230 000	100
MUZO, a. s.	plná	102 000	50 900	49,9	60 998	1
Factoring KB, a. s.	plná	84 000	84 000	100	90 000	100 a 10
Investiční kapitálová společnost KB, a. s.	plná	50 000	50 000	100	75 000	100
ASIS, a. s.	plná	1 000	1 000	100	1 000	100
Reflexim, a. s.	plná	1 000	1 000	100	1 000	100
Czech Banking Credit Bureau, a. s.	žádná	1 200	240	20	0	10
ALL IN, a. s., v likvidaci	žádná	44 517	44 517	100	0	213
<b>Celkem</b>	–	–	<b>1 496 657</b>	–	<b>1 170 087</b>	–
<b>ZAHRANIČNÍ ÚČASTI</b>						
Komerční banka Bratislava, a. s.	plná	375 895 *	375 895	100	413 485	100 000 SKK
CAC LEASING Slovakia, a. s.	ekvivalenční	3 759 *	3 759	10	3 759	100 000 SKK
Komerční Finance, B.V.	plná	574 **	574	100	574	453,8 EUR
<b>Celkem</b>	–	–	<b>380 228</b>	–	<b>417 818</b>	–
<b>CELKEM</b>	–	–	<b>1 876 885</b>	–	<b>1 587 905</b>	–

\* Směnný kurz CZK/SKK 0,75179 dle ČNB k 31. prosinci 2002.

\*\* Směnný kurz CZK/EUR 31,60 dle ČNB k 31. prosinci 2002.



## Investiční kapitálová společnost KB, a. s.

<b>Akcionářská struktura:</b>	Komerční banka 100 %
<b>Obchodní činnost:</b>	Správa aktiv
<b>Postavení na trhu:</b>	Třetí největší investiční společnost spravující 22 % objemu celkových spravovaných aktiv na českém trhu
<b>Ratingové hodnocení:</b>	Baa/czAa podle agentury CRA Rating
<b>Spravované fondy:</b>	<p>IKS peněžní trh – fond peněžního trhu s investičním horizontem do jednoho roku</p> <p>IKS dluhopisový – fond investující do dluhopisů a nástrojů peněžního trhu s investičním horizontem jednoho a více let</p> <p>IKS Plus bondový – fond investující do cenných papírů s investičním horizontem dvou a více let</p> <p>IKS globální – fond investující do cenných papírů s investičním horizontem tří a více let</p> <p>IKS balancovaný – fond investující do cenných papírů s investičním horizontem tří a více let</p> <p>IKS fond fondů – fond investující do cenných papírů a podílových listů s investičním horizontem pěti a více let</p> <p>IKS fond světových indexů – fond investující do cenných papírů a podílových listů s investičním horizontem pěti a více let</p> <p>IKS Dividendový – fond investující do cenných papírů s investičním horizontem do jednoho roku</p>
<b>Hlavní události roku 2002:</b>	<p>Zvýšení objemu spravovaných aktiv o 33 %</p> <p>Zavedení nového fondu pro podnikové klienty IKS Dividendový</p> <p>Převod prostředků spravovaných Penzijním fondem KB do správy IKS</p>
<b>Výhled do roku 2003:</b>	<p>Zaknihování podílových listů fondů</p> <p>Zřízení garančního fondu, který zákazníkům zaručí minimální úroveň výnosů</p>

<b>Hlavní finanční údaje:</b>	<b>CAS, tis. Kč</b>	<b>2002</b>	<b>2001</b>
	Celková aktiva	336 273	241 055
	Vlastní kapitál	246 623	196 402
	Základní kapitál	50 000	50 000
	Aktiva pod správou	31 849 151	17 210 018
	Správní poplatky	372 590	270 767
	Zisk před zdaněním	119 111	36 193
	Zisk po zdanění	78 706	28 711

**Kontakt:**

**IKS Komerční banky, a. s.**  
 Dlouhá 34  
 110 15 Praha 1  
 IČ: 60196769

bezplatná linka: 800 108 888  
 tel.: 224 008 888  
 fax: 222 322 161  
 e-mail: info@iks.kb.cz  
 internet: www.iks-kb.cz

## Factoring KB, a. s.

Akcionářská struktura:	Komerční banka 100 %
Obchodní činnost:	Factoring
Postavení na trhu:	Třetí místo na factoringovém trhu podle velikosti portfolia
Hlavní produkty:	Tuzemský factoring Zahraniční factoring
Hlavní události roku 2002:	Uzavření nové smlouvy s Exportní garanční a pojišťovací společností, a. s., o podpoře tuzemského i zahraničního obchodu Spolupráce s asociací mezinárodních factoringových společností (Factor Chain International) Zahájení spolupráce se společností CGA Paris, factoringovou společností v rámci skupiny Sociétés Générale, zejména v oblastech procesů a strategie
Výhled do roku 2003:	Zlepšení pokrytí trhu zřízením čtyř nových obchodních center ve spolupráci s Komerční bankou Rozšíření nabídky factoringových produktů

Hlavní finanční údaje:	CAS, tis. Kč	2002	2001
	Celková aktiva	2 188 081	2 197 940
	Pohledávky z obchodního styku	2 082 142	2 112 812
	Vlastní kapitál	118 534	108 036
	Základní kapitál	84 000	84 000
	Výnosy z factoringu	119 784	133 046
	Zisk před zdaněním	16 201	20 133
	Zisk po zdanění	10 182	9 528

**Kontakt:**

**Factoring KB, a. s.**  
Na Poříčí 36, p. p. 59  
110 02 Praha 1  
IČ: 25148290

tel.: 222 825 111  
fax: 224 814 628  
e-mail: factoring\_kb@mbox.vol.cz  
internet: www.factoringkb.cz

## Komerční banka Bratislava, a. s.

<b>Akcionářská struktura:</b>	Komerční banka 100 %
<b>Obchodní činnost:</b>	Poskytování bankovních služeb podnikovým klientům Financování obchodu a transakcí mezi Českou a Slovenskou republikou
<b>Postavení na trhu:</b>	Nevýznamná pozice na slovenském trhu (méně než 1 % slovenského trhu), důraz kladen zejména na podnikové klienty
<b>Hlavní produkty:</b>	Běžné, termínované a spořicí účty (balíček Ideal, A-plus konto, V-konto) Tuzemské a zahraniční platby se zvláštním režimem Hotovostní operace Úvěry a garance Měnové nástroje (spotové a forwardové operace) Úrokové nástroje (forwardové úrokové operace a swapové operace) Vklady a úvěry na peněžním trhu Operace na kapitálovém trhu Vydávání platebních karet EuroCard/MasterCard
<b>Hlavní události roku 2002:</b>	Restrukturalizační program zahrnující snižování počtu zaměstnanců, poboček, zvyšování efektivity a zavedení nové IT podpory Představení nové strategie společnosti zaměřené na podnikové klienty
<b>Výhled do roku 2003:</b>	Získávání nových klientů, především mezinárodních společností a vybraných slovenských společností Podpora činností Société Générale na slovenském trhu

<b>Hlavní finanční údaje:</b>			
	<b>IAS, tis. Kč</b>	<b>2002</b>	<b>2001</b>
	Celková aktiva	3 932 813	4 656 858
	Úvěry klientům	1 651 441	1 466 542
	Vklady klientů a finančních institucí	1 237 857	2 120 530
	Vlastní kapitál	473 774	447 366
	Základní kapitál	375 895	375 895
	Čisté úrokové výnosy	91 707	110 919
	Zisk po zdanění	26 408	43 488
	směnný kurz CZK/SKK 0,75179 dle ČNB k 31. prosinci 2002		

**Kontakt:****Komerční banka Bratislava, a. s.**

Medená 6, p. p. 137  
811 02 Bratislava  
Slovenská republika  
IČ: 31395074

tel: +421 2 5293 2153-6

fax: +421 2 5296 1959

e-mail: koba@koba.sk

internet: www.koba.sk

## Penzijní fond Komerční banky, a. s.

<b>Akcionářská struktura:</b>	Komerční banka 100 %
<b>Obchodní činnost:</b>	Penzijní fond
<b>Postavení na trhu:</b>	Druhé místo na trhu podle objemu spravovaných prostředků Páté místo podle počtu klientů fondu
<b>Ratingové hodnocení:</b>	Baa/czAa podle agentury CRA Rating (nejvyšší rating na trhu penzijních fondů v České republice)
<b>Hlavní produkty:</b>	Penzijní připojištění se státní podporou Produktový balíček (DOMINO) pro zaměstnance podnikových klientů KB, jehož volitelnou součástí je penzijní připojištění
<b>Hlavní události roku 2002:</b>	Celkový počet klientů přesáhl hranici 255 000, což představuje 10 % celkového počtu klientů na trhu penzijních fondů Objem spravovaných prostředků vzrostl o 19 % Očekávaná míra návratnosti investovaných prostředků za rok 2002 je 7,6 %
<b>Výhled do roku 2003:</b>	Zvýšení prodeje prostřednictvím prodejní sítě KB Spolupráce s KB na přípravě nových produktových balíčků Zahrnutí penzijního připojištění do balíčku Expreskonto určeného pro individuální klienty

Hlavní finanční údaje:	CAS, tis. Kč		
		2002	2001
	Celková aktiva	9 691 507	8 115 043
	Objem prostředků na klientských účtech	8 754 401	7 363 910
	Vlastní kapitál	788 390	592 050
	Základní kapitál	200 000	200 000
	Finanční výnosy	622 041	522 533
	Zisk před zdaněním	418 409	327 225
	Zisk po zdanění	420 323	327 102

**Kontakt:****Penzijní fond Komerční banky, a. s.**

Lucemburská 7/1170

130 11 Praha 3

IČ: 61860018

tel.: 272 173 111, 272 173 173-5

fax: 272 173 176, 272 173 171

e-mail: pf-kb@pf-kb.cz

internet: www.pfkb.cz



## Komerční pojišťovna, a. s.

Akcionářská struktura:	Komerční banka 100 %
Obchodní činnost:	Životní pojištění Cestovní pojištění Pojištění kreditních karet Průmyslové pojištění
Hlavní produkty:	Kapitálové pojištění (VITAL) Kolektivní pojištění ke spotřebitelským úvěrům (CONSUMER CREDIT) Rizikové životní pojištění k hypotečním úvěrům (MORTAGES)
Hlavní události roku 2002:	Prodej portfolia havarijního pojištění a povinného ručení pojišťovně Kooperativa, a. s. Důkladný proces restrukturalizace (snižování počtu zaměstnanců, změny v prodejní síti, ukončení poskytování průmyslového pojištění) Uvedení zcela nových produktů životního pojištění na trh
Výhled do roku 2003:	Důraz na prodej produktů životního pojištění Prodej produktů Komerční pojišťovny výhradně prostřednictvím prodejní sítě Komerční banky Dokončení procesu restrukturalizace společnosti

Hlavní finanční údaje:	CAS, tis. Kč	2002	2001
	Celková aktiva	3 826 000	2 908 000
	Technické rezervy	2 764 000	2 449 000
	Vlastní kapitál	534 000	-433 000
	Základní kapitál	752 000	450 000
	Předepsané hrubé pojistné	2 349 000	2 580 000
	Výnosy z investic	141 000	116 000
	Hospodářský výsledek	-41 000	-713 000

**Kontakt:****Komerční pojišťovna, a. s.**

Jindřišská 17  
111 21 Praha 1  
IČ: 63998017

tel.: 222 095 111  
fax: 224 236 696  
e-mail: servis@komercpoj.cz  
internet: www.komercpoj.cz

## MUZO, a. s.

<b>Akcionářská struktura:</b>	Komerční banka 49,9 % Tarpa Securities 20,9 % Československá obchodní banka 9,9 % GE Capital Bank 9,9 % CAC Leasing 2,69 %		
<b>Obchodní činnost:</b>	Podpůrné služby pro banky a provoz platebních karet		
<b>Postavení na trhu:</b>	Dominantní postavení na trhu		
<b>Hlavní produkty:</b>	Autorizace platebních karet (front office) Zpracování databází Kontrola a zpracování transakcí prostřednictvím platebních karet (back office) Instalace a údržba bankomatů a platebních terminálů v rámci tuzemského i mezinárodního platebního systému		
<b>Hlavní události roku 2002:</b>	Zvýšení počtu spravovaných bankomatů o 40 % Zvýšení počtu prodejných míst o 30 % Zvýšení objemů provedených transakcí o 25 %		
<b>Výhled do roku 2003:</b>	Vývoj a zavedení nové dlouhodobé strategie společnosti Regionální expanze		
<b>Hlavní finanční údaje:</b>	<b>CAS, tis. Kč</b>	<b>2002</b>	<b>2001</b>
	Celková aktiva	1 072 092	1 079 770
	Stálá aktiva	792 169	793 156
	Vlastní kapitál	471 952	406 528
	Základní kapitál	102 000	102 000
	Tržby za prodej zboží a služeb	900 647	839 443
	Zisk před zdaněním	247 335	170 856
	Zisk po zdanění	191 719	125 038
<b>Kontakt:</b>	<b>MUZO, a. s.</b> V Olšinách 80/626 100 00 Praha 10 IČ: 00001155	tel.: 267 197 111 fax: 267 197 590 e-mail: obo@muzo.com internet: www.muzo.com	

## CAC Leasing, a. s.

Akcionářská struktura:	Komerční banka 50 % Bank Austria Creditanstalt Leasing GmbH 50 %
Obchodní činnost:	Leasing
Postavení na trhu:	Třetí místo na trhu v počtu nově uzavřených leasingových smluv
Hlavní produkty:	Leasing motorových vozidel Leasing strojů a zařízení Splátkový prodej
Hlavní události roku 2002:	25 000 nově uzavřených smluv Obdržení ceny „Rhodos“ za image firmy
Výhled do roku 2003:	Rozšíření produktové nabídky zaměřené na udržení postavení na trhu

Hlavní finanční údaje:	CAS, tis. Kč	2002	2001
	Celková aktiva	19 846 993	19 690 075
	Stálá aktiva	18 938 737	19 271 542
	Vlastní kapitál	958 824	636 066
	Základní kapitál	226 000	226 000
	Výnosy z leasingu	13 100 411	12 896 676
	Zisk před zdaněním	401 513	292 606
	Zisk po zdanění	269 809	155 719

**Kontakt:**

**CAC LEASING, a. s.**  
Janáčkovo nábřeží 55/140  
150 05 Praha 5  
IČ: 15886492

tel.: 257 091 111  
fax: 257 328 881  
e-mail: leasinfo@cac.cz  
internet: www.cac.cz

## Všeobecná stavební spořitelna Komerční banky, a. s.

<b>Akcionářská struktura:</b>	BHW Holding AG 50 % Komerční banka 40 % Česká pojišťovna 10 %		
<b>Obchodní činnost:</b>	Stavební spořitelna		
<b>Postavení na trhu:</b>	Třetí místo na trhu stavebních spořitelen podle počtu uzavřených smluv Druhé místo v objemu poskytnutých úvěrů		
<b>Hlavní produkty:</b>	Stavební spoření se státní podporou Překlenovací úvěry Úvěry ze stavebního spoření		
<b>Hlavní události roku 2002:</b>	252 000 nově uzavřených smluv o celkové cílové částce 33 miliard Kč 810 000 aktivních klientů s celkovou cílovou částkou 137 miliard Kč Poskytnutí 20 700 překlenovacích úvěrů v nominální hodnotě 4 miliard Kč Poskytnutí 23 222 úvěrů ze stavebního spoření v nominální hodnotě 5 miliard Kč		
<b>Výhled do roku 2003:</b>	Realizace vytvořeného plánu významného rozšíření prodeje produktů prostřednictvím sítě KB Dokončení programu na optimalizaci řízení nákladů		
<b>Hlavní finanční údaje:</b>	<b>CAS, tis. Kč</b>	<b>2002</b>	<b>2001</b>
	Celková aktiva	34 075 303	28 236 774
	Poskytnuté úvěry	12 131 581	11 088 266
	Vlastní kapitál	1 350 745	1 311 561
	Základní kapitál	500 000	500 000
	Čisté úrokové výnosy	638 036	597 039
	Zisk před zdaněním	232 487	201 502
	Zisk po zdanění	205 285	206 171
<b>Kontakt:</b>	<b>Všeobecná stavební spořitelna Komerční banky, a. s.</b>	tel.: 222 824 111	
	Bělehradská 128, čp. 222	fax: 222 824 113	
	P.O.Box 40	e-mail: info@vsskb.cz	
	120 21 Praha 2	internet: www.vsskb.cz	
	IČ: 60192852	Internet: www.modrapyramida.cz	

# Vrcholové orgány a organizační struktura společnosti



Alexis Juan

Peter Palečka



Olivier Flourens

Guy Poupet



Matúš Púll

Philippe Rucheton





## Představenstvo

<b>Alexis Juan</b>	předseda představenstva od 5. října 2001
<b>Guy Poupet</b>	místopředseda představenstva od 9. října 2002
<b>Olivier Flourens</b>	člen představenstva od 1. února 2003
<b>Peter Palečka</b>	člen představenstva od 5. října 2001
<b>Matúš Púll</b>	člen představenstva od 5. října 2001
<b>Philippe Rucheton</b>	člen představenstva od 2. května 2002

stav k 30. dubnu 2003

**Alexis Juan**  
předseda představenstva  
narozen 11. června 1943  
bydliště Praha

Předseda představenstva od 5. října 2001. Absolvent veřejného práva na fakultě v Paříži a Institutu politických studií v Grenoblu. Od roku 1968 pracoval v Sociétés Générale, nejprve v hlavním dozoru, později jako přidělnec finančního ředitelství, v letech 1973 až 1976 byl náměstkem ředitele pobočky SG v Tokiu, v letech 1976 až 1977 vedoucím sektoru pro Latinskou Ameriku. Od roku 1978 do roku 1980 byl ředitelem Korean French Banking Corporation v Soulu. V letech 1980 až 1984 byl generálním ředitelem Sociétés Générale v Athénách, v letech 1984 až 1987 náměstkem generálního ředitele Sociétés Générale ve Velké Británii a v letech 1987 až 1990 ředitelem bankovní skupiny Sociétés Générale v Bordeaux. Od roku 1990 do roku 1995 byl zmocněncem Sociétés Générale pro západní Francii a od roku 1996 až do svého zvolení členem představenstva Komerční banky byl zmocněným ředitelem francouzské sítě a distribučních sítí Sociétés Générale. Od roku 1998 je také členem komise představenstva Group Sociétés Générale.

**Guy Poupet**  
místopředseda představenstva  
narozen 5. ledna 1952  
bydliště Praha

Člen představenstva od 25. června 2002. Absolvent Institutu politických studií v Paříži, Licenciátu veřejného práva na univerzitě v Paříži a Centra studií evropských společenství na univerzitě v Paříži. Od roku 1975 pracoval v Sociétés Générale, nejprve v letech 1975 až 1983 v oddělení auditu (Inspection Générale). V letech 1983 až 1987 působil jako náměstek ředitele Groupe du Havre, od roku 1987 do roku 1992 byl náměstkem generálního ředitele Banco Supervielle Sociétés Générale v Argentině. V letech 1992 až 1994 byl členem představenstva a generálním ředitelem Sociétés Générale de Bangué v Senegal a v letech 1995 až 1998 působil jako ředitel IT projektu v mezinárodním vedení. Od roku 1998 až do zvolení členem představenstva Komerční banky, a. s., byl ředitelem divize správy cenných papírů. V říjnu 2002 byl zvolen místopředsedou představenstva Komerční banky.

**Olivier Flourens**  
člen představenstva  
narozen 1. července 1959  
bydliště Praha

Člen představenstva od 1. února 2003. Je absolventem francouzské obchodní školy H.E.C. Jeho pracovní kariéra je spjata se Sociétés Générale, v níž působí od června 1984. Krátce po zapracování Olivier Flourens přešel do oddělení auditu (Inspection Générale), kde nejdříve pracoval jako interní auditor a od června 1991 jako člen jeho vedení. Od dubna 1995 do března 1998 byl ředitelem Sociétés Générale Bank & Trust v Lucemburku zodpovědným za obchodní aktivity a aktivity na kapitálových trzích. V dubnu 1998 se stal ředitelem pobočky Sociétés Générale v Miláně a byl odpovědný za aktivity investičního bankovníctví v Itálii. Od července do října 2002 vedl v rámci divize SG Investiční bankovníctví projekt týkající se řízení portfolia obchodních úvěrů. Od října do konce roku 2002 pracoval ve vedení oddělení riziku Sociétés Générale Paříž. Od ledna 2003 působí v Komerční bance a od února 2003 je zodpovědným za řízení rizik v rámci skupiny KB.

**Peter Palečka**

člen představenstva  
narozen 3. listopadu 1959  
bydliště Černošice

Člen představenstva od 5. října 2001. Absolvent Vysoké školy ekonomické v Bratislavě. Od roku 1982 do roku 1988 pracoval v organizacích zahraničního obchodu. Od roku 1989 do roku 1992 pracoval na federálním ministerstvu zahraničního obchodu ČSFR. V letech 1992 až 1994 působil jako stálý představitel ČSFR, později ČR při GATT, od roku 1995 do roku 1998 působil jako stálý představitel ČR při Světové obchodní organizaci. Od roku 1998 pracuje v Komerční bance nejprve jako ředitel úseku strategie. V říjnu 1999 byl zvolen členem a v dubnu 2000 místopředsedou představenstva Komerční banky. Dne 5. října 2001 na tuto funkci rezignoval a opětovně byl dne 5. října 2001 zvolen členem a místopředsedou představenstva. V současné době je členem představenstva a Corporate Secretary.

**Matuš Púll**

člen představenstva  
narozen 25. června 1949  
bydliště Vrané nad Vltavou

Člen představenstva od 5. října 2001. Absolvent Vysoké školy ekonomické v Praze. Od roku 1972 do roku 1977 pracoval v podniku zahraničního obchodu Fincom, a. s., Praha. V letech 1977 až 1982 pracoval v ústředí Státní banky československé. Od roku 1982 do roku 1995 vedl zastupitelství Sociétés Générale v Praze. Od roku 1991 až do svého zvolení členem představenstva Komerční banky byl členem vedení Sociétés Générale Komerční banka, poté Sociétés Générale banka, a poté Sociétés Générale, pobočka Praha.

**Philippe Rucheton**

člen představenstva  
narozen 9. září 1948  
bydliště Praha

Člen představenstva od 2. května 2002. Absolvent Vysoké vojenské technické školy École Polytechnique, Institutu Supérieur des Affaires a University Panthéon Sorbonne. Od roku 1972 do roku 1980 pracoval jako poradce a vedoucí pracovník v bankovním provozu ve Skupině Lidových bank BRED, v letech 1980 až 1988 pracoval v bance Louis-Dreyfus. Od roku 1988 do roku 1995 byl finančním ředitelem a náměstkem generálního ředitele dceřiné společnosti SG Europe Computer Systemes. Od roku 1995 až do zvolení členem představenstva Komerční banky pracoval v Sociétés Générale jako ředitel odboru řízení aktiv a pasiv.

Změny ve složení představenstva v průběhu roku 2002 a 2003 do vydání výroční zprávy:

**Tomas Spurny** člen představenstva a výkonný ředitel, Strategie a finance (do 30. dubna 2002)  
**Patrice Cheroute** člen představenstva a výkonný ředitel, Řízení rizik (do 31. ledna 2003)



## Výkonný výbor

Výkonný výbor rozhoduje o podstatných věcech týkajících se každodenního podnikání banky. Členy Výkonného výboru jmenuje představenstvo a k 30. dubnu 2003 zasedal v následujícím složení:

<b>Alexis Juan</b>	předseda představenstva a generální ředitel
<b>Guy Poupet</b>	místopředseda představenstva a náměstek generálního ředitele (od 1. srpna 2002)
<b>Peter Palečka</b>	člen představenstva a výkonný ředitel, Corporate Secretary a TPO
<b>Philippe Rucheton</b>	člen představenstva a výkonný ředitel, Strategie a finance (od 4. června 2002)
<b>Matúš Púll</b>	člen představenstva a výkonný ředitel, Podnikové bankovníctví
<b>Olivier Flourens</b>	člen představenstva a výkonný ředitel, Řízení rizik (od 1. února 2003)
<b>Pascal Dupont</b>	výkonný ředitel, Řízení rizik
<b>Karel Vašák</b>	výkonný ředitel, Lidské zdroje
<b>Martin Čejka</b>	výkonný ředitel, Vnitřní audit a kontrola (od 15. listopadu 2002)
<b>Jitka Pantůčková</b>	výkonná ředitelka, Provoz (od 1. listopadu 2002)
<b>Otakar Smolík</b>	výkonný ředitel, Podpůrné služby (od 4. června 2002)
<b>Christian Rouso</b>	výkonný ředitel, Informační technologie (od 1. srpna 2002)
<b>André Léger</b>	výkonný ředitel, Marketing
<b>Michel Fenot</b>	výkonný ředitel, Distribuční kanály
<b>Jan Pokorný</b>	náměstek výkonného ředitele, Distribuční kanály a výkonný ředitel, Distribuční síť (od 31. ledna 2002)
<b>Philippe Delacarte</b>	výkonný ředitel, Střední podniky a municipalita
<b>Jan Kubálek</b>	výkonný ředitel, Přímé kanály
<b>Marek Stefanowicz</b>	výkonný ředitel, Kapitálové trhy a podnikové finance
<b>Miloš Adámek</b>	výkonný ředitel, Komunikace (od 1. února 2003)

Změny ve složení Výkonného výboru v průběhu roku 2002 a 2003 do vydání výroční zprávy:

<b>Radomír Lašák</b>	výkonný ředitel, Distribuční síť (do 30. ledna 2002)
<b>Tomas Spurny</b>	člen představenstva a výkonný ředitel, Strategie a finance (do 30. dubna 2002)
<b>Jiří Huml</b>	výkonný ředitel, Podpůrné služby (do 30. dubna 2002)
<b>Vlastimil Nigrin</b>	výkonný ředitel, Provoz (od 1. srpna 2002 do 31. října 2002)
<b>Michal Heřman</b>	výkonný ředitel, Finance (do 30. listopadu 2002)
<b>Patrice Cheroutre</b>	člen představenstva a výkonný ředitel, Řízení rizik (do 31. ledna 2003)

## Dozorčí rada

<b>Didier Alix</b>	předseda dozorčí rady (od 8. října 2001)
<b>Jean-Louis Mattei</b>	místopředseda dozorčí rady (od 8. října 2001)
<b>Séverin Cabannes</b>	člen dozorčí rady (od 8. října 2001)
<b>Jan Juchelka</b>	člen dozorčí rady (od 31. května 1999 do 8. října 2001, znovu zvolen 8. října 2001)
<b>Pavel Krejčí*</b>	člen dozorčí rady (od 27. května 2001)
<b>Jan Kučera*</b>	člen dozorčí rady (od 27. května 2001)
<b>Petr Laube</b>	člen dozorčí rady (od 8. října 2001)
<b>Christian Poirier</b>	člen dozorčí rady (od 8. října 2001)
<b>Miroslava Šmídová*</b>	členka dozorčí rady (od 27. května 2001)

\* zvoleni zaměstnanci KB

## Organizační struktura

stav k 31. prosinci 2002

### Předseda představenstva a generální ředitel



### Místopředseda představenstva & náměstek generálního ředitele



### Retailové bankovníctví

### Investiční bankovníctví

Marketing FO & Střední  
podniky a municipality

Distribuční kanály

- Přímé kanály
- Distribuční síť
- Střední podniky a municipality

Podnikové  
bankovníctví

Kapitálové trhy  
& Podnikové finance

# Akcionáři

## Struktura akcionářů

Největší akcionáři Komerční banky, a. s., k 31. prosinci 2002 s podílem na základním kapitálu větším než 5 %	Akcionář	Podíl na základním kapitálu (%)		
	Société Générale S. A.	60,35		
	The Bank of New York ADR Department	6,27		
	<p>Z celkového základního kapitálu banky ve výši 19 004 926 000 Kč (38 009 852 ks akcií o jmenovité hodnotě 500 Kč) je v majetku Société Générale S. A. 60,35 %.</p> <p>The Bank of New York ADR Department je s povolením České národní banky držitelem akcií, ke kterým byly vydány Globální depozitní certifikáty (GDR), jež jsou ve vlastnictví většího počtu zahraničních investorů. Na akcie ve správě The Bank of New York ADR Department připadá 6,27 % základního kapitálu banky.</p> <p>Počet akcionářů banky na konci roku 2002 činil 51 231 právnických a fyzických osob.</p>			
Struktura akcionářů Komerční banky (dle výpisu ze Střediska cenných papírů Praha k 31. prosinci 2002)	Počet	Podíl na počtu (%)	Podíl na základním kapitálu (%)	
	<b>Počet akcionářů</b>	<b>51 231</b>	<b>100,00</b>	<b>100,00</b>
	z toho: právnické osoby	222	0,43	82,55
	fyzické osoby	50 878	99,31	3,56
	neidentifikované účty akcionářů ve správě	131	0,26	13,89
	<b>Právnické osoby</b>	<b>222</b>	<b>100,00</b>	<b>82,55</b>
	z toho: z ČR	130	58,56	1,55
	zahraniční	92	41,44	81,00
	<b>Fyzické osoby</b>	<b>50 878</b>	<b>100,00</b>	<b>3,56</b>
	z toho: z ČR	46 009	90,43	3,42
	zahraniční	4 869	9,57	0,14

## Zásadní rozhodnutí a výsledky valných hromad konaných v roce 2002

### V průběhu roku 2002 se konaly dvě valné hromady Komerční banky, a. s.:

Dne 28. března 2002 se konala valná hromada Komerční banky, na které akcionáři rozhodli o uzavření smlouvy, jejímž předmětem byl prodej pražské pobočky Société Générale S. A. Komerční bance, a dále o změně stanov banky.

Na valné hromadě Komerční banky, která se konala 26. června 2002, akcionáři schválili roční účetní závěrku banky za rok 2001 a rozhodli o rozdělení zisku za rok 2001 ve výši 2 624 milionů Kč (dle CAS). Akcionáři schválili výplatu dividendy ve výši 11,50 Kč před zdaněním na jednu akcii.

Valná hromada dále schválila:

- zprávu představenstva o podnikatelské činnosti banky a stavu jejího majetku za rok 2001,
- konsolidovanou účetní závěrku za rok 2001,
- nabývání vlastních kmenových akcií banky za přesně definovaných podmínek,
- změnu stanov banky,
- odměňování členů orgánů banky a smlouvy o výkonu funkce členů dozorčí rady,
- uzavření smlouvy, jejímž předmětem byl prodej podniku Komerční banka, státní peněžní ústav, Komerční bance, a. s.



# Zpráva dozorčí rady

Dozorčí rada v roce 2002 průběžně zabezpečovala úkoly, které jí náležejí ze zákona a stanov akciové společnosti. Vykonávala dohled nad činností banky a předávala představenstvu své podněty.

Dozorčí rada po přezkoumání účetní závěrky banky za období od 1. ledna 2002 do 31. prosince 2002 a na základě vyjádření externího auditora konstatuje, že účetní záznamy a evidence byly vedeny průkazným způsobem a v souladu s obecně závaznými předpisy upravujícími vedení účetnictví bank a také v souladu se stanovami banky. Účetní záznamy a evidence zobrazují finanční situaci Komerční banky, a. s., ze všech důležitých hledisek.

Firma Deloitte & Touche auditně ověřila účetní závěrku banky zpracované:

- podle platných českých předpisů, u které konstatovala správnost vykázaného stavu majetku, závazků a hospodářského výsledku k 31. prosinci 2002, a vyjádřila výrok bez výhrad;
- podle mezinárodních standardů pro finanční výkaznictví, ke které byl rovněž vyjádřen výrok bez výhrad.

Dozorčí rada doporučuje valné hromadě schválit účetní závěrku za rok 2002 tak, jak ji navrhuje představenstvo banky.

V Praze dne 27. března 2003.

Za dozorčí radu podepsal:



**Didier Alix**  
předseda dozorčí rady

# Auditorská zpráva pro akcionáře Komerční banky

Deloitte & Touche spol. s r.o.  
Týn 641/4  
110 00 Praha 1  
Česká republika  
Tel.: +420 224 895 500  
Fax: +420 224 895 555  
www.deloitteCE.com  
zapsaná Městským soudem  
v Praze, oddíl C, vložka 24349  
IČ: 49620592  
DIČ: 001-49620592

Provedli jsme audit níže uvedených účetních závěrek společnosti Komerční banka, a. s., k 31. prosinci 2002:

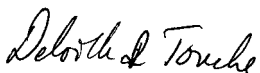
- nekonsolidovaná účetní závěrka připravená v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a příslušnými předpisy České republiky, která je součástí této výroční zprávy na stranách 62 až 114,
- konsolidovaná účetní závěrka připravená v souladu s Mezinárodními standardy pro finanční výkaznictví, která je součástí této výroční zprávy na stranách 119 až 167,
- nekonsolidovaná účetní závěrka připravená v souladu s Mezinárodními standardy pro finanční výkaznictví, jejíž zkrácená podoba je součástí této výroční zprávy na stranách 115 až 118.

Zkrácená nekonsolidovaná účetní závěrka připravená v souladu s Mezinárodními standardy pro finanční výkaznictví, uvedená v této výroční zprávě, byla připravena z námi ověřené nekonsolidované účetní závěrky, ke které jsme dne 13. března 2003 vydali výrok bez výhrad, a je dle našeho názoru s touto závěrkou ve všech podstatných aspektech konzistentní. Pro dostatečné porozumění finanční situaci a výsledkům hospodaření Komerční banky, a. s., a rozsahu našeho auditu je třeba posuzovat tyto účetní výkazy v souvislosti s nezkrácenou podobou nekonsolidované účetní závěrky a auditorskou zprávou k této účetní závěrce.

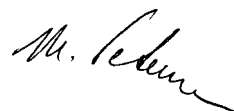
Prověřili jsme věcnou správnost údajů uvedených ve zprávě o vztazích mezi propojenými osobami obsažené v této výroční zprávě na stranách 179 až 187. Za úplnost a správnost zprávy o vztazích odpovídá představenstvo společnosti. Na základě naší prověrky jsme nezjistili žádné významné věcné nesprávnosti údajů uvedených v této zprávě.

Ověřili jsme též soulad ostatních finančních informací uvedených v této výroční zprávě s auditovanými účetními závěrkami. Za úplnost a správnost výroční zprávy odpovídá představenstvo banky. Podle našeho názoru jsou tyto informace ve všech významných aspektech v souladu s námi ověřenými účetními závěrkami.

V Praze dne 20. května 2003.



**Auditorská společnost:**  
Deloitte & Touche spol. s r.o.  
Licence č. 79



**Odpovědný auditor:**  
Michal Petrman  
Dekret č. 1105

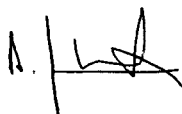
# Čestné prohlášení

Komerční banka, a. s., prohlašuje, že všechny informace a údaje uvedené v této výroční zprávě jsou pravdivé a úplné. Dále potvrzuje, že v tomto dokumentu jsou obsaženy veškeré skutečnosti, které mohou být důležité pro rozhodování investorů.

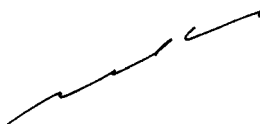
Komerční banka, a. s., dále prohlašuje, že do data zpracování výroční zprávy nedošlo k žádným negativním změnám ve finanční situaci nebo k jiným změnám, které by mohly ovlivnit přesné a správné posouzení finanční situace Komerční banky, a. s.

V Praze dne 30. dubna 2003.

Jménem představenstva podepsali:



**Alexis Juan**  
předseda představenstva a generální ředitel



**Philippe Rucheton**  
člen představenstva a finanční ředitel

# Finanční část

Nekonsolidované výkazy a příloha účetní závěrky dle CAS	62
Nekonsolidované výkazy dle mezinárodních standardů pro finanční výkaznictví (IFRS)	115
Konsolidované výkazy a příloha účetní závěrky dle mezinárodních standardů pro finanční výkaznictví (IFRS)	119
Finanční charakteristika za období 1998 – 2002	168

# Nekonsolidované výkazy a příloha účetní závěrky dle CAS k 31. prosinci 2002

Deloitte & Touche spol. s r.o.

Týn 641/4

110 00 Praha 1

Česká republika

Tel.: +420 224 895 500

Fax: +420 224 895 555

www.deloitteCE.com

zapsaná Městským soudem

v Praze, oddíl C, vložka 24349

IČ: 49620592

DIČ: 001-49620592

## Zpráva auditora pro akcionáře Komerční banky, a. s.

Provedli jsme audit příložené účetní závěrky Komerční banky, a. s., k 31. prosinci 2002. Za sestavení účetní závěrky je odpovědné představenstvo banky. Naší odpovědností je vyjádřit názor na účetní závěrku jako celek na základě provedeného auditu.

Náš audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a auditorskými směrnicemi vydanými Komorou auditorů České republiky. Tyto směrnice vyžadují, abychom plánovali a provedli audit s cílem získat přiměřenou míru jistoty, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti. Audit zahrnuje výběrovým způsobem provedené ověření účetních záznamů a dalších informací prokazujících údaje v účetní závěrce. Audit také zahrnuje posouzení účetních postupů a významných odhadů použitých bankou při sestavení závěrky a posouzení celkové prezentace účetní závěrky. Jsme přesvědčeni, že provedený audit dává přiměřený základ pro vyslovení výroku na účetní závěrku.

Podle našeho názoru účetní závěrka podává ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz aktiv, závazků, vlastního kapitálu a finanční situace Komerční banky, a. s., k 31. prosinci 2002 a výsledku hospodaření za rok 2002 v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými předpisy České republiky.

V Praze dne 13. března 2003.



**Auditorská společnost:**

Deloitte & Touche spol. s r.o.

Osvědčení č. 79



**Odpovědný auditor:**

Michal Petrman

Osvědčení č. 1105



## Nekonsolidovaný výkaz zisků a ztrát za rok 2002

tis. Kč

Čís.

pol.	Název položky	Příloha	2002	2001	2000
1.	Výnosy z úroků a podobné výnosy	4	25 457 111	28 686 825	29 095 527
	v tom: úroky z dluhových cenných papírů		1 921 948	2 805 224	1 608 048
2.	Náklady na úroky a podobné náklady	4	-12 843 367	-15 121 580	-16 751 661
	v tom: náklady na úroky z dluhových cenných papírů		-2 176 179	-2 460 861	-2 081 195
3.	Výnosy z akcií a podílů		220 519	222 102	453 120
a)	výnosy z účastí s podstatným vlivem		93 101	138 913	210 464
b)	výnosy z účastí s rozhodujícím vlivem		89 588	82 798	240 160
c)	výnosy z ostatních akcií a podílů		37 830	391	2 496
4.	Výnosy z poplatků a provizí	5	6 755 060	6 486 429	5 426 949
5.	Náklady na poplatky a provize	5	-523 139	-505 042	-1 005 225
6.	Čistý zisk nebo ztráta z finančních operací	6	2 710 984	1 691 082	3 293 622
7.	Ostatní provozní výnosy	7	2 510 919	1 663 925	676 291
8.	Ostatní provozní náklady	7	-1 272 287	-1 722 639	-1 564 078
9.	Správní náklady	8	-10 432 727	-10 343 504	-9 457 502
a)	náklady na zaměstnance		-5 003 152	-5 936 897	-5 290 049
aa)	mzdy a platy		-3 722 616	-4 418 105	-3 910 700
ab)	sociální a zdravotní pojištění		-1 280 536	-1 518 792	-1 379 349
b)	ostatní správní náklady		-5 429 575	-4 406 607	-4 167 453
10.	Použití rezerv a opravných položek k hmotnému a nehmotnému majetku	9	914 840	352 587	1 200
a)	použití rezerv k hmotnému majetku		41 809	0	1 200
b)	použití opravných položek k hmotnému majetku		631 391	83 573	0
c)	použití opravných položek k nehmotnému majetku		241 640	269 014	0
11.	Odpisy, tvorba rezerv a opravných položek k hmotnému a nehmotnému majetku	9	-2 060 154	-3 308 753	-2 191 440
a)	odpisy hmotného majetku		-1 098 284	-1 234 190	-1 478 233
b)	tvorba rezerv k hmotnému majetku		0	-41 809	0
c)	tvorba opravných položek k hmotnému majetku		-334 336	-1 145 983	-152 000
d)	odpisy nehmotného majetku		-546 010	-558 108	-340 207
e)	tvorba opravných položek k nehmotnému majetku		-81 524	-328 663	-221 000
12.	Použití opravných položek a rezerv k pohledávkám a zárukám, výnosy z postoupení pohledávek a výnosy z dříve odepsaných pohledávek	9	13 345 368	8 674 873	65 694 446
a)	použití rezerv k pohledávkám a zárukám		2 868 823	491 913	146 025
b)	použití opravných položek k pohledávkám a pohledávkám ze záruk		9 411 370	5 924 530	28 478 705
c)	zisky z postoupení pohledávek a výnosy z odepsaných pohledávek		1 065 175	2 258 430	37 069 716
13.	Odpisy, tvorba opravných položek a rezerv k pohledávkám a zárukám	9	-12 444 140	-12 747 659	-73 569 691
a)	tvorba opravných položek k pohledávkám a pohledávkám ze záruk		-6 033 731	-8 022 589	-16 531 676
b)	tvorba rezerv na záruky		-1 073 724	-2 736 419	-2 622 323
c)	odpisy pohledávek a pohledávek z plateb ze záruk, ztráty z postoupení pohledávek		-5 336 685	-1 988 651	-54 415 692
14.	Použití opravných položek k účastem s rozhodujícím a podstatným vlivem	9	266 808	177 548	0
15.	Tvorba opravných položek k účastem s rozhodujícím a podstatným vlivem	9	-687 167	-395 759	-533 836
16.	Použití ostatních rezerv	9	2 075 158	2 510 208	1 208 269
17.	Tvorba ostatních rezerv	9	-2 902 298	-2 627 772	-914 526
18.	Použití ostatních opravných položek	9	276 670	239 759	48 582
19.	Tvorba ostatních opravných položek	9	-5 858	-545 738	-41 975
20.	Zisk nebo ztráta za účetní období z běžné činnosti před zdaněním		11 362 300	3 386 892	-131 928
21.	Mimořádné výnosy	10	2 496 872	0	0
22.	Mimořádné náklady	10	-1 983 921	0	0
23.	Zisk nebo ztráta za účetní období z mimořádné činnosti před zdaněním		512 951	0	0
24.	Daň z příjmů	11	-2 646 165	-763 250	-17 408
25.	Podíl na ziscích (ztrátách) dceřiných a přidružených společností		0	0	0
26.	Zisk nebo ztráta za účetní období po zdanění		9 229 086	2 623 642	-149 336

## Nekonsolidovaná rozvaha k 31. prosinci 2002

### AKTIVA

tis. Kč		2002				2001	2000
Čís.	Název položky	Příloha	Hrubá částka	Úprava	Čistá částka		
1.	Pokladní hotovost, vklady u centrálních bank	12	13 359 675	0	13 359 675	17 259 842	19 787 027
2.	Státní bezkuponové dluhopisy a ostatní cenné papíry přijímané centrální bankou k refinancování	12	14 214 077	0	14 214 077	7 151 795	19 039 812
a)	státní cenné papíry		14 214 077	0	14 214 077	7 151 795	19 039 812
b)	ostatní		0	0	0	0	0
3.	Pohledávky za bankami, za družstevními záložnami	13	200 283 040	11 016	200 272 024	156 875 056	177 035 202
a)	splatné na požádání		5 983 214	0	5 983 214	215 475	777 073
b)	ostatní pohledávky		194 299 826	11 016	194 288 810	156 659 581	176 258 129
4.	Pohledávky za klienty, za členy družstevních záložen	14	175 377 585	11 571 777	163 805 808	193 774 317	133 977 196
a)	splatné na požádání		2 443 663	0	2 443 663	1 926 844	1 040 821
b)	ostatní pohledávky		172 933 922	11 571 777	161 362 145	191 847 473	132 936 375
5.	Dluhové cenné papíry	15	19 667 295	0	19 667 295	26 988 554	31 160 108
a)	vládních institucí		838 565	0	838 565	1 896 828	4 881 571
b)	ostatních subjektů		18 828 730	0	18 828 730	25 091 726	26 278 537
6.	Akcie, podílové listy a ostatní podíly	15	2 261 856	0	2 261 856	4 326 334	4 743 569
7.	Účasti s podstatným vlivem	16	334 899	240	334 659	334 460	489 730
a)	v bankách		220 000	0	220 000	220 000	280 000
b)	v ostatních subjektech		114 899	240	114 659	114 640	209 730
8.	Účasti s rozhodujícím vlivem	16	2 425 264	1 172 019	1 253 245	888 128	1 135 189
a)	v bankách		413 485	0	413 485	411 433	438 366
b)	v ostatních subjektech		2 011 779	1 172 019	839 760	476 695	696 823
9.	Nehmotný majetek	17	3 183 356	2 086 806	1 096 550	1 124 257	872 579
a)	v tom: zřizovací výdaje		0	0	0	0	0
b)	goodwill		0	0	0	0	0
c)	ostatní		3 183 356	2 086 806	1 096 550	1 124 257	872 579
10.	Hmotný majetek	17	20 204 478	10 718 686	9 485 792	10 137 435	12 207 521
a)	pozemky a budovy pro provozní činnost		11 619 188	4 037 926	7 581 262	7 697 478	9 279 966
b)	ostatní		8 585 290	6 680 760	1 904 530	2 439 957	2 927 555
11.	Ostatní aktiva	18	19 710 905	289 905	19 421 000	9 865 038	6 131 408
12.	Pohledávky za akcionáři a společníky		0	0	0	0	0
13.	Náklady a příjmy příštích období	18	809 778	0	809 778	933 218	978 590
14.	<b>AKTIVA CELKEM</b>		<b>471 832 208</b>	<b>25 850 449</b>	<b>445 981 759</b>	<b>429 658 614</b>	<b>407 557 931</b>

## Nekonsolidovaná rozvaha k 31. prosinci 2002

### PASIVA

tis. Kč

Čís.

pol.	Název položky	Příloha	2002	2001	2000
<b>1.</b>	<b>Závazky vůči bankám, družstevním záložnám</b>	<b>19</b>	<b>22 288 064</b>	<b>29 131 003</b>	<b>39 674 320</b>
a)	splatné na požádání		6 587 126	3 553 388	6 154 880
b)	ostatní závazky		15 700 938	25 577 615	33 519 440
<b>2.</b>	<b>Závazky vůči klientům, členům družstevních záložen</b>	<b>20</b>	<b>305 788 297</b>	<b>289 637 521</b>	<b>272 228 259</b>
a)	splatné na požádání		172 474 584	147 276 134	133 899 742
	v tom: úsporné		1 509 802	1 493 401	1 691 708
b)	ostatní závazky		133 313 713	142 361 387	138 328 517
	v tom: ba) úsporné se splatností		1 324 537	1 522 754	1 614 148
	bb) úsporné s výpovědní lhůtou		14 821 363	18 329 554	21 535 405
	bc) termínové se splatností		110 592 214	121 617 572	105 127 100
	bd) termínové s výpovědní lhůtou		0	0	0
<b>3.</b>	<b>Závazky z dluhových cenných papírů</b>	<b>21</b>	<b>53 905 012</b>	<b>59 427 456</b>	<b>51 204 676</b>
a)	emitované dluhové cenné papíry		53 592 708	59 427 456	51 204 676
b)	ostatní závazky z dluhových cenných papírů		312 304	0	0
<b>4.</b>	<b>Ostatní pasiva</b>	<b>22</b>	<b>13 455 151</b>	<b>8 632 204</b>	<b>6 806 228</b>
<b>5.</b>	<b>Výnosy a výdaje příštích období</b>	<b>22</b>	<b>29 058</b>	<b>224 663</b>	<b>759 555</b>
<b>6.</b>	<b>Rezervy</b>	<b>9</b>	<b>10 612 556</b>	<b>11 605 577</b>	<b>9 201 697</b>
a)	na důchody a podobné závazky		0	0	0
b)	na daně		0	0	0
c)	ostatní		10 612 556	11 605 577	9 201 697
<b>7.</b>	<b>Podřízené závazky</b>	<b>23</b>	<b>6 100 015</b>	<b>7 332 678</b>	<b>7 648 861</b>
<b>8.</b>	<b>Základní kapitál</b>	<b>24</b>	<b>19 004 926</b>	<b>19 004 926</b>	<b>19 004 926</b>
	v tom: splacený základní kapitál		19 004 926	19 004 926	19 004 926
<b>9.</b>	<b>Vlastní akcie</b>	<b>24</b>	<b>-23 445</b>	<b>-178 933</b>	<b>-5 265</b>
<b>10.</b>	<b>Emisní ážio</b>	<b>24</b>	<b>124 387</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>11.</b>	<b>Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku</b>	<b>25</b>	<b>1 192 913</b>	<b>1 010 592</b>	<b>1 184 010</b>
a)	povinné rezervní fondy		689 233	558 050	558 050
b)	rezervní fondy k vlastním akciím		0	179 000	6 000
c)	ostatní rezervní fondy		387 550	208 550	530 886
d)	ostatní fondy ze zisku		116 130	64 992	89 074
	v tom: rizikový fond		0	0	0
<b>12.</b>	<b>Rezervní fond na nové ocenění</b>		<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>13.</b>	<b>Kapitálové fondy</b>		<b>11</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>14.</b>	<b>Oceňovací rozdíly</b>	<b>26</b>	<b>2 344 260</b>	<b>1 207 285</b>	<b>0</b>
a)	z majetku a závazků		0	0	0
b)	ze zajišťovacích derivátů		2 397 897	1 262 976	0
c)	z přepočtu účastí		-53 637	-55 691	0
<b>15.</b>	<b>Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta z předchozích období</b>	<b>25</b>	<b>1 931 468</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>16.</b>	<b>Zisk nebo ztráta za účetní období</b>		<b>9 229 086</b>	<b>2 623 642</b>	<b>-149 336</b>
<b>17.</b>	<b>PASIVA CELKEM</b>		<b>445 981 759</b>	<b>429 658 614</b>	<b>407 557 931</b>

## Nekonsolidovaná podrozvaha k 31. prosinci 2002

### PODROZVAHOVÁ AKTIVA

tis. Kč

Čís.

pol.	Název položky	Příloha	2002	2001	2000
<b>1.</b>	<b>Poskytnuté přísliby a záruky</b>	<b>27</b>	<b>97 105 451</b>	<b>50 958 363</b>	<b>62 801 918</b>
a)	přísliby		74 531 335	31 415 083	34 702 957
b)	záruky a ručení		21 145 843	18 070 234	26 502 374
c)	záruky ze směnek		0	20 019	4 800
d)	záruky z akreditivů		1 428 273	1 453 027	1 591 787
<b>2.</b>	<b>Poskytnuté zástavy</b>	<b>27</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
a)	nemovité zástavy		0	0	0
b)	peněžní zástavy		0	0	0
c)	cenné papíry		0	0	0
d)	ostatní		0	0	0
<b>3.</b>	<b>Pohledávky ze spotových operací</b>	<b>27</b>	<b>2 881 467</b>	<b>1 985 269</b>	<b>4 237 560</b>
a)	s úrokovými nástroji		0	0	1 006 937
b)	s měnovými nástroji		2 789 677	1 985 269	3 230 623
c)	s akciovými nástroji		91 790	0	0
d)	s komoditními nástroji		0	0	0
<b>4.</b>	<b>Pohledávky z pevných termínových operací</b>	<b>27</b>	<b>389 299 686</b>	<b>375 275 846</b>	<b>256 367 336</b>
a)	s úrokovými nástroji		286 927 454	265 599 643	184 344 729
b)	s měnovými nástroji		102 372 232	109 676 203	72 022 607
c)	s akciovými nástroji		0	0	0
d)	s komoditními nástroji		0	0	0
e)	s úvěrovými nástroji		0	0	0
<b>5.</b>	<b>Pohledávky z opcí</b>	<b>27</b>	<b>24 808 709</b>	<b>27 122 950</b>	<b>12 911 267</b>
a)	na úrokové nástroje		5 600 000	4 400 000	4 400 000
b)	na měnové nástroje		4 450 867	2 216 624	8 511 267
c)	na akciové nástroje		0	0	0
d)	na komoditní nástroje		0	0	0
e)	na úvěrové nástroje		14 757 842	20 506 326	0
<b>6.</b>	<b>Odepsané pohledávky</b>	<b>27</b>	<b>16 787 691</b>	<b>18 631 930</b>	<b>27 025 021</b>
<b>7.</b>	<b>Hodnoty předané do úschovy, do správy a k uložení</b>	<b>27</b>	<b>30 001</b>	<b>5 017 406</b>	<b>0</b>
	z toho: cenné papíry		30 001	5 017 406	0
<b>8.</b>	<b>Hodnoty předané k obhospodařování</b>	<b>27</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
	z toho: cenné papíry		0	0	0

## Nekonsolidovaná podrozvaha k 31. prosinci 2002

### PODROZVAHOVÁ PASIVA

tis. Kč

Čís.

pol.	Název položky	Příloha	2002	2001	2000
<b>1.</b>	<b>Přijaté přísliby a záruky</b>	<b>27</b>	<b>97 008 735</b>	<b>115 543 014</b>	<b>99 186 934</b>
a)	přísliby		0	0	2 000 000
b)	záruky a ručení		92 987 466	111 008 660	93 266 384
c)	záruky ze směnek		4 021 269	4 498 095	3 882 737
d)	záruky z akreditivů		0	36 259	37 813
<b>2.</b>	<b>Přijaté zástavy</b>	<b>27</b>	<b>316 384 198</b>	<b>305 896 124</b>	<b>298 728 628</b>
a)	nemovité zástavy		129 828 220	160 086 342	188 303 440
b)	peněžní zástavy		8 522 261	10 278 329	19 472 750
c)	cenné papíry		435 160	726 810	1 031 545
d)	ostatní zástavy		35 014 983	40 433 091	25 043 943
e)	kolaterály – cenné papíry		142 583 574	94 371 552	64 876 950
<b>3.</b>	<b>Závazky ze spotových operací</b>	<b>27</b>	<b>2 882 055</b>	<b>1 987 040</b>	<b>4 269 891</b>
a)	s úrokovými nástroji		0	0	1 006 937
b)	s měnovými nástroji		2 790 265	1 987 040	3 262 954
c)	s akciovými nástroji		91 790	0	0
d)	s komoditními nástroji		0	0	0
<b>4.</b>	<b>Závazky z pevných termínových operací</b>	<b>27</b>	<b>385 890 418</b>	<b>373 672 521</b>	<b>256 148 235</b>
a)	s úrokovými nástroji		286 928 228	265 600 156	184 344 729
b)	s měnovými nástroji		98 962 190	108 072 365	71 803 506
c)	s akciovými nástroji		0	0	0
d)	s komoditními nástroji		0	0	0
e)	s úvěrovými nástroji		0	0	0
<b>5.</b>	<b>Závazky z opcí</b>	<b>27</b>	<b>24 808 709</b>	<b>27 122 950</b>	<b>12 694 086</b>
a)	na úrokové nástroje		5 600 000	4 400 000	4 400 000
b)	na měnové nástroje		4 450 867	2 216 624	8 294 086
c)	na akciové nástroje		0	0	0
d)	na komoditní nástroje		0	0	0
e)	na úvěrové nástroje		14 757 842	20 506 326	0
<b>6.</b>	<b>Hodnoty převzaté do úschovy, do správy a k uložení</b>	<b>27</b>	<b>30 544 399</b>	<b>14 380 765</b>	<b>15 720 798</b>
	z toho: cenné papíry		30 544 399	14 380 765	15 720 798
<b>7.</b>	<b>Hodnoty převzaté k obhospodařování</b>	<b>27</b>	<b>2 400 376</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
	z toho: cenné papíry		2 400 376	0	0



## Přehled o změnách ve vlastním kapitálu za rok 2002

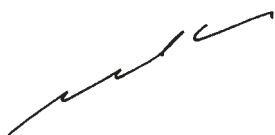
tis. Kč					
Čís.	Název položky	Příloha	2002	2001	2000
<b>1.</b>	<b>Základní kapitál</b>	<b>24</b>			
	Počáteční zůstatek		19 004 926	19 004 926	16 604 291
	zvýšení		0	0	2 400 635
	snížení		0	0	0
	přeměna konvertibilních dluhopisů na akcie		0	0	0
	uplatnění opcí a warrantů		0	0	0
	Konečný zůstatek		19 004 926	19 004 926	19 004 926
<b>2.</b>	<b>Vlastní akcie</b>	<b>24</b>	<b>23 445</b>	<b>178 933</b>	<b>5 265</b>
<b>3.</b>	<b>Emisní ážio</b>	<b>24</b>			
	Počáteční zůstatek		0	0	6 008 027
	zvýšení		158 433	0	0
	snížení		34 046	0	6 008 027
	Konečný zůstatek		124 387	0	0
<b>4.</b>	<b>Rezervní fondy</b>	<b>25</b>			
	Počáteční zůstatek		737 050	564 050	2 421 156
	povinný příděl		131 182	0	0
	jiné zvýšení		258 341	173 000	0
	snížení		437 340	0	1 857 106
	Konečný zůstatek		689 233	737 050	564 050
<b>5.</b>	<b>Ostatní fondy ze zisku</b>	<b>25</b>			
	Počáteční zůstatek		273 542	619 960	1 564 843
	zvýšení		562 983	0	0
	snížení		332 845	346 418	944 883
	Konečný zůstatek		503 680	273 542	619 960
<b>6.</b>	<b>Kapitálové fondy</b>	<b>25</b>	<b>11</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>7.</b>	<b>Oceňovací rozdíly nezahrnuté do hospodářského výsledku</b>	<b>26</b>			
	Počáteční zůstatek		1 207 285	0	0
	zvýšení		10 530 251	9 403 598	0
	snížení		9 393 276	8 196 313	0
	Konečný zůstatek		2 344 260	1 207 285	0
<b>8.</b>	<b>Nerozdělený zisk</b>	<b>25</b>			
	Počáteční zůstatek		0	0	468 886
	zvýšení		2 623 642	0	0
	snížení		692 174	0	468 886
	Konečný zůstatek		1 931 468	0	0
<b>9.</b>	<b>Neuhrazená ztráta</b>	<b>25</b>			
	Počáteční zůstatek		0	0	0
	zvýšení		0	149 336	9 241 992
	snížení		0	149 336	9 241 992
	Konečný zůstatek		0	0	0
<b>10.</b>	<b>Zisk/ztráta za účetní období po zdanění</b>		<b>9 229 086</b>	<b>2 623 642</b>	<b>-149 336</b>
<b>11.</b>	<b>Dividendy</b>	<b>25</b>	<b>437 113</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Tato účetní závěrka byla schválena představenstvem dne 13. března 2003.

Jménem představenstva podepsali:

Handwritten signature of Alexis Juan in black ink.

**Alexis Juan**  
předseda představenstva a generální ředitel

Handwritten signature of Philippe Rucheton in black ink.

**Philippe Rucheton**  
člen představenstva a finanční ředitel

## Příloha k nekonsolidované účetní závěrce k 31. prosinci 2002

### 1. Hlavní činnosti

Komerční banka, a. s., (dále jen „Banka“) je zapsána v obchodním rejstříku v České republice jako akciová společnost. K hlavním činnostem Banky patří:

- I. poskytování úvěrů a záruk v české a cizí měně;
- II. přijímání a ukládání vkladů v české a cizí měně;
- III. vedení běžných a termínovaných účtů v české a cizí měně;
- IV. poskytování bankovních služeb v rozsáhlé síti poboček v České republice;
- V. devizové operace na mezibankovním peněžním trhu;
- VI. bankovní služby zahraničnímu obchodu;
- VII. bankovní služby v oblasti kapitálových trhů.

Banka sídlí na adrese Na Příkopě 33, čp. 969, 114 07 Praha 1. Banka působí v České republice a ve Slovenské republice, kde má jednu dceřinou společnost Komerční banku Bratislava, a. s.

Kmenové akcie Banky jsou veřejně obchodovatelné na Burze cenných papírů v Praze. Majoritním vlastníkem Banky se stala 4. října 2001 francouzská banka Sociétés Générale, která odkoupila 60 % akcií od českého státu prostřednictvím Fondu národního majetku. Nyní vlastní Sociétés Générale 60,35 % akcií Banky.

### 2. Události roku 2002

#### **Akvizice části podniku Sociétés Générale pobočky Praha**

Banka po obdržení souhlasu valné hromady a České národní banky koupila k 1. dubnu 2002 část podniku Sociétés Générale pobočku Praha za částku 1 030 milionů Kč.

Banka realizovala koupi Sociétés Générale pobočky Praha na základě Smlouvy o prodeji akcií Komerční banky mezi Fondem národního majetku a Sociétés Générale ze dne 12. července 2001, která zavázala Sociétés Générale začlenit svoji stávající pobočku v České republice do Komerční banky, a to v co nejkratším časovém horizontu.

Aktiva Sociétés Générale pobočky Praha k 31. prosinci 2001 představovala 22 208 milionů Kč, úvěry poskytnuté klientům činily 4 697 milionů Kč a vklady klientů a směnky prodané klientům 10 409 milionů Kč. V rámci koupě části podniku Banka také získala cca 150 zaměstnanců Sociétés Générale pobočky Praha.

#### **Výplata dividend za rok 2001**

Valná hromada Banky dne 26. června 2002 rozhodla o výplatě dividend za rok 2001 ve výši 11,50 Kč na jednu akcii. Pro výplatu dividend tak bylo určeno 437 milionů Kč z celkového zisku po zdanění podle českých účetních standardů ve výši 2 624 milionů Kč.

**Prodej části rizikových úvěrů**

Dne 29. listopadu 2002 Banka uzavřela rámcovou smlouvu o prodeji rizikových úvěrových pohledávek skupině GE Capital (dále „GE“).

V průběhu ledna 2003 Banka následně uzavřela s GE dodatek k rámcové smlouvě, na základě kterého se snížil rozsah prodáváných pohledávek. Banka zachytila dopad transakce do finančních výkazů k 31. prosinci 2002 se zohledněním těchto změn.

Na základě této smlouvy dojde v průběhu prvního pololetí roku 2003 k postoupení rizikových úvěrů v celkové nominální hodnotě 15 569 milionů Kč za prodejní cenu 2 659 milionů Kč, zahrnující podrozvahovou a rozvahovou angažovanost a odepsané pohledávky z předchozích období.

Nominální hodnota 15 569 milionů Kč postupovaných rizikových úvěrů se skládá z těchto částí:

– Pohledávky kryté státní garancí	4 285 milionů Kč
– Pohledávky ostatní	4 860 milionů Kč
– Odepsané pohledávky z předchozích období	6 424 milionů Kč

Kupní cena poskytnutá GE byla stanovena podle stavu úvěrových pohledávek k 30. září 2002 s tím, že GE obdrží od Komerční banky veškeré vyinkasované splátky jistiny a příslušenství prodáváných pohledávek po tomto datu a naopak GE uhradí Komerční bance servisní poplatek odpovídající příslušné části nákladů divize vymáhání rizikových úvěrů v souvislosti se správou a inkasováním prodáváných pohledávek po 30. září 2002 do data právního postoupení pohledávek.

Banka zachytila do svých finančních výkazů k 31. prosinci 2002 dopad transakce prodeje rizikových pohledávek podle ekonomické podstaty. Celkový dopad do výkazu zisku a ztráty nebyl významný. Prodané pohledávky byly ponechány v aktivech Banky, přičemž Banka provedla jejich přecenění podle prodejních cen sjednaných s GE. Prodané pohledávky budou odúčtovány z rozvahy Banky k datu jejich převodu GE. Celková čistá účetní hodnota rozvahových pohledávek prodáváných GE činila k 31. prosinci 2002 1 987 milionů Kč.

**Povodně v Čechách v srpnu 2002**

Banka v důsledku povodní nezaznamenala žádné významné ztráty z obchodní činnosti a na majetku. Částečný negativní dopad Banka zaznamenala v oblasti přijatých poplatků a provizí za služby a operace, a směnárenských operací.

**Restrukturalizace Komerční pojišťovny, a. s.**

Banka v návaznosti na ztrátové hospodaření Komerční pojišťovny, a. s., v roce 2001 a předcházejících letech přistoupila k významným restrukturalizačním opatřením v Komerční pojišťovně, a. s.

V září roku 2002 byly prodány pojistné kmeny pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel a havarijního pojištění motorových vozidel pojišťovně Kooperativa, a. s., (s celkovým ročním předepsaným pojistným přibližně ve výši 1 000 milionů Kč). Součástí prodeje byl převod pohledávek a závazků včetně technických rezerv k těmto druhům pojištění v hodnotě 839 milionů Kč a také převod veškerých práv a závazků k zajistnému programu k pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel.

Komerční pojišťovna, a. s., ukončila prodej průmyslových pojištění počátkem roku 2002 a přistoupila k aktivnímu ukončování pojistek v této oblasti.

Ve druhém pololetí roku 2002 dále Komerční pojišťovna, a. s., přistoupila k výraznému omezení vlastní prodejní sítě a soustředila se na zahájení distribuce nových produktů životního pojištění prostřednictvím prodejní sítě Banky.

Banka v návaznosti na významné ztráty, které utrpěla Komerční pojišťovna, a. s., v posledních letech, zvýšila kapitál Komerční pojišťovny v průběhu roku 2002 celkem o částku 989 milionů Kč.

### 3. Východiska pro přípravu účetní závěrky

Základní účetní pravidla použitá při sestavování této účetní závěrky jsou uvedena níže.

#### (a) Účetní principy

Účetní závěrka je sestavena na základě účetnictví Banky vedeného v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a příslušnými nařízeními a vyhláškami, zejména opatřením Ministerstva financí České republiky č.j. 282/73 390/2001, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro banky, platným pro rok 2002, na jehož základě došlo ke změnám postupů účtování zejména v účtování cenných papírů a reverzních repo operací a dále v oblasti zásad pro tvorbu a použití rezerv na obecná bankovní rizika.

Závěrka vychází z principu časového rozlišení nákladů a výnosů, kdy transakce a další skutečnosti jsou uznány v době jejich vzniku a zaúčtovány v období, ke kterému se vztahují. Závěrka je sestavena na principu historických cen, který je modifikován přeceněním finančních nástrojů určených k obchodování a k prodeji na reálnou hodnotu. Účetní závěrka je sestavena v souladu s opatřením Ministerstva financí České republiky, č.j. 282/73 391/2001 ze 7. prosince 2001, kterým se stanoví uspořádání a obsahové vymezení položek účetní závěrky a rozsah údajů ke zveřejnění pro banky, dle kterého se srovnatelné údaje vykazované za dvě předešlá období vykazují v podmínkách roku, za který se účetní závěrka sestavuje. Na základě toho upravila Banka předchozí dvě účetní období a vykazované hodnoty tak nemusí odpovídat hodnotám vykázaným v minulých účetních závěrkách. Sestavení účetní závěrky vyžaduje, aby vedení Banky provádělo odhady, které mají vliv na vykazované hodnoty aktiv a pasiv i podmíněných aktiv a pasiv k datu sestavení účetní závěrky a nákladů a výnosů v příslušném účetním období. Tyto odhady jsou založeny na informacích dostupných k datu sestavení účetní závěrky a mohou se od skutečných výsledků lišit.

Účetní závěrka zobrazuje pouze výsledky Banky, nezohledňuje výsledky dceřiných a přidružených společností Banky, jejichž přehled je uveden v bodě 16 této účetní závěrky. Banka sestavila rovněž konsolidovanou účetní závěrku dle mezinárodních účetních standardů, ve které jsou zobrazeny výsledky finanční skupiny Banky. Banka vykazuje finanční údaje v českých korunách (Kč) s přesností na tisíce Kč, pokud není uvedeno jinak.

#### (b) Majetkové účasti

Majetkovou účastí s rozhodujícím vlivem je investice v dceřiné společnosti, kdy Banka přímo nebo nepřímo vlastní více než 50 % základního kapitálu nebo je schopna vykonávat nad společností kontrolu jiným způsobem. Majetkovou účastí s podstatným vlivem je investice v přidružené společnosti, kdy Banka přímo nebo nepřímo vlastní 20 až 50 % základního kapitálu společnosti.

Investice do dceřiných a přidružených společností Banky jsou účtovány v pořizovací ceně upravené o opravné položky. Majetkové účasti s přímým nebo nepřímým podílem Banky na základním kapitálu společnosti nižším než 20 % jsou vykazovány jako *Akcie, podílové listy a ostatní podíly* a jsou zachycovány v reálné hodnotě.

Výnosy z dividend jsou zachyceny v okamžiku vzniku nároku na výplatu dividendy v rozvaze jako pohledávka v položce *Náklady a příjmy příštích období* a ve výkazu zisku a ztráty jako *Výnosy z akcií a podílů*. V okamžiku výplaty dividendy je pohledávka vypořádána proti inkasovaným peněžním prostředkům.

Opravné položky k majetkovým účastem jsou vytvářeny v částce, o kterou pořizovací cena převyšuje hodnotu podílu Banky na vlastním kapitálu společnosti.

Kurzové rozdíly z přepočtu majetkových účastí v cizích měnách jsou vykazovány v rozvaze jako součást vlastního kapitálu v položce *Oceňovací rozdíly*, do výkazu zisku a ztráty by se promítly teprve v případě prodeje příslušných majetkových účastí.

#### (c) Zachycení operací v cizích měnách

Aktiva a pasiva v cizí měně jsou vykázána v účetní závěrce v Kč s použitím směnného kurzu České národní banky (dále jen „ČNB“) platného k datu sestavení účetní závěrky. Výnosy a náklady v cizích měnách jsou v účetním systému banky zachyceny v Kč a v účetní závěrce jsou tedy vykázána přepočtená směnným kurzem platným k datu transakce. Veškeré kurzové zisky a ztráty jsou vykázána v položce *Čistý zisk nebo ztráta z finančních operací*.

Kurzové rozdíly z přepočtu majetkových účastí v cizích měnách jsou vykazovány v rozvaze v položce *Oceňovací rozdíly*.

#### (d) Pohledávky za bankami a klienty

Úvěry poskytnuté Bankou ve formě přímého postoupení finančních prostředků danému klientovi jsou klasifikovány jako poskytnuté úvěry a jsou vykazovány v zůstatkové hodnotě. Veškeré úvěry a pohledávky jsou zaúčtovány v okamžiku poskytnutí finančních prostředků klientům.

Úvěry klientům a finančním institucím jsou vykázány v zůstatkové hodnotě snížené o opravné položky. Další informace k tvorbě opravných položek jsou uvedeny v bodě 27 této účetní závěrky.

Úroky z prodlení vyměřené po 1. lednu 2001 jsou účtovány do výnosů a v rozvaze jako součást pohledávky. Banka odepisuje ztrátové úvěry u klientů, kteří nejsou schopni dále plnit své závazky, proti vytvořeným opravným položkám na ztráty z úvěrů. Výnosy z odepsaných pohledávek jsou vykázány ve výkazu zisku a ztráty v položce *Použití opravných položek a rezerv k pohledávkám a zárukám, výnosy z postoupení pohledávek a výnosy z dříve odepsaných pohledávek*.

#### (e) Cenné papíry

Cenné papíry držené Bankou jsou členěny do portfolií v souladu se záměrem Banky při jejich nabytí a se strategií Banky pro investice do cenných papírů. Banka zařazuje cenné papíry do portfolií k obchodování, k prodeji a do portfolia cenných papírů držných do splatnosti. Od roku 2002 Banka rovněž vykazuje cenné papíry pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování, které se vykazují společně s pohledávkami.

Veškeré cenné papíry v držení Banky jsou zachyceny v okamžiku jejich vypořádání v pořizovací ceně, která u kuponových dluhopisů zahrnuje čistou cenu pořízení a naběhlý kupon a jejíž součástí jsou přímé transakční náklady spojené s nákupem cenných papírů. Obchody s cennými papíry, které nesplňují podmínku obvyklého vypořádání na příslušném trhu s cennými papíry, jsou účtovány jako finanční deriváty a v okamžiku svého vypořádání jsou zachyceny v rozvaze v reálné hodnotě. U dluhových cenných papírů je cena pořízení postupně zvyšována nebo snižována o nabíhající úrokové výnosy nebo náklady s použitím efektivní úrokové míry. Úrokovými výnosy a náklady se rozumí nabíhající kupon a dále nabíhající rozdíl mezi nominální hodnotou cenného papíru a čistou cenou pořízení.

Cenné papíry k obchodování a k prodeji jsou přeceňovány na reálnou hodnotu. Nerealizované zisky a ztráty z přecenění cenných papírů na reálnou hodnotu, stejně jako realizované zisky a ztráty, jsou zachyceny ve výkazu zisku a ztráty v položce *Čistý zisk nebo ztráta z finančních operací*. Cenné papíry držené do splatnosti a cenné papíry pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování jsou vykazovány v amortizované pořizovací ceně a v případě jejich znehodnocení z důvodu zvýšení kreditního rizika jejich emitenta se k nim účtují opravné položky zachycené ve výkazu zisku a ztráty v položce *Tvorba, resp. Rozpuštění ostatních opravných položek*.

#### Dopady implementace nového Opatření Ministerstva financí ČR č.j. 282/73 390/2001, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro banky a některé finanční instituce

K 1. lednu 2002 Banka rozpustila jednorázové opravné položky držené k cenným papírům v portfoliu k obchodování a k prodeji a přecenila tyto papíry na reálnou hodnotu. Banka z přecenění cenných papírů na reálnou hodnotu zaznamenala jednorázový zisk ve výši 524 609 tisíc Kč, který Banka v souladu s přechodnými ustanoveními Opatření MF ČR zaúčtovala na účet mimořádných výnosů (rozpuštění opravných položek a zisk z přecenění na reálnou hodnotu) a nákladů (ztráta z přecenění na reálnou hodnotu).

Vlastní dluhopisy nakoupené Bankou nejsou účtovány na straně aktiv, ale snižují hodnotu vlastních dluhopisů na straně pasiv. Rozdíl mezi pořizovací cenou a naběhlou hodnotou emitovaných dluhopisů je zaúčtován jednorázově jako zisk nebo ztráta. K 1. lednu 2002 Banka zaznamenala jednorázovou ztrátu z odúčtování vlastních dluhopisů ve výši 39 157 tisíc Kč, kterou zaúčtovala na účet mimořádných nákladů.

Zisk nebo ztráta z prodeje nakoupených vlastních akcií nejsou účtovány od 1. ledna 2002 prostřednictvím výsledkových účtů, ale mají dopad přímo do vlastního kapitálu Banky. Banka v této souvislosti rozpustila rezervu k vlastním akciím tvořenou na ztráty spojené s jejich prodejem ve výši rozdílu jejich účetní hodnoty a aktuální tržní hodnoty. Dopad rozpuštění rezervy byl nevýznamný.



### Cenné papíry k obchodování

Cenné papíry k obchodování jsou finanční aktiva (akcie, dluhopisy, podílové listy) pořízená za účelem tvorby zisku z pohybů cen v krátkodobém časovém horizontu. Po prvotním zaúčtování jsou tyto cenné papíry zachyceny a dále vykazovány v reálné hodnotě, která odpovídá ceně, za niž jsou cenné papíry obchodovány na burzách cenných papírů.

Všechny smlouvy o nákupu a prodeji cenných papírů k obchodování s termínem vypořádání stanoveným platnými zákony nebo zvyklostmi daného trhu (nákup a prodej s obvyklým termínem vypořádání) jsou vedené jako spotové transakce. Transakce nesplňující podmínku obvyklého vypořádání jsou považovány za finanční deriváty.

### Cenné papíry držené do splatnosti

Cenné papíry držené do splatnosti jsou finanční aktiva s pevnou splatností, která Banka zamýšlí a zároveň je schopna držet do splatnosti. Banka v tomto portfoliu vykazuje dluhopisy. Cenné papíry držené do splatnosti jsou oceňovány naběhlou hodnotou s použitím efektivní úrokové míry.

Banka posuzuje pravidelně, zda došlo ke snížení hodnoty cenných papírů držených v portfoliu do splatnosti. U finančního aktiva došlo ke snížení hodnoty, jestliže je jeho účetní hodnota vyšší než jeho odhadovaná realizovatelná hodnota, jež je rovna současné hodnotě očekávaných budoucích peněžních toků diskontovaných s použitím původní efektivní úrokové sazby daného finančního nástroje. Výše ztráty ze snížení hodnoty aktiv vykazovaných v čisté ceně pořízení je rovna rozdílu mezi účetní hodnotou aktiva a jeho realizovatelnou hodnotou. V případě, že došlo ke snížení hodnoty aktiv, vytváří Banka opravné položky, které jsou vykázány ve výkazu zisku a ztráty v položce *Tvorba, resp. Použití ostatních opravných položek*.

### Cenné papíry k prodeji

Cenné papíry k prodeji jsou finanční aktiva, která nejsou klasifikována jako aktiva k obchodování ani jako aktiva držená do splatnosti. Součástí tohoto portfolia jsou akcie, dluhopisy včetně cenných papírů zajištěných aktivy a podílové listy. Cenné papíry k prodeji jsou oceňovány stejným způsobem jako cenné papíry k obchodování. V případě, že cena, za kterou je cenný papír obchodován na burzách cenných papírů, neexistuje, je reálná hodnota v případě dluhopisů určena na bázi současné hodnoty budoucích peněžních toků a v případě nekótovaných majetkových cenných papírů na bázi podílů ceny/výnosů (price/earnings ratio) nebo ceny/peněžního toku (price/cash flow ratios) upravených tak, aby odpovídaly podmínkám společnosti, která je emitentem akcií.

### Cenné papíry pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování

Cenné papíry pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování jsou finanční aktiva vytvořená poskytnutím peněz, zboží nebo služeb přímo dlužníkovi. Cenné papíry pořízené v primárních emisích jsou oceňovány naběhlou hodnotou s použitím efektivní úrokové míry. Tyto cenné papíry jsou v rozvaze vykazovány společně s pohledávkami za bankami, příp. za klienty.

### (f) Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek je oceněn pořizovací cenou sníženou o opravné položky na snížení hodnoty majetku a je odepisován rovnoměrně po dobu předpokládané ekonomické životnosti, která je stanovena následovně:

Stroje a zařízení, výpočetní technika, dopravní prostředky	4
Inventář, účelové stroje a zařízení	6
Energetické stroje a zařízení	12
Budovy a stavby	30
Odepisovány nejsou pozemky a nedokončené investice.	

Drobný dlouhodobý hmotný majetek s cenou do 40 000 Kč včetně a drobný nehmotný majetek s cenou do 60 000 Kč včetně (včetně výdajů majících povahu technického zhodnocení), jsou při pořízení účtovány přímo do nákladů. Technické zhodnocení s cenou nad 40 000 Kč u hmotného dlouhodobého majetku a 60 000 Kč

u nehmotného dlouhodobého majetku s dobou používání delší než 1 rok zvyšuje pořizovací cenu dlouhodobého majetku. Výdaje na pořízení know-how s pořizovací cenou vyšší než 60 000 Kč a dobou využitelnosti delší než jeden rok jsou zachyceny jako nehmotný dlouhodobý majetek.

Banka pravidelně posuzuje hodnotu svého majetku z hlediska možného snížení jeho hodnoty. V případě, že je zaznamenáno přechodné snížení hodnoty majetku, Banka vytváří opravnou položku k tomuto majetku. V případě, že je identifikován nepotřebný majetek, vedení Banky určí výši opravné položky ke snížení hodnoty majetku s přihlédnutím k čisté prodejní ceně stanovené na základě posudků provedených nezávislým znalcem, která je snížena o odhad nákladů spojených s prodejem daného majetku.

Náklady spojené s údržbou a opravami jsou zaúčtovány do výkazu zisku a ztráty v okamžiku vzniku.

#### (g) Leasing

Majetek užívaný na základě smluv o finančním leasingu není po dobu trvání nájemní smlouvy aktivován, je pouze veden v podrozvahové evidenci. Splátky podle smluv o finančním leasingu jsou časově rozlišovány do nákladů. Podkladem pro jejich účtování je splátkový kalendář sjednaný ve smlouvě o finančním leasingu.

V současné době Banka neposkytuje služby finančního leasingu jako pronajímatel.

#### (h) Rezervy

Rezervy jsou zachyceny v rozvaze, pokud má Banka současný závazek, který je výsledkem minulých událostí a pokud je pravděpodobné, že k vyrovnání takového závazku bude nezbytný výdej prostředků představujících ekonomický prospěch a lze přiměřeně odhadnout výši tohoto závazku.

Banka v rozvaze vykazuje všeobecnou rezervu na ztráty z rozvahových a podrozvahových úvěrových pohledávek vytvořenou před 1. lednem 2002. V souladu s platnou legislativou (novela zákona o rezervách) Banka všeobecnou rezervu použije nebo rozpustí pro nepotřebnost do 31. prosince 2005 ve výši minimálně 25 % ročně. Banka dále vytváří restrukturalizační rezervu. Rezervu na restrukturalizační náklady Banka tvoří pouze pokud vytvořila restrukturalizační plán a zahájila jeho implementaci nebo oznámila hlavní rysy tohoto plánu. Informace o restrukturalizačních nákladech identifikovaných Bankou jsou uvedeny v bodě 8 této přílohy.

#### (i) Zaměstnanecké požitky

Banka poskytuje svým zaměstnancům požitky za jejich věrnost vůči zaměstnavateli a při odchodu do starobního nebo invalidního důchodu.

Nárok na tyto požitky vzniká v prvním případě, pokud je zaměstnanec v nepřetržitém pracovním poměru stanovený počet let, v druhém případě pak pokud je zaměstnanec v pracovním poměru do dosažení důchodového věku nebo nároku na invalidní důchod a pokud byl v zaměstnaneckém poměru po minimálně stanovenou dobu. Očekávané výdaje související s těmito požitky jsou účtovány na aktuální bázi po dobu zaměstnaneckého poměru formou rezervy, při použití účetní metodiky podobné metodice používané pro požitkově definované penzijní plány. Při stanovování parametrů modelu Banka vychází z aktuálních údajů o zaměstnancích (délka pracovního poměru v Bance, věk, pohlaví, průměrná mzda) a dále z odhadů na základě sledovaných časových řad údajů o zaměstnancích Banky (očekávaný úbytek stávajících zaměstnanců) a dalších odhadů (výše odměn, očekávaný nárůst mezd, předpokládaná výše sociálního a zdravotního pojištění, očekávaná diskontní míra).

#### (j) Emitované dluhopisy

Dluhopisy emitované Bankou jsou vykazovány v amortizované hodnotě s použitím efektivní úrokové míry. Úrokové náklady z emise vlastních dluhopisů jsou vykázány ve výkazu zisku a ztráty v položce *Náklady na úroky a podobné náklady*.

V případě nabytí vlastních dluhopisů dochází k jejich odúčtování, kterým je zachycena ekonomická podstata transakce jako splacení závazku Banky, a tedy ke snížení pasiv v položce *Závazky z dluhových cenných papírů*. Zisky a ztráty spojené s nabytím vlastních dluhopisů jsou zachyceny v položce *Čistý zisk nebo ztráta z finančních operací*.

**(k) Účtování výnosů a nákladů**

Úrokové výnosy a náklady související se všemi úročenými instrumenty jsou zaúčtovány do výkazu zisku a ztráty v období, se kterým věcně i časově souvisí. Úrokové výnosy zahrnují kupony z cenných papírů s pevným výnosem a cenných papírů určených k obchodování a časově rozlišený diskont a prémii z pokladničních poukázek a dalších diskontovaných instrumentů.

Úroky z prodlení jsou zahrnuty do úrokových výnosů v okamžiku jejich vyměření.

**(l) Daně**

Daně jsou počítány v souladu s ustanoveními příslušného zákona České republiky na základě zisku vykázaného ve výkazu zisku a ztráty sestaveného podle českých účetních standardů.

Odložená daň z příjmů se stanovuje použitím závazkové metody na základě všech přechodných rozdílů mezi daňovými základy aktiv a pasiv a jejich účetními hodnotami pro účely finančních výkazů. Odložená daň z příjmů je počítána pomocí daňových sazeb platných v následujícím zdaňovacím období. Základní přechodné rozdíly vznikají při odepisování dlouhodobého hmotného majetku, u opravných položek a všeobecných rezerv k úvěrům a u daňových ztrát převáděných do dalších období. Odložená daňová pohledávka související s převáděním nepoužitých daňových ztrát a ostatními přechodnými rozdíly je účtována do výše, v jaké je pravděpodobné, že bude moci být v budoucnosti realizována.

Banka dále účtuje o odloženém daňovém závazku v souvislosti se změnami reálných hodnot zajišťovacích finančních derivátů, který je zachycen v rozvaze na řádku *Oceňovací rozdíly ze zajišťovacích derivátů*.

**(m) Operace prodeje a zpětného nákupu**

Cenné papíry přijaté jako zajištění v reverzních repo operacích se nevykazují v rozvaze Banky, zachycují se v reálné hodnotě v podrozvaze. V podrozvaze se nezachycuje zajištění, které je předmětem krátkého prodeje. Reverzním repem se rozumí klasické reverzní repo, a dále výpůjčka cenných papírů zajištěná převodem finančních aktiv a nákup cenných papírů se současně sjednaným zpětným prodejem. Cenné papíry poskytnuté jako zajištění v repo operacích jsou ponechány v portfoliu, ve kterém byly cenné papíry vykázané před jejich poskytnutím v rámci repo operace.

V případě prodeje cenného papíru získaného jako zajištění v rámci reverzní repo operace Banka zachycuje v rozvaze závazek z cenného papíru, který je přečeňován na reálnou hodnotu.

**(n) Finanční deriváty a zajišťovací operace**

Banka v rámci své běžné činnosti provádí operace s finančními deriváty, které pro Banku představují finanční nástroj s nízkou počáteční investicí. Mezi finanční deriváty užívané Bankou patří úrokové a měnové forwardy, swapy a opce. Banka používá finanční deriváty k obchodování a k zajištění úrokového a měnového rizika, kterému je vystavena v důsledku svých operací na finančních trzích. Banka také působí jako zprostředkovatel finančních derivátů pro některé klienty.

Finanční deriváty jsou prvotně zachyceny v podrozvaze v hodnotě podkladového nástroje a následně jsou v rozvaze přečeňovány na reálnou hodnotu. Reálná hodnota je získána na základě kótovaných tržních cen, modelů diskontovaných peněžních toků nebo případně modelů ocenění opcí. Všechny finanční deriváty jsou vykazovány jako aktiva v případě kladné reálné hodnoty a jako pasiva v případě záporné reálné hodnoty.

V některých případech jsou deriváty součástí jiných finančních nástrojů, jako jsou např. konverzní opce v konvertibilních dluhopisech, a jsou považovány za samostatné deriváty v případě, že ekonomické rysy tohoto derivátu a rizika s ním spojená nesouvisejí úzce s ekonomickými rysy hostitelské smlouvy a s riziky s ní spojenými a hostitelská smlouva není oceněna reálnou hodnotou, jejíž změny by se promítaly do nerealizovaných zisků a ztrát ve výkazu zisku a ztráty.

Změny reálných hodnot derivátů určených k obchodování jsou promítány přímo do výkazu zisku a ztráty v položce *Čistý zisk nebo ztráta z finančních operací*.

K datu uzavření smlouvy o finančním derivátu Banka klasifikuje některé deriváty jako zajišťovací deriváty. Účtování o těchto finančních derivátech jako o zajišťovacích nástrojích je možné pouze při splnění následujících kritérií:

- (a) Banka má vypracovanou strategii v oblasti řízení rizik;
- (b) před použitím zajišťovacího účetnictví je zajišťovací vztah formálně zdokumentován, dokumentace obsahuje identifikace zajišťovaných a zajišťovacích nástrojů, vymezení rizika, které je předmětem zajištění, přístup ke zjišťování, zda je zajištění efektivní;
- (c) zajištění je efektivní, tzn. že na počátku a po celé vykazované období jsou změny reálných hodnot nebo peněžní toky zajišťovaných a zajišťovacích nástrojů téměř vyrovnány a toto vyrovnání je v rozmezí 80 % – 125 %.

Změny reálných hodnot derivátů, které jsou klasifikovány jako zajišťovací a splňují kritéria efektivního zajištění peněžních toků, a které se ukáží jako vysoce účinné ve vztahu k zajišťovanému riziku, jsou vykázány ve vlastním kapitálu. Hodnoty zaúčtované ve vlastním kapitálu jsou převáděny do výkazu zisku a ztráty a klasifikovány jako náklady a výnosy v období, ve kterém zajišťovaná položka ovlivňuje hospodářský výsledek.

Změny reálných hodnot derivátů, které jsou klasifikovány jako zajišťovací a splňují kritéria efektivního zajištění reálné hodnoty, jsou zachyceny do výkazu zisku a ztráty současně s příslušnou změnou reálné hodnoty zajištěného aktiva nebo závazku.

I když některé finanční deriváty z hlediska rizikových pozic Banky představují efektivní ekonomické zajištění, nesplňují podmínky pro zajišťovací účetnictví, a jsou proto vykazovány jako deriváty určené k obchodování a související zisky a ztráty ze změn reálné hodnoty jsou promítány do výkazu zisku a ztráty v položce *Čistý zisk nebo ztráta z finančních operací*.

#### (o) Regulační požadavky

Banka musí dodržovat regulační požadavky ČNB. Mezi tyto požadavky patří limity a další omezení pro kapitálovou přiměřenost bank, klasifikaci úvěrů a podrozměňovacích závazků, tvorbu opravných položek a rezerv k pokrytí úvěrového rizika spojeného s klienty bank, pro likviditu, výši úrokového rizika a měnové pozice Banky.

#### (p) Mimořádné výnosy a náklady

Mimořádné výnosy a náklady představují výnosy nebo náklady z výjimečných nahodilých událostí nesouvisejících s předmětem podnikání účetní jednotky. Banka zde v roce 2002 zaúčtovala jednorázové zisky a ztráty z přecenění cenných papírů k obchodování a k prodeji na reálnou hodnotu a z odúčtování vlastních dluhopisů k 1. lednu 2002 v souladu s přechodnými ustanoveními Opatření Ministerstva financí ČR č.j. 282/73 390/2001, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro banky a některé finanční instituce.

#### 4. Čisté výnosy z úroků

Čisté výnosy z úroků zahrnují:

tis. Kč	2002	2001	2000
<b>Výnosy z úroků</b>			
– z úvěrů a vkladů u finančních institucí	10 271 596	11 790 100	12 704 816
– z úvěrů klientům	13 263 567	14 091 501	14 782 663
– z obligací, pokladních a pokladničních poukázek	1 921 948	2 805 224	1 608 048
<b>Celkem přijaté úroky</b>	<b>25 457 111</b>	<b>28 686 825</b>	<b>29 095 527</b>
<b>Náklady na úroky</b>			
– z úvěrů a vkladů od finančních institucí	-2 823 630	-3 427 126	-4 386 293
– ze závazků vůči klientům	-7 843 558	-9 233 593	-10 284 173
– z dluhopisů	-2 176 179	-2 460 861	-2 081 195
<b>Celkem placené úroky</b>	<b>-12 843 367</b>	<b>-15 121 580</b>	<b>-16 751 661</b>
<b>Čisté úrokové výnosy</b>	<b>12 613 744</b>	<b>13 565 245</b>	<b>12 343 866</b>

V kategorii přijaté úroky jsou rovněž vykázány časově rozlišené výnosové úroky ze zajišťovacích finančních derivátů ve výši 3 197 308 tis. Kč (2001: 2 672 483 tis. Kč) a nákladové úroky ze zajišťovacích finančních derivátů ve výši 2 198 448 tis. Kč (2001: 2 325 495 tis. Kč). Čisté úrokové výnosy z těchto derivátů činí 998 860 tis. Kč (2001: 346 988 tis. Kč).

Ve výnosech z úroků z úvěrů klientům jsou k 31. prosinci 2002 obsaženy také náúčtované úroky z prodlení ve výši 515 252 tis. Kč (2001: 761 162 tis. Kč), z nichž 134 457 tis. Kč nebylo k 31. prosinci 2002 zaplacen (2001: 593 208 tis. Kč). K těmto nezaplaceným úrokům má Banka vytvořené opravné položky v plné výši.

#### 5. Čistý příjem z poplatků a provizí

Poplatky a provize zahrnují:

tis. Kč	2002	2001	2000
<b>Výnosy z poplatků a provizí</b>	<b>6 755 060</b>	<b>6 486 429</b>	<b>5 426 949</b>
<b>Náklady na poplatky a provize</b>	<b>-523 139</b>	<b>-505 042</b>	<b>-1 005 225</b>
<b>Čistý příjem z poplatků a provizí</b>	<b>6 231 921</b>	<b>5 981 387</b>	<b>4 421 724</b>

Nejvýznamnější položkou poplatků a provizí jsou výnosy z poplatků a provizí za klienty.

Z toho:

tis. Kč	2002	2001	2000
Přijaté poplatky a provize za obstarání nákupu a prodeje cenných papírů	45 281	40 000	43 649
Přijaté poplatky za obhospodařování, správu, uložení a úschovu hodnot	111 452	116 682	109 311
Placené poplatky a provize při prodeji nebo jiném úbytku cenných papírů	-40 878	-51 356	-77 164

## 6. Čistý zisk nebo ztráta z finančních operací

tis. Kč	2002	2001	2000
Čistý zisk/ztráta z cenných papírů – realizovaný	632 619	108 758	-161 899
Čistý zisk/ztráta z cenných papírů – nerealizovaný	-901 573	-1 453 222	1 214 228
Čistý zisk z kurzových provizí hladkých a dokumentárních plateb	1 289 494	1 478 177	1 599 801
Čistý zisk z provizí směnárenských operací	798 640	882 265	1 159 341
Čistý realizovaný a nerealizovaný zisk/ztráta z obchodování s cizí měnou a přepočtů cizoměnových účtů	-3 113 020	-1 416 358	-151 313
Čistý realizovaný a nerealizovaný zisk/ztráta z měnových derivátů	4 101 283	1 855 205	-210 083
Čistý realizovaný a nerealizovaný zisk/ztráta z úrokových a úvěrových derivátů	-53 282	194 358	-144 696
Čistý realizovaný a nerealizovaný zisk/ztráta z komoditních derivátů	1 965	2 339	0
Čistý realizovaný a nerealizovaný zisk/ztráta z derivátů na cenné papíry	-45 142	39 781	0
Čistý zisk/ztráta z obchodů s cennými papíry pro klienty	0	-221	-11 757
<b>Čistý zisk nebo ztráta z finančních operací</b>	<b>2 710 984</b>	<b>1 691 082</b>	<b>3 293 622</b>

## 7. Ostatní provozní výnosy a provozní náklady

Ostatní provozní výnosy a provozní náklady zahrnují:

tis. Kč	2002		2001		2000	
	Výnosy	Náklady	Výnosy	Náklady	Výnosy	Náklady
Výnosy/náklady z prodeje majetku	332 950	-365 427	181 437	-167 260	196 032	-131 256
Výnosy/náklady z prodeje majetkových účastí	0	-198 675	0	0	150 140	-64 635
Odměny představenstva a dozorčí rady	0	-31 998	0	-115 397	0	-40 018
Jiné provozní výnosy/náklady	2 177 969	-676 187	1 482 488	-1 439 982	330 119	-1 328 169
<b>Celkem</b>	<b>2 510 919</b>	<b>-1 272 287</b>	<b>1 663 925</b>	<b>-1 722 639</b>	<b>676 291</b>	<b>-1 564 078</b>

Součástí ostatních provozních nákladů je dohadná položka na odvod do Fondu pojištění vkladů. Podle novely zákona o bankách č. 21/1992 Sb., došlo s účinností od 1. května 2002 ke snížení ročního příspěvku Banky do Fondu pojištění vkladů z 0,3 % na 0,1 %. Dopadem této novely je meziroční pokles odvodu do Fondu pojištění vkladů o 545 mil. Kč z 817 mil. Kč za rok 2001 na 272 mil. Kč za rok 2002.

Významnou část ostatních provozních výnosů tvoří v roce 2002 výnosy z realizovaných ztrát na portfoliu úvěrů krytých státní garancí, které budou vypořádány do poloviny roku 2004 (viz také bod 14 této účetní závěrky).



## 8. Správní náklady

Správní náklady v celkové výši 10 432 727 tis. Kč zahrnují kromě mzdových a sociálních nákladů také ostatní správní náklady jako např. daně, poradenství a ostatní nakupované výkony. Ve mzdových nákladech jsou zahrnuty odměny představenstva vyplacené z manažerských smluv a odměny vyplacené v rámci akciového motivačního programu. Odměny členů statutárních a dozorčích orgánů z mandátních smluv jsou uvedeny ve výkazu zisku a ztráty v položce *Ostatní provozní náklady*.

tis. Kč	2002	2001	2000
<b>Správní náklady celkem</b>	<b>10 432 727</b>	<b>10 343 504</b>	<b>9 457 502</b>
<b>Náklady na zaměstnance</b>	<b>5 003 152</b>	<b>5 936 897</b>	<b>5 290 049</b>
– mzdy a platy	3 722 616	4 418 105	3 910 700
– sociální a zdravotní pojištění	1 280 536	1 518 792	1 379 349
<b>Ostatní správní náklady</b>	<b>5 429 575</b>	<b>4 406 607</b>	<b>4 167 453</b>
– daně a poplatky	34 292	44 867	60 484
– právní a daňové služby, audit	276 368	305 466	179 202
– ostatní poradenství	729 655	191 119	72 380
– ostatní nakupované výkony	4 389 260	3 865 155	3 855 387
z toho: – nájemné	811 337	900 070	978 687
– opravy a udržování	786 759	685 129	617 096
– spotřeba materiálu a energie	441 962	433 908	543 536
– propagace a reprezentace	360 201	310 585	338 053
– IT a telekomunikační služby	735 510	695 865	718 969
– ostatní služby	1 253 491	839 598	659 046
Fyzický počet zaměstnanců na konci účetního období	8 795	9 299	10 703
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců během účetního období	8 935	9 873	11 865
Průměrné náklady na jednoho zaměstnance v Kč	559 950	601 327	445 853

### Náklady na restrukturalizaci

V návaznosti na vstup nového vlastníka představenstvo Banky schválilo nový plán restrukturalizace a transformace Banky. Cílem transformace je revidovat a změnit činnosti a organizaci Banky tak, aby odpovídala strategii přijaté majoritním vlastníkem Banky. Restrukturalizační opatření Banka implementovala v oblastech organizační struktury a řídicích nástrojů prodejní sítě, centralizace a racionalizace vybraných činností a celkové změny image Banky (zejména jsou zahrnuty náklady spojené se změnou loga a poradenskou a konzultační činností související s transformačním programem). Racionalizace a centralizace činností Banky zahrnuje snížení celkového počtu pracovníků Banky spolu s náklady na odstupné pro zaměstnance, kteří v rámci těchto restrukturalizačních opatření opouštějí Banku. Banka posoudila stav a umístění prodejních míst Banky a v rámci střednědobého horizontu uvažuje o prodeji vlastních budov a výpovědi nájemných smluv nemovitostí, které neodpovídají standardu plánované pobočkové sítě Banky.

Restrukturalizační náklady zahrnují:

tis. Kč	2002	2001	2000
Personální náklady na snížení počtu zaměstnanců Banky	47 457	85 546	320 065
Náklady spojené s prodejem dlouhodobého majetku a na ukončení nájmu	44 775	1 276 312	252 000
Ostatní náklady na restrukturalizaci	914 684	393 427	255 044
<b>Celkem náklady na restrukturalizaci</b>	<b>1 006 916</b>	<b>1 755 285</b>	<b>827 109</b>

Z celkové hodnoty 1 006 916 tis. Kč (2001: 1 755 285 tis. Kč) restrukturalizačních nákladů je částka 44 400 tis. Kč (2001: 1 278 135 tis. Kč) zahrnuta v tvorbě/rozpuštění opravných položek k hmotnému a nehmotnému majetku, částka 145 937 tis. Kč (396 363 tis. Kč) v tvorbě/rozpuštění ostatních opravných položek a rezerv, částka 374 tis. Kč (2001: 0 Kč) v odpisech hmotného majetku, částka 108 520 tis. Kč (2001: 80 787 tis. Kč) v personálních nákladech a zbylá část 707 685 tis. Kč (2001: 0 Kč) v ostatních správních nákladech, které zejména zahrnují náklady spojené se změnou loga a poradenskou a konzultační činností související s transformačním programem.

Banka drží k 31. prosinci 2002 zůstatek restrukturalizační rezervy ve výši 242 000 tis. Kč, která pokrývá náklady na restrukturalizaci, které se vztahují k restrukturalizačnímu plánu schválenému v roce 2002 a budou vynaloženy v následujícím účetním období.

## 9. Rezervy a opravné položky

Celková rekapitulace opravných položek a rezerv:

tis. Kč	Stav k 1. 1. 2002	Tvorba	Použití	Kurzový vliv	Stav k 31. 12. 2002
<b>Opravné položky</b>					
– k úvěrům	15 574 774	6 033 731	9 411 370	-614 342	11 582 793
– k hmotnému majetku	1 214 410	334 336	631 391	0	917 355
– k nehmotnému majetku	280 649	81 524	241 640	0	120 533
– k majetkovým účastem	751 900	687 167	266 808	0	1 172 259
– k ostatním pohledávkám	560 717	5 858	276 670	0	289 905
<b>Opravné položky celkem</b>	<b>18 382 450</b>	<b>7 142 616</b>	<b>10 827 879</b>	<b>-614 342</b>	<b>14 082 845</b>
<b>Rezervy</b>					
– k úvěrům a na záruky	10 631 677	1 073 724	2 868 823	23 925	8 860 503
– k hmotnému majetku	41 809	0	41 809	0	0
– k majetkovým účastem	280 000	144 660	424 660	0	0
– ostatní	652 090	2 757 638	1 650 498	-7 177	1 752 053
<b>Rezervy celkem</b>	<b>11 605 576</b>	<b>3 976 022</b>	<b>4 985 790</b>	<b>16 748</b>	<b>10 612 556</b>

V roce 2002 Banka aplikovala v oblasti opravných položek a rezerv nová účetní a daňová pravidla dle nových zákonných norem platných od 1. ledna 2002 (Opatření Ministerstva financí ČR č.j. 281/73 390/2001, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro banky a některé finanční instituce, zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmu).

Rezervy a opravné položky k úvěrům a na záruky:

tis. Kč	Stav k 1. 1. 2002	Tvorba	Použití	Kurzový vliv	Stav k 31. 12. 2002
<b>Opravné položky na klasifikované pohledávky</b>	<b>14 377 676</b>	<b>6 020 779</b>	<b>9 141 096</b>	<b>-607 558</b>	<b>10 649 801</b>
z toho: banky	12 793	2 068	3 669	-176	11 016
klienti	14 364 883	6 018 711	9 137 427	-607 382	10 638 785
<b>Opravné položky k pohledávkám v konkurzu</b>	<b>1 197 098</b>	<b>12 952</b>	<b>270 274</b>	<b>-6 784</b>	<b>932 992</b>
z toho: banky	0	0	0	0	0
klienti	1 197 098	12 952	270 274	-6 784	932 992
<b>Opravné položky celkem</b>	<b>15 574 774</b>	<b>6 033 731</b>	<b>9 411 370</b>	<b>-614 342</b>	<b>11 582 793</b>
z toho: banky	12 793	2 068	3 669	-176	11 016
klienti	15 561 981	6 031 663	9 407 701	-614 166	11 571 777
<b>Rezervy celkem</b>	<b>10 631 677</b>	<b>1 073 724</b>	<b>2 868 823</b>	<b>23 925</b>	<b>8 860 503</b>
<b>Rezervy a opravné položky</b>	<b>26 206 451</b>	<b>7 107 455</b>	<b>12 280 193</b>	<b>-590 417</b>	<b>20 443 296</b>

V oblasti tvorby, resp. rozpuštění opravných položek se změnil skupinový přístup, tzn. tvorba, resp. rozpuštění k jednotlivým skupinám pohledávek, na individuální přístup, tzn. tvorba, resp. rozpuštění podle vývoje opravné položky u jednotlivých pohledávek. V návaznosti na daňové požadavky byl uplatněn nový přístup v tvorbě daňových opravných položek podle klasifikace a částí pohledávek.

V oblasti rezerv Banka od 1. ledna 2002 nevytváří rezervy ke standardním rozvahovým pohledávkám a rezervy ke standardním a sledovaným podrozvahovým položkám. U podrozvahových položek klasifikovaných stupněm nestandardní až ztrátový Banka tvoří od roku 2002 rezervu jako daňově neuznatelnou. Rezervy na podrozvahové položky, které splňují kritéria dle zákona o rezervách (Bankou vydané záruky za úvěry poskytnuté jinými

bankami), jsou tvořeny jako daňově uznatelné. V návaznosti na požadavek zákona o rezervách Banka postupně rozpouští daňově uznanou rezervu vytvořenou do konce roku 2001 tak, aby v každém roce dodržela minimální 25% snížení této rezervy, a to postupně až do konce roku 2005. K 31. prosinci 2002 činí zůstatek všeobecné rezervy na ztráty z úvěrů a záruky 8 860 503 tis. Kč, z toho 6 545 721 tis. Kč činí zůstatek rezerv na ztráty z úvěrů a 2 314 782 tis. Kč zůstatek rezervy na podrozvahovou angažovanost.

#### Všeobecná rezerva na ztráty z úvěrů

S úvěrovým portfoliem Banky jsou spojena některá rizika, která však nemohou být přesně určena.

K 31. prosinci 2002 činí zůstatek rezervy na ztráty z úvěrů 6 545 721 tis. Kč. Účelem této rezervy je zajistit pokrytí rizik, která se mohou vyskytovat v úvěrovém portfoliu Banky, nemohou však být přesně určena. Jedná se zejména o rizika související s portfoliem úvěrů poskytnutých podnikovým klientům s významnou koncentrací odvětvového rizika a rizika souvisejícího s portfoliem spotřebních, hypotečních a kontokorentních úvěrů poskytnutých drobným klientům. Tato rezerva rovněž pokrývá vedením Banky odhadované riziko ztrát v souvislosti s dalším potenciálním znehodnocením garantovaného a negarantovaného portfolia nebonitních úvěrů s ohledem na průběh hospodářského cyklu a existující nedostatky právních norem v oblasti vynutitelnosti práv věřitele.

#### Rezerva na podrozvahovou angažovanost

Riziko tis. Kč	Rezerva
Rezerva na podrozvahové závazky	918 370
Rezerva na kreditní instrumenty a deriváty	900 710
Rezerva na nevyčerpané rámce	410 178
Rezerva na 5% participaci KB a současnou hodnotu refundace garance garantovaného portfolia podrozvahových instrumentů a závazků	85 524
<b>Celkem</b>	<b>2 314 782</b>

K 31. prosinci 2002 činí zůstatek rezervy na podrozvahové pohledávky a záruky 2 314 782 tis. Kč. Účelem této rezervy je zajistit pokrytí úvěrových rizik spojených s vydanými úvěrovými závazky a podrozvahovými kreditními instrumenty, a to včetně participace na očekávané ztrátě garantovaného portfolia podrozvahových závazků Banky podle Smlouvy o garanci z 29. prosince 2000 (viz bod 14 této účetní závěrky).

Zisky/ztráty z postoupených a odepsaných pohledávek:

tis. Kč	2002		2001		2000	
	Výnosy	Náklady	Výnosy	Náklady	Výnosy	Náklady
Výnosy/náklady z odepsaných úvěrových pohledávek za bankami	1 179	-736	0	0	84 746	0
Výnosy/náklady z odepsaných úvěrových pohledávek za klienty	1 022 703	-1 288 485	2 252 415	-152 834	7 402 840	-5 161 220
Výnosy/náklady z ostatních odepsaných pohledávek	0	0	0	-129 367	40	-46 004
Výnosy/náklady z postoupených pohledávek	41 293	-4 047 464	6 015	-1 706 450	29 582 090	-49 208 468
<b>Celkem</b>	<b>1 065 175</b>	<b>-5 336 685</b>	<b>2 258 430</b>	<b>-1 988 651</b>	<b>37 069 716</b>	<b>-54 415 692</b>

#### Rezervy a opravné položky k hmotnému a nehmotnému majetku

Banka posoudila stav a umístění své pobočkové sítě a budoucí využití nehmotného majetku z hlediska strategických plánů ve střednědobém horizontu do roku 2004.

Banka v rámci této prověrky na konci roku 2001 identifikovala řadu vlastních a pronajatých budov, jejichž parametry neodpovídají plánům Banky. Banka má v úmyslu ve střednědobém horizontu tyto vlastní budovy prodat a vypovědět nájemní smlouvy. Na základě této a předchozích prověrek Banka zaúčtovala snížení hodnoty majetku, které následně přehodnotila v roce 2002. Snížení hodnoty činí 917 355 tis. Kč k 31. prosinci 2002 a zahrnuje očekávané ztráty z prodeje vlastních budov, tvorbu opravných položek k technickému zhodnocení pronajatých

budov, u kterých má Banka v úmyslu odprodat nebo vypovědět nájemní smlouvu, a snížení účetní hodnoty předplacených nájmu u budov, které Banka uvolní.

Dále Banka identifikovala skupinu nehmotného majetku, který v horizontu let 2003 až 2004 hodlá přestat používat nebo jej nahradit. Snížení hodnoty, které vyplynulo z této prověrky, činí 120 533 tis. Kč k 31. prosinci 2002.

#### Rezervy a opravné položky k majetkovým účastem

Opravné položky k majetkovým účastem zahrnují zejména opravné položky vytvořené ke Komerční pojišťovně, a. s. Komerční pojišťovna, a. s., v roce 2002 vykazovala ztrátu zejména s ohledem na náklady spojené s restrukturalizačními opatřeními, výši vzniklých škod v oblasti průmyslového pojištění v souvislosti s povodněmi, které postihly Českou republiku v srpnu 2002, a dále také s ohledem na zvýšenou tvorbu technických rezerv životního pojištění v souvislosti s pokračujícím poklesem tržních úrokových sazeb v České republice v průběhu roku 2002. Další informace jsou uvedeny v bodech 2 a 16 této účetní závěrky.

#### Ostatní rezervy

tis. Kč	Stav k 1. 1. 2002	Tvorba	Použití	Kurzový vliv	Stav k 31. 12. 2002
Restrukturalizační rezerva	96 062	1 399 000	1 253 062	0	242 000
Rezervy na ostatní smluvní závazky	556 028	1 358 638	397 436	-7 177	1 510 053
<b>Ostatní rezervy celkem</b>	<b>652 090</b>	<b>2 757 638</b>	<b>1 650 498</b>	<b>-7 177</b>	<b>1 752 053</b>

Mezi nejvýznamnější položky rezerv na ostatní smluvní závazky patří rezervy na právní spory, rezerva na potenciální závazky z převodu hotovosti spojené s prodejem úvěrových pohledávek GE (viz také bod 2 této účetní závěrky) a rezervy na očekávané personální náklady.

### 10. Mimořádné výnosy, mimořádné náklady

tis. Kč	2002	2001	2000
Mimořádné výnosy	2 496 872	0	0
Mimořádné náklady	-1 983 921	0	0
<b>Čisté mimořádné výnosy</b>	<b>512 951</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Banka vykazuje v položkách mimořádných výnosů a nákladů jednorázové nerealizované zisky/ztráty, které vyplývaly ze změny zachycení cenných papírů v souladu s přechodnými ustanoveními Opatření Ministerstva financí ČR č.j. 282/73 390/2001, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro banky a některé finanční instituce. Další informace o této metodické změně a jejích dopadech jsou uvedeny v bodě 3 této účetní závěrky.

### 11. Daň z příjmů, odložená daň

Hlavní složky daně z příjmů zahrnují:

tis. Kč	2002	2001	2000
Daň splatná – běžný rok	3 314 660	745 167	10 547
Daň splatná – minulý rok	267 728	17 355	-51
Daň odložená	-936 223	728	6 912
<b>Daň z příjmů celkem</b>	<b>2 646 165</b>	<b>763 250</b>	<b>17 408</b>

Částka splatné daně za minulý rok ve výši 267 728 tis. Kč představuje zvýšení daňové povinnosti za rok 2001 zohledněné v daňových přiznáních podaných v roce 2002.

Sazba daně z příjmů právnických osob činí v roce 2002 31 % (2001: 31 %, 2000: 31%). Propočet daňové povinnosti Banky vychází z účetního hospodářského výsledku se zohledněním nákladů daňově neuznatelných a výnosů od daně osvobozených nebo podléhajících konečné srážkové dani.

Daň z příjmů za rok 2002 byla stanovena také v souladu s novelou zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů s dopadem na tvorbu, rozpouštění a čerpání opravných položek a rezerv k pohledávkám z úvěrů, a to zejména v souvislosti s povinností použít nebo rozpustit daňově uznatelné rezervy ročně ve výši 25 % jejich stavu k 31. prosinci 2001.

tis. Kč	2002	2001	2000
<b>Hospodářský výsledek před zdaněním</b>	<b>11 875 251</b>	<b>3 386 892</b>	<b>-131 928</b>
<b>Položky zvyšující základ daně</b>	<b>7 427 634</b>	<b>15 077 761</b>	<b>22 539 041</b>
Opravné položky a rezervy	6 473 645	13 449 728	7 987 121
Náklady spojené s nezdanitelnými výnosy z cenných papírů	128 117	378 604	9 125
Odpisy pohledávek	349 523	155 970	14 198 660
Ostatní neuznatelné náklady	476 349	1 093 459	344 135
<b>Položky snižující základ daně</b>	<b>-8 519 977</b>	<b>-14 188 352</b>	<b>-23 426 530</b>
Opravné položky a rezervy	-5 896 288	-11 278 464	-19 752 448
Nezdanitelné výnosy z cenných papírů	-2 356 474	-1 247 390	-1 492 203
Výnosy z odepsaných pohledávek	-112 917	-659 262	-2 052 215
Ostatní nezdanitelné výnosy	-154 298	-1 003 236	-129 664
<b>Základ daně</b>	<b>10 782 908</b>	<b>4 276 301</b>	<b>-1 019 417</b>
Daňová ztráta předcházejících let	0	-1 800 475	0
Položky odčitatelné od základu daně	-25 391	-62 922	0
Dary	-1 000	-4 215	0
<b>Zaokrouhlený daňový základ</b>	<b>10 756 517</b>	<b>2 408 689</b>	<b>0</b>
Daňová sazba	31	31	31
Daň	3 334 520	746 694	0
Sleva na dani	-20 361	-4 442	0
<b>Daň z obecného daňového základu</b>	<b>3 314 159</b>	<b>742 252</b>	<b>0</b>
Samostatný daňový základ	3 341	19 437	70 312
Daňová sazba aplikovaná na samostatný daňový základ	15	15	15
<b>Daň ze samostatného daňového základu</b>	<b>501</b>	<b>2 915</b>	<b>10 547</b>
<b>Daň celkem</b>	<b>3 314 660</b>	<b>745 167</b>	<b>10 547</b>

#### Odložená daň

Odložená daň je počítána z přechodných rozdílů mezi daňovou základnou a účetní hodnotou, s použitím základní sazby daně platné pro příští zdaňovací období, tj. 31 % (2001: 31 %, 2000: 31 %).

V předcházejícím účetním období 2001 byl v důsledku neurčitosti realizace odložené daňové pohledávky uplatněn princip opatrnosti a do účetních knih byl zaúčtován pouze odložený daňový závazek ve výši 81 119 tis. Kč. Neurčitost realizace vyplývala zejména z očekávané změny legislativy v oblasti bankovních opravných položek a rezerv a v oblasti cenných papírů.

V roce 2002 byla zaúčtována odložená daňová pohledávka ve výši 902 079 tis. Kč a snížení odloženého daňového závazku o 34 144 tis. Kč. Dále došlo ke sjednocení s mezinárodními účetními standardy v oblasti účtování odložené daně ze změny reálné hodnoty zajišťovacích derivátů a rozvahově byl zaúčtován proti vlastnímu kapitálu odložený daňový závazek ve výši 1 077 316 tis. Kč.

Pohyb odložené daně zachycené ve finančních výkazech byl následující:

tis. Kč	2002	2001	2000
<b>Odložená daň zachycená ve finančních výkazech</b>			
<b>Odložená daňová pohledávka</b>			
Zůstatek na začátku účetního období	0	0	0
Změna odložené daňové pohledávky	902 079	0	0
<b>Zůstatek na konci účetního období</b>	<b>902 079</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Odložený daňový závazek</b>			
Zůstatek na začátku účetního období	-81 119	-80 391	-73 479
Změna odloženého daňového závazku – dopad do hospodářského výsledku	34 144	-728	-6 912
Změna odloženého daňového závazku – dopad do vlastního kapitálu	-1 077 316	0	0
<b>Zůstatek na konci účetního období</b>	<b>-1 124 291</b>	<b>-81 119</b>	<b>-80 391</b>
<b>Zvýšení/snížení odložené daně – dopad do hospodářského výsledku</b>	<b>936 223</b>	<b>-728</b>	<b>-6 912</b>
<b>Zvýšení/snížení odložené daně – dopad do vlastního kapitálu</b>	<b>-1 077 316</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Pohyb odložené daně zahrnuje následující položky:

tis. Kč	2002	2001	2000
<b>Odložená daňová pohledávka</b>	<b>902 079</b>	<b>1 310 369</b>	<b>3 063 000</b>
Nerealizovaná ztráta z cenných papírů	0	190 848	290 000
Bankovní rezervy a opravné položky	118 756	394 000	2 387 000
Opravné položky k nebankovním pohledávkám	47 739	64 395	0
Opravné položky k majetku	309 059	450 970	0
Nebankovní rezervy	336 607	124 870	0
Ztráta z minulých zdaňovacích období	0	0	118 000
Ostatní dočasné rozdíly	89 918	85 286	268 000
<b>Odložený daňový závazek</b>	<b>-1 124 291</b>	<b>-81 119</b>	<b>-80 391</b>
Odpisy	-29 326	-59 267	-80 391
Úroky z prodlení a ostatní smluvní sankce	-17 649	-21 852	0
Změna reálné hodnoty zajišťovacích derivátů – dopad do vlastního kapitálu	-1 077 316	0	0
<b>Čistá odložená daňová pohledávka/závazek</b>	<b>-222 212</b>	<b>1 229 250</b>	<b>2 982 609</b>
<b>Čistá odložená daňová pohledávka/závazek zachycený ve finančních výkazech</b>	<b>-222 212</b>	<b>-81 119</b>	<b>-80 391</b>

## 12. Pokladní hotovost, vklady u centrálních bank, státní bezkuponové dluhopisy a ostatní cenné papíry přijímané centrální bankou k refinancování

Hotovost a pohledávky vůči centrální bance:

tis. Kč	2002	2001	2000
Hotovost	6 949 960	8 687 988	7 913 287
Účty u České národní banky	6 409 715	8 571 854	11 873 740
<b>Celkem hotovost a pohledávky vůči centrální bance</b>	<b>13 359 675</b>	<b>17 259 842</b>	<b>19 787 027</b>

Účty u České národní banky zahrnují:

tis. Kč	2002	2001	2000
Povinné minimální rezervy	3 785 090	6 101 355	5 055 577
Vklady splatné na požádání	2 624 625	2 470 499	6 818 163
<b>Celkem</b>	<b>6 409 715</b>	<b>8 571 854</b>	<b>11 873 740</b>



## 13. Pohledávky za bankami

tis. Kč	2002	2001	2000
Termínové vklady a úvěry poskytnuté bankám	41 765 523	74 700 476	104 981 737
Úvěry poskytnuté centrálním bankám (repo operace)	144 353 462	81 235 909	70 946 026
Vklady u bank	144 393	951 464	1 120 527
Cenné papíry nakoupené v primárních emisích neurčené k obchodování	14 019 662	0	0
<b>Celkem</b>	<b>200 283 040</b>	<b>156 887 849</b>	<b>177 048 290</b>
Opravné položky na ztráty z pohledávek za bankami	-11 016	-12 793	-13 088
<b>Celkem pohledávky za bankami</b>	<b>200 272 024</b>	<b>156 875 056</b>	<b>177 035 202</b>

Analýza podle zeměpisných oblastí:

tis. Kč	2002	2001	2000
Česká republika	162 562 975	93 065 259	127 320 732
Evropa	37 060 428	52 878 095	37 394 413
Ostatní	659 637	10 944 495	12 333 145
<b>Celkem</b>	<b>200 283 040</b>	<b>156 887 849</b>	<b>177 048 290</b>

Informace týkající se odepsaných pohledávek a výnosů z odepsaných pohledávek jsou uvedeny v bodě 9 této účetní závěrky.

#### Cenné papíry pořízené v primární emisi neurčené k obchodování

V posledním čtvrtletí 2002 Banka v souladu se svou investiční strategií nakoupila v primární emisi za běžných tržních podmínek dluhopisy emitované mateřskou společností denominované v CZK v celkovém nominálním objemu 14 000 000 tis. Kč splatné v roce 2012. Tyto dluhopisy jsou úročeny fixní úrokovou sazbou ve výši 4,27 %.

## 14. Pohledávky za klienty

Pohledávky za klienty zahrnují:

tis. Kč	2002	2001	2000
Úvěry a pohledávky za klienty	174 154 033	207 550 188	144 651 394
Směnky	662 651	912 141	1 356 267
Forfaity	560 901	873 969	1 676 295
<b>Hrubá částka úvěrů a pohledávek za klienty</b>	<b>175 377 585</b>	<b>209 336 298</b>	<b>147 683 956</b>
Opravné položky a rezervy k pohledávkám za klienty	-11 571 777	-15 561 981	-13 706 760
<b>Celkem úvěry klientům (čisté) *</b>	<b>163 805 808</b>	<b>193 774 317</b>	<b>133 977 196</b>

Pozn.: \* Z toho 1 987 mil. Kč představuje v roce 2002 čistou účetní hodnotu pohledávek prodaných GE v rámci transakce prodeje rizikových pohledávek. Další informace jsou uvedeny v bodě 2 této účetní závěrky.

Úvěrové portfolio Banky k 31. prosinci 2002 zahrnuje následující rozdělení dle klasifikace:

tis. Kč	Hrubá částka	Použitá zajištění	Nekryté riziko	Opravné položky	Zůstatková hodnota	Opravné položky (%) *
Standardní	125 486 379	70 207 961	55 278 418	0	125 486 379	0
Sledované	22 736 374	12 620 708	10 115 666	665 322	22 071 052	6,58
Nestandardní	12 385 105	9 302 287	3 082 818	730 956	11 654 149	23,71
Pochybné	3 443 739	908 885	2 534 854	982 389	2 461 350	38,76
Ztrátové	11 325 988	90 878	11 235 110	9 193 110	2 132 878	81,82
<b>Celkem</b>	<b>175 377 585</b>	<b>93 130 719</b>	<b>82 246 866</b>	<b>11 571 777</b>	<b>163 805 808</b>	<b>14,07</b>

Pozn.: \* Propočtené procento opravných položek dle kategorií neodpovídá požadavku ČNB, neboť v položce zajištění není uvedena hodnota státní garance popsána níže v tomto bodě.

Rozložení úvěrů dle sektorů je následující:

tis. Kč	2002	2001	2000
Zemědělství	7 147 776	7 966 347	9 523 368
Zpracovatelský průmysl	36 384 205	47 467 797	51 351 373
Rozvod a výroba energií	7 056 454	8 211 798	7 772 629
Stavebnictví	4 317 289	3 965 532	4 944 530
Obchod, pohostinství, doprava a spoje	34 144 743	34 642 891	32 024 323
Pojištnictví, peněžnictví	7 613 808	11 296 311	11 353 573
Česká konsolidační agentura *	35 440 045	49 765 145	0
Ostatní	43 273 265	46 020 477	30 714 160
<b>Úvěry klientům celkem</b>	<b>175 377 585</b>	<b>209 336 298</b>	<b>147 683 956</b>

Pozn.: \* Pohledávky za Českou konsolidační agenturou byly k 31. prosinci 2000 vykazovány v pohledávkách za bankami.

Analýza podle zeměpisné oblasti:

tis. Kč	2002	2001	2000
Česká republika	169 130 735	201 139 502	136 170 725
Evropa	6 230 381	7 953 877	11 215 981
Ostatní	16 469	242 919	297 250
<b>Celkem</b>	<b>175 377 585</b>	<b>209 336 298</b>	<b>147 683 956</b>

Analýza podle kategorií klientů:

tis. Kč	2002	2001	2000
Fyzické osoby	22 374 501	15 893 453	10 748 078
Právnícké osoby	113 840 357	141 316 433	135 754 194
Veřejný sektor	39 162 727	52 126 412	1 181 684
<b>Celkem</b>	<b>175 377 585</b>	<b>209 336 298</b>	<b>147 683 956</b>

Informace týkající se odepsaných pohledávek a výnosů z odepsaných pohledávek jsou uvedeny v bodě 9 této účetní závěrky.

V následující tabulce je uvedena analýza typů zajištění k úvěrům klientům:

tis. Kč	Zajištění k úvěrům klientům celkem	Diskontov. hodnota zajištění k úvěrům klientům	Použitá hodnota zajištění k úvěrům klientům	Použitá hodnota zajištění k úvěrům klientům	Použitá hodnota zajištění k úvěrům klientům
	2002	2002	2002	2001	2000
Záruka státu, vládních institucí	48 169 358 *	47 711 437	43 909 477	54 973 068	2 751 820
Záruka banky	4 649 011	3 735 503	2 976 403	2 386 895	2 419 500
Záruční vklady	1 241 777	1 239 792	961 010	1 224 617	988 300
Vydané dluhopisy v zástavě	336 781	336 781	336 781	12 994 754	3 200
Zástava věci nemovité	125 451 732	46 946 070	28 408 918	29 567 293	45 738 000
Zástava věci movité	8 598 093	822 697	687 256	947 858	657 714
Ručení právnickou osobou	15 693 506	2 227 158	1 848 386	1 691 600	8 324 944
Ručení fyzickou osobou	5 168 881	969 885	869 997	530 379	2 811 803
Zástava pohledávky	22 880 118	9 688 957	7 568 814	6 101 565	4 188 052
Pojištění úvěrového rizika	3 484 267	3 371 870	3 308 797	4 939 587	6 616 379
Ostatní	3 803 858	2 272 179	2 254 880	6 988 059	8 726 585
<b>Nominální hodnota zajištění celkem</b>	<b>239 477 382</b>	<b>119 322 329</b>	<b>93 130 719</b>	<b>122 345 675</b>	<b>83 226 297</b>

Pozn.: \* V položce Záruka státu, vládních institucí je zahrnuta záruka státu za úvěry poskytnuté České konsolidační agentuře.

#### Státní garance na krytí ztrát z rizikových aktiv Banky

Dne 29. prosince 2000 byla uzavřena mezi Konsolidační bankou Praha, s. p. ú., a Komerční bankou, a. s., podle zákona č. 59/2000 Sbírky zákonů České republiky o veřejné podpoře smlouva o garanci vybraného portfolia klasifikovaných rozvahových a podrozvahových pohledávek Banky podle stavu (čistá účetní hodnota) k 31. prosinci 2000. Smlouva o státní garanci je platná do konce roku 2003, přičemž plnění z realizovaných ztrát budou vypořádána do poloviny roku 2004.

Banka pravidelně čtvrtletně předkládá České konsolidační agentuře (dříve Konsolidační bance) zprávu o výsledcích správy aktiv a očekávaných ztrátách z angažovaností, na které se vztahuje státní garance. Česká konsolidační agentura průběžně potvrzuje svoji připravenost uhradit průběžně odhadovanou ztrátu.

Banka vytváří opravné položky a rezervy, jejichž cílem je zajistit pokrytí odhadované výše spoluúčasti Banky na celkových ztrátách z garantovaného portfolia rizikových aktiv. Vytvořené rezervy jsou součástí všeobecné rezervy; další informace ke všeobecné rezervě jsou uvedeny v bodě 9 této účetní závěrky.

## Poskytnuté konzorciální úvěry

Nebankovní konzorciální úvěry:

	Výše podílu úvěru (tis. Kč)	Úroková sazba (%)	Podíl rizika (%)
Komerční banka, a. s.	751 584	4,01	50,00
Ostatní věřitelé	751 584		50,00
<b>Celkem za klienta 1 *</b>	<b>1 503 168</b>		<b>100,00</b>
Komerční banka, a. s.	808 213	2,65	43,66
Ostatní věřitelé	1 042 939		56,34
<b>Celkem za klienta 2 *</b>	<b>1 851 152</b>		<b>100,00</b>
Komerční banka, a. s.	79 092	5,75	28,19
Ostatní věřitelé	201 476		71,81
<b>Celkem za klienta 3 *</b>	<b>280 568</b>		<b>100,00</b>
Komerční banka, a. s.	331 344	3,41	41,52
Ostatní věřitelé	466 691		58,48
<b>Celkem za klienta 4 *</b>	<b>798 035</b>		<b>100,00</b>
Komerční banka, a. s.	25 940	4,00	33,33
Ostatní věřitelé	51 888		66,67
<b>Celkem za klienta 5 *</b>	<b>77 828</b>		<b>100,00</b>
Komerční banka, a. s.	7 991	5,02	33,33
Ostatní věřitelé	15 984		66,67
<b>Celkem za klienta 6 *</b>	<b>23 975</b>		<b>100,00</b>

Pozn.: \* Banka s ohledem na bankovní tajemství neuvádí jména klientů.

## 15. Dluhové cenné papíry, akcie, podílové listy a ostatní podíly

Dluhové cenné papíry, akcie, podílové listy a ostatní podíly celkem:

tis. Kč	2002	2001	2000
	Vykazovaná hodnota	Vykazovaná hodnota	Vykazovaná hodnota
Akcie a podílové listy k obchodování	154 137	168 030	172 973
Akcie a podílové listy k prodeji	2 107 719	4 158 304	4 570 596
<b>Akcie a podílové listy celkem</b>	<b>2 261 856</b>	<b>4 326 334</b>	<b>4 743 569</b>
Dluhopisy k obchodování	936 954	1 595 013	2 349 436
Dluhopisy k prodeji	16 254 430	24 433 693	20 862 522
Dluhopisy do splatnosti	2 475 911	959 848	7 948 150
<b>Dluhopisy celkem</b>	<b>19 667 295</b>	<b>26 988 554</b>	<b>31 160 108</b>
<b>Dluhové cenné papíry, akcie, podílové listy a ostatní podíly celkem</b>	<b>21 929 151</b>	<b>31 314 888</b>	<b>35 903 677</b>

**Cenné papíry určené k obchodování**

Cenné papíry určené k obchodování zahrnují:

tis. Kč	2002	2002	2001	2001	2000	2000
	Reálná hodnota	Cena pořízení	Vykazovaná hodnota	Cena pořízení	Vykazovaná hodnota	Cena pořízení
<b>Akcie a podílové listy</b>	<b>154 137</b>	<b>154 144</b>	<b>168 030</b>	<b>168 294</b>	<b>172 973</b>	<b>180 171</b>
Dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou	851 172	844 862	1 302 741	1 302 783	1 073 282	1 076 307
Dluhopisy s proměnlivou úrokovou sazbou	85 782	85 876	292 272	292 769	1 276 154	1 276 663
Dluhopisy	936 954	930 738	1 595 013	1 595 552	2 349 436	2 352 970
<b>Cenné papíry k obchodování celkem</b>	<b>1 091 091</b>	<b>1 084 882</b>	<b>1 763 043</b>	<b>1 763 846</b>	<b>2 522 409</b>	<b>2 533 141</b>

Akcie k obchodování zahrnují v reálné (pro 2000 a 2001 vykazované) hodnotě:

tis. Kč	2002	2001	2000
<b>Akcie a podílové listy k obchodování</b>			
– česká koruna	154 137	168 030	172 973
– ostatní měny	0	0	0
<b>Celkem akcie a podílové listy k obchodování</b>	<b>154 137</b>	<b>168 030</b>	<b>172 973</b>

Akcie k obchodování zahrnují v reálné (pro 2000 a 2001 vykazované) hodnotě dle emitenta:

tis. Kč	2002	2001	2000
<b>Akcie a podílové listy k obchodování</b>			
– bankovní subjekty v České republice	0	0	4 639
– nebankovní subjekty v České republice	154 137	168 030	168 334
<b>Celkem akcie a podílové listy k obchodování</b>	<b>154 137</b>	<b>168 030</b>	<b>172 973</b>

Dluhopisy k obchodování zahrnují v reálné (pro 2000 a 2001 vykazované) hodnotě:

tis. Kč	2002	2001	2000
<b>Dluhopisy s proměnlivou úrokovou sazbou</b>			
– česká koruna	85 782	292 272	1 040 558
– ostatní měny	0	0	235 596
<b>Dluhopisy s proměnlivou úrokovou sazbou celkem</b>	<b>85 782</b>	<b>292 272</b>	<b>1 276 154</b>
<b>Dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou</b>			
– česká koruna	597 802	1 302 741	700 805
– ostatní měny	253 370	0	372 477
<b>Dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou celkem</b>	<b>851 172</b>	<b>1 302 741</b>	<b>1 073 282</b>
<b>Celkem dluhopisy k obchodování</b>	<b>936 954</b>	<b>1 595 013</b>	<b>2 349 436</b>

Dluhopisy k obchodování zahrnují v reálné (pro 2000 a 2001 vykazované) hodnotě dle emitenta:

tis. Kč	2002	2001	2000
<b>Dluhopisy k obchodování vydané</b>			
– státními institucemi v České republice	440 189	735 271	460 850
– státními institucemi v zahraničí	253 370	0	0
– finančními institucemi v České republice	47 435	82 887	61 268
– finančními institucemi v zahraničí	5 446	124 852	28 910
– ostatními subjekty v České republice	165 313	639 163	1 284 558
– ostatními subjekty v zahraničí	25 201	12 840	513 541
<b>Celkem dluhopisy k obchodování</b>	<b>936 954</b>	<b>1 595 013</b>	<b>2 349 436</b>

**Cenné papíry k prodeji**

Cenné papíry k prodeji zahrnují:

tis. Kč	2002	2002	2001	2001	2000	2000
	Reálná hodnota	Cena pořízení	Vykazovaná hodnota	Cena pořízení	Vykazovaná hodnota	Cena pořízení
Akcie a podílové listy	2 107 719	2 131 184	4 158 304	4 239 866	4 570 596	5 153 312
Dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou	7 607 543	7 998 738	13 157 070	14 061 037	13 824 160	13 930 410
Dluhopisy s proměnlivou úrokovou sazbou	8 646 887	10 424 757	11 276 623	12 418 517	7 038 362	7 041 494
Dluhopisy	16 254 430	18 423 495	24 433 693	26 479 554	20 862 522	20 971 904
Cenné papíry k prodeji celkem	18 362 149	20 554 679	28 591 997	30 719 420	25 433 118	26 125 216

Akcie a podílové listy k prodeji zahrnují v reálné (pro 2000 a 2001 vykazované) hodnotě:

tis. Kč	2002	2001	2000
Akcie a podílové listy k prodeji			
– česká koruna	2 102 114	4 158 126	4 564 371
– ostatní měny	5 605	178	6 225
Celkem akcie a podílové listy k prodeji	2 107 719	4 158 304	4 570 596

Akcie a podílové listy k prodeji zahrnují v reálné (pro 2000 a 2001 vykazované) hodnotě dle emitenta:

tis. Kč	2002	2001	2000
Akcie a podílové listy k prodeji vydané			
– nebankovními subjekty v České republice	2 042 114	4 158 126	4 564 371
– bankami v České republice	60 000	0	0
– nebankovními subjekty v zahraničí	5 605	178	6 225
Celkem akcie a podílové listy k prodeji	2 107 719	4 158 304	4 570 596

Dluhopisy k prodeji zahrnují v reálné (pro 2000 a 2001 vykazované) hodnotě:

tis. Kč	2002	2001	2000
Dluhopisy s proměnlivou úrokovou sazbou			
– česká koruna	1 013 660	890 957	5 340 822
– ostatní měny	7 633 227	10 385 666	1 697 540
Celkem dluhopisy s proměnlivou úrokovou sazbou	8 646 887	11 276 623	7 038 362
Dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou			
– česká koruna	4 739 566	9 802 671	11 808 605
– ostatní měny	2 867 977	3 354 399	2 015 555
Celkem dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou	7 607 543	13 157 070	13 824 160
Celkem dluhopisy k prodeji	16 254 430	24 433 693	20 862 522

Dluhopisy k prodeji zahrnují v reálné (pro 2000 a 2001 vykazované) hodnotě dle emitenta:

tis. Kč	2002	2001	2000
Dluhopisy k prodeji vydané			
– finančními institucemi v České republice	353 839	3 989 044	5 379 127
– finančními institucemi v zahraničí	131 779	302 706	436 587
– ostatními subjekty v České republice	1 043 978	3 651 450	4 047 906
– ostatními subjekty v zahraničí	14 724 834	16 490 493	10 998 902
Celkem dluhopisy k prodeji	16 254 430	24 433 693	20 862 522



### Majetkové cenné papíry a podílové listy

K 31. prosinci 2002 Banka držela 39,15 % (2001: 56 %) podílových listů vydaných otevřeným podílovým fondem Globální („OPF Globální“). V souladu s plánovanou úpravou strategie Banky vzhledem k investici do OPF Globální, Banka snížila v posledním čtvrtletí roku 2002 svou počáteční pozici o 51,29 %. K 31. prosinci 2002 oceňuje Banka svůj podíl v OPF Globální na 2 012 mil. Kč (2001: 4 068 mil. Kč).

OPF Globální je zřízen IKS, a. s., investiční dceřinou společností Banky. Majetek fondu může být až do výše 90 % tvořen akciami, podílovými listy otevřených podílových fondů, dluhopisy a hypotečními zástavními listy, termínovanými a opčními kontrakty, a to v domácí nebo cizí měně. K 31. prosinci 2002 bylo portfolio fondu tvořeno z 10,20 % domácími akciami, 4,59 % zahraničními akciami, 24,50 % domácími dluhopisy, 52,99 % zahraničními dluhopisy; zbytek aktiv představují krátkodobé pohledávky, účty v bankách a devizové účty.

K 31. prosinci 2002 Banka drží 77,18 % (2001: 77,18 %) akcií Vodních staveb, a. s., v likvidaci, tuzemské stavební společnosti. Banka oceňuje tyto akcie držené ve svém portfoliu nulovou reálnou hodnotou k 31. prosinci 2002. Banka nevykonává, ani nebude vykonávat v souladu s § 183 b odst. 4 písm. a) bod 2 Obchodního zákona hlasovací práva odpovídající podílu 57,22 % s nimi spojená, ani neumožní jejich výkon jiné osobě. Banka v prvním čtvrtletí roku 2003 tyto cenné papíry prodala.

### Cenné papíry zajištěné aktivy (Asset Backed Securities)

Banka drží portfolio cenných papírů zajištěných aktivy (Asset Backed Securities) vydaných v USD, které jsou vykazovány v portfoliu cenných papírů k prodeji. Cenné papíry nesou proměnlivou úrokovou sazbu odvozenou od USD LIBOR nebo pevnou úrokovou sazbu.

Banka stanovuje ocenění těchto cenných papírů v závislosti na úvěrovém profilu podkladových aktiv s použitím modelu, který umožňuje simulovat časový průběh kreditní kvality podkladových aktiv. Model používaný Bankou byl validován prostřednictvím ocenění, které bylo získáno od nezávislé strany, která se zabývá obchody s těmito cennými papíry.

Celkové nerealizované ztráty Banky z cenných papírů zajištěných aktivy k 31. prosinci 2002 vypočtené pomocí modelu pro oceňování těchto cenných papírů jsou ve výši 2 095 685 tis. Kč. Reálná hodnota cenných papírů zajištěných aktivy k 31. prosinci 2002 činí 10 471 063 tis. Kč.

### Ostatní dluhové cenné papíry

Cenné papíry emitované bankami zahrnují Credit Linked Note v nominální hodnotě 9,5 milionů EUR, emitovaný renomovanou mezinárodní bankou, jehož hodnota bude postupně snižována po období deseti let do doby splatnosti v souladu se splátkovým kalendářem. Tento finanční instrument nese úrokovou sazbu vycházející ze tříměsíčních sazeb EURIBOR a je spojen s credit default swapy pořízenými Bankou v průběhu roku 2000, v rámci kterých Banka poskytla úvěrovou ochranu mezinárodní finanční instituci. Maximální angažovanost Banky v rámci této transakce činí 100 milionů EUR, včetně uvedených credit default swapů. Celková angažovanost je postupně snižována po dobu deseti let trvání credit default swapů. Podrozkahové instrumenty spojené s touto transakcí (credit default swap) jsou zachyceny jako poskytnuté bankovní záruky.

Celková nerealizovaná ztráta Banky z tohoto finančního instrumentu k 31. prosinci 2002 činí 271 450 tis. Kč. Reálná hodnota k 31. prosinci 2002 činí 30 141 tis. Kč.

K poskytnutým bankovním zárukám (credit default swap) Banka vytvořila k 31. prosinci 2002 rezervu ve výši 900 710 tis. Kč.

**Cenné papíry držené do splatnosti**

Cenné papíry držené do splatnosti zahrnují:

tis. Kč	2002	2002	2001	2001	2000	2000
	Vykazovaná hodnota	Cena pořízení	Vykazovaná hodnota	Cena pořízení	Vykazovaná hodnota	Cena pořízení
Dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou	97 114	97 114	959 848	959 848	2 607 928	2 607 928
Dluhopisy s proměnlivou úrokovou sazbou	2 378 797	2 378 797	0	0	5 340 222	5 340 222
<b>Dluhopisy celkem</b>	<b>2 475 911</b>	<b>2 475 911</b>	<b>959 848</b>	<b>959 848</b>	<b>7 948 150</b>	<b>7 948 150</b>

Dluhopisy držené do splatnosti zahrnují ve vykazované hodnotě:

tis. Kč	2002	2001	2000
	Dluhopisy s proměnlivou úrokovou sazbou		
– česká koruna	0	0	0
– ostatní měny	2 378 797	0	5 340 222
<b>Celkem dluhopisy s proměnlivou úrokovou sazbou</b>	<b>2 378 797</b>	<b>0</b>	<b>5 340 222</b>
Dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou			
– česká koruna	97 114	198 467	228 648
– ostatní měny	0	761 381	2 379 280
<b>Celkem dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou</b>	<b>97 114</b>	<b>959 848</b>	<b>2 607 928</b>
<b>Celkem dluhopisy držené do splatnosti</b>	<b>2 475 911</b>	<b>959 848</b>	<b>7 948 150</b>

Cenné papíry držené do splatnosti zahrnují ve vykazované hodnotě podle emitentů:

tis. Kč	2002	2001	2000
	Dluhopisy držené do splatnosti vydané		
– finančními institucemi v České republice	97 114	198 467	147 302
– ostatními subjekty v České republice	0	0	81 346
– ostatními subjekty v zahraničí	2 378 797	761 381	7 719 502
<b>Celkem dluhopisy držené do splatnosti</b>	<b>2 475 911</b>	<b>959 848</b>	<b>7 948 150</b>

Cenné papíry držené do splatnosti zahrnují hypoteční zástavní listy v hodnotě 97 114 tis. Kč. Dále Banka nakoupila ve druhém pololetí roku 2002 podřízené dluhopisy emitované svou dceřinou společností Komerční Finance, B.V., v celkové nominální hodnotě 78 025 tis. USD (2 351 751 tis. Kč), tj. 39,01 % z celkového nominálního objemu emise. Zůstatková hodnota těchto dluhopisů činí 78 922 tis. USD (2 378 797 tis. Kč).

## 16. Majetkové účasti s rozhodujícím a podstatným vlivem

V následujících společnostech měla Banka vliv k 31. prosinci 2002:

Firma a právní forma	Sídlo	Předmět podnikání	Výše základního kapitálu 2002	Výše základního kapitálu 2001	Souhrnná výše ostatních složek vlastního kapitálu 2001	Vlastní kapitál celkem 2001
<b>Majetkové účasti s rozhodujícím vlivem</b>			<b>1 610 986</b>	<b>1 307 127</b>	<b>14 643</b>	<b>1 321 770</b>
Komerční pojišťovna, a. s.	Jindřišská 17, 111 21, Praha 1	pojišťovnictví	752 000	450 000	-883 464	-433 464
Komerční banka Bratislava, a. s.	Medená 6, 811 02 Bratislava	bankovní služby	375 895	374 030	41 863	415 893
Penzijní fond Komerční banky, a. s.	Na Příkopě 33, Praha 1	penzijní fond	200 000	200 000	392 051	592 051
MUZO, a. s.	V Olšínách 80/626, 150 05, Praha 10	podpůrné bankovní služby v oblasti platebního styku	102 000	102 000	304 528	406 528
Factoring KB, a. s.	Na Poříčí 36, 110 02, Praha 1	factoring	84 000	84 000	24 036	108 036
Investiční kapitálová společnost KB, a. s.	Dlouhá 34, 110 15 Praha 1	investiční společnost	50 000	50 000	146 402	196 402
ASIS, a. s.	Nám. OSN 1/844, 190 02 Praha 9	bankovní služby	1 000	1 000	7 042	8 042
Reflexim, a. s.	Bolzanova 3, 110 00 Praha 1	podpůrné bankovní služby	1 000	1 000	4 899	5 899
Komerční Finance, B.V. (EUR)	Teleportboulevard 140, 1043 EJ Amsterdam, Nizozemí	finanční instituce	574	580	762	1 342
ALL IN, a. s., v likvidaci	Truhlářská 18, 110 00 Praha 1	v likvidaci	44 517	44 517	-23 476	21 041
<b>Majetkové účasti s podstatným vlivem</b>			<b>764 790</b>	<b>763 403</b>	<b>1 358 521</b>	<b>2 121 924</b>
Všeobecná stavební spořitelna KB, a. s.	Bělehradská 128, 120 21 Praha 2	stavební spoření	500 000	500 000	811 561	1 311 561
CAC LEASING, a. s.	Janáčkovo nábřeží 55/140, 150 05 Praha 5	leasing	226 000	226 000	410 066	636 066
CAC LEASING Slovakia, a. s.	Hurbanovo nám. 1, 811 06 Bratislava	leasing	37 590	37 403	136 894	174 297
Czech Banking Credit Bureau, a. s.	Sokolovská 77, 180 00 Praha 8	sběr dat pro hodnocení kreditního rizika	1 200	x	x	x

Pozn.: Údaje za společnosti Komerční banka Bratislava, a. s., CAC LEASING Slovakia, a. s., a Komerční Finance, B.V., byly přepočteny příslušným kurzem ČNB k 31. prosinci 2002 (resp. 2001). Údaje o vlastním kapitálu Penzijního fondu Komerční banky, a. s., jsou vykazány v metodice roku 2002.

Firma a právní forma	Přímý podíl na vlastním kapitálu (%)	Jmenovitá hodnota akcií (tis. Kč)	Počet akcií v držení Banky (ks)	Výše podílu na základním kapitálu (tis. Kč)	Cena pořízení akcií nebo podílů (tis. Kč)
<b>Majetkové účasti s rozhodujícím vlivem</b>				<b>1 559 886</b>	<b>2 425 265</b>
Komerční pojišťovna, a. s.	100	63	12 020	752 000	1 508 691
Komerční banka Bratislava, a. s.	100	100 tis. SKK	5 000	375 895	413 485
Penzijní fond Komerční banky, a. s.	100	100	2 000	200 000	230 000
Factoring KB, a. s.	100	10	8 400	84 000	90 000
MUZO, a. s.	49,9	1	50 900	50 900	60 998
Investiční kapitálová společnost KB, a. s.	100	100	500	50 000	75 000
ASIS, a. s.	100	100	10	1 000	1 000
Reflexim, a. s.	100	100	10	1 000	1 000
Komerční Finance, B.V.	100	454 EUR	40	574	574
ALL IN, a. s., v likvidaci	100	213	209	44 517	44 517
<b>Majetkové účasti s podstatným vlivem</b>				<b>316 999</b>	<b>334 899</b>
CAC LEASING, a. s.	50	100	1 130	113 000	110 900
Všeobecná Stavební Spořitelna KB, a. s.	40	100	2 000	200 000	220 000
CAC LEASING Slovakia, a. s.	10	100 tis. SKK	50	3 759	3 759
Czech Banking Credit Bureau, a. s.	20	10	24	240	240

Pozn.: Přímý podíl na vlastním kapitálu je totožný s přímým podílem na hlasovacích právech u všech společností.

Přehled meziročního pohybu majetkových účastí podle emitentů:

Firma a právní forma tis. Kč	Cena pořízení k 1. 1. 2002	Změna za období přírůstek	Změna za období úbytek	Kurzové rozdíly	Cena pořízení k 31. 12. 2002
Komerční pojišťovna, a. s.	520 000	988 691			1 508 691
Komerční banka Bratislava, a. s.	411 433			2 052	413 485
Penzijní fond Komerční banky, a. s.	230 000				230 000
Factoring KB, a. s.	90 000				90 000
MUZO, a. s.	60 998				60 998
Investiční kapitálová společnost KB, a. s.	75 000				75 000
ASIS, a. s.	1 000				1 000
Reflexim, a. s.	1 000				1 000
Komerční Finance, B.V.	580			-6	574
ALL IN, a. s., v likvidaci	40 017	4 500			44 517
A-TRADE, a. s.	210 000		210 000		0
<b>Majetkové účasti s rozhodujícím vlivem celkem</b>	<b>1 640 028</b>	<b>993 191</b>	<b>210 000</b>	<b>2 046</b>	<b>2 425 265</b>
Všeobecná stavební spořitelna KB, a. s.	220 000				220 000
CAC LEASING, a. s.	110 900				110 900
CAC LEASING Slovakia, a. s.	3 740			19	3 759
Czech Banking Credit Bureau, a. s.		240			240
<b>Majetkové účasti s podstatným vlivem celkem</b>	<b>334 640</b>	<b>240</b>		<b>19</b>	<b>334 899</b>
<b>Majetkové účasti celkem</b>	<b>1 974 668</b>	<b>993 431</b>	<b>210 000</b>	<b>2 065</b>	<b>2 760 164</b>

Firma a právní forma tis. Kč	Investice	Opravné položky	Čistá účetní hodnota
<b>Majetkové účasti s rozhodujícím vlivem</b>			
Komerční pojišťovna, a. s.	1 508 691	-1 127 502	381 189
Komerční banka Bratislava, a. s.	413 485		413 485
Penzijní fond Komerční banky, a. s.	230 000		230 000
Factoring KB, a. s.	90 000		90 000
Investiční kapitálová společnost KB, a. s.	75 000		75 000
MUZO, a. s.	60 998		60 998
ASIS, a. s.	1 000		1 000
Reflexim, a. s.	1 000		1 000
Komerční Finance, B.V.	574		574
ALL IN, a. s., v likvidaci	44 517	-44 517	0
<b>Majetkové účasti s rozhodujícím vlivem celkem k 31. 12. 2002</b>	<b>2 425 265</b>	<b>-1 172 019</b>	<b>1 253 246</b>
<b>Majetkové účasti s rozhodujícím vlivem celkem k 31. 12. 2001</b>	<b>1 640 028</b>	<b>-751 900</b>	<b>888 128</b>
<b>Majetkové účasti s rozhodujícím vlivem celkem k 31. 12. 2000</b>	<b>1 664 003</b>	<b>-528 814</b>	<b>1 135 189</b>
<b>Majetkové účasti s podstatným vlivem</b>			
Všeobecná stavební spořitelna KB, a. s.	220 000		220 000
CAC LEASING, a. s.	110 900		110 900
CAC LEASING Slovakia, a. s.	3 759		3 759
Czech Banking Credit Bureau, a. s.	240	-240	0
<b>Majetkové účasti s podstatným vlivem celkem k 31. 12. 2002</b>	<b>334 899</b>	<b>-240</b>	<b>334 659</b>
<b>Majetkové účasti s podstatným vlivem celkem k 31. 12. 2001</b>	<b>334 640</b>	<b>0</b>	<b>334 640</b>
<b>Majetkové účasti s podstatným vlivem celkem k 31. 12. 2000</b>	<b>494 752</b>	<b>-5 022</b>	<b>489 730</b>
<b>Investice majetkových účastí celkem k 31. 12. 2002</b>	<b>2 760 164</b>	<b>-1 172 259</b>	<b>1 587 905</b>
<b>Investice majetkových účastí celkem k 31. 12. 2001</b>	<b>1 974 668</b>	<b>-751 900</b>	<b>1 222 768</b>
<b>Investice majetkových účastí celkem k 31. 12. 2000</b>	<b>2 158 755</b>	<b>-533 836</b>	<b>1 624 919</b>

#### Změny v kategorii majetkové účasti s rozhodujícím vlivem

Banka jako 100% akcionář společnosti Komerční pojišťovna, a. s., v prvním pololetí 2002 přistoupila k posílení vlastního kapitálu v celkové výši 989 mil. Kč formou dvojího navýšení základního kapitálu, včetně ážioových fondů s cílem kompenzovat ztráty vykázané v předchozích letech. Celková hodnota vkladu při prvním navýšení byla 289 000 tis. Kč a při druhém navýšení 700 000 tis. Kč. Další informace jsou uvedeny v bodě 2 této účetní závěrky.

Banka prodala v srpnu roku 2002 svůj 75% podíl na kapitálu společnosti A-TRADE, a. s. Bance vznikla ztráta z prodeje majetkové účasti ve výši 1,1 mil. Kč.

K 31. prosinci 2002 Banka vykazovala svůj podíl ve společnosti MUZO, a. s., jako majetkovou účast s rozhodujícím vlivem. Podle názoru vedení má Banka možnost vykonávat kontrolu nad finančními a provozními aspekty činnosti této společnosti.

#### Změny v kategorii majetkové účasti s podstatným vlivem

Banka pořídila na základě dohody s dalšími čtyřmi bankami 20% majetkovou účast ve společnosti Czech Banking Credit Bureau, a. s. Vzhledem ke zřizovacím výdajům společnost vykazovala v roce 2002 ztrátu. Z tohoto důvodu byla na tuto majetkovou účast vytvořena opravná položka v plné výši.

## 17. Hmotný a nehmotný majetek

Hmotný majetek:

tis. Kč	Pozemky	Budovy	Ostatní	Pořízení majetku	Celkem
<b>Pořizovací cena</b>					
31. prosince 2000	368 191	12 108 718	7 602 514	723 331	20 802 754
Přírůstek majetku	159 902	231 897	206 706	795 338	1 393 843
Úbytek majetku	10 922	54 031	523 845	1 151 133	1 739 931
31. prosince 2001	517 171	12 286 584	7 285 375	367 536	20 456 666
Přírůstek majetku	517	57 858	335 959	521 314	915 648
Úbytek majetku	135 541	303 419	334 542	394 334	1 167 836
<b>31. prosince 2002</b>	<b>382 147</b>	<b>12 041 023</b>	<b>7 286 792</b>	<b>494 516</b>	<b>20 204 478</b>
<b>Oprávky a opravné položky</b>					
31. prosince 2000	0	2 671 130	5 924 104	0	8 595 234
Přírůstek oprávek	0	487 673	746 517	0	1 234 190
Úbytek oprávek	0	54 031	518 574	0	572 604
Opravné položky	0	1 016 841	5 251	40 319	1 062 411
31. prosince 2001	0	4 121 613	6 157 298	40 319	10 319 231
Přírůstek oprávek	0	479 298	618 986	0	1 098 284
Úbytek oprávek	0	96 497	304 276	0	401 773
Opravné položky	0	-330 778	33 117	605	-297 056
<b>31. prosince 2002</b>	<b>0</b>	<b>4 175 636</b>	<b>6 502 125</b>	<b>40 924</b>	<b>10 718 686</b>
<b>Zůstatková hodnota</b>					
31. prosince 2000	368 191	9 437 589	1 678 410	723 331	12 207 521
31. prosince 2001	517 171	8 164 970	1 128 078	327 217	10 137 435
<b>31. prosince 2002</b>	<b>382 147</b>	<b>7 865 387</b>	<b>784 667</b>	<b>453 592</b>	<b>9 485 792</b>

Nehmotný majetek:

tis. Kč	Nehmotný majetek	Pořízení majetku	Celkem
<b>Pořizovací cena</b>			
31. prosince 2000	1 649 115	317 334	1 966 449
Přírůstek majetku	874 986	967 312	1 842 298
Úbytek majetku	3 300	972 834	976 134
31. prosince 2001	2 520 801	311 812	2 832 613
Přírůstek majetku	345 021	358 238	703 259
Úbytek majetku	7 495	345 021	352 516
<b>31. prosince 2002</b>	<b>2 858 327</b>	<b>325 029</b>	<b>3 183 356</b>
<b>Oprávky a opravné položky</b>			
31. prosince 2000	872 870	221 000	1 093 870
Přírůstek oprávek	558 108	0	558 108
Úbytek oprávek	3 270	0	3 270
Opravné položky	219 537	-159 889	59 648
31. prosince 2001	1 647 245	61 111	1 708 356
Přírůstek oprávek	546 010	0	546 010
Úbytek oprávek	7 444	0	7 444
Opravné položky	-99 005	-61 111	-160 116
<b>31. prosince 2002</b>	<b>2 086 806</b>	<b>0</b>	<b>2 086 806</b>
<b>Zůstatková hodnota</b>			
31. prosince 2000	776 245	96 334	872 579
31. prosince 2001	873 556	250 701	1 124 257
<b>31. prosince 2002</b>	<b>771 521</b>	<b>325 029</b>	<b>1 096 550</b>



## Hmotný majetek získaný formou finančního leasingu:

tis. Kč	
Pořizovací cena k 31. prosinci 2000	873 403
Přírůstky roku 2001	432 527
Úbytky roku 2001	-227
<b>Pořizovací cena k 31. prosinci 2001</b>	<b>1 305 702</b>
Přírůstky roku 2002	130 465
Úbytky roku 2002	-639 857
<b>Pořizovací cena k 31. prosinci 2002</b>	<b>796 310</b>

tis. Kč	
Skutečně uhrazené splátky nájemného včetně záloh na nájemné a leasing v roce 2002	581 220
Rozpis částek budoucích plateb	298 343
z toho: do 1 roku	195 598
do 5 let	102 746
nad 5 let	0

## 18. Ostatní aktiva, náklady a příjmy příštích období

## Ostatní aktiva

tis. Kč	2002	2001	2000
Kladné reálné hodnoty finančních derivátů	13 789 869	7 850 739	3 312 219
Zůstatky uspořádacích účtů	6 820	347 347	154 000
Ostatní pohledávky z obchodování s cennými papíry	311 044	3 238	32 155
Dohadné položky aktivní	2 530 628	572 097	35 597
Ostatní aktiva	3 072 544	1 652 334	2 852 175
<b>Celkem</b>	<b>19 710 905</b>	<b>10 425 755</b>	<b>6 386 146</b>
Opravné položky	-289 905	-560 717	-254 738
<b>Ostatní aktiva celkem</b>	<b>19 421 000</b>	<b>9 865 038</b>	<b>6 131 408</b>

## Náklady a příjmy příštích období

Celkové náklady a příjmy příštích období k 31. prosinci 2002 činily 809 778 tis. Kč (2001: 1 266 529 tis. Kč, 2000: 3 772 856 tis. Kč). Tyto náklady a příjmy byly v roce 2002 tvořeny především nájemným za leasing, ostatním nájemným, pojištěním úvěrů, fakturami od zahraničních dodavatelů a poplatky k přijatým úvěrům.

## 19. Závazky vůči bankám

tis. Kč	2002	2001	2000
Závazky vůči bankám – běžné účty	1 253 660	1 056 545	1 156 868
Účet u ČNB	2 631 080	2 496 843	4 998 012
Ostatní závazky vůči bankám	18 403 324	25 577 615	33 519 440
– z toho splatné na požádání	2 702 386	0	0
<b>Celkem závazky vůči bankám</b>	<b>22 288 064</b>	<b>29 131 003</b>	<b>39 674 320</b>

## 20. Závazky vůči klientům

tis. Kč	2002	2001	2000
Běžné účty	170 964 781	141 478 693	122 453 117
Úsporné vklady	17 655 702	21 345 709	24 841 235
z toho: splatné na požádání	1 509 802	1 493 401	1 691 708
Termínovaná depozita	111 467 386	122 328 835	106 114 560
Přijaté úvěry od klientů	584 525	180 243	9 597 628
Ostatní závazky ke klientům	5 115 903	4 304 041	9 221 719
<b>Celkem závazky ke klientům</b>	<b>305 788 297</b>	<b>289 637 521</b>	<b>272 228 259</b>

## 21. Závazky z dluhových cenných papírů

Vkladové certifikáty a emitované dluhopisy zahrnují:

tis. Kč	2002	2001	2000
Dluhopisy	11 208 272	20 614 925	18 919 532
Hypoteční zástavní listy	7 058 200	7 104 647	6 900 090
<b>Dluhopisy celkem</b>	<b>18 266 472</b>	<b>27 719 572</b>	<b>25 819 622</b>
Ostatní závazky z dluhových cenných papírů	312 304	0	0
Vlastní depozitní směnky	35 326 236	31 707 884	25 385 054
<b>Celkem</b>	<b>53 905 012</b>	<b>59 427 456</b>	<b>51 204 676</b>

Dluhopisy jsou dle zbytkové doby splatnosti splatné následovně:

tis. Kč	2002	2001	2000
do 1 roku	0	10 145 778	0
od 1 do 2 let	16 979 547	0	9 168 494
od 2 do 3 let	0	16 240 313	0
od 3 do 4 let	0	0	15 551 128
nad 4 roky	1 286 925	1 333 481	1 100 000
<b>Dluhopisy celkem</b>	<b>18 266 472</b>	<b>27 719 572</b>	<b>25 819 622</b>

Výše uvedené dluhopisy a střednědobé poukázky zahrnují následující dluhopisy a poukázky vydané bankou:

Název dluhopisu	Úroková sazba	Datum vydání	Datum splatnosti	2002 (tis. Kč)	2001 (tis. Kč)	2000 (tis. Kč)
Dluhopisy Komerční banky, a. s., CZ0003700429	6M PRIBOR plus 15 bps	10. 2. 1997	10. 2. 2002	0	6 124 021	5 374 592
Dluhopisy Komerční banky, a. s., 770970000947	Bez kuponový (emitováno s diskontem za 3 805 mil. Kč)	8. 8. 1997	8. 8. 2004	6 088 618	5 542 076	5 070 514
Dluhopisy Komerční banky, a. s., CZ0003700452	6M PRIBOR plus 10 bps	29. 9. 1997	29. 9. 2002	0	4 021 757	3 543 827
Hypoteční zástavní listy Komerční banky, a. s., CZ0002000110	8,125 % (hypoteční zástavní listy 2)	13. 5. 1999	13. 5. 2004	4 205 567	4 205 834	4 181 873
Hypoteční zástavní listy Komerční banky, a. s., CZ0002000102	8,0 % (hypoteční zástavní listy 1)	15. 6. 1999	15. 6. 2004	1 565 333	1 565 333	1 568 202
Dluhopisy Komerční banky, a. s., CZ0003700528	8,0 %	10. 9. 1999	10. 9. 2004	5 120 029	4 927 070	4 930 599
Hypoteční zástavní listy Komerční banky, a. s., CZ0002000151	6M PRIBOR plus 15. 9. 2000 350 bps (hypoteční zástavní listy 3)	15. 9. 2000	15. 9. 2007	1 286 925	1 333 481	1 150 015
<b>Dluhopisy celkem</b>				<b>18 266 472</b>	<b>27 719 572</b>	<b>25 819 622</b>

Pozn.: Hodnota 6M PRIBORu k 31. prosinci 2002 byla 255 bps (2001: 448 bps, 2000: 557 bps).

## 22. Ostatní pasiva, výnosy a výdaje příštích období

### Ostatní pasiva

tis. Kč	2002	2001	2000
Záporné reálné hodnoty finančních derivátů	6 078 211	4 295 952	2 701 642
Zůstatky uspořádacích účtů a otevřené položky	17 460	0	349 867
Ostatní závazky z obchodování s cennými papíry a z emise vlastních cenných papírů	343 118	528 625	458 345
Ostatní závazky	826 834	1 284 802	3 071 694
Dohadné položky pasivní	2 268 760	1 768 713	144 289
Daň z příjmů	2 796 477	672 993	0
Odložená daň	1 124 291	81 119	80 391
<b>Celkem</b>	<b>13 455 151</b>	<b>8 632 204</b>	<b>6 806 228</b>

### Výnosy a výdaje příštích období

Výnosy a výdaje příštích období k 31. prosinci 2002 činily 29 058 tis. Kč (2001: 826 799 tis. Kč, 2000: 2 530 932 tis. Kč). Tyto výnosy a výdaje byly v roce 2002 tvořeny především odkupem pohledávek a přijatými odměnami z obstarání inkasa.

## 23. Podřízené závazky

Závazky z dlouhodobých přijatých úvěrů zvláštního charakteru k 31. prosinci 2002 představují přijatý podřízený dluh Banky v zůstatkové hodnotě 6 100 015 tis. Kč (nominální hodnota 200 000 tis. USD). V roce 1998 společnost Komerční Finance, B.V., (dceřiná společnost plně vlastněná Bankou) vydala zaručené podřízené dluhopisy splatné na požádání do 15. května 2008; tyto podřízené dluhopisy jsou do 15. května 2003 úročeny 9 % ročně a po tomto datu roční sazbou, která se rovná šestiměsíční sazbě LIBOR za příslušné platební období zvýšené o 5 % ročně. Tyto podřízené dluhopisy představují přímé, nezajištěné, nepodmíněné podřízené dluhopisy společnosti Komerční Finance, B.V., které jsou neodvolatelně, plně a nepodmíněně v závislosti na podřízenosti Bankou zaručeny v souvislosti s jistinou, prémie a úroky. Tyto podřízené dluhopisy jsou plně splatné s opcí pro Komerční Finance, B.V., ke kterémukoliv termínu úrokové platby nebo po 15. květnu 2003. Ve druhém pololetí roku 2002 Banka nakoupila podřízené dluhopisy emitované Komerční Finance, B.V., k financování podřízeného dluhu v celkové nominální hodnotě 78 025 tis. USD (2 351 751 tis. Kč). Banka ve svých finančních výkazech vykazuje tyto podřízené dluhopisy v rozvaze v aktivech, nebylo provedeno započtení nakoupených dluhopisů proti hodnotě podřízeného dluhu.

## 24. Základní kapitál, vlastní akcie a emisní ážio

Základní kapitál Banky, pravomocně zapsaný do Obchodního rejstříku dne 11. února 2000, činí 19 004 926 tis. Kč, který je představován 38 009 852 ks kmenových akcií o nominální hodnotě 500 Kč (ISIN: CZ0008019106). Osoby podílející se na základním kapitálu Banky k 31. prosinci 2002 s podílem vyšším než 3 %:

Název společnosti	Sídlo	Podíl na základním kapitálu (%)
SOCIÉTÉ GÉNÉRALE S. A.	29 BLD HAUSSMANN, PARIS	60,353
The Bank of New York ADR Department	101 Barclay Street, New York	6,270

Společnost Sociétés Générale, jakožto jediná osoba s kvalifikovanou účastí na Bance, je francouzská akciová obchodní společnost registrovaná v obchodním rejstříku (Registre du Commerce et Sociétés) pod číslem: RCS Paris 552 120 222. Sociétés Générale má status banky podle rozhodnutí vydaného dne 4. května 1864 a podléhá regulaci francouzského zákona o obchodních společnostech (Loi sur les Sociétés Commerciales 66–537, 24. července 1966) a francouzského bankovního zákona (Loi Bancaire 84–46, 24. ledna 1984).

V prosinci 2002 Banka prodala 135 940 kusů vlastních akcií, které nakoupila vzhledem k potenciálním závazkům spojeným s akciovým motivačním programem (viz také bod 29 této účetní závěrky). Banka přehodnotila potřeby plynoucí z akciového motivačního programu s ohledem na revizi významné části tohoto programu a rozhodla se akcie prodat. Banka realizovala z této transakce zisk ve výši 116 178 tis. Kč, který se projevil prostřednictvím emisního ážia zvýšením vlastního kapitálu Banky. V souvislosti se zbývajícími právy na nákup akcií, které vyplývají ze stále platného akciového motivačního programu, Banka nakoupila 42 890 kusů vlastních akcií, z nichž 32 000 kusů bylo vypořádáno až po 31. prosinci 2002 a tyto akcie tedy nejsou zachyceny v rozvaze Banky.

## 25. Nerozdělený zisk, rezervní fondy, ostatní fondy ze zisku

Za vykazované účetní období 2002 vykazuje Banka zisk ve výši 9 229 086 tis. Kč. Vedení Banky dosud neschválilo návrh na rozdělení zisku Banky za rok 2002.

## 26. Oceňovací rozdíly

tis. Kč	Stav k 1. 1. 2002	Zvýšení	Snížení	Stav k 31. 12. 2002
<b>Oceňovací rozdíly:</b>				
– z majetku a závazků	0	0	0	0
– ze zajišťovacích derivátů	1 262 976	10 340 331	8 128 094	3 475 213
– z odložené daně k zajišťovacím derivátům	0	0	1 077 316	-1 077 316
– z přepočtu účastí	-55 691	189 920	187 866	-53 637
<b>Celkem</b>	<b>1 207 285</b>	<b>10 530 251</b>	<b>9 393 276</b>	<b>2 344 260</b>

## 27. Informace o řízení rizik a finančních instrumentech

### (A) Úvěrové riziko

#### Úvěrové hodnocení (rating) dlužníka

Banka kvantifikuje riziko protistrany pomocí ratingu na základě několika kritérií v závislosti na typu a velikosti klienta. Rating klienta pak slouží k propočtu očekávaných rizikových nákladů s přihlédnutím k typu úvěrového produktu a zajištění. Pro podnikové klienty Banka stanovuje rating na základě kvantitativních (finanční výkazy podniku) i kvalitativních kritérií (stupeň hodnocení finančních analytiků). Kvantitativní analýza finančních výkazů je prováděna s použitím několika ukazatelů v závislosti na velikosti klienta (obrat) a jeho typu (výrobní podnik, leasingová společnost, municipalita). Banka rovněž využívá hodnocení externích ratingových agentur. Speciální týmy pravidelně vyhodnocují správnost a přesnost ratingu jednotlivých klientů. Pro fyzické osoby Banka využívá ke stanovení ratingu především kvantitativních kritérií.

Banka sleduje koncentrace úvěrového rizika celkově za všechny rozvahové a podrozvahové pozice. Speciálně Banka sleduje koncentrace úvěrového rizika podle odvětví a koncentrace úvěrového rizika v ekonomicky spjatých skupinách klientů. K určení významných koncentrací úvěrového rizika Banka provádí srovnání podílu odvětví ve své rozvahové a podrozvahové pozici a podílu tohoto odvětví v České republice (podíl na HDP). Pro ekonomicky spjaté skupiny klientů Banka sleduje podíl úvěrové expozice ekonomicky spjaté skupiny klientů ke kapitálu Banky.

#### Charakteristika pohledávek, které nejsou předmětem kategorizace

Banka neklasifikuje v souladu s opatřením ČNB ostatní pohledávky za klienty. Tyto pohledávky jsou zaúčtovány v účtových třídách 34 a jsou tvořeny pohledávkami neúvěrové povahy, které vznikly Bance zejména z platebního styku, podvodných výběrů, bankovních šeků, pohledávky spojené s transakcemi nákupu cenných papírů pro klienty, které nebyly vypořádány, a dále pohledávky vyplývající z obchodně závazkových vztahů, které nejsou finančními činnostmi, zejména poskytnuté provozní zálohy a pohledávky k sociálním institucím. K těmto pohledávkám Banka zpravidla vytváří opravné položky ve výši 100 %, pokud jsou po splatnosti tři měsíce a déle.

### Tvorba opravných položek k pohledávkám

Banka vytváří opravné položky k pohledávkám jednotlivých klientů z nekrytého rizika, které představuje výše pohledávky po odečtení hodnoty zajištění. Opravná položka je rovna výši z hodnoty vypočtené na základě opatření ČNB o klasifikaci pohledávek a výši opravných položek dle jejich klasifikace a hodnoty opravných položek stanovených na základě interního odhadu výtěžnosti Banky z jednotlivé pohledávky. Banka používá tento postup pro rozvahové i podrozvahové pohledávky. Banka dále vytváří 100% opravnou položku k úrokům, které jsou déle než 30 dní po splatnosti.

Klasifikační stupeň pohledávek je dle opatření ČNB vypočten s použitím parametrů „počet dní po splatnosti“, „poskytování informací klientem“ a „restrukturalizace pohledávky“. Interní hodnocení pohledávky je stanoveno s použitím ratingu protistrany a hodnocení analytiků. Velké úvěrové případy projednávají individuálně výbory pro tvorbu opravných položek (významný podíl úvěrového portfolia Banky je analyzován těmito výbory).

### Zajištění pohledávek

Hodnotu zajištění určuje divize Řízení rizik na základě stanovených diskontních faktorů, které slouží pro ocenění poskytnutého zajištění. Informace o hodnotě zajištění se přenášejí na příslušné klientské účty a slouží k výpočtu nekrytého rizika u jednotlivých pohledávek pro potřeby tvorby opravných položek.

Banka sleduje hodnotu zajištění dvěma způsoby. Na jedné straně sleduje skutečné tržní podmínky, změny právních norem a opatření, které vedou k okamžité úpravě hodnoty zajištění. Na druhé straně jsou hodnoty zajištění přehodnocovány na čtvrtletní bázi divizí Řízení rizik, které spočívá ve srovnávání skutečné realizace zajištění oproti původnímu ocenění v knihách Banky.

Největší část úvěrového portfolia Banky je zajištěna nemovitostmi, které v současné době tvoří více než polovinu celkové hodnoty zajištění.

### Vymáhání pohledávek za dlužníky

Banka ustanovila speciální divizi pro vymáhání pohledávek. Tato divize se zabývá restrukturalizací úvěrů, vymáháním a prodejem pohledávek a realizací zajištění v souladu se smlouvou mezi Bankou a příslušným klientem.

### Nástroje pro realokaci úvěrového rizika

Banka nevyužívá žádné kreditní deriváty pro zajištění nebo realokaci svých úvěrových expozic.

### Charakteristika odvolatelných smluvních závazků

Odvolatelné smluvní závazky Banka sleduje stejným způsobem jako neodvolatelné závazky. Riziko je identifikováno na klientské bázi a sledováno měsíčně, netvoří se však žádné opravné položky a rezervy. Tyto závazky Banky tvoří 6 % všech smluvních nečerpaných částek Banky.

### Kreditní riziko finančních derivátů

Kreditní riziko finančních derivátů respektive reprodukční náklady na finanční deriváty představuje úvěrovou expozici Banky z kontraktů s kladnou reálnou hodnotou, tedy vyjadřuje odhad maximální potenciální ztráty Banky v případě, že by protistrany nedostály svým závazkům. Obvykle představuje jen zlomek nominální hodnoty kontraktů. Kreditní riziko každého kontraktu je vyjádřeno úvěrovým ekvivalentem, který je vypočten v souladu s nově implementovanou metodikou Current Average Risk (CAR) jako průměr odhadovaných potenciálních expozic, kterým banka může být vystavena během zbývajících doby trvání kontraktu. Kreditní riziko je stanoveno na základě typu transakce a zohledňuje mimo jiné tržní hodnotu kontraktu a dobu do splatnosti. Banka denně vyhodnocuje kreditní rizika všech obchodů s finančními deriváty.

K 31. prosinci 2002 byla Banka vystavena kreditnímu riziku z finančních derivátů ve výši 20 791 mil. Kč (není porovnatelné s rokem 2001: 10 860 mil. Kč a 2000: 5 947 mil. Kč z důvodu změny metodiky výpočtu). Tato částka představuje hrubé reprodukční náklady v tržních cenách k 31. prosinci 2002 pro všechny kontrakty platné k tomuto datu v případě, že by protistrany nesplnily své závazky, a nezohledňuje případné započtení vzájemných závazků a pohledávek.

**(B) Tržní riziko****Rozdělení obchodů Banky**

Banka je pro účely řízení tržních rizik vnitřně rozdělena na dvě knihy – Tržní knihu a Strukturální knihu. Tržní kniha obsahuje obchody uzavřené dealery Banky na mezibankovním trhu a instrumenty pořízené za účelem obchodování. Strukturální kniha zahrnuje zejména obchodní transakce (poskytování úvěrů, přijímání vkladů, pohledávky a závazky za klienty), zajišťovací transakce v rámci Strukturální knihy a další transakce nezahrnuté do Tržní knihy.

K měření tržních rizik Banka používá zejména systém limitů, které vyplývají z potřeb Banky a zároveň externích požadavků.

**Produkty uzavírané Bankou**

Banka obchoduje s následujícími produkty, spojenými s tržním rizikem: úvěry a vklady na mezibankovním trhu, měnové operace (spoty, swapy, forwardy), operace na úrokovou míru (úrokové swapy, měnové swapy, FRA), pokladniční poukázky a státní dluhopisy, korporátní dluhopisy a další specifické produkty jako jsou směnky/směnečné programy, cash management pro vybrané klienty apod. Banka uzavírá pouze back-to-back operace s opcemi.

Banka provádí obchody s deriváty na vlastní účet a na účet klientů a dále pro účely zajištění pozic generujících tržní riziko.

Pro zajištění svých pozic Banka využívá zejména úrokové swapy, FRA a měnové swapy.

Banka rovněž uzavřela několik strukturovaných derivátů pro klienty, které jsou navrženy tak, aby splňovaly potřeby klientů na zajištění pozic. Tyto produkty jsou oceňovány s použitím interních modelů; tržní riziko je eliminováno uzavřením pozice back-to-back obchodem.

Deriváty jsou sjednávány pouze na OTC trhu, banka neobchoduje žádné burzovní deriváty.

**Tržní riziko Tržní knihy**

K měření tržního rizika Tržní knihy Banka používá mimo jiné indikátoru Value at Risk. Hodnota Value at Risk je vypočtena s použitím metody historických simulací a představuje maximální možnou ztrátu daného portfolia v daném časovém horizontu (obvykle v horizontu 1 dne) s pravděpodobností 99 %.

Banka také zavedla denní analýzy šokových scénářů („stress testing“) všech otevřených pozic. V Tržní knize jsou definovány šokové scénáře pro hlavní skupiny měn.

Hodnota Globálního Value at Risk na jeden den na hladině významnosti 99 % byla k 31. prosinci 2002: 289 993 EUR.

Průměrná hodnota Globálního Value at Risk byla za období 20. srpna 2002 až 31. prosinci 2002: 381 579 EUR.

Hodnoty Value at Risk byly stanoveny vedením Banky pro oblast řízení rizik.

**Tržní riziko Strukturální knihy**

Devizová pozice je sledována denně v souladu s opatřením ČNB o kapitálové přiměřenosti bank zahrnující úvěrové a tržní riziko. V rámci Strukturální knihy Banka řídí devizové riziko tak, aby dosáhla minimálních rizikových expozic. Aby toho mohlo být dosaženo, je devizová pozice Strukturální knihy měřena na denní bázi a následně zajištěna v rámci stanovených pravidel. K zajišťování devizové pozice Strukturální knihy Banka používá standardních meziměnových instrumentů mezibankovního trhu jako jsou meziměnové spoty, forwardy. V rámci regulačních požadavků je měsíčně reportován ČNB Výkaz o devizové a korunové pozici banky.

Riziko úrokové sazby je ve Strukturální knize sledováno a měřeno pomocí statické gapové analýzy a ukazatele Earnings at Risk (EaR) na čistý úrokový příjem, který se sleduje odděleně za CZK a cizí měny. Tento ukazatel udává, o kolik se může maximálně odchýlit plánovaný čistý úrokový příjem v horizontu jednoho roku z titulu pohybu úrokových sazeb na hladině spolehlivosti 99 % oproti výchozí hodnotě. EaR je stanoven na principu stochastické simulace náhodných scénářů vývoje úrokových sazeb a pro každý scénář je stanovena změna úrokového příjmu vzhledem k výchozímu stavu. Výpočet ukazatele EaR na čistý úrokový příjem představuje stress-testing postup pro úrokové riziko v rámci Strukturální knihy.



K zajišťování úrokového rizika Strukturální knihy Banka používá jak standardní derivativní instrumenty mezi bankovního trhu jako jsou FRA a úrokové swapy, tak i vhodné investice do cenných papírů nebo vhodnou volbu úrokových parametrů dalších aktiv a pasiv.

### (C) Finanční deriváty

Banka vytvořila systém limitů tržních rizik a limitů na protistrany, který slouží k zamezení vzniku nepřiměřených otevřených pozic z důvodu pohybu tržních cen a nepřiměřených úvěrových expozic za jednotlivými klienty. Banka sleduje na denní bázi dodržování všech limitů a v případě jejich překročení přijímá opatření směřující ke snížení rizikové expozice. Další informace o sledování rizik spojených s finančními deriváty jsou uvedeny výše. V následujících tabulkách jsou uvedeny nominální a reálné hodnoty derivátů v členění na ostatní a zajišťovací.

Finanční deriváty vykazované jako deriváty určené k obchodování:

tis. Kč	Nominální hodnota		Nominální hodnota		Nominální hodnota	
	2002	2002	2001	2001	2000	2000
	Aktiva	Pasiva	Aktiva	Pasiva	Aktiva	Pasiva
<b>Úrokové nástroje</b>						
Úrokové swapy	66 306 598	66 306 598	60 508 758	60 508 758	55 207 286	55 207 286
Úrokové forwardy	150 841 410	150 841 410	135 051 675	135 051 675	80 790 339	80 790 339
Úrokové opce	5 600 000	5 600 000	4 400 000	4 400 000	4 400 000	4 400 000
<b>Úrokové nástroje celkem</b>	<b>222 748 008</b>	<b>222 748 008</b>	<b>199 960 433</b>	<b>199 960 433</b>	<b>140 397 625</b>	<b>140 397 625</b>
<b>Měnové nástroje</b>						
Měnové swapy	80 157 685	80 020 891	82 884 023	82 265 676	58 675 430	58 475 408
Cross currency swapy	18 212 014	14 997 095	22 278 989	21 371 741	638 111	694 080
Měnové forwardy	4 002 534	3 944 204	4 513 191	4 434 948	7 687 982	7 612 511
Nakoupené opce	2 213 348	2 237 519	1 231 239	1 344 426	8 511 268	8 294 086
Prodané opce	2 237 519	2 213 348	985 386	872 199	0	0
<b>Měnové nástroje celkem</b>	<b>106 823 100</b>	<b>103 413 057</b>	<b>111 892 828</b>	<b>110 288 990</b>	<b>75 512 791</b>	<b>75 076 085</b>
<b>Ostatní nástroje</b>						
Úvěrové opce	14 757 842	14 757 842	20 506 326	20 506 326	0	0
Forwardy na dluhopisy	1 138 557	1 139 332	1 812 609	1 813 122	0	0
<b>Ostatní nástroje celkem</b>	<b>15 896 399</b>	<b>15 897 174</b>	<b>22 318 935</b>	<b>22 319 448</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Celkem</b>	<b>345 467 507</b>	<b>342 058 239</b>	<b>334 172 196</b>	<b>332 568 871</b>	<b>215 910 416</b>	<b>215 473 710</b>

tis. Kč	Reálná hodnota		Reálná hodnota		Reálná hodnota	
	2002	2002	2001	2001	2000	2000
	kladná	záporná	kladná	záporná	kladná	záporná
<b>Úrokové nástroje</b>						
Úrokové swapy	2 661 387	2 709 194	1 872 470	1 847 390	1 573 008	1 135 596
Úrokové forwardy	267 034	332 495	512 362	488 344	52 132	49 016
Úrokové opce	216 200	226 990	94 256	88 573	59 964	54 794
<b>Úrokové nástroje celkem</b>	<b>3 144 621</b>	<b>3 268 679</b>	<b>2 479 088</b>	<b>2 424 307</b>	<b>1 685 104</b>	<b>1 239 406</b>
<b>Měnové nástroje</b>						
Měnové swapy	2 431 484	2 307 651	2 202 620	1 633 788	1 319 786	1 084 104
Cross currency swapy	3 374 270	165 815	993 256	109 603	1 171	67 134
Měnové forwardy	86 709	30 171	89 170	24 063	143 158	169 829
Nakoupené opce	36 598	0	25 964	0	31 661	21 739
Prodané opce	0	36 460	0	25 964	0	0
<b>Měnové nástroje celkem</b>	<b>5 929 061</b>	<b>2 540 097</b>	<b>3 311 010</b>	<b>1 793 418</b>	<b>1 495 776</b>	<b>1 342 806</b>
<b>Ostatní nástroje</b>						
Forwardy na dluhopisy	1 261	2 952	395	409	0	0
<b>Ostatní nástroje celkem</b>	<b>1 261</b>	<b>2 952</b>	<b>395</b>	<b>409</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Celkem</b>	<b>9 074 943</b>	<b>5 811 728</b>	<b>5 790 493</b>	<b>4 218 134</b>	<b>3 180 880</b>	<b>2 582 212</b>

Finanční deriváty vykazované jako deriváty určené k obchodování v nominálních hodnotách dle zbytkové splatnosti:

tis. Kč	Do 1 roku	1 až 5 let	Nad 5 let	Celkem
<b>Úrokové nástroje</b>				
Úrokové swapy	23 437 265	30 935 803	11 933 530	66 306 598
Úrokové forwardy	105 591 410	45 250 000	0	150 841 410
Úrokové opce	0	1 600 000	4 000 000	5 600 000
<b>Úrokové nástroje celkem</b>	<b>129 028 675</b>	<b>77 785 803</b>	<b>15 933 530</b>	<b>222 748 008</b>
<b>Měnové nástroje</b>				
Měnové swapy	80 157 685	0	0	80 157 685
Cross currency swapy	8 224 291	9 766 523	221 200	18 212 014
Měnové forwardy	3 943 880	58 654	0	4 002 534
Nakoupené opce	2 181 748	31 600	0	2 213 348
Prodané opce	2 205 019	32 500	0	2 237 519
<b>Měnové nástroje celkem</b>	<b>96 712 623</b>	<b>9 889 277</b>	<b>221 200</b>	<b>106 823 100</b>
<b>Ostatní nástroje</b>				
Úvěrové opce	14 757 842	0	0	14 757 842
Forwardy na dluhopisy	1 138 557	0	0	1 138 557
<b>Ostatní nástroje celkem</b>	<b>15 896 399</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>15 896 399</b>
<b>Celkem</b>	<b>241 637 697</b>	<b>87 675 080</b>	<b>16 154 730</b>	<b>345 467 507</b>

Pozn.: Za zbytkovou splatnost úrokových forwardů (FRA) se považuje doba do data fixace, kdy je odúčtována podrozvaha.

Finanční deriváty vykazované jako zajišťovací:

tis. Kč	Nominální hodnota		Nominální hodnota		Nominální hodnota	
	2002 Aktiva	2002 Pasiva	2001 Aktiva	2001 Pasiva	2000 Aktiva	2000 Pasiva
<b>Měnové nástroje</b>						
Měnové swapy	0	0	0	0	3 235 833	3 130 857
Cross currency swapy	0	0	0	0	1 785 250	1 890 650
<b>Měnové nástroje celkem</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>5 021 083</b>	<b>5 021 507</b>
<b>Úrokové nástroje</b>						
Úrokové swapy	68 640 888	68 640 888	65 426 600	65 426 600	38 147 104	38 147 104
Úrokové forwardy	0	0	2 800 000	2 800 000	10 200 000	10 200 000
<b>Úrokové nástroje celkem</b>	<b>68 640 888</b>	<b>68 640 888</b>	<b>68 226 600</b>	<b>68 226 600</b>	<b>48 347 104</b>	<b>48 347 104</b>
<b>Celkem</b>	<b>68 640 888</b>	<b>68 640 888</b>	<b>68 226 600</b>	<b>68 226 600</b>	<b>53 368 187</b>	<b>53 368 611</b>

tis. Kč	Reálná hodnota		Reálná hodnota	
	2002 kladná	2002 záporná	2001 kladná	2001 záporná
<b>Měnové nástroje</b>				
Měnové swapy	0	0	0	0
Cross currency swapy	0	0	0	0
<b>Měnové nástroje celkem</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Úrokové nástroje</b>				
Úrokové swapy	4 714 926	266 482	2 033 260	77 818
Úrokové forwardy	0	0	26 986	0
<b>Úrokové nástroje celkem</b>	<b>4 714 926</b>	<b>266 482</b>	<b>2 060 246</b>	<b>77 818</b>
<b>Celkem</b>	<b>4 714 926</b>	<b>266 482</b>	<b>2 060 246</b>	<b>77 818</b>

Zbytková splatnost derivátů vykazovaných jako zajišťovací:

tis. Kč	Do 1 roku	1 až 5 let	Nad 5 let	Celkem
Úrokové swapy	11 028 200	33 456 200	24 156 488	68 640 888
<b>Celkem</b>	<b>11 028 200</b>	<b>33 456 200</b>	<b>24 156 488</b>	<b>68 640 888</b>

#### (D) Riziko úrokové sazby

Riziko úrokové sazby představuje riziko změny hodnoty finančního nástroje v důsledku změny tržních úrokových sazeb. Časové období, po které je úroková sazba finančního nástroje pevně stanovena, indikuje, do jaké míry je tento nástroj vystaven riziku úrokové sazby.

Pro řízení úrokového rizika Banka používá vlastní modely. Cílem těchto modelů je zobrazení očekávaného ekonomického chování klientů Banky v případě změny úrokových sazeb na trhu. Záměrem vedení Banky je řídit riziko fluktuační čistých úrokových výnosů v důsledku změn úrokových sazeb prostřednictvím rozdílové analýzy mezi aktivy a pasivy v jednotlivých skupinách. Další informace o řízení úrokového rizika jsou uvedeny v části B tohoto bodu.

Níže uvedená tabulka poskytuje informace o tom, do jaké míry je Banka vystavena riziku úrokové sazby, a je založena buď na smluvní době splatnosti finančních nástrojů nebo, v případě, že se úroková míra těchto nástrojů mění před dobou splatnosti, na datu nového stanovení úrokové míry. V případě, že se jedná o obchod, který nenese informaci o smluvní splatnosti nebo změně sazby, pak je daný objem zobrazen ve sloupci „Nespecifikováno“.

tis. Kč	Do 3 měsíců	Od 3 měsíců do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Nespecifikováno	Celkem
<b>Aktiva</b>						
Pokladní hotovost, vklady u centrálních bank	6 199 501	0	0	0	7 160 174	13 359 675
Státní bezkuponové dluhopisy a ostatní cenné papíry přijímané centrální bankou k refinancování	2 798 777	5 324 361	2 219 995	3 870 944	0	14 214 077
Pohledávky za bankami	176 289 350	9 705 685	243 485	14 000 000	33 504	200 272 024
Pohledávky za klienty	95 130 571	29 657 935	34 791 642	3 698 262	527 398	163 805 808
Dluhové cenné papíry	8 510 429	4 500 469	2 575 947	4 080 450	0	19 667 295
Akcie, podílové listy a ostatní podíly	0	0	0	0	2 261 856	2 261 856
Účasti s podstatným vlivem	0	0	0	0	334 659	334 659
Účasti s rozhodujícím vlivem	0	0	0	0	1 253 245	1 253 245
Nehmotný majetek	0	0	0	0	1 096 550	1 096 550
Hmotný majetek	0	0	0	0	9 485 792	9 485 792
Ostatní aktiva	0	0	0	0	19 421 000	19 421 000
Pohledávky za akcionáři a společníky	0	0	0	0	0	0
Náklady a příjmy příštích období	0	0	0	0	809 778	809 778
<b>Aktiva celkem</b>	<b>288 928 628</b>	<b>49 188 450</b>	<b>38 831 069</b>	<b>25 649 656</b>	<b>42 383 956</b>	<b>445 981 759</b>

tis. Kč	Do 3 měsíců	Od 3 měsíců do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Nespecifikováno	Celkem
<b>Pasiva</b>						
Závazky vůči bankám	15 237 199	4 019 692	260 899	112 285	2 657 989	22 288 064
Závazky vůči klientům	109 243 067	3 374 266	977 568	132 745	192 060 651	305 788 297
Závazky z dluhových cenných papírů	36 149 353	0	17 495 510	0	260 149	53 905 012
Ostatní pasiva	2 363 516	0	0	0	11 091 635	13 455 151
Výnosy a výdaje příštích období	0	0	0	0	29 058	29 058
Rezervy	0	0	0	0	10 612 556	10 612 556
Podřízené závazky	0	6 100 015	0	0	0	6 100 015
<b>Pasiva celkem</b>	<b>162 993 135</b>	<b>13 493 973</b>	<b>18 733 977</b>	<b>245 030</b>	<b>216 712 038</b>	<b>412 178 153</b>
<b>Čisté úrokové riziko</b>						
bez podrozvahy k 31. 12. 2002	125 935 493	35 694 477	21 097 092	25 404 626	-174 328 082	33 803 606
Podrozvahová aktiva *	172 435 042	50 054 126	45 819 856	24 218 430	0	292 527 454
Podrozvahová pasiva *	212 784 620	56 144 131	19 141 126	4 458 351	0	292 528 228
<b>Čisté úrokové riziko podrozvahy k 31. 12. 2002</b>	<b>-40 349 578</b>	<b>-6 090 005</b>	<b>26 678 730</b>	<b>19 760 079</b>	<b>0</b>	<b>-774</b>
<b>Kumulativní úrokové riziko k 31. 12. 2002</b>	<b>85 585 915</b>	<b>115 190 387</b>	<b>162 966 209</b>	<b>208 130 914</b>	<b>33 802 832</b>	<b>x</b>
Aktiva celkem k 31. 12. 2001	277 393 041	43 077 425	54 144 798	13 365 787	41 677 563	429 658 614
Pasiva celkem k 31. 12. 2001	207 187 321	10 426 377	26 551 622	264 007	161 561 775	405 991 102
<b>Čisté úrokové riziko</b>						
bez podrozvahy k 31. 12. 2001	70 205 720	32 651 048	27 593 176	13 101 780	-119 884 212	23 667 512
Čisté úrokové riziko podrozvahy k 31. 12. 2001	-34 946 827	-17 516 197	42 586 697	9 876 327	0	0
<b>Kumulativní úrokové riziko k 31. 12. 2001</b>	<b>35 258 893</b>	<b>50 393 744</b>	<b>120 573 617</b>	<b>143 551 724</b>	<b>23 667 512</b>	<b>x</b>

Pozn.: \* V podrozvahových aktivech a pasivech jsou zahrnuty pohledávky a závazky z úrokových derivátů včetně derivátů na dluhopisy a pokladniční poukázky.

#### (E) Riziko likvidity

Riziko likvidity představuje riziko, že Banka nebude mít dostatek pohotových zdrojů ke splnění závazků vyplývajících z finančních kontraktů.

Řízení rizika likvidity vychází ze systému řízení likvidity schváleného představenstvem Banky, který je v souladu s opatřením ČNB o standardech řízení likvidity bank, a jsou jím zároveň pokryty další potřeby/požadavky Banky na řízení rizika likvidity. Sledování likvidity probíhá na celobankovní úrovni, přičemž Tržní knize je zároveň přidělen také samostatný limit. Banka stanovila pravidla pro řízení likvidity tak, aby dodržela likviditu za běžných podmínek (základní scénář likvidity) i v krizových obdobích (scénář krizové likvidity). Je proto definována sada ukazatelů, pro které jsou stanoveny závazné limity.

Banka denně vypořádává obchody spojené s deriváty, výběry z vkladů overnight, z běžných účtů, ze splatných vkladů, z čerpaných úvěrů a záruk. Zkušenosti Banky dokazují, že výši denních peněžních vypořádání lze předem odhadnout s dostatečnou přesností, a proto Banka stanovuje minimální výši prostředků, které musí být k dispozici, aby bylo možno tato vypořádání uspokojit, a minimální výši u mezibankovních a ostatních půjček, která by pokryla neočekávaně vysoké výběry peněžních prostředků.

Na měsíční bázi se ČNB zasílají výkazy Přehled skutečné zbytkové splatnosti aktiv a pasiv a Přehled odhadované zbytkové splatnosti aktiv a pasiv.

Níže uvedená tabulka obsahuje aktiva, pasiva a vlastní kapitál rozdělené dle zbytkové splatnosti do odpovídajících skupin (zbytková splatnost představuje dobu od data účetní závěrky do data smluvní splatnosti) dle metodiky ČNB. Aktiva a pasiva, která nemají smluvní splatnost, jsou zahrnuta ve skupině „Nespecifikováno“ nebo na požádání. Kategorie na požádání zahrnuje zejména všechny běžné účty bank a klientů.

tis. Kč	Na požádání do 7 dnů	Do 3 měsíců	Od 3 měsíců do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Nespecifikováno	Celkem
<b>Aktiva</b>							
Pokladní hotovost, vklady u centrálních bank	9 574 585	0	0	0	0	3 785 090	13 359 675
Státní bezkuponové dluhopisy a ostatní cenné papíry přijímané centrální bankou k refinancování	0	2 847 820	5 376 831	2 180 304	3 809 122	0	14 214 077
Pohledávky za bankami	67 232 494	109 416 646	8 851 754	381 611	14 000 000	389 519	200 272 024
Pohledávky za klienty	13 301 605	7 727 951	16 406 777	60 464 946	27 585 101	38 319 428	163 805 808
Dluhové cenné papíry	0	69 892	1 866 145	3 415 769	14 315 489	0	19 667 295
Akcie, podílové listy a ostatní podíly	0	0	0	0	0	2 261 856	2 261 856
Účasti s podstatným vlivem	0	0	0	0	0	334 659	334 659
Účasti s rozhodujícím vlivem	0	0	0	0	0	1 253 245	1 253 245
Nehmotný majetek	0	0	0	0	0	1 096 550	1 096 550
Hmotný majetek	0	0	0	0	0	9 485 792	9 485 792
Ostatní aktiva	571 826	0	513 933	0	0	18 335 241	19 421 000
Pohledávky za akcionáři a společníky	0	0	0	0	0	0	0
Náklady a příjmy příštích období	0	0	0	0	0	809 778	809 778
<b>Aktiva celkem</b>	<b>90 680 510</b>	<b>120 062 309</b>	<b>33 015 440</b>	<b>66 442 630</b>	<b>59 709 712</b>	<b>76 071 158</b>	<b>445 981 759</b>
<b>Pasiva</b>							
Závazky vůči bankám	7 961 697	3 537 716	3 833 572	3 757 221	3 197 858	0	22 288 064
Závazky vůči klientům	225 599 632	49 420 780	21 178 405	9 430 082	159 398	0	305 788 297
Závazky z dluhových cenných papírů	35 631 153	23 152	399 811	17 850 896	0	0	53 905 012
Ostatní pasiva	7 376 940	0	0	0	0	6 078 211	13 455 151
Výnosy a výdaje příštích období	29 058	0	0	0	0	0	29 058
Rezervy	0	0	0	0	0	10 612 556	10 612 556
Podřízené závazky	0	0	71 815	0	6 028 200	0	6 100 015
Základní kapitál	0	0	0	0	0	19 004 926	19 004 926
Vlastní akcie	0	0	0	0	0	-23 445	-23 445
Emisní ážio	0	0	0	0	0	124 387	124 387
Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	0	0	0	0	0	1 192 913	1 192 913
Rezervní fond na nové ocenění	0	0	0	0	0	0	0
Kapitálové fondy	0	0	0	0	0	11	11
Oceňovací rozdíly	0	0	0	0	0	2 344 260	2 344 260
Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta z předchozích období	0	0	0	0	0	1 931 468	1 931 468
Zisk nebo ztráta za účetní období	0	0	0	0	0	9 229 086	9 229 086
<b>Pasiva celkem</b>	<b>276 598 481</b>	<b>52 981 648</b>	<b>25 483 603</b>	<b>31 038 199</b>	<b>9 385 456</b>	<b>50 494 373</b>	<b>445 981 759</b>
<b>Čisté riziko likvidity rozvahy</b>							
k 31. 12. 2002	-185 917 971	67 080 661	7 531 837	35 404 431	50 324 256	25 576 785	0
Podrozvahová aktiva *	143 385	9 729 166	132 267 369	28 345 087	12 739 633	23 493 587	206 718 227
Podrozvahová pasiva *	0	112 087	98 640 252	9 320 958	1 144 873	1 006 421	110 224 591
<b>Čisté riziko likvidity podrozvahy</b>	<b>143 385</b>	<b>9 617 079</b>	<b>33 627 117</b>	<b>19 024 129</b>	<b>11 594 760</b>	<b>22 487 166</b>	<b>96 493 636</b>
Aktiva celkem k 31. 12. 2001	92 570 601	109 483 403	29 963 487	80 644 664	41 552 706	75 443 753	429 658 614
Pasiva celkem k 31. 12. 2001	251 084 820	69 837 635	32 762 332	27 285 123	13 415 618	35 273 086	429 658 614
<b>Čisté riziko likvidity rozvahy</b>	<b>-158 514 219</b>	<b>39 645 768</b>	<b>-2 798 845</b>	<b>53 359 541</b>	<b>28 137 088</b>	<b>40 170 667</b>	<b>0</b>
<b>Čisté riziko likvidity podrozvahy</b>	<b>1 214 013</b>	<b>4 772 153</b>	<b>9 939 103</b>	<b>8 059 027</b>	<b>12 809 229</b>	<b>15 766 904</b>	<b>52 560 429</b>

Pozn.: \* V podrozvahových aktivech a pasivech jsou zahrnuty pohledávky a závazky z měnových spotových, pevných termínových a opčních kontraktů a dále pohledávky a závazky ze záruk, akreditivů a úvěrových příslibů.

## (F) Celkové částky majetku a závazků v cizích měnách

tis. Kč	2002	2001	2000
<b>Aktiva</b>			
v Kč	385 157 275	338 731 920	330 572 957
v cizí měně	60 824 484	90 926 694	76 984 974
<b>Celková aktiva</b>	<b>445 981 759</b>	<b>429 658 614</b>	<b>407 557 931</b>
<b>Pasiva</b>			
v Kč	394 217 430	366 450 188	344 788 052
v cizí měně	51 764 329	63 208 426	62 769 879
<b>Celková pasiva</b>	<b>445 981 759</b>	<b>429 658 614</b>	<b>407 557 931</b>
<b>Podrozvahová aktiva</b>			
v Kč	449 656 798	394 297 572	266 602 091
v cizí měně	92 713 017	84 694 192	96 741 011
<b>Celková podrozvahová aktiva</b>	<b>542 369 815</b>	<b>478 991 764</b>	<b>363 343 102</b>
<b>Podrozvahová pasiva</b>			
v Kč	753 293 675	720 535 237	569 978 292
v cizí měně	106 625 215	118 067 177	116 770 280
<b>Celková podrozvahová pasiva</b>	<b>859 918 890</b>	<b>838 602 414</b>	<b>686 748 572</b>

## (G) Operační riziko

Banka v současné době neprovádí sledování a řízení operačního rizika na centrální bázi, operační riziko je sledováno na úrovni jednotlivých organizačních jednotek. Ve vazbě na uvažované zavedení kapitálového požadavku k operačnímu riziku a lepší možnost sledování a řízení operačního rizika Banka plánuje zavedení jeho centrálního sledování a implementaci nástrojů pro měření a řízení operačního rizika Banky.

## (H) Právní riziko

Banka pravidelně sleduje a vyhodnocuje pasivní právní spory vedené proti Bance, a to v členění dle odhadu výše rizika prohry v kategoriích s nízkým (pod 50 %), středním a vysokým rizikem. K pokrytí potenciálních závazků v souvislosti s právními spory Banka vytváří rezervu ve výši žalované částky pro všechny pasivní právní spory s pravděpodobností prohry vyšší než 50 %. Banka rovněž řídí právní riziko prostřednictvím přehodnocování kontraktů, do kterých vstupuje, z titulu právního rizika.

## 28. Potenciální pohledávky a závazky

## Pohledávky ze záruk

Jedná se o neodvolatelné potvrzení, že Banka provede platby v případě, že klient nebude moci splnit své závazky ke třetím stranám. Tato potvrzení nesou stejné riziko jako úvěry, a proto k nim Banka vytváří rezervy podle stejného algoritmu jako k úvěrům.

## Pohledávky z akreditivů

Dokumentární akreditivy představují písemný neodvolatelný závazek Banky, vystavený na základě žádosti jejího klienta (příkazce), že poskytne třetí osobě nebo na její řád (příjemci, pověřenému) určité plnění, jestliže budou do určité doby splněny akreditivní podmínky. Podmínkou otevření akreditivu je zajištění jeho krytí, tj. nelze otevřít akreditiv nezajištěným krytím. Z tohoto důvodu nesou otevřené (potvrzené) akreditivy mnohem menší rizika než vydané záruky, avaly a stand-by akreditivy. Banka k nim však vytváří rezervy podle stejného algoritmu jako k úvěrům.

**Přísliby úvěrů, nečerpané úvěry a kontokorentní rámce, povolené debety běžných účtů**

Mezi nejvýznamnější podrozvahové položky patří hodnoty nevyčerpaných rámců kontokorentních úvěrů a povolených debetů, nečerpané úvěry, vydané úvěrové přísliby a nečerpané rámcové obchody. Základním účelem příslibů je zajistit, aby finanční prostředky byly klientům k dispozici v okamžiku, kdy o ně požádají. Přísliby úvěrů představují nevyužitá oprávnění k poskytnutí finančních prostředků ve formě úvěrů, záruk či stand-by linek. Přísliby úvěrů vydané Bankou zahrnují vydané přísliby úvěrů či záruk a dále nečerpané částky úvěrů, kontokorentních rámců a povolené debety běžných účtů. Přísliby odvolatelné jsou Bankou vydané přísliby úvěrů či záruk, které jsou podmíněny dodržením určitých podmínek ze strany klienta (včetně podmínky, že nedojde ke zhoršení bonity klienta). Neodvolatelné přísliby představují nečerpané částky úvěrů, kontokorentních rámců a povolené debety běžných účtů, neboť vyplývají z úvěrových smluvních podmínek.

Potenciální pohledávky a závazky zahrnují:

tis. Kč	2002	2001	2000
Neplatební záruky vč. příslibů neplatebních záruk	7 540 646	5 522 736	4 768 047
Platební záruky vč. příslibů platebních záruk	13 605 197	12 547 498	21 734 327
Otevřené odb./imp. akreditivy nekryté	941 762	666 869	884 228
Stand by akreditivy nekryté	471 047	781 459	616 011
<b>Závazky ze záruk</b>	<b>22 558 652</b>	<b>19 518 562</b>	<b>28 002 613</b>
Přijaté směnky, akcepty a indosamenty	0	20 019	4 800
<b>Budoucí možné závazky celkem</b>	<b>22 558 652</b>	<b>19 538 581</b>	<b>28 007 413</b>
Přísliby úvěrů a nevyčerpané úvěrové rámce	13 716 634	15 648 180	15 788 239
Nečerpané úvěry	23 742 737	15 766 903	18 914 718
Potvrzené dod./exp. akreditivy	15 464	4 699	91 548
Nevyčerpané kontokorentní rámce a debety běžných účtů	26 393 213	20 855 560	17 666 859
Nevyčerpané eskontní rámce	908 035	0	0
Nevyčerpané limity Rámcové smlouvy o poskytování finančních služeb *	9 770 717	0	0
<b>Ostatní závazky a nevyčerpané rámce celkem</b>	<b>74 546 800</b>	<b>52 275 342</b>	<b>52 461 364</b>
Otevřené odb./imp. akreditivy kryté	96 066	298 269	331 828
Stand by akreditivy kryté	59 378	0	0
<b>Budoucí možné odvolatelné a neodvolatelné závazky celkem</b>	<b>97 260 896</b>	<b>72 112 192</b>	<b>80 800 605</b>

Pozn.: \* V této položce jsou vykazovány nevyčerpané limity Banky v souvislosti s poskytováním nového produktu, který Banka poskytuje svým klientům ve vazbě na koupi Sociétés Générale pobočky Praha.

Z celkové výše příslibů, rámcových smluv poskytnutých Bankou představují 5 852 221 tis. Kč (2001: 8 971 180 tis. Kč, 2000: 7 565 129 tis. Kč) závazky odvolatelné. Veškeré další přísliby, nečerpané části úvěrů, kontokorentních rámců a povolených debetů jsou neodvolatelné a nepodléhají dalšímu schválení ze strany Banky.

Platební záruky zahrnují i záruky poskytnuté společností Komerční Finance, B.V., v souvislosti s vydanými podřízenými dluhopisy touto dceřinou společností Banky ve výši 6 028 200 tis. Kč (2001: 7 251 800 tis. Kč, 2000: 17 015 850 tis. Kč) a platební záruky k úvěrovému derivátu (Credit default swap) ve výši 100 mil. EUR (2001: 100 mil. EUR). K 31. prosinci 2002 dále Banka eviduje platební záruky a nečerpané úvěrové rámce se společností Factoring KB, a. s., v celkové výši 893 703 tis. Kč.

Riziko spojené s potenciálními pohledávkami a závazky je posuzováno obdobně jako u úvěrů klientům s přihlédnutím k finanční situaci subjektu, za který Banka vydává záruku, a s přihlédnutím k poskytnutému zajištění. K 31. prosinci 2002 Banka měla na tato rizika rezervy v celkové výši 2 314 782 tis. Kč (2001: 1 851 560 tis. Kč, 2000: 1 361 300 tis. Kč).



**Soudní spory**

Banka k 31. prosinci 2002 posoudila soudní spory vedené proti Bance. Na základě posouzení portfolia jednotlivých významných sporů z hlediska rizika možné prohry sporu a částek, které jsou předmětem sporu, Banka vykazuje rezervu na tyto spory ve výši 458 mil. Kč (2001: 75 mil. Kč). Banka rovněž vytvořila rezervu ve výši 64 mil. Kč (2001: 24 mil. Kč) na náklady spojené s případným zaplacením příslušenství žalované částky v jednom ze sporů.

Banka k 31. prosinci 2002 posoudila soudní spory vedené Bankou proti jiným subjektům. Podle informací Banky mohou některé subjekty žalované Bankou podat protižalobu. Banka se bude ve všech případných soudních sporech bránit a na základě stanoviska interních i externích právních poradců se domnívá, že žádný uplatněný nárok nebude mít výrazný dopad na její finanční pozici. Ve spojitosti s těmito záležitostmi Banka nevytvořila žádnou rezervu.

**Kapitálové závazky**

K 31. prosinci 2002 měla Banka kapitálové závazky ve výši 202 mil. Kč (2001: 88 mil. Kč, 2000: 34 mil. Kč) spojené se stávajícími investičními projekty. Vedení Banky věří, že budoucí výnosy a finanční prostředky budou postačovat k pokrytí tohoto závazku.

**29. Osoby se zvláštním vztahem k Bance**

V následující tabulce je uveden přehled úvěrů poskytnutých společnostem ve finanční skupině a jejich vkladů v Bance:

tis. Kč	2002	2001	2000
<b>Společnost</b>			
Komerční banka Bratislava, a. s.	605	86 430	131 382
CAC LEASING, a. s.	886 265	889 511	867 489
A-TRADE, a. s.	0	0	62 555
ALL IN REAL ESTATE LEASING, s. r. o.	0	0	22 360
Factoring KB, a. s.	198 660	310 489	639 513
Investiční kapitálová společnost KB, a. s.	0	0	112 404
Všeobecná stavební spořitelna KB, a. s.	237 729	662 338	0
MUZO, a. s.	406 600	494 800	583 135
<b>Úvěry celkem</b>	<b>1 729 859</b>	<b>2 443 568</b>	<b>2 418 838</b>
Komerční pojišťovna, a. s.	484 310	274 706	167 112
Komerční banka Bratislava, a. s.	130 573	11 346	131 992
CAC LEASING, a. s.	12 057	5 781	0
Factoring KB, a. s.	84 277	56 468	1 655
Investiční kapitálová společnost KB, a. s.	24 631	26 096	9 794
Všeobecná stavební spořitelna KB, a. s.	1 964	82 143	0
MUZO, a. s.	54 933	80 554	0
ASIS, a. s.	51 135	18 173	0
Reflexim, a. s.	14 900	17 286	0
Penzijní fond Komerční banky, a. s.	440 841	74 976	75 990
A-TRADE, a. s.	0	29 016	65 713
<b>Vklady celkem</b>	<b>1 299 621</b>	<b>676 545</b>	<b>452 256</b>

**Pohledávky a závazky vůči společnostem skupiny Sociétés Générale**

Mezi hlavní pohledávky ke společnostem skupiny Sociétés Générale patří:

tis. Kč

**Společnost**

Sociétés Générale London	362 003
Sociétés Générale Paris	18 742 890
Sociétés Générale Tokyo	80 360
Sogelease ČR, a. s.	9 477
<b>Celkem</b>	<b>19 194 730</b>

Mezi hlavní závazky ke společnostem skupiny Sociétés Générale patří:

tis. Kč

**Společnost**

Franfinance Czech Republic s. r. o.	357 000
SG Finance Praha, a. s.	76 090
SGBT Luxembourg	19 115
Sociétés Générale Warsaw	31 112
Sociétés Générale Paris	1 281 601
Sociétés Générale, pobočka Praha	45 242
Sogelease ČR, a. s.	56 173
<b>Celkem</b>	<b>1 866 333</b>

Hlavní pohledávky a závazky ke společnostem skupiny Sociétés Générale zahrnují zejména zůstatky běžných účtů, nostro a loro účtů, poskytnuté úvěry, úvěry a vklady na mezibankovním trhu, a dále dluhopisy pořízené v primárních emisích určené k obchodování (viz také bod 13 této účetní závěrky).

K 31. prosinci 2002 Banka dále vykazovala vůči Sociétés Générale podrozvahová aktiva v nominální hodnotě 8 069 049 tis. Kč a podrozvahová pasiva v nominální hodnotě 11 481 422 tis. Kč. Jedná se především o měnové forwardy, spotové operace a úrokové swapy.

Banka ke konci roku 2002 evidovala i jiné pohledávky a závazky za společnostmi skupiny Sociétés Générale, které jsou však svou výší nevýznamné.

Pohledávky k osobám se zvláštním vztahem k Bance:

Označení skupiny osob	Průměrná doba smluvní splatnosti 2002	Průměrná úroková sazba 2002 (%)	2002 (tis. Kč)	2001 (tis. Kč)
Členové dozorčí rady	–	7	13	75
Členové představenstva	–	–	0	3 067
<b>Celkem</b>	–	–	<b>13</b>	<b>3 142</b>

Pohledávky k osobám se zvláštním vztahem k Bance:

tis. Kč

Zůstatek k 1. lednu 2002	3 142
Splacené pohledávky	3 142
Nově poskytnuté úvěry	13
<b>Zůstatek k 31. prosinci 2002</b>	<b>13</b>

**Odměňování a akciový odměňovací program členů představenstva a dozorčí rady**

Odměny vyplacené členům představenstva a dozorčí rady během roku byly následující:

tis. Kč	2002	2001	2000
Odměny členům představenstva *	41 144	205 417	31 930
Odměny členům dozorčí rady **	3 668	29 416	8 088
Odměny členům řídicího orgánu (výkonný výbor) ***	66 083	21 218	0
<b>Celkem</b>	<b>110 896</b>	<b>256 051</b>	<b>40 018</b>

Pozn.: \* U odměn členům představenstva se jedná o vyplacené peněžní částky v roce 2002 současným i bývalým členům představenstva vyplývajícím z mandátních i manažerských smluv bez bonusů za rok 2002, u expatriotů se jedná o částky odměn člena představenstva bez bonusu za rok 2002 a ostatní odměny a benefity plynoucí ze smlouvy o přidělování expatriotů.

\*\* U odměn členům dozorčí rady se jedná o vyplacené peněžní částky v roce 2002 současným i bývalým členům dozorčí rady.

\*\*\* Odměny členům výkonného výboru jsou souhrnem všech vyplacených odměn a benefitů v roce 2002 z manažerských smluv a v případě expatriotů na základě smlouvy o přidělování expatriotů. V této položce nejsou uvedeny žádné odměny členů představenstva (jsou uvedeny v položce odměny členům představenstva). Všichni členové představenstva jsou zároveň členy výkonného výboru.

	2002	2001	2000
Počet členů představenstva	6	5	7
Počet členů dozorčí rady	7	9	12
Počet členů řídicích orgánů (výkonný výbor)	18 *	15 *	0

Pozn.: \* V těchto počtech jsou i všichni členové představenstva, kteří jsou zároveň členy výkonného výboru.

K 31. prosinci 2002 je vytvořena rezerva na akciový odměňovací program pro představenstvo, dozorčí radu a vybrané manažery ve výši 34 853 tis. Kč (2001: 8 822 tis. Kč, 2000: 53 000 tis. Kč) a dohadná položka na bonusy představenstva ve výši 15 222 tis. Kč (2001: 11 122 tis. Kč, 2000: 0 Kč).

K 31. prosinci 2002 je v rámci Banky platný akciový motivační program – jedná se o motivační program uplatněný pro vybrané manažery a členy dozorčí rady Banky podle pravidel z roku 1999 a dále rozšířený akciový motivační program uplatněný pro některé členy dozorčí rady, upravený a schválený valnou hromadou v roce 2000, jehož upřesněné podmínky byly v návaznosti na novelu Obchodního zákoníku dále upřesněny na valných hromadách v roce 2001. Rozšířený akciový motivační program pro členy představenstva Banky podle podmínek schválených v roce 2000, resp. 2001, byl ukončen v roce 2002.

V souladu s původním akciovým motivačním programem mají vybraní členové managementu a dozorčí rady Banky právo nakoupit každý rok předem stanovený počet řádných akcií Banky. Dle odhadu vedení představují k 31. prosinci 2002 kumulovaná práva 24 650 akcií. Platnost programu končí v polovině roku 2003.

V rámci rozšířeného programu mají někteří členové dozorčí rady Banky právo nakoupit během roku 2003 a 2004 předem stanovený počet řádných akcií Banky za cenu 500 Kč za akcii („call opce“). Členové dozorčí rady mají právo, nikoli však povinnost, prodat tyto akcie Bance za cenu 1 000 Kč za akcii za předpokladu, že tyto akcie byly drženy po minimální stanovenou dobu („put opce“). Náklady na využití těchto opcí jsou neseny Bankou. Počet akcií, na které mohou členové akciového motivačního programu uplatnit svá práva, činí 18 240 akcií. Platnost rozšířeného akciového motivačního programu končí v polovině roku 2004.

**30. Události po datu účetní závěrky**

Po datu účetní závěrky nedošlo do data schválení této účetní závěrky k žádným významným událostem.

# Nekonsolidované výkazy dle mezinárodních standardů pro finanční výkaznictví (IFRS)

## Nekonsolidovaný výkaz zisků a ztrát za rok 2002

mil. Kč	2002	2001
Přijaté úroky	25 315	28 147
Placené úroky	-12 868	-15 158
<b>Čisté úrokové výnosy</b>	<b>12 447</b>	<b>12 989</b>
Čisté poplatky a provize	8 320	8 394
Čistý zisk/ztráta z finančních operací	1 426	1 551
Ostatní výnosy	404	875
<b>Čisté provozní výnosy</b>	<b>22 597</b>	<b>23 809</b>
Provozní náklady	-10 100	-10 954
Odpisy a tvorba ostatních rezerv	-1 653	-2 356
Náklady na restrukturalizaci	-1 007	-1 755
<b>Provozní náklady celkem</b>	<b>-12 760</b>	<b>-15 065</b>
<b>Zisk před tvorbou rezerv a opravných položek na ztráty z úvěrů a investic a daní z příjmů</b>	<b>9 837</b>	<b>8 744</b>
Tvorba rezerv a opravných položek k úvěrům	2 532	-2 865
Tvorba rezerv a opravných položek k cenným papírům	-759	-1 970
Tvorba rezerv a opravných položek k majetkovým účastem	-339	-498
Tvorba rezerv a opravných položek na ztráty z úvěrů a investic	1 434	-5 333
<b>Zisk/ztráta před daní z příjmů</b>	<b>11 271</b>	<b>3 411</b>
<b>Daň z příjmů</b>	<b>-2 508</b>	<b>-879</b>
<b>Čistý zisk/ztráta</b>	<b>8 763</b>	<b>2 532</b>
Zisk/ztráta na akcii (Kč)	230,55	66,62

## Nekonsolidovaná rozvaha k 31. prosinci 2002

mil. Kč	2002	2001
<b>Aktiva</b>		
Hotovost a pohledávky vůči centrální bance	14 377	18 211
Pohledávky za bankami	199 729	155 602
Cenné papíry k obchodování	9 277	3 763
Kladné reálné hodnoty finančních derivátů	13 790	7 851
Pohledávky za Českou konsolidační agenturou	35 440	49 765
Úvěry klientům (čisté)	121 154	135 197
Cenné papíry k prodeji	24 390	34 274
Cenné papíry držené do splatnosti	2 476	960
Náklady a příjmy příštích období a ostatní aktiva	5 704	3 191
Odložená daňová pohledávka	902	0
Majetkové účasti	1 588	1 223
Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek (čistý)	10 926	11 683
<b>Aktiva celkem</b>	<b>439 753</b>	<b>421 720</b>
<b>Pasiva</b>		
Závazky vůči bankám	22 549	28 860
Závazky vůči klientům	341 114	321 345
Záporné reálné hodnoty finančních derivátů	6 078	4 296
Dluhopisy	18 267	27 771
Výdaje a výnosy příštích období, rezervy a ostatní pasiva	7 947	7 295
Daň z příjmů	2 796	673
Odložený daňový závazek	1 144	630
Podřízený dluh	6 100	7 252
<b>Pasiva celkem</b>	<b>405 995</b>	<b>398 122</b>
<b>Vlastní kapitál</b>		
Základní kapitál	19 005	19 005
Emisní ážio, rezervy a fondy	14 753	4 593
<b>Vlastní kapitál celkem</b>	<b>33 758</b>	<b>23 598</b>
<b>Pasiva a vlastní kapitál celkem</b>	<b>439 753</b>	<b>421 720</b>

## Nekonsolidovaný výkaz změny kapitálu k 31. prosinci 2002

mil. Kč	Základní kapitál	Ostatní rezervní, kapitálové fondy a nerealizovaný zisk *	Fond na kompenzaci	Rezerva na zajišťovací instrumenty	Rozdíly z přecenění	Celkem
<b>Konečný zůstatek k 31. prosinci 2000</b>	<b>19 005</b>	<b>1 153</b>	<b>53</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>20 211</b>
Dopad aplikace IAS 39, po odečtení daně						
– reklasifikace zajišťovacích derivátů	0	140	0	0	0	140
– zajišťovací instrumenty	0	0	0	136	0	136
– cenné papíry zařazené do portfolia k prodeji	0	94	0	0	0	94
<b>Upravený zůstatek k 1. lednu 2001</b>	<b>19 005</b>	<b>1 387</b>	<b>53</b>	<b>136</b>	<b>0</b>	<b>20 581</b>
Zajištění peněžních toků						
– čistá reálná hodnota, po odečtení daně	0	0	0	975	0	975
– převod do čistého zisku, po odečtení daně	0	0	0	-239	0	-239
Kurzové rozdíly z přecenění investic v zahraničí	0	0	0	0	-56	-56
Vlastní akcie, ostatní	0	-151	0	0	0	-151
Rezerva na akciový motivační program	0	0	-44	0	0	-44
<b>Čistý zisk za období</b>	<b>0</b>	<b>2 532</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2 532</b>
<b>Konečný zůstatek k 31. prosinci 2001</b>	<b>19 005</b>	<b>3 768</b>	<b>9</b>	<b>872</b>	<b>-56</b>	<b>23 598</b>
Zajištění peněžních toků						
– čistá reálná hodnota, po odečtení daně	0	0	0	2 216	0	2 216
– převod do čistého zisku, po odečtení daně	0	0	0	-689	0	-689
Kurzové rozdíly z přecenění investic v zahraničí	0	0	0	0	2	2
Vlastní akcie, ostatní	0	280	0	0	0	280
Rezerva na akciový motivační program	0	0	26	0	0	26
Výplata dividend	0	-437	0	0	0	-437
<b>Čistý zisk za období</b>	<b>0</b>	<b>8 763</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>8 763</b>
<b>Konečný zůstatek k 31. prosinci 2002</b>	<b>19 005</b>	<b>12 373</b>	<b>35</b>	<b>2 398</b>	<b>-54</b>	<b>33 758</b>

Pozn.: \* Ostatní rezervní a kapitálové fondy a nerealizovaný zisk zahrnují povinné rezervní fondy, ostatní fondy ze zisku a nerozdělený zisk.

## Nekonsolidovaný výkaz cash flow k 31. prosinci 2002

mil. Kč	2002	2002	2001	2001
<b>Peněžní tok z provozní činnosti</b>				
Přijaté úroky, poplatky a provize	36 758		37 375	
Placené úroky, poplatky a provize	-12 378		-14 618	
Ostatní přijaté příjmy	1 107		2 036	
Platby zaměstnancům a dodavatelům	-8 107		-10 341	
<b>Provozní peněžní tok před změnou provozních aktiv a provozních pasiv</b>	<b>17 380</b>		<b>14 453</b>	
Pohledávky za finančními institucemi	-43 842		-30 068	
Úvěry klientům	27 686		-11 459	
Cenné papíry k obchodování	-5 598		10 565	
Ostatní aktiva	-1 535		-5 714	
<b>Zvýšení/snížení provozních aktiv celkem</b>	<b>-23 289</b>		<b>-36 677</b>	
Závazky vůči finančním institucím	-6 642		-10 418	
Závazky vůči klientům	19 105		29 167	
Ostatní pasiva	-1 952		-808	
<b>Zvýšení/snížení provozních pasiv celkem</b>	<b>10 511</b>		<b>17 941</b>	
Čistá hotovost z provozních činností před zdaněním	4 602		-4 283	
Zaplacená daň ze zisku	-1 417		-28	
<b>Čistá hotovost z provozní činnosti</b>		<b>3 185</b>		<b>-4 311</b>
<b>Peněžní tok z investiční činnosti</b>				
Přijaté dividendy	221		222	
Čisté pořízení cenných papírů do splatnosti	-1 562		-761	
Čistý prodej cenných papírů k prodeji	7 004		4 752	
Čisté pořízení hmotného a nehmotného investičního majetku	-507		-392	
Čisté pořízení majetkových účastí	-978		60	
<b>Čistá hotovost z investiční činnosti</b>		<b>4 178</b>		<b>3 881</b>
<b>Peněžní tok z finanční činnosti</b>				
Vyplacené dividendy	-437		0	
Podřízený dluh	-585		-943	
Emitované dluhopisy	-10 372		-922	
<b>Čistá hotovost z finančních činností</b>		<b>-11 394</b>		<b>-1 865</b>
<b>Čisté zvýšení/snížení hotovosti a peněžních ekvivalentů</b>	<b>-4 030</b>		<b>-2 295</b>	
<b>Hotovost a peněžní ekvivalenty na začátku období</b>	<b>17 154</b>		<b>19 449</b>	
<b>Hotovost a jiné likvidní prostředky na konci období</b>		<b>13 124</b>		<b>17 154</b>



# Konsolidované výkazy a příloha účetní závěrky dle mezinárodních standardů pro finanční výkaznictví (IFRS)

Deloitte & Touche spol. s r.o.

Týn 641/4

110 00 Praha 1

Česká republika

Tel.: +420 224 895 500

Fax: +420 224 895 555

www.deloitteCE.com

zapsaná Městským soudem

v Praze, oddíl C, vložka 24349

IČ: 49620592

DIČ: 001-49620592

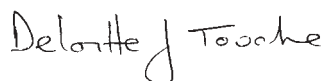
## Zpráva nezávislého auditora pro akcionáře Komerční banky, a. s.

Provedli jsme audity přiložených konsolidovaných rozvah společnosti Komerční banka, a. s., a jejich dceřiných společností („Skupina“) k 31. prosinci 2002 a 2001 a souvisejících výkazů zisků a ztrát, peněžních toků a změn vlastního kapitálu za roky 2002 a 2001. Za sestavení těchto účetních závěrek je odpovědné vedení banky. Naší odpovědností je vyjádřit názor na účetní závěrku jako celek na základě provedených auditů.

Naše audity jsme provedli v souladu s Mezinárodními standardy auditu. Tyto standardy vyžadují, abychom plánovali a provedli audit s cílem získat přiměřenou míru jistoty, že účetní závěrka neobsahuje významné nesprávnosti. Audit zahrnuje výběrovým způsobem provedené ověření účetních záznamů a dalších informací prokazujících údaje v účetní závěrce. Audit také zahrnuje posouzení účetních postupů a významných odhadů použitých bankou při sestavení závěrky a posouzení celkové prezentace účetní závěrky. Domníváme se, že provedené audity dávají přiměřený základ pro vyslovení výroku na účetní závěrky.

Podle našeho názoru konsolidované účetní závěrky ve všech významných aspektech věrně zobrazují finanční situaci skupiny k 31. prosinci 2002 a 2001 a výsledky jejího hospodaření, peněžní toky a změny vlastního kapitálu za roky 2002 a 2001 v souladu s Mezinárodními standardy pro finanční výkaznictví.

V Praze dne 13. března 2003.



Deloitte & Touche

## Konsolidovaný výkaz zisků a ztrát za rok 2002

mil. Kč	Pozn.	2002	2001
Přijaté úroky	4	25 595	29 019
Placené úroky	4	-12 904	-15 816
<b>Čisté úrokové výnosy</b>		<b>12 691</b>	<b>13 203</b>
Čisté poplatky a provize	6	8 595	8 379
Čistý zisk/ztráta z finančních operací	7	1 433	1 521
Ostatní výnosy	8	3 201	3 330
<b>Čisté provozní výnosy</b>		<b>25 920</b>	<b>26 433</b>
Provozní náklady	9	-12 461	-12 461
Odpisy a tvorba ostatních rezerv	10	-2 371	-4 086
Náklady na restrukturalizaci	11	-1 085	-1 755
<b>Provozní náklady celkem</b>		<b>-15 917</b>	<b>-18 302</b>
Zisk/ztráta z vyřazení společností z konsolidace	12	-1	-17
Výnosy z majetkových účastí v přidružených společnostech		21	761
<b>Zisk před tvorbou rezerv a opravných položek na ztráty z úvěrů a investic a daní z příjmů</b>		<b>10 023</b>	<b>8 875</b>
Tvorba rezerv a opravných položek k úvěrům		2 522	-2 922
Tvorba rezerv a opravných položek k cenným papírům		-759	-1 970
Tvorba rezerv a opravných položek k majetkovým účastem		-5	-35
Tvorba rezerv a opravných položek na ztráty z úvěrů a investic	13	1 758	-4 927
<b>Zisk/ztráta před daní z příjmů</b>		<b>11 781</b>	<b>3 948</b>
<b>Daň z příjmů</b>	<b>14</b>	<b>-2 661</b>	<b>-986</b>
<b>Čistý zisk/ztráta bez menšinových podílů</b>		<b>9 120</b>	<b>2 962</b>
<b>Menšinový zisk/ztráta</b>		<b>-94</b>	<b>-58</b>
<b>Čistý zisk/ztráta</b>		<b>9 026</b>	<b>2 904</b>
Zisk/ztráta na akcii: (v Kč)		237	76

Přípojená příloha je nedílnou součástí tohoto konsolidovaného výkazu zisků a ztrát.

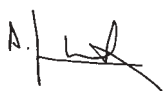
## Konsolidovaná rozvaha k 31. prosinci 2002

mil. Kč	Pozn.	2002	2001
<b>Aktiva</b>			
Hotovost a pohledávky vůči centrální bance	17	14 508	18 361
Pohledávky za bankami	18	200 239	156 909
Cenné papíry k obchodování	19	9 786	4 481
Kladné reálné hodnoty finančních derivátů	38	13 815	7 819
Pohledávky za Českou konsolidační agenturou	20	35 440	49 765
Úvěry klientům (čisté)	21	122 978	136 681
Cenné papíry k prodeji	22	27 037	36 107
Cenné papíry držené do splatnosti	23	243	1 453
Náklady a příjmy příštích období a ostatní aktiva	24	7 504	5 318
Odložená daňová pohledávka		905	0
Majetkové účasti v přidružených a nekonsolidovaných společnostech	25	1 643	1 724
Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek (čistý)	26	11 994	12 815
<b>Aktiva celkem</b>		<b>446 092</b>	<b>431 433</b>
<b>Pasiva</b>			
Závazky vůči bankám	27	24 297	30 918
Závazky vůči klientům	28	341 708	323 018
Záporné reálné hodnoty finančních derivátů	38	6 131	4 309
Dluhopisy	29	17 943	27 492
Výdaje a výnosy příštích období, rezervy a ostatní pasiva	30	12 687	11 869
Daň z příjmů	14	2 840	693
Odložená daň	31	1 168	664
Podřízený dluh	32	3 720	7 335
<b>Pasiva celkem</b>		<b>410 494</b>	<b>406 298</b>
<b>Vlastní kapitál</b>			
Základní kapitál	33	19 005	19 005
Emisní ážio, rezervy a fondy		16 361	5 922
<b>Vlastní kapitál celkem</b>		<b>35 366</b>	<b>24 927</b>
<b>Menšinový vlastní kapitál</b>		<b>232</b>	<b>208</b>
<b>Pasiva a vlastní kapitál celkem</b>		<b>446 092</b>	<b>431 433</b>

Připojená příloha je nedílnou součástí této konsolidované rozvahy.

Tento výkaz byl schválen představenstvem dne 13. března 2003.

Jménem představenstva podepsali:



**Alexis Juan**  
předseda představenstva a generální ředitel



**Philippe Rucheton**  
člen představenstva a finanční ředitel

## Konsolidovaný výkaz změny kapitálu k 31. prosinci 2002

mil. Kč	Základní kapitál	Ostatní rezervní, kapitálové fondy a nerealizovaný zisk*	Fond na kompenzaci	Rezerva na zajišťovací instrumenty	Rozdíly z přecenění	Celkem
<b>Konečný zůstatek k 31. prosinci 2000</b>	<b>19 005</b>	<b>2 107</b>	<b>53</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>21 165</b>
Dopad aplikace IAS 39, po odečtení daně						
– reklasifikace zajišťovacích derivátů	0	140	0	0	0	140
– zajišťovací instrumenty		0	0	139	0	139
– cenné papíry zařazené do portfolia k prodeji	0	96	0	0	0	96
<b>Upravený zůstatek k 1. lednu 2001</b>	<b>19 005</b>	<b>2 343</b>	<b>53</b>	<b>139</b>	<b>0</b>	<b>21 540</b>
Zajištění peněžních toků						
– čistá reálná hodnota, po odečtení daně	0	0	0	969	0	969
– převod do čistého zisku, po odečtení daně	0	0	0	-236	0	-236
Kurzové rozdíly z přecenění investic v zahraničí	0	0	0	0	-56	-56
Vlastní akcie	0	-151	0	0	0	-151
Rezerva na akciový motivační program	0	0	-44	0	0	-44
Čistý zisk za období	0	2 904	0	0	0	2 904
<b>Konečný zůstatek k 31. prosinci 2001</b>	<b>19 005</b>	<b>5 096</b>	<b>9</b>	<b>872</b>	<b>-56</b>	<b>24 927</b>
Zajištění peněžních toků						
– čistá reálná hodnota, po odečtení daně	0	0	0	2 232	0	2 232
– převod do čistého zisku, po odečtení daně	0	0	0	-689	0	-689
Kurzové rozdíly z přecenění investic v zahraničí	0	0	0	0	1	1
Vlastní akcie, ostatní	0	280	0	0	0	280
Rezerva na akciový motivační program	0	0	26	0	0	26
Výplata dividend	0	-437	0	0	0	-437
Čistý zisk za období	0	9 026	0	0	0	9 026
<b>Konečný zůstatek k 31. prosinci 2002</b>	<b>19 005</b>	<b>13 966</b>	<b>35</b>	<b>2 415</b>	<b>-55</b>	<b>35 366</b>

Pozn.: \* Ostatní rezervní a kapitálové fondy a nerealizovaný zisk zahrnují povinné rezervní fondy, ostatní fondy ze zisku a nerozdělený zisk.

Připojená příloha je nedílnou součástí konsolidovaného výkazu změny kapitálu.

## Konsolidovaný výkaz cash flow k 31. prosinci 2002

mil. Kč	2002	2002	2001	2001
<b>Peněžní tok z provozní činnosti</b>				
Přijaté úroky, poplatky a provize	37 020		38 544	
Placené úroky, poplatky a provize	-12 243		-16 024	
Ostatní přijaté příjmy	4 083		4 834	
Platby zaměstnancům a dodavatelům	-10 784		-10 639	
<b>Provozní peněžní tok před změnou provozních aktiv a provozních pasiv</b>	<b>18 076</b>		<b>16 715</b>	
Pohledávky za bankami	-43 607		-29 559	
Úvěry klientům	27 550		-10 917	
Cenné papíry k obchodování	-5 402		10 715	
Ostatní aktiva	-934		-8 536	
<b>Zvýšení/snížení provozních aktiv celkem</b>	<b>-22 393</b>		<b>-38 297</b>	
Závazky vůči bankám	-6 874		-10 799	
Závazky vůči klientům	18 219		38 884	
Ostatní pasiva	-2 683		-2 540	
<b>Zvýšení/snížení provozních pasiv celkem</b>	<b>8 662</b>		<b>25 545</b>	
Čistá hotovost z provozních činností před zdaněním	4 345		3 963	
Zaplacená daň ze zisku	-1 499		-90	
<b>Čistá hotovost z provozní činnosti</b>		<b>2 846</b>		<b>3 873</b>
<b>Peněžní tok z investiční činnosti</b>				
Přijaté dividendy	153		107	
Čisté pořízení cenných papírů do splatnosti	-1 257		-761	
Čistý prodej cenných papírů k prodeji	6 136		5 494	
Čisté pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	-592		-422	
Čistý prodej majetkových účastí	11		60	
<b>Čistá hotovost z investiční činnosti</b>		<b>4 451</b>		<b>4 478</b>
<b>Peněžní tok z finanční činnosti</b>				
Základní kapitál	0		0	
Vyplacené dividendy	-437		0	
Emitované dluhopisy	-10 915		-10 801	
<b>Čistá hotovost z finančních činností</b>		<b>-11 352</b>		<b>-10 801</b>
<b>Čisté snížení/zvýšení hotovosti a peněžních ekvivalentů</b>	<b>-4 055</b>		<b>2 450</b>	
<b>Hotovost a peněžní ekvivalenty na začátku období</b>	<b>17 315</b>		<b>19 765</b>	
<b>Hotovost a jiné likvidní prostředky na konci období (viz bod 34)</b>		<b>13 260</b>		<b>17 315</b>

Přípojená příloha je nedílnou součástí tohoto konsolidovaného výkazu cash flow.

## Příloha ke konsolidované účetní závěrce k 31. prosinci 2002

### 1. Hlavní činnosti

Komerční banka, a. s., (dále jen „Banka“) spolu se 14 dceřinými a přidruženými společnostmi tvoří finanční skupinu Komerční banky, a. s., (dále jen „Skupina“). Mateřskou společností Skupiny je Banka, která je zapsána v obchodním rejstříku v České republice jako akciová společnost. K hlavním činnostem Banky patří:

- I. poskytování úvěrů a záruk v české a cizí měně;
- II. přijímání a ukládání vkladů v české a cizí měně;
- III. vedení běžných a termínovaných účtů v české a cizí měně;
- IV. poskytování bankovních služeb v rozsáhlé síti poboček v České republice;
- V. devizové operace na mezibankovním peněžním trhu;
- VI. bankovní služby zahraničnímu obchodu;
- VII. bankovní služby v oblasti kapitálových trhů.

Banka generuje převážnou část výnosů Skupiny a rozhodujícím způsobem se podílí na aktivech a pasivech Skupiny.

Banka sídlí na adrese Na Příkopě 33, čp. 969, 114 07 Praha 1.

Skupina působí vedle České republiky prostřednictvím dceřiné společnosti Komerční banka Bratislava, a. s., ve Slovenské republice a prostřednictvím dceřiné společnosti Komerční Finance, B.V., v Nizozemí (zvláštní jednoúčelová společnost, jejímž cílem je získávat finanční prostředky pro Skupinu na mezinárodních finančních trzích).

Kmenové akcie Banky jsou veřejně obchodovatelné na Burze cenných papírů v Praze. Majoritním vlastníkem Banky se stala počátkem října 2001 francouzská banka Sociétés Générale, která odkoupila 60 % akcií od českého státu prostřednictvím Fondu národního majetku. Nyní vlastní Sociétés Générale 60,35 % akcií Banky.

#### Hlavní činnosti společností s rozhodujícím vlivem Banky k 31. prosinci 2002

Název podniku	Přímý podíl (v %)	Skupinový podíl (v %)	Hlavní činnost	Sídlo
ALL IN, a. s., v likvidaci	100,0	100,0	Oceňování nemovitostí	Praha
Investiční kapitálová společnost KB, a. s.	100,0	100,0	Kolektivní investování	Praha
Penzijní fond Komerční banky, a. s.	100,0	100,0	Penzijní připojištění	Praha
Komerční banka Bratislava, a. s.	100,0	100,0	Bankovní služby	Bratislava
Komerční pojišťovna, a. s.	100,0	100,0	Pojišťovací činnost	Praha
Komerční Finance, B.V.	100,0	100,0	Financování	Amsterdam
Factoring KB, a. s.	100,0	100,0	Factoring	Praha
Reflexim, a. s.	100,0	100,0	Podpůrné činnosti (provozní služby)	Praha
ASIS, a. s.	100,0	100,0	Podpůrné činnosti (informační technologie)	Praha
MUZO, a. s.	49,9	51,25	Podpora platebního styku	Praha

Banka prodala v srpnu roku 2002 svůj 75% podíl na kapitálu společnosti A-TRADE, a. s., Bance vznikla ztráta z prodeje majetkové účasti ve výši 1,1 mil. Kč.

Společnost MUZO, a. s., Banka konsoliduje plnou metodou, protože podle názoru vedení má Banka možnost vykonávat, přímo nebo nepřímo, kontrolu nad finančními a provozními aspekty činnosti této společnosti.

**Restrukturalizace Komerční pojišťovny**

Banka v návaznosti na ztrátové hospodaření Komerční pojišťovny v roce 2001 a předcházejících letech přistoupila k významným restrukturalizačním opatřením v Komerční pojišťovně.

V září roku 2002 byly prodány pojistné kmeny pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel a havarijního pojištění motorových vozidel pojišťovně Kooperativa, a. s., (s celkovým ročním předepsaným pojistným přibližně ve výši 1 000 milionů Kč ročně). Součástí prodeje byl převod pohledávek a závazků včetně technických rezerv k těmto druhům pojištění v hodnotě 839 milionů Kč a také převod veškerých práv a závazků k zajištěnému programu k pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel.

Komerční pojišťovna ukončila prodej průmyslových pojištění počátkem roku 2002 a přistoupila k aktivnímu ukončování pojistek v této oblasti.

Ve druhém pololetí roku 2002 dále Komerční pojišťovna přistoupila k výraznému omezení vlastní prodejní sítě a soustředila se na zahájení distribuce nových produktů životního pojištění prostřednictvím prodejní sítě Komerční banky.

Banka v návaznosti na významné ztráty, které utrpěla Komerční pojišťovna v posledních letech, zvýšila kapitál Komerční pojišťovny v průběhu roku 2002 celkem o částku 989 milionů Kč.

**Hlavní činnosti společností s podstatným vlivem Banky k 31. prosinci 2002**

Název podniku	Přímý podíl (%)	Skupinový podíl (%)	Hlavní činnost	Sídlo
CAC LEASING, a. s.	50,0	50,0	Leasing	Praha
Všeobecná stavební spořitelna KB, a. s.	40,0	40,0	Stavební spoření	Praha
CAC LEASING Slovakia, a. s.	10,0	50,0	Leasing	Bratislava
Czech Banking Credit Bureau, a. s.	20,0	20,0	Datové služby	Praha

V roce 2002 Komerční banka pořídila na základě dohody s dalšími čtyřmi bankami 20% majetkovou účast ve společnosti CBCB – Czech Banking Credit Bureau, a. s. Vzhledem ke řízovacím výdajům společnost vykázala za rok 2002 ztrátu. Komerční banka vytvořila na tuto majetkovou účast opravnou položku v plné výši.

**2. Události roku 2002****Akvizice části podniku Société Générale pobočky Praha**

Banka po obdržení souhlasu valné hromady a České národní banky koupila k 1. dubnu 2002 část podniku Société Générale pobočku Praha za částku 1 030 milionů Kč.

Banka realizovala koupi Société Générale pobočky Praha na základě Smlouvy o prodeji akcií Komerční banky mezi Fondem národního majetku a Société Générale ze dne 12. července 2001, která zavázala Société Générale začlenit svoji stávající pobočku v České republice do Komerční banky, a to v co nejkratším časovém horizontu.

Aktiva Société Générale pobočky Praha k 31. prosinci 2001 představovala 22 208 milionů Kč, úvěry poskytnuté klientům činily 4 697 milionů Kč a vklady klientů a směnky prodané klientům 10 409 milionů Kč. V rámci koupě části podniku Banka také získala cca 150 zaměstnanců Société Générale pobočky Praha.

**Výplata dividendy Banky za rok 2001**

Valná hromada Banky dne 26. června 2002 rozhodla o výplatě dividend za rok 2001 ve výši 11,50 Kč na jednu akcii. Pro výplatu dividend tak bylo určeno 437 milionů Kč z celkového zisku po zdanění podle českých účetních standardů ve výši 2 624 milionů Kč.



**Prodej části rizikových úvěrů**

Dne 29. listopadu 2002 Banka uzavřela rámcovou smlouvu o prodeji rizikových úvěrových pohledávek skupině GE Capital (dále „GE“).

V průběhu ledna 2003 Banka následně uzavřela s GE dodatek k rámcové smlouvě, na základě kterého se snížil rozsah prodáváných pohledávek. Banka zachytila dopad transakce do finančních výkazů k 31. prosinci 2002 se zohledněním těchto změn.

Na základě této smlouvy dojde v průběhu prvního pololetí roku 2003 k postoupení rizikových úvěrů v celkové nominální hodnotě 15 569 milionů Kč za prodejní cenu 2 659 milionů Kč, zahrnující podrozvahovou a rozvahovou angažovanost a odepsané pohledávky z předchozích období.

Nominální hodnota 15 569 milionů Kč postupovaných rizikových úvěrů se skládá z těchto částí:

– Pohledávky kryté státní garancí	4 285 milionů Kč
– Pohledávky ostatní	4 860 milionů Kč
– Odepsané pohledávky z předchozích období	6 424 milionů Kč

Kupní cena poskytnutá GE byla stanovena podle stavu úvěrových pohledávek k 30. září 2002 s tím, že GE obdrží od Komerční banky veškeré vyinkasované splátky jistiny a příslušenství prodáváných pohledávek po tomto datu a naopak GE uhradí Komerční bance servisní poplatek odpovídající příslušné části nákladů divize vymáhání rizikových úvěrů v souvislosti se správou a inkasováním prodáváných pohledávek po 30. září 2002 do data právního postoupení pohledávek.

Skupina zachytila ve svých konsolidovaných finančních výkazech k 31. prosinci 2002 dopad transakce prodeje rizikových pohledávek podle ekonomické podstaty. Celkový dopad do výkazu zisků a ztrát nebyl významný. Prodané pohledávky byly ponechány v aktivech banky, přičemž Banka provedla jejich přecenění podle prodejních cen sjednaných s GE. Prodané pohledávky budou odúčtovány z rozvahy Banky k datu jejich převodu GE. Celková čistá účetní hodnota rozvahových pohledávek prodáváných GE k 31. prosinci 2002 činila 1 987 milionů Kč.

**Povodně v Čechách v srpnu 2002**

Skupina v důsledku povodní nezaznamenala žádné významné ztráty z obchodní činnosti a na majetku. Částečný negativní dopad Skupina zaznamenala v oblasti přijatých poplatků a provizí za služby a operace a směnárenských operací. Dále zaznamenala zvýšené finanční náhrady škod v oblasti pojištění průmyslových rizik.

**3. Základní účetní pravidla**

Základní účetní pravidla použitá při sestavování této konsolidované účetní závěrky jsou uvedena níže.

**(a) Účetní principy**

Konsolidovaná účetní závěrka byla sestavena v souladu s mezinárodními standardy pro finanční výkaznictví („IFRS“) platnými pro období k 31. prosinci 2002 a vychází z principu časového rozlišení, kdy transakce a další skutečnosti jsou uznány v době jejich vzniku a zaúčtovány v účetní závěrce v období, ke kterému se vztahují, a dále z předpokladu trvání podniku. Účetní závěrka obsahuje rozvahu, výkaz zisků a ztrát, výkaz změn kapitálu, výkaz o peněžních tocích a přílohu k finančním výkazům.

Konsolidovaná účetní závěrka je sestavena v historických cenách, přičemž cenné papíry určené k prodeji, finanční aktiva a pasiva k obchodování a všechny deriváty jsou přeceněny na tržní hodnotu.

Skupina vede účetní knihy a pravidelně připravuje předepsané výkazy podle českých účetních standardů a účetních standardů platných v dalších zemích, ve kterých Skupina působí. Účetní data jsou podkladem pro sestavení finančních výkazů, přičemž Skupina provádí reklasifikace a úpravy dat, aby zajistila soulad s mezinárodními standardy pro finanční výkaznictví. V některých případech byly vykazované údaje minulého účetního období přepočteny tak, aby jejich klasifikace odpovídala prezentaci běžného účetního období.

Prezentace konsolidované účetní závěrky v souladu s mezinárodními standardy pro finanční výkaznictví vyžaduje, aby vedení Skupiny provádělo odhady, které mají vliv na vykazované hodnoty aktiv a pasiv i podmíněných aktiv a pasiv k datu sestavení účetní závěrky a nákladů a výnosů v příslušném účetním období. Tyto odhady jsou založeny na informacích dostupných k datu sestavení účetní závěrky a mohou se od skutečných výsledků lišit.

Skupina vykazuje finanční údaje v českých korunách (Kč) s přesností na miliony Kč.

#### **(b) Principy konsolidace**

Dceřiné společnosti (tj. společnosti, v nichž Banka vlastní přímo či nepřímo více než polovinu hlasovacích práv nebo jinak vykonává kontrolu nad jejich činností) byly plně konsolidovány. Dceřiné společnosti jsou do konsolidace zahrnuty od data, k němuž je na Banku převedena kontrola nad nimi, do chvíle, kdy Banka kontrolu přestane vykonávat. Do konsolidace nejsou zahrnuty žádné transakce mezi podniky ve Skupině.

Majetkové účasti v nekonsolidovaných společnostech jsou vykázány v konsolidované rozvaze v ceně pořízení po odečtení opravných položek.

Majetkové podíly ve společnostech s podstatným vlivem jsou zaúčtovány ekvivalenční metodou. Mezi tyto společnosti patří subjekty, v nichž Skupina drží 20 až 50 % hlasovacích práv a v nichž Skupina uplatňuje podstatný vliv, nikoli však vliv rozhodující. V souladu s ekvivalenční metodou konsolidace jsou ve výkazu zisků a ztrát zaúčtovány podíly Skupiny na hospodářském výsledku společností s podstatným vlivem za běžné období. Podíl Skupiny ve společnosti s podstatným vlivem je v rozvaze vykázán v hodnotě, která zohledňuje podíl Skupiny na čistém kapitálu společností s podstatným vlivem a zahrnuje konsolidační rozdíl vyplývající z pořízení podílu.

#### **(c) Zachycení operací v cizích měnách**

Aktiva a pasiva v cizí měně jsou vykázána v účetní závěrce v Kč s použitím směnného kurzu České národní banky (ČNB) platného k datu sestavení účetní závěrky. Výnosy a náklady v cizích měnách jsou v účetním systému banky zachyceny v Kč a v účetní závěrce jsou tedy vykázány přepočtené směnným kurzem platným k datu transakce. Zisky nebo ztráty vyplývající ze změn směnných kurzů po dni transakce jsou vykázány v položce *Čistý zisk/ztráta z finančních operací*. Čistý zisk z přecenění majetkových účastí je vykázán jako součást vlastního kapitálu v části *Rozdíly z přecenění*.

#### **(d) Poskytnuté úvěry a rezervy a opravné položky na ztráty z úvěrů**

Úvěry poskytnuté Skupinou ve formě přímého postoupení finančních prostředků danému klientovi jsou klasifikovány jako poskytnuté úvěry a jsou vykazovány v zůstatkové hodnotě. Veškeré úvěry a pohledávky jsou zaúčtovány v okamžiku poskytnutí finančních prostředků klientům.

Úvěry klientům a finančním institucím jsou vykázány v zůstatkové hodnotě snížené o opravné položky a rezervy na ztráty z úvěrů. Další informace k tvorbě opravných položek jsou uvedeny v bodě 38 této účetní závěrky. Skupina vyměřuje klientům úroky z prodlení od okamžiku, kdy je část pohledávky po splatnosti. Dle interních předpisů Skupiny nemohou být úroky z prodlení kryty zajištěním k úvěru klienta. Úroky z prodlení jsou vykazovány jako *Úrokové výnosy až v okamžiku jejich úhrady*.

Skupina vytvořila všeobecnou rezervu na ztráty z rozvahových a podrozvahových úvěrových pohledávek. Část všeobecné rezervy vztahující se k rozvahovým aktivům slouží k pokrytí rizika ztrát, o kterém se vedení Skupiny domnívá, že existuje v úvěrovém portfoliu k datu účetní závěrky, potenciální ztráty však není možné přiřadit konkrétním pohledávkám.

Skupina odepisuje ztrátové úvěry, u kterých klient není schopen dále plnit své závazky, proti vytvořeným opravným položkám na ztráty z úvěrů. Výnosy z odepsaných pohledávek jsou vykázány ve výkazu zisků a ztrát v položce *Tvorba rezerv a opravných položek k úvěrům*.

**(e) Cenné papíry**

Cenné papíry držené Skupinou jsou členěny do portfolií v souladu se záměrem Skupiny při jejich nabytí a se strategií Skupiny pro investice do cenných papírů. V návaznosti na přijetí nového účetního standardu IAS 39 v roce 2001 Skupina vytvořila strategii investování do cenných papírů a dle záměru jejich nabytí člení cenné papíry do portfolií k obchodování, k prodeji a do portfolia cenných papírů držených do splatnosti. Skupina rovněž vykazuje cenné papíry pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování, které se vykazují společně s pohledávkami. Základní rozdíl mezi portfolii spočívá v přístupu k oceňování cenných papírů a vykazování jejich reálných hodnot ve finančních výkazech.

Veškeré cenné papíry v držení Skupiny jsou zachyceny v okamžiku jejich vypořádání v hodnotě zahrnující transakční náklady.

**Cenné papíry k obchodování**

Cenné papíry v portfoliu k obchodování jsou finanční aktiva (akcie, dluhopisy, pokladniční poukázky, podílové listy) nabytá Skupinou za účelem tvorby zisku z pohybů cen v krátkodobém časovém horizontu. Po prvotním zaúčtování jsou tyto cenné papíry zachyceny a dále vykazovány v reálné hodnotě, která odpovídá ceně, za niž jsou cenné papíry obchodovány na burzách cenných papírů. Skupina sleduje změny reálné hodnoty cenných papírů s denní periodicitou a nerealizované zisky a ztráty vykazuje v položce *Čistý zisk/ztráta z finančních operací*. Skupina rovněž s denní periodicitou účtuje časové rozlišení úrokových výnosů z cenných papírů k obchodování a vykazuje je ve výkazu zisků a ztrát v položce *Úrokové výnosy*. Výnosy z dividend z cenných papírů k obchodování jsou zachyceny v okamžiku vzniku nároku na výplatu dividendy a zaúčtovány v rozvaze jako pohledávka v položce *Náklady a příjmy příštích období a ostatní aktiva* a ve výkazu zisků a ztrát jako výnos v položce *Čistý zisk/ztráta z finančních operací*.

Všechny smlouvy o nákupu a prodeji cenných papírů k obchodování s termínem vypořádání stanoveným platnými zákony nebo zvyklostmi daného trhu (nákup a prodej s obvyklým termínem vypořádání) jsou vedené jako spotové transakce. Transakce nesplňující podmínku obvyklého vypořádání jsou považovány za finanční deriváty.

**Cenné papíry držené do splatnosti**

Cenné papíry držené do splatnosti jsou ta finanční aktiva s fixními či určitelnými platbami a pevnou splatností, která Skupina zamýšlí a zároveň je schopna držet do jejich splatnosti. Skupina v tomto portfoliu vykazuje pokladniční poukázky a dluhopisy. Cenné papíry držené do splatnosti jsou zachyceny v čisté ceně pořízení na bázi metody efektivního výnosu, po odečtení opravné položky na snížení hodnoty.

Skupina posuzuje pravidelně, zda došlo ke snížení hodnoty cenných papírů držených v portfoliu do splatnosti. U finančního aktiva dochází ke snížení hodnoty, jestliže je jeho účetní hodnota vyšší než jeho odhadovaná realizovatelná hodnota, jež je rovna současné hodnotě očekávaných budoucích peněžních toků diskontovaných s použitím původní efektivní úrokové sazby daného finančního nástroje. Výše ztráty ze snížení hodnoty aktiv vykazovaných v čisté ceně pořízení je rovna rozdílu mezi účetní hodnotou aktiva a jeho realizovatelnou hodnotou. V případě, že došlo ke snížení hodnoty aktiv, vytváří Skupina opravné položky, které jsou vykázány ve výkazu zisků a ztrát v položce *Tvorba rezerv a opravných položek k cenným papírům*.

**Cenné papíry k prodeji**

Cenné papíry k prodeji jsou finanční aktiva, která nejsou klasifikována jako aktiva k obchodování ani jako aktiva držená do splatnosti. Součástí tohoto portfolia jsou akcie, dluhopisy včetně cenných papírů zajištěných aktivy a podílové listy. Cenné papíry jsou po prvotním zaúčtování vykazovány v reálné hodnotě, která se rovná ceně, za kterou jsou cenné papíry obchodovány na burzách cenných papírů nebo cenám stanoveným na základě modelů peněžních toků. V případě, že cena, za kterou je cenný papír obchodován na burzách cenných papírů, neexistuje, je reálná hodnota v případě dluhopisů určena na bázi současné hodnoty budoucích peněžních toků a v případě nekótovaných majetkových cenných papírů na bázi podílů ceny/výnosů (price/earnings ratio) nebo ceny/peněžního toku (price/cash flow ratios) upravených tak, aby odpovídaly podmínkám společnosti, která je emitentem akcií. Skupina vykazuje nerealizované zisky a ztráty ze změny reálné hodnoty cenných papírů k prodeji průběžně ve výkazu zisků a ztrát v položce *Čistý zisk/ztráta z finančních operací*.

V případě, že došlo k trvalému snížení hodnoty cenných papírů držených v portfoliu k prodeji z titulu kreditního rizika, odepisuje Skupina tuto hodnotu přímo na jeho realizovatelnou částku. Tento odpis je zahrnut v *Tvorbě rezerv a opravných položek k cenným papírům* ve výkazu zisků a ztrát. Skupina rovněž s denní periodicitou účtuje časové rozlišení úrokových výnosů z cenných papírů k prodeji a vykazuje je ve výkazu zisků a ztrát v položce *Úrokové výnosy*. Výnosy z dividend z cenných papírů k prodeji jsou zachyceny v okamžiku vzniku nároku na výplatu dividendy a jsou vykázány v rozvaze jako pohledávka v položce *Náklady a příjmy příštích období a ostatní aktiva* a ve výkazu zisků a ztrát jako výnos v položce *Čistý zisk/ztráta z finančních operací*. V okamžiku fyzické výplaty dividendy je pohledávka vypořádána proti inkasovaným peněžním prostředkům.

#### Cenné papíry pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování

Cenné papíry pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování jsou finanční aktiva vytvořená poskytnutím peněz, zboží nebo služeb přímo dlužníkovi. Cenné papíry pořízené v primárních emisích jsou oceňovány naběhlou hodnotou s použitím efektivní úrokové míry. Tyto cenné papíry jsou v rozvaze vykazovány společně s pohledávkami za bankami, příp. za klienty.

#### (f) Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek je veden ve vstupních cenách snížených o nabíhající odpisy a opravné položky na snížení hodnoty. Dlouhodobý majetek se odepisuje nepřímo formou opravek. Odpisy se provádějí ze vstupní ceny dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku rovnoměrně po dobu ekonomické životnosti. Odepisovány nejsou pozemky a nedokončené investice.

Během účetního období byly uplatněny následující životnosti v letech:

Stroje a zařízení, výpočetní technika, dopravní prostředky	4
Inventář, účelové stroje a zařízení	6
Energetické stroje a zařízení	12
Budovy a stavby	30

Skupina pravidelně posuzuje hodnotu svého majetku z hlediska možného snížení jeho hodnoty. V případě, že je účetní hodnota majetku vyšší než jeho odhadovaná realizovatelná hodnota, Skupina přecení majetek na jeho realizovatelnou hodnotu. V případě, že je identifikován nepotřebný majetek, vedení Skupiny určí jeho realizovatelnou hodnotu s přihlédnutím k čisté prodejní ceně stanovené na základě posudků provedených nezávislým znalcem, která je snížena o odhad nákladů spojených s prodejem daného majetku.

Náklady spojené s údržbou a opravami jsou zaúčtovány přímo do výkazu zisků a ztrát v okamžiku jejich vzniku.

#### (g) Leasing

Aktiva ve finančním leasingu, se kterými souvisí obdobná práva a závazky, jaká přísluší aktivům vlastním, jsou kapitalizována ve své reálné hodnotě a jsou odepisována po dobu životnosti majetku. Kapitálová složka budoucích leasingových závazků je účtována jako závazek, zatímco úroková složka je zúčtována do zisků a ztrát po dobu trvání pronájmu tak, aby zatížení z dlužných splátek bylo rovnoměrné.

Splátky dle smluv o provozním leasingu jsou účtovány rovnoměrně po dobu trvání pronájmu. Pokud je provozní pronájem ukončen před uplynutím doby pronájmu, jsou veškeré platby, které mají být pronajímateli uhrazeny ve formě pokut, zaúčtovány do nákladů v období, ve kterém došlo k ukončení leasingu.

#### (h) Rezerva na záruky a ostatní podrozvahové úvěrové závazky

Skupina vykazuje rezervu jen tehdy, když:

- má současný závazek (smluvní nebo mimosmluvní), který je důsledkem konkrétní události v minulosti,
- je pravděpodobné, že k vyrovnání takového závazku bude nezbytný odtok prostředků představující ekonomický prospěch a,
- může být proveden spolehlivý odhad částky závazku.

Skupina dále vytváří restrukturalizační rezervu. Rezervu na restrukturalizační náklady Skupina tvoří, pouze pokud vytvořila restrukturalizační plán a zahájila jeho implementaci nebo oznámila hlavní rysy tohoto plánu. Informace o restrukturalizačních nákladech identifikovaných Skupinou jsou uvedeny v bodě 11.

V rámci svých běžných činností Skupina vstupuje do úvěrových závazků, které jsou účtovány v podrozvaze, a zahrnují zejména záruky, akreditivy a přísliby úvěrů. Odhadované ztráty z těchto závazků jsou kryty specifickou rezervou dle stejných principů, jak je uvedeno výše v bodě 3 (d). Skupina vytváří všeobecnou rezervu k rizikům, která jsou dle názoru vedení Skupiny k datu účetní závěrky obsažena v portfoliu, která však nebyla přiřazena ke konkrétním angažovanostem.

#### (i) Zaměstnanecké požitky

Skupina poskytuje svým zaměstnancům požitky za jejich věrnost vůči zaměstnavateli a při odchodu do starobního nebo invalidního důchodu.

Nárok na tyto požitky vzniká v prvním případě, pokud je zaměstnanec v nepřetržitém pracovním poměru stanovený počet let, v druhém případě pak pokud je zaměstnanec v pracovním poměru do dosažení důchodového věku nebo nároku na invalidní důchod a pokud byl v zaměstnaneckém poměru po minimálně stanovenou dobu. Očekávané výdaje související s těmito požitky jsou účtovány na aktuální bázi po dobu zaměstnaneckého poměru formou rezervy, při použití účetní metodiky podobné metodice používané pro požitkově definované penzijní plány. Při stanovování parametrů modelu Skupina vychází z aktuálních údajů o zaměstnancích (délka pracovního poměru ve společnostech Skupiny, věk, pohlaví, průměrná mzda) a dále z odhadů na základě sledovaných časových řad údajů o zaměstnancích Skupiny (očekávaný úbytek stávajících zaměstnanců) a dalších odhadů (výše odměn, očekávaný nárůst mezd, předpokládaná výše sociálního a zdravotního pojištění, očekávaná diskontní míra).

#### (j) Emitované dluhopisy

Dluhopisy emitované Skupinou jsou vykazovány v amortizované hodnotě s použitím efektivní úrokové míry. Úrokové náklady z emise vlastních dluhopisů jsou vykázány ve výkazu zisků a ztrát v položce *Placené úroky*.

V případě nabytí vlastních dluhopisů dochází k jejich odúčtování, kterým je zachycena ekonomická podstata transakce jako splacení závazku Skupiny, a tedy ke snížení pasiv v položce *Dluhopisy*. Zisky a ztráty spojené s nabytím vlastních dluhopisů jsou zachyceny v položce *Čistý zisk/ztráta z finančních operací*.

#### (k) Účtování výnosů a nákladů

Úrokové výnosy a náklady související se všemi úročenými instrumenty jsou zaúčtovány do výkazu zisků a ztrát v období, se kterým věcně i časově souvisí za použití efektivní úrokové míry. Úrokové výnosy zahrnují kupony z cenných papírů s pevným výnosem a cenných papírů určených k obchodování a časově rozlišený diskont a prémii z pokladničních poukázek a dalších diskontovaných instrumentů. Úroky u ztrátových úvěrů jsou účtovány případ od případu a na tuto částku je vytvořena odpovídající rezerva zahrnutá do specifických rezerv. Úroky z prodlení jsou zahrnuty do úrokových výnosů v okamžiku jejich zaplacení dlužníkem.

#### (l) Daně

Daně jsou počítány v souladu s ustanoveními příslušného zákona České republiky a zákonů platných v zemích, ve kterých Skupina působí na základě zisku vykázaného ve výkazu zisků a ztrát sestaveného podle českých účetních standardů a účetních standardů dalších zemí.

Odložená daň z příjmů se stanovuje použitím závazkové metody na základě všech dočasných rozdílů mezi daňovými základy aktiv a pasiv a jejich účetními hodnotami pro účely finančních výkazů. Odložená daň z příjmů je počítána pomocí daňových sazeb platných v následujícím zdaňovacím období. Základní dočasné rozdíly vznikají při odepisování dlouhodobého hmotného majetku, u opravných položek a všeobecných rezerv k úvěrům a u daňových ztrát převáděných do dalších období. Odložená daňová pohledávka související s převáděním nepoužitých daňových ztrát a ostatními dočasnými rozdíly se zúčtovává do výše, v jaké je pravděpodobné, že bude moci být v budoucnosti realizována.

Odložená daň vznikající v důsledku zajištění peněžních toků, kdy je o změně reálné hodnoty účtováno přímo na účty vlastního kapitálu, je rovněž účtována přímo ve prospěch nebo k tíži vlastního kapitálu a je následně zachycena do výkazu zisků a ztrát spolu s odloženým ziskem nebo ztrátou.

#### (m) Operace prodeje a zpětného odkupu

Cenné papíry prodané v rámci repo operací jsou zachyceny v rozvaze na straně aktiv v položce *Cenné papíry k obchodování, resp. k prodeji* a odpovídající závazek je vykázán na straně pasiv v položce *Závazky vůči bankám* nebo *Závazky vůči klientům*. Cenné papíry nabyté prostřednictvím reverzní repo operace jsou vykázány v rozvaze na straně aktiv v položce *Pohledávky za bankami* nebo v položce *Úvěry klientům* proti snížení hotovosti v položce *Hotovost a pohledávky vůči centrální bance*. Rozdíl mezi prodejní a nákupní cenou je považován za úrok a je časově rozlišován do nákladů/výnosů po celou dobu trvání repo operace za použití efektivní úrokové míry.

V případě prodeje cenného papíru získaného jako zajištění v rámci reverzní repo operace Skupina zachycuje v rozvaze závazek z cenného papíru, který je přeceňován na reálnou hodnotu.

#### (n) Finanční deriváty a zajišťovací operace

Skupina v rámci své běžné činnosti provádí operace s finančními deriváty, které pro Skupinu představují finanční instrumenty s velmi nízkou počáteční investicí ve srovnání s nominální hodnotou kontraktu. Mezi finanční deriváty užívané Skupinou patří úrokové a měnové forwardy, swapy a opce. Skupina používá finanční deriváty k zajištění úrokového a měnového rizika, kterému je vystavena v důsledku svých operací na finančních trzích. Skupina také působí jako zprostředkovatel finančních derivátů pro některé klienty.

Finanční deriváty jsou prvotně zachyceny v rozvaze v ceně pořízení (zahrnující transakční náklady) a následně jsou přeceněny na reálnou hodnotu. Reálná hodnota je získána na základě kótovaných tržních cen, modelů diskontovaných peněžních toků nebo případně modelů ocenění opcí. Všechny finanční deriváty jsou vykazovány jako aktiva v případě kladné reálné hodnoty a jako pasiva v případě záporné reálné hodnoty.

V některých případech jsou deriváty součástí jiných finančních nástrojů, jako jsou např. konverzní opce v konvertibilních dluhopisech, a jsou považovány za samostatné deriváty v případě, že ekonomické rysy tohoto derivátu a rizika s ním spojená nesouvisí úzce s ekonomickými rysy hostitelské smlouvy a s riziky s ní spojenými a hostitelská smlouva není oceněna reálnou hodnotou, jejíž změny by se promítaly do nerealizovaných zisků a ztrát ve výkazu zisků a ztrát.

Změny reálných hodnot derivátů určených k obchodování jsou promítány přímo do výkazu zisků a ztrát v položce *Čistý zisk/ztráta z finančních operací*.

K datu uzavření smlouvy o finančním derivátu Skupina klasifikuje některé deriváty buď jako (i) zajištění reálné hodnoty zachyceného aktiva nebo pasiva (zajištění reálné hodnoty), nebo (ii) zajištění budoucího peněžního toku vyplývajícího ze zaúčtovaného aktiva nebo pasiva, očekávané transakce, nebo pevného příslibu (zajištění peněžních toků). Účtování o zajištění se vztahuje k finančním derivátům, které jsou klasifikovány jako zajišťovací, v návaznosti na splnění definovaných podmínek.

Kritéria Skupiny, která musejí být splněna, aby mohlo být o derivátu účtováno jako o zajištění, jsou následující:

- (a) před uplatněním účtování o zajištění je k dispozici formální dokumentace zajišťovacího instrumentu, zajištěné položky, zajišťovacího cíle, strategie a vztahu,
- (b) zajištění je řádně doloženo s tím, že se očekává, že bude při kompenzaci rizik spojených ze zajištěnou položkou v průběhu celého účetního období vysoce účinné,
- (c) zajištění je průběžně posuzováno jako účinné.

Změny reálných hodnot derivátů, které jsou klasifikovány jako zajištění reálné hodnoty a splňují podmínky pro zachycení jako zajištění reálné hodnoty a které se ukáží jako vysoce účinné ve vztahu k zajišťovanému riziku, jsou zachyceny do výkazu zisků a ztrát spolu s příslušnou změnou reálné hodnoty zajištěného aktiva nebo pasiva, které souvisí s tímto konkrétním zajišťovaným rizikem. Neefektivní část zajištění je účtována přímo do výkazu zisků a ztrát do položky *Čistý zisk/ztráta z finančních operací*.

V případě, že zajištění již nesplňuje kritéria pro účtování o zajištění, odepisuje se úprava účetní hodnoty zajištěného úročeného finančního nástroje do hospodářského výsledku po období do splatnosti.

Změny reálných hodnot derivátů, které jsou klasifikovány jako zajištění peněžních toků a splňují podmínky pro zachycení jako zajištění peněžních toků a které se ukáží jako vysoce účinné ve vztahu k zajišťovanému riziku, jsou vykázány v rezervě pro zajišťovací instrumenty, která tvoří součást vlastního kapitálu. Zůstatky zaúčtované do vlastního kapitálu jsou převáděny do výkazu zisků a ztrát a klasifikovány jako náklady a výnosy v období, ve kterém zajištěné aktivum nebo pasivum ovlivní výkaz zisků a ztrát. Neefektivní část zajištění je účtována přímo do výkazu zisků a ztrát do položky *Čistý zisk/ztráta z finančních operací*.

I když některé finanční deriváty z hlediska rizikových pozic Skupiny představují efektivní ekonomické zajištění, nesplňují podmínky pro účtování o zajištění stanovené v IAS 39, a jsou proto vykazovány jako deriváty určené k obchodování a související zisky a ztráty ze změn reálné hodnoty jsou promítány do výkazu zisků a ztrát v položce *Čistý zisk/ztráta z finančních operací*.

Reálné hodnoty finančních derivátů klasifikovaných jako zajišťovací a určené k obchodování jsou uvedeny v bodě 38 přílohy k účetní závěrce.

#### (o) Regulační požadavky

Banky v rámci Skupiny musí dodržovat regulační požadavky příslušných centrálních bank. Mezi tyto požadavky patří limity a další omezení pro kapitálovou přiměřenost bank, klasifikaci úvěrů a podrozvahových závazků, tvorbu opravných položek a rezerv k pokrytí úvěrového rizika spojeného s klienty bank, pro likviditu, výši úrokového rizika a měnové pozice bank.

Obdobně podléhají regulatorním požadavkům další společnosti ve Skupině, zejména v oblasti pojišťovnictví a kolektivního investování.

#### (p) Činnosti související se správou a úschovou cenností a cenných papírů

Aktiva, vyplývající z činností spočívajících ve správě a úschově cenností a cenných papírů, a související závazky, příslušná aktiva klientům vrátit, nejsou v účetní závěrce vykazovány.

#### (q) Základní kapitál a vlastní akcie

V případě, že Skupina odkoupí své vlastní akcie nebo získá práva k odkoupení vlastních akcií, je uhrazená cena včetně všech souvisejících transakčních nákladů po odečtení daně z příjmů vykázána jako snížení celkové výše vlastního kapitálu. Zisky a ztráty vyplývající z prodeje vlastních akcií jsou zachyceny v rámci vlastního kapitálu.

## 4. Čisté úrokové výnosy

Čisté úrokové výnosy zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
<b>Přijaté úroky</b>		
– z úvěrů a vkladů u finančních institucí	10 225	11 694
– z úvěrů klientům*	13 321	13 714
– z obligací, pokladních a pokladničních poukázek	2 049	3 611
<b>Celkem přijaté úroky</b>	<b>25 595</b>	<b>29 019</b>
<b>Placené úroky</b>		
– z úvěrů a vkladů od finančních institucí	-2 896	-2 647
– ze závazků vůči klientům	-7 825	-9 581
– z dluhopisů	-2 183	-3 588
<b>Celkem placené úroky</b>	<b>-12 904</b>	<b>-15 816</b>
<b>Čisté úrokové výnosy</b>	<b>12 691</b>	<b>13 203</b>

Pozn.: \* V přijatých úrocích z úvěrů klientům jsou zahrnuty i úroky od České konsolidační agentury (dále jen „Agentura“).



V kategorii přijaté úroky jsou rovněž vykázány časově rozlišené výnosové úroky ze zajišťovacích finančních derivátů ve výši 3 197 mil. Kč (2001: 2 673 mil. Kč.) a nákladové úroky ze zajišťovacích finančních derivátů ve výši 2 198 mil. Kč (2001: 2 329 mil. Kč). Čisté úrokové výnosy z těchto derivátů činí 999 mil. Kč (resp. 344 mil. Kč v roce 2001).

## 5. Zdroj výnosů a nákladů

Převážná část příjmu zahrnutého do provozních výnosů byla vytvořena z bankovních služeb poskytovaných v České republice. Podle názoru Skupiny tyto produkty a služby vyplývají z jednoho segmentu podnikání, tj. poskytování bankovních služeb.

## 6. Čisté poplatky a provize

Čisté poplatky a provize zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Poplatky a provize za služby a operace	6 484	5 990
Zisk/ztráta z kurzových provizí hladkých a dokumentárních plateb	1 309	1 504
Zisk/ztráta z kurzových provizí směnárenských operací	802	885
<b>Celkem čisté poplatky a provize</b>	<b>8 595</b>	<b>8 379</b>

Čisté poplatky a provize zahrnují i kurzové provize z hladkých a dokumentárních plateb a peněžních a směnárenských operací s klienty Skupiny, a to ve výši rozdílu mezi kurzem nákupu/prodeje cizí měny stanoveném Skupinou a úředním kurzem České národní banky používaným podle požadavků zákona o účetnictví pro přeceňování transakcí v cizích měnách. Skupina kurzové provize zahrnuje do řádku *Čisté poplatky a provize* z důvodu, že tyto výnosy představují významné opakované výnosy z platebních a směnárenských operací s klienty Skupiny.

## 7. Čistý zisk/ztráta z finančních operací

Čistý zisk/ztráta z finančních operací zahrnuje:

mil. Kč	2002	2001
Čistý realizovaný zisk/ztráta z cenných papírů	663	137
Čistý nerealizovaný zisk/ztráta z cenných papírů	-150	927
Přijaté dividendy z cenných papírů k obchodování a k prodeji	38	0
Čistý realizovaný a nerealizovaný zisk/ztráta z derivátů na cenné papíry	-84	40
Čistý realizovaný a nerealizovaný zisk/ztráta z úrokových a úvěrových derivátů	-15	-15
Čistý realizovaný a nerealizovaný zisk/ztráta z obchodování s komoditními deriváty	2	2
Čistý realizovaný a nerealizovaný zisk/ztráta z měnových finančních derivátů a ze spotových operací s cizí měnou a přepočtu cizoměnových pohledávek a závazků	979	430
<b>Celkem čistý zisk/ztráta z finančních operací</b>	<b>1 433</b>	<b>1 521</b>

## 8. Ostatní výnosy

Ostatní výnosy zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Ostatní výnosy	3 201	2 965
Mimořádné čisté výnosy	0	365
<b>Celkem ostatní výnosy</b>	<b>3 201</b>	<b>3 330</b>

Položka Ostatní výnosy zahrnuje zejména výnosy z předepsaného pojistného ve výši 1 641 mil. Kč (2001: 1 697 mil. Kč), autorizační a servisní služby spojené se systémem platebních karet ve výši 603 mil. Kč (2001: 592 mil. Kč), inkasované poplatky za obhospodařování podílových fondů ve výši 309 mil. Kč (2001: 273 mil. Kč). Za období k 31. prosinci 2001 mimořádné čisté výnosy představují zejména jednorázové výnosy vyplývající z účetního odpisu pohledávek a závazků vykazovaných na dočasných a clearingových účtech. Významná část těchto položek vznikla z platebních operací v počátku devadesátých let v souvislosti s přechodem Banky na nový bankovní systém pro tuzemské platby a nevypřádané položky vzniklé v souvislosti s prováděním hladkého a dokumentárního platebního styku prostřednictvím tuzemského bankovního zprostředkovatele.

## 9. Provozní náklady

Provozní náklady zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Mzdy, platy a odměny	4 345	4 792
Sociální náklady	1 649	1 664
<b>Náklady na zaměstnance</b>	<b>5 994</b>	<b>6 456</b>
Ostatní provozní náklady	6 467	6 005
<b>Celkem provozní náklady</b>	<b>12 461</b>	<b>12 461</b>
Fyzický počet zaměstnanců ke konci období	9 951	10 995
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců během roku	10 361	11 525
<b>Průměrné náklady na jednoho zaměstnance v Kč</b>	<b>578 516</b>	<b>560 174</b>

V položce Sociální náklady jsou zahrnuty náklady na penzijní připojištění zaměstnanců placené Skupinou ve výši 44 mil. Kč (2001: 45 mil. Kč).

V položce *Mzdy, platy a odměny* je zahrnuta rezerva na zaměstnanecký věrnostní program vytvořená v souladu s IAS 19 zaměstnanecké požitky ve výši 67 mil. Kč.

Ostatní provozní náklady zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Pojištění depozit a obchodů	320	863
Marketing a reklama	679	481
Náklady na zaměstnance	254	263
Nájem za majetek	564	562
Provoz majetku	1 344	1 209
IT podpora	215	290
Kancelářské potřeby	144	174
Telekomunikace, poštovní a přepravní služby	489	502
Externí poradenství	542	483
Ostatní	1 916	1 178
<b>Celkem</b>	<b>6 467</b>	<b>6 005</b>

Součástí ostatních provozních nákladů je dohadná položka na odvod do Fondu pojištění vkladů. Podle novely zákona o bankách č. 21/1992 Sb., došlo s účinností od 1. května 2002 ke snížení ročního příspěvku banky do Fondu pojištění vkladů z 0,3 % na 0,1 %. Dopadem této novely je meziroční pokles odvodu do Fondu pojištění vkladů o 545 mil. Kč z 817 mil. Kč za rok 2001 na 272 mil. Kč za rok 2002.

## 10. Odpisy a tvorba ostatních rezerv

Odpisy a tvorba ostatních rezerv zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	2 076	2 255
Tvorba/rozpuštění ostatních rezerv k ostatním aktivům	295	1 831
<b>Celkem odpisy a tvorba ostatních rezerv</b>	<b>2 371</b>	<b>4 086</b>

Položka tvorba/rozpuštění ostatních rezerv k ostatním aktivům zahrnuje tvorbu technických rezerv u Komerční pojišťovny, a. s., ve výši 316 mil. Kč (2001: 1 414 mil. Kč).

## 11. Náklady na restrukturalizaci

V návaznosti na vstup nového vlastníka představenstvo Banky schválilo nový plán restrukturalizace a transformace Banky. Cílem transformace je revidovat a změnit činnosti a organizaci Banky tak, aby odpovídala strategii přijaté majoritním vlastníkem Banky. Restrukturalizační opatření Banka implementovala v oblastech organizační struktury a řídicích nástrojů prodejní sítě, centralizace a racionalizace vybraných činností a celkové změny image Banky (zejména jsou zahrnuty náklady spojené se změnou loga a poradenskou a konzultační činností související s transformačním programem). Racionalizace a centralizace činností Banky zahrnuje snížení celkového počtu pracovníků Banky spolu s náklady na odstupné pro zaměstnance, kteří v rámci těchto restrukturalizačních opatření opouštějí Banku. Banka posoudila stav a umístění prodejních míst Banky a v rámci střednědobého horizontu uvažuje o prodeji vlastních budov a výpovědi nájemních smluv nemovitostí, které neodpovídají standardu plánované pobočkové sítě Banky. K 31. prosinci 2002 dále Komerční pojišťovna, a. s., vytvořila rezervu na restrukturalizační náklady spojené s ukončováním některých činností v oblasti neživotního pojištění a s restrukturalizací prodejní sítě společnosti.

Restrukturalizační náklady zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Personální náklady na snížení počtu zaměstnanců	96	86
Snížení hodnoty majetku a náklady na ukončení nájmu	45	1 276
Ostatní náklady na restrukturalizaci	944	393
<b>Celkem náklady na restrukturalizaci</b>	<b>1 085</b>	<b>1 755</b>

Skupina drží k 31. prosinci 2002 zůstatek restrukturalizační rezervy ve výši 321 mil. Kč, která pokrývá náklady na restrukturalizaci, které se vztahují k restrukturalizačnímu plánu schválenému v roce 2002, které budou vynaloženy v následujícím účetním období.

## 12. Zisk/ztráta z vyřazení společností

Skupina vyčlenila z konsolidovaných výsledků k 31. prosinci 2002 společnost A-TRADE, a. s., z důvodu prodeje této společnosti. Společnost byla vyřazena z konsolidace v hodnotě svého vlastního kapitálu k datu vyřazení. Ztráta z vyřazení společnosti z konsolidace Skupiny činila -1 mil. Kč.

## 13. Tvorba rezerv a opravných položek na ztráty z úvěrů a investic

### Opravné položky a rezervy na ztráty z úvěrů a ostatních úvěrových závazků

Změna opravných položek a rezerv byla následující:

mil. Kč	2002	2001
Zůstatek na počátku období	-25 756	-22 172
Tvorba a použití opravných položek a rezerv k úvěrům	2 522	-2 922
Vliv odepsaných a postoupených pohledávek	2 300	-902
Kurzový rozdíl z opravných položek	587	250
Přesun opravných položek z ostatních aktiv	0	-10
<b>Zůstatek na konci období</b>	<b>-20 347</b>	<b>-25 756</b>

V průběhu roku 2002 došlo k celkovému snížení zůstatku opravných položek a rezerv o 5 409 mil. Kč ve srovnání se stavem ke konci roku 2001.

Zůstatek k 31. prosinci 2002 a 31. prosinci 2001 zahrnuje opravné položky a rezervy k úvěrům:

mil. Kč	2002	2001
Opravné položky k úvěrům klientům	-10 718	-15 044
Rezervy k úvěrům klientům	-6 609	-8 848
Rezerva na ostatní úvěrová rizika	-692	0
Opravné položky k úvěrům finančním institucím	-11	-13
Rezerva na záruky a ostatní úvěrové závazky	-2 317	-1 851
<b>Celkem zůstatek</b>	<b>-20 347</b>	<b>-25 756</b>

Do rezerv k úvěrům je zahrnuta rezerva na potenciální závazky z převodu hotovosti spojené s prodejem úvěrových pohledávek ve výši 692 mil. Kč.

### Opravné položky k cenným papírům

Stav opravných položek k cenným papírům zajištěným aktivy a credit link note je následující:

mil. Kč	2002	2001
Zůstatek na počátku období	-1 959	0
Tvorba a použití opravných položek k cenným papírům	-759	-1 970
Kurzový rozdíl z opravných položek	351	11
<b>Zůstatek na konci období</b>	<b>-2 367</b>	<b>-1 959</b>

Všechny tyto cenné papíry jsou zařazeny v portfoliu k prodeji a další informace o nich jsou uvedeny v bodě 22.

**Opravné položky k majetkovým účastem**

K 31. prosinci 2002 Skupina vykazuje k investicím do majetkových účastí opravné položky ve výši 45 mil. Kč (2001: 40 mil. Kč).

Opravné položky k majetkovým účastem vykázané ve výkazu zisků a ztrát zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Tvorba opravných položek a rezerv	-5	-40
Rozpuštění opravných položek a rezerv	0	5
<b>Tvorba rezerv a opravných položek k majetkovým účastem</b>	<b>-5</b>	<b>-35</b>

Stav opravných položek a rezerv je následující:

mil. Kč	2002	2001
Zůstatek 1. ledna	-40	-5
Tvorba opravných položek a rezerv	-5	-40
Rozpuštění opravných položek a rezerv	0	5
<b>Zůstatek na konci období</b>	<b>-45</b>	<b>-40</b>

**14. Daň z příjmů**

Hlavní složky daně z příjmů zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Daň splatná – běžný rok	-3 458	-857
Daň splatná – minulý rok	-266	-17
Daň odložená	1 063	-112
<b>Daň z příjmů celkem</b>	<b>-2 661</b>	<b>-986</b>

mil. Kč	2002	2001
Zisk/ztráta před zdaněním (běžná sazba daně)	11 575	3 909
Zisk/ztráta před zdaněním (zvláštní sazba daně)	206	39
Zisk/ztráta před zdaněním	11 781	3 948
Teoretická výše daně vypočítaná podle daňové sazby 31 %, resp. 15 % (2001: 31 %)	3 619	1 222
Nezdanitelné výnosy, zejména úroky	-2 911	-4 401
Náklady daňově neuznatelné	2 749	4 706
Využití převedených daňových ztrát	0	-558
Nekonsolidované daňové ztráty	0	150
Ostatní	-9	16
Pohyby odložené daně	-1 063	112
Slevy	-32	-15
Efekt konsolidace	11	-302
<b>Náklad z titulu daně z příjmů</b>	<b>2 364</b>	<b>930</b>
Další daň (15 % z dividend ze zahraničí)	1	3
Daň z příjmů v předchozích zdaňovacích obdobích	266	17
Srážková daň (15 % z dividend v tuzemsku)	30	36
<b>Celkem daň z příjmů</b>	<b>2 661</b>	<b>986</b>

Částka splatné daně za minulý rok ve výši 266 mil. Kč představuje zvýšení daňové povinnosti za rok 2001, zohledněné v daňových přiznáních podaných v roce 2002.

Sazba daně z příjmů právnických osob je v roce 2002 31 % (2001: 31 %). Propočet daňové povinnosti Skupiny vychází z účetního hospodářského výsledku se zohledněním nákladů daňově neuznatelných a výnosů od daně osvobozených nebo podléhajících konečné daňové sazbě.

Další informace o odložené dani jsou uvedeny v bodě 31 této účetní závěrky.

## 15. Rozdělení zisku/úhrada ztráty

Za vykazované účetní období 2002 vykazuje Skupina zisk ve výši 9 026 mil. Kč. Účetní rozdělení zisku a vyrovnání ztrát za rok 2002 bude provedeno v souladu s rozhodnutím valných hromad společností Skupiny.

## 16. Zisk na akcii

Zisk na akcii 237 Kč (2001: 76 Kč) byl vypočítán tak, že zisk 9 026 mil. Kč (2001 – zisk: 2 904 mil. Kč) byl vydělen počtem emitovaných akcií, tj. 38 009 852.

## 17. Hotovost a pohledávky vůči centrální bance

Hotovost a pohledávky vůči centrální bance:

mil. Kč	2002	2001
Hotovost a jiné pokladní hodnoty	7 465	9 457
Účty u národních bank	6 468	8 667
Vklady u bank	575	237
<b>Celkem hotovost a pohledávky vůči centrální bance</b>	<b>14 508</b>	<b>18 361</b>

Vklady u bank zahrnují nostro účty vedené u korespondentských bank. Tyto prostředky jsou s ohledem na jejich velkou likviditu vykazovány ve stejné položce jako hotovost.

Účty u národních bank zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Povinné minimální rezervy	3 843	6 196
Vklady splatné na požádání	2 625	2 471
<b>Celkem</b>	<b>6 468</b>	<b>8 667</b>

Povinné minimální rezervy jsou v České republice úročeny od září 2001. K 31. prosinci 2002 byla úroková sazba ve výši 2,75 %. Ve Slovenské republice byly povinné minimální rezervy úročeny 1,5 %.

## 18. Pohledávky za bankami

Pohledávky za bankami zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Úvěry a jiné pohledávky za bankami	2 146	3 100
Dluhopisy bank pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování	14 020	0
Úvěry poskytnuté centrálním bankám (repo operace)	144 801	82 432
Termínované vklady u bank	39 283	71 390
<b>Celkem</b>	<b>200 250</b>	<b>156 922</b>
Opravné položky	-11	-13
<b>Celkem pohledávky za bankami</b>	<b>200 239</b>	<b>156 909</b>

Úvěry poskytnuté národním bankám jsou zajištěny pokladničními poukázkami a ostatními dluhopisy emitovanými národními bankami nebo Ministerstvem financí České republiky.

**Cenné papíry pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování**

V posledním čtvrtletí 2002 Skupina v souladu se svou investiční strategií nakoupila v primární emisi za běžných tržních podmínek dluhopisy emitované mateřskou společností denominované v CZK v celkovém nominálním objemu 14 000 mil. Kč splatné v roce 2012. Tyto dluhopisy jsou úročeny fixní úrokovou sazbou ve výši 4,27 %.

**19. Cenné papíry k obchodování**

Cenné papíry k obchodování zahrnují:

mil. Kč	2002	2002	2001	2001
	Reálná hodnota	Cena pořízení	Reálná hodnota	Cena pořízení
<b>Akcie a podílové listy</b>	<b>200</b>	<b>200</b>	<b>168</b>	<b>168</b>
Dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou	1 759	1 721	2 029	2 025
Dluhopisy s proměnlivou úrokovou sazbou	86	86	293	293
Pokladniční poukázky	7 741	7 730	1 991	1 990
<b>Dluhopisy celkem</b>	<b>9 586</b>	<b>9 537</b>	<b>4 313</b>	<b>4 308</b>
<b>Celkem cenné papíry k obchodování</b>	<b>9 786</b>	<b>9 737</b>	<b>4 481</b>	<b>4 476</b>

V portfoliu cenných papírů k obchodování Skupiny jsou zahrnuty státní pokladniční poukázky v hodnotě 7 741 mil. Kč (2001: pokladniční poukázky vydané Českou národní bankou v hodnotě 1 991 mil. Kč).

K 31. prosinci 2002 jsou v portfoliu k obchodování cenné papíry v reálné hodnotě 1 999 mil. Kč (2001: 2 490 mil. Kč), které jsou veřejně obchodované na burzách cenných papírů, a cenné papíry v reálné hodnotě 7 787 mil. Kč (2001: 1 991 mil. Kč), které nejsou veřejně obchodované.

Akcie a podílové listy zahrnují v reálné hodnotě:

mil. Kč	2002	2001
<b>Akcie a podílové listy k obchodování</b>		
– česká koruna	200	168
<b>Celkem akcie a podílové listy k obchodování</b>	<b>200</b>	<b>168</b>

Akcie a podílové listy k obchodování zahrnují v reálné hodnotě dle emitenta cenného papíru:

mil. Kč	2002	2001
<b>Akcie a podílové listy k obchodování vydané</b>		
– ostatními subjekty v České republice	200	168
<b>Celkem akcie a podílové listy k obchodování</b>	<b>200</b>	<b>168</b>

Dluhopisy zahrnují v reálné hodnotě:

mil. Kč	2002	2001
<b>Dluhopisy s proměnlivou úrokovou sazbou</b>		
– česká koruna	86	293
<b>Celkem dluhopisy s proměnlivou úrokovou sazbou</b>	<b>86</b>	<b>293</b>
<b>Dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou (včetně pokladničních poukázek)</b>		
– česká koruna	8 784	3 302
– ostatní měny	716	718
<b>Celkem dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou</b>	<b>9 500</b>	<b>4 020</b>
<b>Celkem dluhopisy k obchodování</b>	<b>9 586</b>	<b>4 313</b>



Dluhopisy k obchodování zahrnují v reálné hodnotě dle emitenta cenného papíru:

mil. Kč	2002	2001
<b>Dluhopisy k obchodování vydané</b>		
– státními institucemi v České republice	8 626	2 730
– státními institucemi v zahraničí	716	718
– finančními institucemi v České republice	48	83
– finančními institucemi v zahraničí	6	126
– ostatními subjekty v České republice	165	643
– ostatními subjekty v zahraničí	25	13
<b>Celkem dluhopisy k obchodování</b>	<b>9 586</b>	<b>4 313</b>

## 20. Pohledávky za Českou konsolidační agenturou

Pohledávky za Českou konsolidační agenturou zahrnují k 31. prosinci 2002 úvěry v hodnotě 35 440 mil. Kč (2001 – 49 765 mil. Kč).

Česká konsolidační agentura vznikla jako právní nástupce Konsolidační banky Praha, s. p. ú., podle zákona č. 239/2001 Sbírky zákonů České republiky o České konsolidační agentuře s účinností od 1. září 2001. Agentura vznikla jako právní nástupce Konsolidační banky v souladu s paragrafem 19 tohoto zákona. Za závazky Agentury podle paragrafu 1 ručí stát stejně jako v případě jejího právního předchůdce Konsolidační banky (podle zákona č. 21/1992 Sbírky zákonů České republiky o bankách, paragraf 44a).

Následující tabulka poskytuje přehled o hlavních parametrech úvěrů poskytnutých Bankou Agentuře v souvislosti s financováním převodu klasifikovaných aktiv v srpnu 1999 a v březnu 2000 podle stavu k 31. prosinci 2002:

Položka/úvěr	Úvěr poskytnutý 31. 8. 1999	Úvěr poskytnutý 25. 3. 2000
Splatnost	31. 8. 2004	24. 3. 2005
Částka celkem:	8 089 mil. Kč	26 037 mil. Kč
– české koruny	8 089 mil. Kč	25 857 mil. Kč
– americké dolary	0 mil. Kč	66 mil. Kč
– euro	0 mil. Kč	114 mil. Kč
Úrokové sazby	tržní benchmarková sazba plus smluvní marže	tržní benchmarková sazba plus smluvní marže
Splatnost úroků	pevná sazba – ročně pohyblivá sazba – pololetně	pevná sazba – ročně pohyblivá sazba – pololetně
Splatnost úvěru	4 roční splátky první splátka 31. 8. 2001	13 čtvrtletních splátek první splátka 25. 3. 2002

Zbývající částka úvěrů ve výši 1 314 mil. Kč představuje úvěry, které byly poskytnuty Agentuře, nesouvisejí však s financováním převodu pohledávek.

Pohledávky za Agenturou obsahují splatné úroky ve výši 1 239 mil. Kč (2001 – 1 618 mil. Kč). Celá tato částka v roce 2002, resp. 2001 představuje časově rozlišený úrok, který není po splatnosti.

## 21. Úvěry klientům

Úvěry klientům zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Úvěry za klienty	139 080	158 709
Směnky	663	981
Forfaity	562	883
<b>Hrubá částka úvěrů za klienty</b>	<b>140 305</b>	<b>160 573</b>
Opravné položky a rezervy k úvěrům za klienty	-17 327	-23 892
<b>Celkem úvěry klientům (čisté)</b>	<b>122 978</b>	<b>136 681</b>

V hodnotě forfaitů 562 mil. Kč (2001 – 883 mil. Kč) nejsou žádné forfaity vydané zahraničními dlužníky (2001: 35 mil. Kč).

Pohledávky za klienty obsahují splatné úroky ve výši 979 mil. Kč (2001: 1 195 mil. Kč). Z toho 774 mil. Kč (2001: 960 mil. Kč) tvoří úroky u pohledávek po splatnosti.

Úvěrové portfolio Skupiny k 31. prosinci 2002 zahrnuje následující rozdělení dle klasifikace:

mil. Kč	Hrubá částka	Použitá zajištění	Nekryté riziko	Opravné položky a rezervy	Zůstatková hodnota	Opravné položky a rezervy (%)
Standardní	90 649	34 768	55 881	0	90 649	0
Sledované	23 093	12 621	10 472	-664	22 429	6
Nestandardní	12 418	9 302	3 116	-740	11 678	24
Pochybné	3 412	910	2 502	-948	2 464	38
Ztrátové	10 733	91	10 641	-8 366	2 367	79
<b>Celkem</b>	<b>140 305</b>	<b>57 692</b>	<b>82 612</b>	<b>-10 718</b>	<b>129 587</b>	
Rezervy na ztráty z úvěrů				-6 609		
<b>Celkem rezervy</b>				<b>-17 327</b>	<b>122 978</b>	

Výše uvedená tabulka zahrnuje ztrátové úvěry klientům ve výši 5 540 mil. Kč (2001: 4 934 mil. Kč), u nichž Skupina neúčtuje úroky.

Analýza zajištění k rozvahovým angažovanostem podle jeho typu je uvedena níže:

Přehled typů zajištění k úvěrům klientům:

mil. Kč	Zajištění k úvěrům klientům celkem 2002	Diskontovaná hodnota zajištění k úvěrům klientům 2002	Použitá hodnota zajištění k úvěrům klientům 2002	Zajištění k úvěrům klientům celkem 2001	Diskontovaná hodnota zajištění k úvěrům klientům 2001	Použitá hodnota zajištění k úvěrům klientům 2001
Záruka státu, vládních institucí	12 342	11 884	8 470	10 485	9 039	5 288
Záruka banky	4 649	3 735	2 976	3 733	2 810	2 387
Záruční vklady	1 254	1 252	961	1 639	1 637	1 311
Vydané dluhopisy v zástavě	526	394	337	13 035	13 007	12 995
Zástava věci nemovitě	125 980	47 052	28 410	156 700	45 396	29 567
Zástava věci movité	8 913	854	687	10 332	1 054	948
Ručení právnickou osobou	15 845	2 243	1 848	17 475	1 820	1 692
Ručení fyzickou osobou	5 171	970	870	4 821	536	530
Zástava pohledávky	23 653	9 998	7 569	17 887	7 331	6 102
Pojištění úvěrového rizika	3 484	3 372	3 309	5 043	4 972	4 940
Ostatní	4 217	2 366	2 255	13 656	9 039	6 987
<b>Nominální hodnota zajištění celkem</b>	<b>206 034</b>	<b>84 120</b>	<b>57 692</b>	<b>254 806</b>	<b>96 641</b>	<b>72 747</b>

Zástava průmyslových nemovitostí představuje 48 % celkových zástav nemovitostí (2001: 57 %).

**Státní garance na krytí ztrát z rizikových aktiv Banky**

Dne 29. prosince 2000 byla uzavřena mezi Konsolidační bankou Praha, s. p. ú., a Komerční bankou, a. s., podle zákona č. 59/2000 Sbírky zákonů České republiky o veřejné podpoře smlouva o garanci vybraného portfolia klasifikovaných rozvahových a podrozvahových pohledávek Banky podle stavu (čistá účetní hodnota) k 31. prosinci 2000. Smlouva o státní garanci je platná do konce roku 2003, přičemž plnění z realizovaných ztrát budou vypořádána do poloviny roku 2004.

Banka pravidelně čtvrtletně předkládá České konsolidační agentuře (dříve Konsolidační bance) zprávu o výsledcích správy aktiv a očekávaných ztrátách z angažovaností, na které se vztahuje státní garance. Česká konsolidační agentura průběžně potvrzuje svoji připravenost uhradit průběžně odhadovanou ztrátu.

Banka vytváří opravné položky a rezervy, jejichž cílem je zajistit pokrytí odhadované výše spoluúčasti Banky na celkových ztrátách z garantovaného portfolia rizikových aktiv. Vytvořené rezervy jsou součástí všeobecné rezervy; další informace ke všeobecné rezervě jsou uvedeny dále v tomto bodě účetní závěrky.

**Všeobecná rezerva k rizikům a nejistotám spojeným s úvěrovým portfoliem**

S úvěrovým portfoliem Skupiny jsou spojena některá rizika, která však nemohou být přesně určena.

K 31. prosinci 2002 činí zůstatek rezervy na ztráty z úvěrů 6 609 mil. Kč (2001 – 8 848 mil. Kč). Účelem této rezervy je zajistit pokrytí rizik, která se mohou vyskytovat v úvěrovém portfoliu Skupiny, nemohou však být přesně určena. Jedná se zejména o rizika související s portfoliem úvěrů poskytnutých podnikovým klientům s významnou koncentrací odvětvového rizika a rizika související s portfoliem spotřebních, hypotečních a kontokorentních úvěrů poskytnutých drobným klientům. Tato rezerva rovněž pokrývá vedením Skupiny odhadované riziko ztrát v souvislosti s dalším potenciálním znehodnocením garantovaného a negarantovaného portfolia nebonitních úvěrů s ohledem na průběh hospodářského cyklu a existující nedostatky právních norem v oblasti vynutitelnosti práv věřitele.

**Ztráty z financování obchodů**

V průběhu roku 1999 vznikla Skupině ztráta ve spojitosti s úvěry, akreditivy a garancemi poskytnutými jednomu zahraničnímu klientovi.

Skupina k 31. prosinci 2002 vykazovala rozvahové pohledávky vůči tomuto klientovi ve výši 2 035 mil. Kč (2001: 2 993 mil. Kč), které jsou plně kryty opravnými položkami. Součástí podrozvahových pohledávek za tímto klientem jsou dokumentární akreditivy ve výši 431 mil. Kč (2001: 519 mil. Kč), které jsou pokryty rezervami ve výši 409 mil. Kč (2001: 422 mil. Kč). Příslušné rezervy jsou vykázány v bodě 30 *Výdaje a výnosy příštích období, rezervy a ostatní pasiva*, v řádce *Rezerva na ostatní úvěrové závazky*.

V současné době Skupina pokračuje ve vymáhání pohledávky ve všech příslušných jurisdikcích.

**22. Cenné papíry k prodeji**

Cenné papíry k prodeji zahrnují:

mil. Kč	2002	2002	2001	2001
	Reálná hodnota	Cena pořízení	Reálná hodnota	Cena pořízení
<b>Akcie a podílové listy</b>	<b>2 191</b>	<b>2 196</b>	<b>4 238</b>	<b>4 304</b>
Dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou	15 364	15 647	19 767	19 849
Dluhopisy s proměnlivou úrokovou sazbou	9 482	11 262	12 102	13 584
<b>Dluhopisy celkem</b>	<b>24 846</b>	<b>26 909</b>	<b>31 869</b>	<b>33 433</b>
<b>Celkem cenné papíry k prodeji</b>	<b>27 037</b>	<b>29 105</b>	<b>36 107</b>	<b>37 737</b>

K 31. prosinci 2002 jsou v portfoliu k prodeji cenné papíry v reálné hodnotě 10 674 mil. Kč (2001: 18 305 mil. Kč), které jsou veřejně obchodované na burzách cenných papírů, a cenné papíry v reálné hodnotě 16 363 mil. Kč (2001: 17 802 mil. Kč), které nejsou veřejně obchodované.

Akcie a podílové listy zahrnují v reálné hodnotě:

mil. Kč	2002	2001
<b>Akcie a podílové listy k prodeji</b>		
– česká koruna	2 185	4 238
– ostatní měny	6	0
<b>Celkem akcie a podílové listy k prodeji</b>	<b>2 191</b>	<b>4 238</b>

Akcie a podílové listy k prodeji zahrnují v reálné hodnotě dle emitenta:

mil. Kč	2002	2001
<b>Akcie a podílové listy k prodeji vydané</b>		
– nebankovními subjekty v České republice	2 125	4 238
– bankami v České republice	60	0
– nebankovními subjekty v zahraničí	6	0
<b>Celkem akcie a podílové listy k prodeji</b>	<b>2 191</b>	<b>4 238</b>

Dluhopisy k prodeji zahrnují v reálné hodnotě:

mil. Kč	2002	2001
<b>Dluhopisy s proměnlivou úrokovou sazbou</b>		
– česká koruna	1 849	1 792
– ostatní měny	7 633	10 310
<b>Celkem dluhopisy s proměnlivou úrokovou sazbou</b>	<b>9 482</b>	<b>12 102</b>
<b>Dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou</b>		
– česká koruna	12 496	16 321
– ostatní měny	2 868	3 446
<b>Celkem dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou</b>	<b>15 364</b>	<b>19 767</b>
<b>Celkem dluhopisy k prodeji</b>	<b>24 846</b>	<b>31 869</b>

Dluhopisy k prodeji zahrnují v reálné hodnotě dle emitenta:

mil. Kč	2002	2001
<b>Dluhopisy k prodeji vydané</b>		
– státními institucemi v České republice	7 531	6 141
– finančními institucemi v České republice	594	4 792
– finančními institucemi v zahraničí	598	304
– ostatními subjekty v České republice	1 398	3 972
– ostatními subjekty v zahraničí	14 725	16 660
<b>Celkem dluhopisy k prodeji</b>	<b>24 846</b>	<b>31 869</b>

#### Majetkové cenné papíry

K 31. prosinci 2002 Skupina držela 39,15 % (2001: 56 %) podílových listů vydaných otevřeným podílovým fondem Globální („OPF Globální“). V souladu s plánovanou úpravou strategie Skupiny vzhledem k investici do OPF Globální Skupina snížila v posledním čtvrtletí 2002 svou počáteční pozici o 51,29 %. K 31. prosinci 2002 oceňuje Skupina svůj podíl v OPF Globální na 2 012 mil. Kč (2001: 4 068 mil. Kč).

OPF Globální je zřízen IKS KB, a. s., investiční dceřinou společností Banky. Majetek fondu může být až do výše 90 % tvořen akciemi, podílovými listy otevřených podílových fondů, dluhopisy a hypotečními zástavními listy, termínovanými a opčními kontrakty, a to v domácí nebo cizí měně. K 31. prosinci 2002 bylo portfolio fondu tvořeno 10,20 % domácími akciemi, 4,59 % zahraničními akciemi, 24,50 % domácími dluhopisy, 52,99 % zahraničními dluhopisy; zbytek aktiv představují krátkodobé pohledávky, účty v bankách a devizové účty.

K 31. prosinci 2002 Skupina drží 77,18 % (2001: 77,18 %) akcií Vodních staveb, a. s., v likvidaci, tuzemské stavební společnosti. Skupina oceňuje tyto akcie držené ve svém portfoliu nulovou reálnou hodnotou k 31. prosinci 2002. Skupina nevykonává ani nebude vykonávat v souladu s § 183 b odst. 4 písm. a) bod 2 Obchodního zákoníku hlasovací práva odpovídající podílu 57,22 % s nimi spojená, ani neumožní jejich výkon jiné osobě. Skupina v prvním čtvrtletí roku 2003 tyto cenné papíry prodala.

#### Cenné papíry zajištěné aktivy (Asset Backed Securities)

Skupina drží portfolio cenných papírů zajištěných aktivy (Asset Backed Securities) vydaných v USD, které jsou vykazovány v portfoliu cenných papírů k prodeji. Cenné papíry nesou proměnlivou úrokovou sazbu odvozenou od USD LIBOR nebo pevnou úrokovou sazbu.

Skupina stanovuje ocenění těchto cenných papírů v závislosti na úvěrovém profilu podkladových aktiv s použitím modelu, který umožňuje simulovat časový průběh kreditní kvality podkladových aktiv. Model používaný Skupinou byl validován prostřednictvím ocenění, které bylo získáno od nezávislé strany, která se zabývá obchody s těmito cennými papíry.

Skupina vytvořila k 31. prosinci 2002 k cenným papírům zajištěným aktivy opravné položky na snížení hodnoty ve výši 2 096 mil. Kč (2001: 1 959 mil. Kč). Vykazovaná hodnota těchto cenných papírů po odečtení opravných položek ke snížení hodnoty činí 10 471 mil. Kč (2001: 13 522 mil. Kč). Dle názoru vedení Skupiny tvorba opravných položek k pokrytí snížení hodnoty představuje nejlepší odhad čisté realizovatelné hodnoty těchto cenných papírů a zohledňuje změny v tržních úvěrových podmínkách na trzích s podkladovými aktivy, ke kterým došlo od data pořízení tohoto portfolia. Skupina použila stejný model reálné hodnoty rovněž u credit linked note (viz *Ostatní dluhové cenné papíry*).

#### Ostatní dluhové cenné papíry

Cenné papíry emitované bankami zahrnují Credit Linked Note v nominální hodnotě 9,5 milionů EUR, emitovaný renomovanou mezinárodní bankou, jehož hodnota bude postupně snižována po období deseti let do doby splatnosti v souladu se splátkovým kalendářem. Tento finanční instrument nese úrokovou sazbu vycházející ze tříměsíčních sazeb EURIBOR a je spojen s credit default swapy pořízenými Skupinou v průběhu roku 2000, v rámci kterých Skupina poskytla úvěrovou ochranu mezinárodní finanční instituci. Maximální angažovanost Skupiny v rámci této transakce činí 100 milionů EUR, včetně uvedených úvěrových derivátů. Celková angažovanost je postupně snižována po dobu deseti let trvání úvěrového derivátu. Podrovnahové instrumenty spojené s touto transakcí (credit default swap) jsou zachyceny jako poskytnuté bankovní záruky.

Skupina vytvořila k 31. prosinci 2002 opravné položky k tomuto finančnímu instrumentu ve výši 271 mil. Kč. Vykazovaná hodnota po odečtení opravných položek na snížení hodnoty tak k 31. prosinci 2002 činí 30 mil. Kč. K poskytnutým bankovním zárukám (credit default swap) Skupina vytvořila k 31. prosinci 2002 rezervu ve výši 901 mil. Kč.

## 23. Cenné papíry do splatnosti

Cenné papíry do splatnosti obsahují:

mil. Kč	2002	2002	2001	2001
	Vykazovaná hodnota	Cena pořízení	Vykazovaná hodnota	Cena pořízení
Dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou	243	236	1 108	1 107
Pokladniční poukázky	0	0	345	345
<b>Celkem cenné papíry do splatnosti</b>	<b>243</b>	<b>236</b>	<b>1 453</b>	<b>1 452</b>

K 31. prosinci 2002 jsou v portfoliu do splatnosti cenné papíry v objemu 243 mil. Kč (2001: 1 108 mil. Kč), které jsou veřejně obchodované na burzách cenných papírů, a žádné cenné papíry (2001: 345 mil. Kč), které nejsou veřejně obchodované.

Dluhopisy do splatnosti zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou		
– česká koruna	97	199
– ostatní měny	146	1 254
<b>Celkem dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou</b>	<b>243</b>	<b>1 453</b>
<b>Celkem dluhopisy do splatnosti</b>	<b>243</b>	<b>1 453</b>

Cenné papíry do splatnosti podle emitentů zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Dluhopisy do splatnosti vydané		
– státními institucemi v zahraničí	146	493
– finančními institucemi v České republice	97	199
– ostatními subjekty v zahraničí	0	761
<b>Celkem dluhopisy do splatnosti</b>	<b>243</b>	<b>1 453</b>

## 24. Náklady a příjmy příštích období a ostatní aktiva

Náklady a příjmy příštích období a ostatní aktiva zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Náklady a příjmy příštích období	757	1 932
Zůstatky uspořádacích účtů	7	347
Ostatní pohledávky z obchodování s cennými papíry	330	3
Ostatní aktiva	6 410	3 036
<b>Celkem náklady a příjmy příštích období a ostatní aktiva</b>	<b>7 504</b>	<b>5 318</b>

Ostatní aktiva k 31. prosinci 2002 vzrostla zejména nárůstem pohledávky za Českou konsolidační agenturou, která činila 2 430 mil. Kč a představuje realizované ztráty na portfoliu úvěrů krytých státní garancí, které budou vypořádány do poloviny roku 2004 (viz také bod 21 této účetní závěrky).

## 25. Majetkové účasti v přidružených a nekonsolidovaných společnostech

Majetkové účasti v přidružených a nekonsolidovaných společnostech zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Dceřiné společnosti (majetkové účasti s rozhodujícím vlivem)	231	231
Přidružené společnosti (majetkové účasti s podstatným vlivem)	1 412	1 493
<b>Celkem majetkové účasti</b>	<b>1 643</b>	<b>1 724</b>

mil. Kč	Majetkový podíl Skupiny (%)	2002	2002	2001	2001
<b>Dceřiné společnosti (majetkové účasti s rozhodujícím vlivem)</b>		<b>Pořizovací cena majetkové účasti</b>	<b>Účetní hodnota</b>	<b>Pořizovací cena majetkové účasti</b>	<b>Účetní hodnota</b>
ALL IN, a. s., v likvidaci	100,00	45	0	40	0
Penzijní fond Komerční banky, a. s.	100,00	230	230	230	230
Společnost pro informační databáze, a. s.	100,00	1	1	1	1
<b>Celkem dceřiné společnosti</b>		<b>276</b>	<b>231</b>	<b>271</b>	<b>231</b>
<b>Přidružené společnosti (majetkové účasti s podstatným vlivem)</b>		<b>Pořizovací cena majetkové účasti</b>	<b>Účetní hodnota</b>	<b>Pořizovací cena majetkové účasti</b>	<b>Účetní hodnota</b>
CAC LEASING GROUP	50,00	122	872	122	968
Všeobecná stavební spořitelna KB, a. s.	40,00	220	540	220	525
<b>Celkem přidružené společnosti</b>		<b>342</b>	<b>1 412</b>	<b>342</b>	<b>1 493</b>
<b>Společnosti s minoritní účastí</b>		<b>Pořizovací cena majetkové účasti</b>	<b>Účetní hodnota</b>	<b>Pořizovací cena majetkové účasti</b>	<b>Účetní hodnota</b>
Czech Banking Credit Bureau, a. s.	20,00	0	0	0	0
<b>Celkem společnosti s minoritní účastí</b>		<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Majetkové účasti v přidružených a v nekonsolidovaných společnostech</b>		<b>618</b>	<b>1 643</b>	<b>613</b>	<b>1 724</b>

## 26. Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek

Pohyby v roce 2002:

mil. Kč	Nehmotný majetek	Pozemky	Budovy	Stroje, inventář a ostatní	Pořízení majetku	Celkem
<b>Pořizovací cena</b>						
31. prosince 2001	2 774	563	13 090	9 249	619	26 295
Přírůstek majetku	392	1	58	595	1 027	2 073
Úbytek majetku	-31	-138	-339	-1 023	-899	-2 430
31. prosince 2002	3 135	426	12 809	8 821	747	25 938
<b>Oprávký</b>						
31. prosince 2001	1 801	0	4 304	7 273	101	13 479
Přírůstek opravek	588	0	541	947	0	2 076
Úbytek opravek	-32	0	-128	-951	0	-1 111
<b>Snížení hodnoty</b>	<b>-99</b>	<b>0</b>	<b>-374</b>	<b>33</b>	<b>-60</b>	<b>-500</b>
31. prosince 2002	2 258	0	4 343	7 302	41	13 944
<b>Zůstatková hodnota</b>						
31. prosince 2001	973	563	8 786	1 976	518	12 815
31. prosince 2002	877	426	8 466	1 519	706	11 994

Čistá účetní hodnota majetku ve finančním pronájmu zahrnutá v majetku Skupiny k 31. prosinci 2002 činí 444 mil. Kč (2001: 564 mil. Kč).

Skupina posoudila stav a umístění své pobočkové sítě a budoucí využití nehmotného majetku z hlediska strategických plánů ve střednědobém horizontu do roku 2004.

Skupina v rámci této prověrky na konci roku 2001 identifikovala řadu vlastních a pronajatých budov, jejichž parametry neodpovídají plánům Skupiny. Skupina má v úmyslu ve střednědobém horizontu tyto vlastní budovy prodat a vypovědět nájemní smlouvy. Na základě této a předchozích prověrek Skupina zaúčtovala snížení hodnoty majetku, které následně přehodnotila v roce 2002. Snížení hodnoty činí 917 mil. Kč k 31. prosinci 2002 a zahrnuje očekávané ztráty z prodeje vlastních budov, tvorbu opravných položek k technickému zhodnocení



pronajatých budov, u kterých má Skupina v úmyslu odprodat nebo vypovědět nájemní smlouvu, a snížení účetní hodnoty předplacených nájmu u budov, které Skupina uvolní. Snížení hodnoty je zahrnuto v tabulce výše v položce oprávk.

Dále Skupina identifikovala skupinu nehmotného majetku, který v horizontu let 2003 až 2004 hodlá přestat používat nebo jej nahradit. Snížení hodnoty, které vyplynulo z této prověrky činí 121 mil. Kč k 31. prosinci 2002.

## 27. Závazky vůči bankám

Závazky vůči bankám zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Běžné účty	1 248	1 046
Závazky vůči bankám	23 049	29 872
<b>Celkem závazky vůči bankám</b>	<b>24 297</b>	<b>30 918</b>

## 28. Závazky vůči klientům

Závazky vůči klientům zahrnují dle druhu vkladů:

mil. Kč	2002	2001
Běžné účty	171 345	142 249
Úsporné vklady	17 717	21 392
Termínované vklady	111 549	123 198
Přijaté úvěry od klientů	35 911	31 888
Ostatní závazky ke klientům	5 186	4 291
<b>Celkem závazky vůči klientům</b>	<b>341 708</b>	<b>323 018</b>

Závazky vůči klientům zahrnují dle skupin klientů:

mil. Kč	2002	2001
Soukromé společnosti	97 998	113 794
Ostatní finanční instituce	1 190	4 258
Pojišťovny	2 781	2 699
Veřejná správa	1 918	8 551
Fyzické osoby	123 964	118 779
Nerezidenti	5 224	5 509
Depozitní směnky	35 326	31 607
Fyzické osoby – podnikatelé	16 399	16 732
Vládní instituce	30 751	6 440
Ostatní	26 157	14 649
<b>Celkem závazky vůči klientům</b>	<b>341 708</b>	<b>323 018</b>

## 29. Dluhopisy

Emitované dluhopisy zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Obligace	10 885	20 433
Hypoteční zástavní listy	7 058	7 059
<b>Celkem dluhopisy</b>	<b>17 943</b>	<b>27 492</b>

Skupina vydává veřejně obchodovatelné hypoteční zástavní listy s cílem získat finanční prostředky na refinancování hypotečních úvěrů.

Dluhopisy jsou dle zbytkové doby splatnosti splatné následovně:

mil. Kč	2002	2001
do jednoho roku	0	9 985
jeden až dva roky	16 656	0
dva až tři roky	0	16 173
tři až čtyři roky	0	0
více než čtyři roky	1 287	1 334
<b>Celkem dluhopisy</b>	<b>17 943</b>	<b>27 492</b>

Výše uvedené dluhopisy a střednědobé poukázky zahrnují následující dluhopisy a poukázky vydané Skupinou:

Název dluhopisu	Úroková sazba	Datum vydání	Datum splatnosti	2002 (mil. Kč)	2001 (mil. Kč)
Dluhopisy Komerční banky, a. s., CZ0003700429	6M PRIBOR plus 15 bps	10. 2. 1997	10. 2. 2002	0	6 124
Dluhopisy Komerční banky, a. s., bez úrokových výnosů, 770970000947	Nulový kupon (emitováno s diskontem za 3 805 mil. Kč)	8. 8. 1997	8. 8. 2004	6 089	5 581
Dluhopisy Komerční banky, a. s., CZ0003700452	6M PRIBOR plus 10 bps	29. 9. 1997	29. 9. 2002	0	3 861
Hypoteční zástavní listy Komerční banky, a. s., CZ0002000110	8,125 % (hypoteční zástavní listy 2)	13. 5. 1999	13. 5. 2004	4 206	4 160
Hypoteční zástavní listy Komerční banky, a. s., CZ0002000102	8,0 % (hypoteční zástavní listy 1)	15. 6. 1999	15. 6. 2004	1 565	1 565
Dluhopisy Komerční banky, a. s., CZ0003700528	8,0 %	10. 9. 1999	10. 9. 2004	4 796	4 867
Hypoteční zástavní listy Komerční banky, a. s., CZ0002000151	6M PRIBOR plus 350 bps (hypoteční zástavní listy 3)	15. 9. 2000	15. 9. 2007	1 287	1 334
<b>Celkem dluhopisy</b>				<b>17 943</b>	<b>27 492</b>

Pozn.: Hodnota 6M PRIBORu k 31. prosinci 2002 byla 255 bps (2001: 448 bps).

### 30. Výdaje a výnosy příštích období, rezervy a ostatní pasiva

Výdaje a výnosy příštích období, rezervy a ostatní pasiva zahrnují:

mil. Kč	2002	2001
Zůstatky uspořádacích účtů a otevřené položky	18	3
Ostatní závazky z obchodování s cennými papíry a emise cenných papírů	393	529
Ostatní závazky	2 962	5 116
Výdaje a výnosy příštích období	2 374	1 141
Rezerva na ostatní úvěrové závazky	3 009	1 851
Ostatní rezervy	3 931	3 229
<b>Celkem výdaje a výnosy příštích období, rezervy a ostatní pasiva</b>	<b>12 687</b>	<b>11 869</b>

K 31. prosinci 2002 činil zůstatek rezervy na ostatní závazky z oblasti aktivních obchodů 2 317 mil. Kč (2001: 1 851 mil. Kč). Účelem této rezervy je zajistit pokrytí kreditních rizik spojených s vydanými úvěrovými závazky a podrozvahovými kreditními instrumenty, a to včetně očekávané participace na očekávané ztrátě garantovaného portfolia podrozvahových závazků Skupiny podle Smlouvy o garanci z 29. prosince 2000 (viz také bod 21). Do rezervy na ostatní úvěrové závazky je dále zahrnuta rezerva na potenciální závazky z převodu hotovosti spojené s prodejem úvěrových pohledávek ve výši 692 mil. Kč.

Tato rezerva byla určena k pokrytí uvedených rizik takto:

mil. Kč	Rezerva
<b>Riziko</b>	
Rezerva na podrozvahové závazky	920
Rezerva na kreditní instrumenty a deriváty	901
Rezerva na nevyčerpané rámce	410
Rezerva na 5% participaci KB a současnou hodnotu refundace garance garantovaného portfolia podrozvahových instrumentů a závazků	86
<b>Celkem</b>	<b>2 317</b>

Ostatní rezervy zahrnují:

mil. Kč	Zůstatek 1. ledna 2002	Přírůstky	Úbytky	Kurzový rozdíl	Zůstatek 31. prosince 2002
Restrukturalizační rezerva	96	1 478	-1 253	0	321
Rezervy ze smluvních závazků	3 133	4 588	-4 104	-7	3 610
<b>Celkem</b>	<b>3 229</b>	<b>6 066</b>	<b>-5 357</b>	<b>-7</b>	<b>3 931</b>

Rezervy ze smluvních závazků představují zejména rezervy na nevyčerpanou dovolenou, právní spory, ukončení nájemních smluv, rezervy na bonusy a technické rezervy na životní a neživotní pojištění ve výši 2 674 mil. Kč. (2001: 2 449 mil. Kč).

## 31. Odložená daň

Odložená daň je počítána z přechodných rozdílů mezi daňovou základnou a účetní hodnotou, s použitím základní sazby daně platné pro příští zdaňovací období, tj. 31 % (2001: 31 %).

Odložená daň zahrnuje:

mil. Kč	2002	2001
<b>Odložená daňová pohledávka</b>	<b>1 268</b>	<b>1 918</b>
Ódpisy	32	22
Nerealizovaná ztráta z cenných papírů	1	207
Bankovní rezervy a opravné položky	122	421
Opravné položky k nebankovním pohledávkám	51	64
Opravné položky k majetku (včetně cenných papírů)	343	454
Nebankovní rezervy	363	236
Ztráta z minulých zdaňovacích období	258	428
Ostatní dočasné rozdíly	98	86
<b>Odložený daňový závazek</b>	<b>-1 168</b>	<b>-665</b>
Ódpisy	-49	-83
Leasing	-18	0
Nerealizovaný zisk z cenných papírů – dopad do hospodářského výsledku	0	-170
Přecenění zajišťovacích derivátů – dopad do vlastního kapitálu	-1 077	-391
Ostatní dočasné rozdíly	-24	-21
<b>Čistá odložená daňová pohledávka/závazek</b>	<b>89</b>	<b>1 253</b>

Odložená daň zachycená ve finančních výkazech:

mil. Kč	2002	2001
<b>Odložená daňová pohledávka</b>		
Zůstatek na začátku účetního období	0	0
Změna odložené daňové pohledávky	905	0
<b>Zůstatek na konci účetního období</b>	<b>905</b>	<b>0</b>
<b>Odložený daňový závazek</b>		
Zůstatek na začátku účetního období	-664	-200
Konsolidační úpravy odložené daně (převod)	24	0
Změna odloženého daňového závazku – dopad do hospodářského výsledku	158	-112
Změna odloženého daňového závazku – dopad do vlastního kapitálu	-686	-352
<b>Zůstatek na konci účetního období</b>	<b>-1 168</b>	<b>-664</b>
<b>Zvýšení/snížení odložené daně – dopad do hospodářského výsledku</b>	<b>1 063</b>	<b>-112</b>
<b>Zvýšení/snížení odložené daně – dopad do vlastního kapitálu</b>	<b>-686</b>	<b>352</b>

V předcházejícím účetním období 2001 byl v důsledku neurčitosti realizace odložené daňové pohledávky uplatněn princip opatrnosti a do účetních knih byl zaúčtován pouze odložený daňový závazek. Neurčitost realizace vyplývala zejména z očekávané změny legislativy v oblasti bankovních opravných položek a rezerv a v oblasti cenných papírů.

V roce 2002 byla do výkazu zisků a ztrát zaúčtována odložená daňová pohledávka ve výši 905 mil. Kč a snížení odloženého daňového závazku o 158 mil. Kč. Dále Skupina zaúčtovala do vlastního kapitálu zvýšení odloženého daňového závazku ze změny reálné hodnoty zajišťovacích derivátů o 686 mil. Kč.

## 32. Podřízený dluh

V roce 1998 společnost Komerční Finance, B.V., (dceřiná společnost plně vlastněná Bankou) vydala zaručené podřízené dluhopisy splatné na požádání do 15. května 2008; tyto podřízené dluhopisy jsou do 15. května 2003 úročeny 9 % ročně a po tomto datu roční sazbou, která se rovná šestiměsíční sazbě LIBOR pro příslušné platební období zvýšené o 5 %. Tyto podřízené dluhopisy představují přímé, nezajištěné, nepodmíněné podřízené dluhopisy společnosti Komerční Finance, B.V., které jsou neodvolatelně, plně a nepodmíněně v závislosti na podřízenosti Skupinou zaručeny v souvislosti s jistinou, prémie a úroky. Tyto podřízené dluhopisy jsou plně splatné s opcí pro Komerční Finance, B.V., ke kterémukoliv termínu úrokové platby nebo po 15. květnu 2003. Nominální hodnota podřízeného dluhu je 200 mil. USD.

## 33. Základní kapitál

Základní kapitál Banky, pravomocně zapsaný do obchodního rejstříku dne 11. února 2000, činí 19 005 mil. Kč, který je představován 38 009 852 ks kmenových akcií o nominální hodnotě 500 Kč (ISIN: CZ0008019106). Osoby podílející se na základním kapitálu Banky k 31. prosinci 2002 s podílem vyšším než 3 %:

Název společnosti	Sídlo	Podíl na základním kapitálu (%)
SOCIÉTÉ GÉNÉRALE S. A.	29 BLD HAUSSMANN, PARIS	60,353
The Bank of New York ADR Department	101 Barclay Street, New York	6,270

Společnost Sociétés Générale, jakožto jediná osoba s kvalifikovanou účastí na Bance, je francouzská akciová obchodní společnost registrovaná v obchodním rejstříku (Registre du Commerce et Sociétés) pod číslem: RCS Paris 552 120 222. Sociétés Générale má status banky podle rozhodnutí vydaného dne 4. května 1864 a podléhá regulaci francouzského zákona o obchodních společnostech (Loi sur les Sociétés Commerciales 66–537, 24. července 1966) a francouzského bankovního zákona (Loi Bancaire 84–46, 24. ledna 1984).

V prosinci 2002 Skupina prodala 135 940 kusů vlastních akcií, které nakoupila vzhledem k potenciálním závazkům spojeným s akciovým motivačním programem (viz také bod 36 této účetní závěrky). Skupina přehodnotila potřeby plynoucí z akciového motivačního programu s ohledem na revizi významné části tohoto programu a rozhodla se akcie prodat. Skupina realizovala z této transakce zisk ve výši 116 mil. Kč, který se projevil prostřednictvím emisního ážia zvýšením vlastního kapitálu Skupiny. V souvislosti se zbývajícímí právy na nákup akcií, které vyplývají ze stále platného akciového motivačního programu, Skupina nakoupila 42 890 kusů vlastních akcií, z nichž 32 000 kusů bylo vypořádáno až po 31. prosinci 2002 a tyto akcie tedy nejsou zachyceny v rozvaze Skupiny.

## 34. Rozbor zůstatků hotovosti a jiných likvidních prostředků uvedených ve výkaze cash flow

mil. Kč	2002	2001	Změna během roku
Hotovost a účty u centrální banky	13 933	18 124	-4 191
Pohledávky za bankami	575	237	338
Závazky vůči bankám	-1 248	-1 046	-202
<b>Celkem</b>	<b>13 260</b>	<b>17 315</b>	<b>-4 055</b>

## 35. Potenciální pohledávky a závazky

### Soudní spory

Skupina k 31. prosinci 2002 posoudila soudní spory vedené proti Skupině. Na základě posouzení portfolia jednotlivých významných sporů z hlediska rizika možné prohry sporu a částek, které jsou předmětem sporu, Skupina vykazuje rezervu na tyto spory ve výši 511 mil. Kč (2001: 75 mil. Kč). Skupina rovněž vytvořila rezervu ve výši 64 mil. Kč (2001: 24 mil. Kč) na náklady spojené s případným zaplacením příslušenství žalované částky v jednom ze sporů.

Skupina k 31. prosinci 2002 posoudila soudní spory vedené Skupinou proti jiným subjektům. Podle informací Skupiny mohou některé subjekty žalované Skupinou podat protižalobu. Skupina se bude ve všech případných soudních sporech bránit a na základě stanoviska interních i externích právních poradců se domnívá, že žádný uplatněný nárok nebude mít výrazný dopad na její finanční pozici. Ve spojitosti s těmito záležitostmi Skupina nevytvořila žádnou rezervu.

### Pohledávky ze záruk

Jedná se o neodvolatelné potvrzení, že Skupina provede platby v případě, že klient nebude moci splnit své závazky ke třetím stranám. Tato potvrzení nesou stejné riziko jako úvěry, a proto k nim Skupina vytváří rezervy podle stejného algoritmu jako k úvěrům.

### Kapitálové závazky

K 31. prosinci 2002 měla Skupina kapitálové závazky ve výši 202 mil. Kč (2001: 88 mil. Kč) spojené se stávajícími investičními projekty. Vedení Skupiny věří, že budoucí výnosy a finanční prostředky budou postačovat k pokrytí tohoto závazku.

### Pohledávky z akreditivů

Dokumentární akreditivy představují písemný neodvolatelný závazek Skupiny, vystavený na základě žádosti jejího klienta (příkazce), že poskytne třetí osobě nebo na její řád (příjemci, pověřenému) určité plnění, jestliže budou do určité doby splněny akreditivní podmínky. Podmínkou otevření akreditivu je zajištění jeho krytí, tj. nelze otevřít akreditiv nezajištěný krytím. Z tohoto důvodu nesou otevřené (potvrzené) akreditivy mnohem menší rizika než vydané záruky, avaly a stand-by akreditivy. Skupina k nim však vytváří rezervy podle stejného algoritmu jako k úvěrům.

### Přísliby úvěrů, nečerpané úvěry a kontokorentní rámce, povolené debety běžných účtů

Mezi nejvýznamnější podrozvahové položky patří hodnoty nevyčerpaných rámců kontokorentních úvěrů a povolených debetů, nečerpané úvěry, vydané úvěrové přísliby a nečerpané rámcové obchody. Základním účelem příslibů je zajistit, aby finanční prostředky byly klientům k dispozici v okamžiku, kdy o ně požádají. Přísliby úvěrů představují nevyužitá oprávnění k poskytnutí finančních prostředků ve formě úvěrů, záruk či stand-by linek. Přísliby úvěrů vydané Skupinou zahrnují vydané přísliby úvěrů či záruk a dále nečerpané částky úvěrů, kontokorentních rámců a povolené debety běžných účtů. Přísliby odvolatelné jsou Skupinou vydané přísliby úvěrů či záruk, které jsou podmíněny dodržením určitých podmínek ze strany klienta (včetně podmínky, že nedojde ke zhoršení bonity klienta). Neodvolatelné přísliby představují nečerpané částky úvěrů, kontokorentních rámců a povolené debety běžných účtů, neboť vyplývají z úvěrových smluvních podmínek.

## Potenciální pohledávky a závazky:

mil. Kč	2002	2001
Neplatební záruky včetně jejich příslibů	7 541	5 524
Platební záruky včetně jejich příslibů	7 029	5 307
Otevřené odb./imp. akreditivy nekryté	942	667
Stand by akreditivy nekryté	471	781
<b>Závazky ze záruk</b>	<b>15 983</b>	<b>12 279</b>
Přijaté směnky, akcepty a indosamenty	0	20
<b>Budoucí možné závazky celkem</b>	<b>15 983</b>	<b>12 299</b>
Přísliby úvěrů a nevyčerpané úvěrové rámce	13 533	15 648
Nečerpané úvěrové přísliby	23 831	15 773
Potvrzené dod./exp. akreditivy	15	5
Nevyčerpané kontokorentní rámce a debety běžných účtů	26 427	20 834
Nevyčerpané eskontní rámce	908	0
Nevyčerpané limity rámcové smlouvy o poskytování finančních služeb *	9 771	0
<b>Ostatní závazky a nevyčerpané rámce celkem</b>	<b>74 485</b>	<b>52 260</b>
Otevřené odb./imp. akreditivy kryté	96	298
Stand by akreditivy kryté	59	0
<b>Budoucí možné a neodvolatelné závazky celkem</b>	<b>90 623</b>	<b>64 857</b>

Pozn.: \* V této položce jsou vykazovány nevyčerpané limity banky v souvislosti s poskytováním nového produktu, který Banka poskytuje svým klientům ve vazbě na koupi Sociétés Générale pobočky Praha.

Řada kontokorentních rámců je poskytnuta významným klientům Skupiny z řad českých společností, které jsou součástí mezinárodních skupin nebo které jsou ve vlastnictví státu. Z celkové výše příslibů rámcových smluv poskytnutých Skupinou představují 5 852 mil. Kč (2001: 8 971 mil. Kč) závazky odvolatelné. Veškeré další přísliby, nečerpané části úvěrů, kontokorentních rámců a povolených debetů jsou neodvolatelné a nepodléhají dalšímu schválení ze strany Skupiny.

Riziko spojené s potenciálními pohledávkami a závazky je posuzováno obdobně jako u úvěrů klientům s přihlédnutím k finanční situaci subjektu, za který Skupina vydává záruku, a s přihlédnutím k poskytnutému zajištění. K 31. prosinci 2002 Skupina měla na tato rizika rezervy v celkové výši 2 317 mil. Kč (2001: 1 851 mil. Kč).

**Závazky z finančního leasingu**

Skupina uzavřela smlouvy o finančním pronájmu (zejména výpočetní techniky, bankomatů a automobilů), jejichž platby budou probíhat po dobu 3 let. Budoucí závazky včetně úroků jsou zahrnuty v nekonsolidované rozvaze v položce *Ostatní pasiva*.

Předměty ve finančním nájmu:

mil. Kč	2002	2002	2001	2001
	včetně úroku	bez úroku	včetně úroku	bez úroku
Majetek v leasingu	937	843	1 531	1 353
Zaplacené splátky	604	552	1 067	951
<b>Zbývá zaplatit</b>	<b>333</b>	<b>291</b>	<b>464</b>	<b>402</b>

## Zbytková splatnost zbylé splátky:

mil. Kč	2002	2002	2001	2001
	včetně úroku	bez úroku	včetně úroku	bez úroku
Do 1 roku	206	180	175	149
1 až 5 let	127	111	289	253
Nad 5 let	0	0	0	0
<b>Celkem</b>	<b>333</b>	<b>291</b>	<b>464</b>	<b>402</b>



**Daňová oblast**

V uplynulých letech doznaly české daňové zákony i praxe značných změn, a proto výklad finančních úřadů u některých ustanovení nemusí být jednoznačný. Přestože Skupina postupovala obezřetně při aplikaci novel daňových zákonů, její daňová situace vždy závisí až na posouzení finančního úřadu při daňové kontrole. V důsledku toho by mohla existovat nejistota ohledně případných dopadů, které by mohly nastat v případě odlišné interpretace finančního úřadu od posouzení Skupiny.

Vedení Skupiny je nicméně přesvědčeno, že Skupina není vystavena žádným významným daňovým rizikům. Z tohoto důvodu nevytvořila Skupina žádné rezervy na daňová rizika.

**36. Strany se zvláštním vztahem ke Skupině**

Subjekty jsou považovány za osoby se zvláštním vztahem v případě, že jeden subjekt je schopen kontrolovat činnost druhého subjektu nebo uplatňuje podstatný vliv na finanční nebo provozní aspekty jeho činnosti. K 31. prosinci 2002 byla Skupina kontrolována společností Société Générale, která měla ve svém držení 60,35% majetkový podíl.

V rámci běžných obchodních vztahů jsou uzavírány transakce s osobami se zvláštním vztahem. Tyto transakce představují zejména úvěry, vklady a jiné typy transakcí. Tyto transakce jsou uzavírány na základě běžných obchodních podmínek a za obvyklé tržní ceny.

**Pohledávky a závazky vůči přidruženým společnostem**

Úvěrové pohledávky Skupiny za společnostmi finanční skupiny k 31. prosinci 2002 činily 1 124 mil. Kč (2001: 1 552 mil. Kč). Celková výše vkladů přidružených společností v Bance činila 14 mil. Kč (2001: 88 mil. Kč).

V následující tabulce je uveden přehled úvěrů poskytnutých společnostem ve finanční skupině a jejich vkladů v Bance:

mil. Kč		2002	2001
<b>Společnost</b>			
CAC LEASING, a. s.		886	890
Všeobecná stavební spořitelna KB, a. s.		238	662
<b>Úvěry celkem</b>		<b>1 124</b>	<b>1 552</b>
CAC LEASING, a. s.		12	6
Všeobecná stavební spořitelna KB, a. s.		2	82
<b>Vklady celkem</b>		<b>14</b>	<b>88</b>

**Pohledávky a závazky vůči společnostem skupiny Sociéte Générale**

Mezi hlavní pohledávky ke společnostem skupiny Sociéte Générale patří:

mil. Kč		2002
<b>Společnost</b>		
Sociéte Générale London		362
Sociéte Générale Paris		18 743
Sociéte Générale Tokyo		80
Sogelease ČR, a. s.		10
<b>Celkem</b>		<b>19 195</b>

Mezi hlavní závazky ke společnostem skupiny Sociétés Générale patří:

mil. Kč	2002
<b>Společnost</b>	
Franfinance Czech Republic s. r. o.	357
SG Finance Praha, a. s.	76
SGBT Luxembourg	19
Sociétés Générale Warsaw	31
Sociétés Générale Paris	1 282
Sociétés Générale pobočka Praha	45
Sogelease ČR, a. s.	56
<b>Celkem</b>	<b>1 866</b>

Hlavní pohledávky a závazky ke společnostem skupiny Sociétés Générale zahrnují zejména zůstatky běžných účtů, nostro a loro účtů, poskytnuté úvěry, úvěry a vklady na mezibankovním trhu, a dále dluhopisy pořízené v primárních emisích neurčené k obchodování (viz také bod 18 této účetní závěrky).

K 31. prosinci 2002 Skupina dále vykazovala vůči Sociétés Générale podrozvahová aktiva v hodnotě 8 069 mil. Kč a podrozvahová pasiva v hodnotě 11 481 mil. Kč. Jedná se především o měnové forwardy, spotové operace a úrokové swapy.

Skupina ke konci roku 2002 evidovala i jiné pohledávky a závazky za společnostmi skupiny Sociétés Générale, které jsou však svou výší nemateriální povahy.

Pohledávky k osobám se zvláštním vztahem k Bance:

Označení skupiny osob	Průměrná doba smluvní splatnosti 2002	Průměrná úroková sazba 2002 (%)	2002 (mil. Kč)	2001 (mil. Kč)
Členové dozorčí rady	–	7	0	0
Členové představenstva	–	–	0	3
<b>Celkem</b>	–	–	<b>0</b>	<b>3</b>

Vykazované pohledávky za osobami se zvláštním vztahem k Bance zahrnují kreditní karty, běžné účty i běžné spotřebitelské úvěry.

Pohledávky k osobám se zvláštním vztahem k Bance:

mil. Kč	
Zůstatek k 1. lednu 2002	3
Splacené pohledávky	3
Nově poskytnuté úvěry	0
<b>Zůstatek k 31. prosinci 2002</b>	<b>0</b>

**Odměňování a akciový odměňovací program členů představenstva a dozorčí rady**

Odměny vyplacené členům představenstva a dozorčí rady během roku byly následující:

mil. Kč	2002	2001
Odměny členům představenstva *	41	205
Odměny členům dozorčí rady **	4	30
Odměny členům řídicího orgánu (výkonný výbor) ***	66	21
<b>Celkem</b>	<b>111</b>	<b>256</b>

Pozn.: \* U odměn členům představenstva se jedná o vyplacené peněžní částky v roce 2002 současným i bývalým členům představenstva vyplývajícím z mandátních i manažerských smluv bez bonusů za rok 2002, u expatriotů se jedná o částky odměn člena představenstva bez bonusu za rok 2002 a ostatní odměny a benefity plynoucí ze smlouvy o přidělování expatriotů.

\*\* U odměn členům dozorčí rady se jedná o vyplacené peněžní částky v roce 2002 současným i bývalým členům dozorčí rady.

\*\*\* Odměny členům výkonného výboru jsou souhrnem všech vyplacených odměn a benefitů v roce 2002 z manažerských smluv a v případě expatriotů na základě smlouvy o přidělování expatriotů. V této položce nejsou uvedeny žádné odměny členů představenstva (jsou uvedeny v položce odměny členům představenstva). Všichni členové představenstva jsou zároveň členy výkonného výboru.

	2002	2001
Počet členů představenstva	6	5
Počet členů dozorčí rady	7	9
Počet členů řídicích orgánů (výkonný výbor)	18*	15*

Pozn.: \* V těchto počtech jsou i všichni členové představenstva, kteří jsou zároveň členy výkonného výboru.

K 31. prosinci 2002 je vytvořena rezerva na akciový odměňovací program pro představenstvo, dozorčí radu a vybrané manažery ve výši 35 mil. Kč (2001: 9 mil. Kč) a dohadná položka na bonusy představenstva ve výši 15 mil. Kč (2001: 11 mil. Kč).

K 31. prosinci 2002 je v rámci Banky platný akciový motivační program – jedná se o motivační program uplatněný pro vybrané manažery a členy dozorčí rady Banky podle pravidel z roku 1999 a dále rozšířený akciový motivační program uplatněný pro některé členy dozorčí rady, upravený a schválený valnou hromadou v roce 2000, jehož upřesněné podmínky byly v návaznosti na novelu Obchodního zákoníku dále upřesněny na valných hromadách v roce 2001. Rozšířený akciový motivační program pro členy představenstva Banky podle podmínek schválených v roce 2000, resp. 2001, byl ukončen v roce 2002.

V souladu s původním akciovým motivačním programem mají vybraní členové managementu a dozorčí rady Banky právo nakoupit každý rok předem stanovený počet řádných akcií Banky. Dle odhadu vedení představují k 31. prosinci 2002 kumulovaná práva 24 650 akcií. Platnost programu končí v polovině roku 2003.

V rámci rozšířeného programu mají někteří členové dozorčí rady Banky právo nakoupit během roku 2003 a 2004 předem stanovený počet řádných akcií Banky za cenu 500 Kč za akcii („call opce“). Členové dozorčí rady mají právo, nikoli však povinnost, prodat tyto akcie Bance za cenu 1 000 Kč za akcii za předpokladu, že tyto akcie byly drženy po minimální stanovenou dobu („put opce“). Náklady na využití těchto opcí jsou neseny Bankou. Počet akcií, na které mohou členové akciového motivačního programu uplatnit svá práva, činí 18 240 akcií. Platnost rozšířeného akciového motivačního programu končí v polovině roku 2004.

### 37. Pohyby rezervy na zajišťovací instrumenty v konsolidovaném výkaze změny kapitálu

V souladu s IAS 39 jsou některé finanční deriváty účtovány jako zajištění peněžních toků. Reálné hodnoty zajištění peněžních toků jsou vykazány jako součást vlastního kapitálu v rámci rezervy na zajišťovací instrumenty.

mil. Kč	2002	2001
Reálná hodnota zajištění peněžních toků na začátku období	1 263	200
Závazek z titulu odložené daně na začátku období	-392	-61
<b>Zůstatek na začátku období</b>	<b>872</b>	<b>139</b>

Pohyby v průběhu období:

mil. Kč	2002	2001
Zisky/ztráty ze změn reálné hodnoty	3 227	1 407
Odložená daň	-995	-438
	<b>2 232</b>	<b>969</b>

mil. Kč	2002	2001
Převod do úrokových nákladů/výnosů	-999	-344
Odložená daň	310	108
	<b>-689</b>	<b>-236</b>

mil. Kč	2002	2001
Zůstatek na konci období	3 492	1 263
Odložená daň	-1 077	-392
<b>Zůstatek na konci období</b>	<b>2 415</b>	<b>872</b>

### 38. Informace o řízení rizik a finančních instrumentech

#### A. Úvěrové riziko

##### Úvěrové hodnocení (rating) dlužníka

Skupina kvantifikuje riziko protistrany pomocí ratingu na základě několika kritérií v závislosti na typu a velikosti klienta. Rating klienta pak slouží k propočtu očekávaných rizikových nákladů s přihlédnutím k typu úvěrového produktu a zajištění. Pro podnikové klienty Skupina stanovuje rating na základě kvantitativních (finanční výkazy podniku) i kvalitativních kritérií (stupeň hodnocení finančních analytiků). Kvantitativní analýza finančních výkazů je prováděna s použitím několika ukazatelů v závislosti na velikosti klienta (obrat) a jeho typu (výrobní podnik, leasingová společnost, municipalita). Používaná metodika vychází z metodiky používané v rámci celé finanční skupiny Sociétés Générale. Skupina rovněž využívá hodnocení externích ratingových agentur. Speciální týmy pravidelně vyhodnocují správnost a přesnost ratingu jednotlivých klientů. Pro fyzické osoby Skupina využívá ke stanovení ratingu především kvantitativních kritérií.

Skupina sleduje koncentrace úvěrového rizika celkově za všechny rozvahové a podrozvahové pozice. Speciálně Skupina sleduje koncentrace úvěrového rizika podle odvětví a koncentrace úvěrového rizika v ekonomicky spjatých skupinách klientů. K určení významných koncentrací úvěrového rizika Skupina provádí srovnání podílů odvětví ve své rozvahové a podrozvahové pozici a podílů tohoto odvětví v České republice (podíl na HDP). Pro ekonomicky spjaté skupiny klientů Skupina sleduje podíl úvěrové expozice ekonomicky spjaté skupiny klientů ke kapitálu Skupiny.

#### Charakteristika pohledávek, které nejsou předmětem kategorizace

Skupina neklasifikuje v souladu s opatřením ČNB ostatní pohledávky za klienty. Tyto pohledávky jsou tvořeny pohledávkami neúvěrové povahy, které vznikly Skupině zejména z platebního styku, podvodných výběrů, bankovních šeků, pohledávky spojené s transakcemi nákupu cenných papírů pro klienty, které nebyly vypořádány, a dále pohledávky vyplývající z obchodně závazkových vztahů, které nejsou finančními činnostmi, zejména poskytnuté provozní zálohy a pohledávky k sociálním institucím. K těmto pohledávkám Skupina zpravidla vytváří opravné položky ve výši 100 %, pokud jsou po splatnosti tři měsíce a déle.

#### Tvorba opravných položek k pohledávkám

Skupina vytváří opravné položky k pohledávkám jednotlivých klientů z nekrytého rizika, které představuje výše pohledávky po odečtení hodnoty zajištění. Ke stanovení výše opravných položek se používá konzervativní přístup. Opravná položka je rovna výši z hodnoty vypočtené na základě opatření ČNB o klasifikaci pohledávek a výši opravných položek dle jejich klasifikace, a hodnoty opravných položek stanovených na základě interního odhadu výtěžnosti Skupiny z jednotlivé pohledávky. Skupina používá tento postup pro rozvahové i podrozvahové pohledávky. Skupina dále vytváří 100% opravnou položku k úrokům, které jsou déle než 30 dní po splatnosti.

Klasifikační stupeň pohledávek je dle opatření ČNB vypočten s použitím parametrů „počet dní po splatnosti“, „poskytování informací klientem“ a „restrukturalizace pohledávky“. Interní hodnocení pohledávky je stanoveno s použitím ratingu protistrany a hodnocení analytiků. Největší úvěrové případy projednávají individuálně výbory pro tvorbu opravných položek (významný podíl úvěrového portfolia Skupiny je analyzován těmito výbory).

#### Zajištění pohledávek

Hodnotu zajištění určuje divize Řízení rizik na základě stanovených diskontních faktorů, které slouží pro ocenění poskytnutého zajištění. Informace o hodnotě zajištění se přenáší na příslušné klientské účty a slouží k výpočtu nekrytého rizika u jednotlivých pohledávek pro potřeby tvorby opravných položek.

Skupina sleduje hodnotu zajištění dvěma způsoby. Na jedné straně sleduje skutečné tržní podmínky, změny právních norem a opatření, které vedou k okamžité úpravě hodnoty zajištění. Na druhé straně jsou hodnoty zajištění přehodnocovány na čtvrtletní bázi divizí Řízení rizik, které spočívá ve srovnávání skutečné realizace zajištění oproti původnímu ocenění v knihách Skupiny.

Největší část úvěrového portfolia Skupiny je zajištěna nemovitostmi, které v současné době tvoří více než polovinu celkové hodnoty zajištění.

#### Vymáhání pohledávek za dlužníky

Skupina ustanovila speciální divizi pro vymáhání pohledávek. Tato divize se zabývá restrukturalizací úvěrů, vymáháním a prodejem pohledávek a realizací zajištění v souladu se smlouvou mezi Skupinou a příslušným klientem.

#### Nástroje pro realokaci úvěrového rizika

Skupina nevyužívá žádné kreditní deriváty pro zajištění nebo realokaci svých úvěrových expozic.

#### Charakteristika odvolatelných smluvních závazků

Odvolatelné smluvní závazky Skupina sleduje stejným způsobem jako neodvolatelné závazky. Riziko je identifikováno na klientské bázi a sledováno měsíčně, netvoří se však žádné opravné položky a rezervy. Tyto závazky Skupiny tvoří 6 % všech smluvních nečerpaných částek Skupiny.

### Kreditní riziko finančních derivátů

Kreditní riziko finančních derivátů, respektive reprodukční náklady na finanční deriváty, představuje úvěrovou expozici Skupiny z derivátových kontraktů, tedy vyjadřuje odhad maximální potenciální ztráty Skupiny v případě, že by protistrany nedostály svým závazkům. Obvykle představuje jen zlomek nominální hodnoty kontraktů. Kreditní riziko každého kontraktu je vyjádřeno úvěrovým ekvivalentem, který je vypočten v souladu s nově implementovanou metodikou Current Average Risk (CAR) jako průměr odhadovaných potenciálních expozic, kterým Skupina může být vystavena během zbývající doby trvání kontraktu. Kreditní riziko je stanoveno na základě typu transakce a zohledňuje mimo jiné tržní hodnotu kontraktu a dobu do splatnosti. Skupina denně vyhodnocuje kreditní rizika všech obchodů s finančními deriváty.

K 31. prosinci 2002 byla Skupina vystavena kreditnímu riziku z finančních derivátů ve výši 20 791 mil. Kč (není porovnatelné s rokem 2001: 10 860 mil. Kč z důvodu změny metodiky výpočtu). Tato částka představuje hrubé reprodukční náklady v tržních cenách k 31. prosinci 2002 pro všechny kontrakty platné k tomuto datu v případě, že by protistrany nesplnily své závazky, a nezohledňuje případné započtení vzájemných závazků a pohledávek.

## B. Tržní riziko

### Rozdělení obchodů Skupiny

Skupina je pro účely řízení tržních rizik vnitřně rozdělena na dvě knihy - Tržní knihu a Strukturální knihu. Tržní kniha obsahuje obchody uzavřené dealery banky na mezibankovním trhu a instrumenty pořízené za účelem obchodování. Strukturální kniha zahrnuje zejména obchodní transakce (poskytování úvěrů, přijímání vkladů, pohledávky a závazky za klienty), zajišťovací transakce v rámci Strukturální knihy a další transakce nezahrnuté do Tržní knihy.

K měření tržních rizik Skupina používá zejména systém limitů, které vyplývají z potřeb Skupiny a zároveň externích požadavků.

### Produkty uzavírané Skupinou

Skupina obchoduje s následujícími produkty, spojenými s tržním rizikem: úvěry a vklady na mezibankovním trhu, měnové operace (spoty, swapy, forwardy), operace na úrokovou míru (úrokové swapy, měnové swapy, FRA), pokladniční poukázky a státní dluhopisy, korporátní dluhopisy a další specifické produkty jako jsou směnky/směnečné programy, cash management pro vybrané klienty apod. Skupina neobchoduje na vlastní účet s opcemi, uzavírá pouze back-to-back operace s opcemi.

Skupina provádí obchody s deriváty pro obchodování na vlastní účet a na účet klientů, a dále pro účely zajištění pozic generujících tržní riziko.

Pro zajištění svých pozic Skupina využívá zejména úrokové swapy, FRA a měnové swapy.

Skupina rovněž uzavřela několik strukturovaných derivátů pro klienty, které jsou navrženy tak, aby splňovaly potřeby klientů na zajištění pozic. Tyto produkty jsou oceňovány s použitím interních modelů; tržní riziko je eliminováno uzavřením pozice back-to-back obchodem.

Deriváty jsou sjednávány pouze na OTC trhu, Skupina neobchoduje žádné burzovní deriváty.

### Tržní riziko Tržní knihy

K měření tržního rizika Tržní knihy Skupina používá mimo jiné indikátoru Value at Risk. Hodnota Value at Risk je vypočtena s použitím metody historických simulací a představuje maximální možnou ztrátu daného portfolia v daném časovém horizontu (obvykle v horizontu 1 dne) s pravděpodobností 99 %.

Skupina také zavedla denní analýzy šokových scénářů („stress testing“) všech otevřených pozic. V Tržní knize jsou definovány šokové scénáře pro hlavní skupiny měn.

Hodnota Globálního Value at Risk na jeden den na hladině významnosti 99 % (byla k 31. prosinci 2002: 289 993 EUR). Průměrná hodnota Globálního Value at Risk byla za období 20. srpna 2002 až 31. prosince 2002: 381 579 EUR. Hodnoty Value at Risk byly stanoveny vedením Skupiny pro oblast řízení rizik.

**Tržní riziko Strukturální knihy**

Devizová pozice je sledována denně v souladu s opatřením ČNB o kapitálové přiměřenosti bank zahrnující úvěrové a tržní riziko. V rámci Strukturální knihy Skupina řídí devizové riziko tak, aby dosáhla minimálních rizikových expozičních. Aby toho mohlo být dosaženo, je devizová pozice Strukturální knihy měřena na denní bázi a následně zajištěna v rámci stanovených pravidel. K zajišťování devizové pozice Strukturální knihy Skupina používá standardních meziměnových instrumentů mezibankovního trhu jako jsou meziměnové spoty, forwardy. V rámci regulačních požadavků je měsíčně reportován ČNB Výkaz o devizové a korunové pozici Skupiny. Riziko úrokové sazby je ve Strukturální knize sledováno a měřeno pomocí statické gapové analýzy a ukazatele Earnings at Risk (EaR) na čistý úrokový příjem, který se sleduje odděleně za CZK a cizí měny. Tento ukazatel udává, o kolik se může maximálně odchýlit plánovaný čistý úrokový příjem v horizontu jednoho roku z titulu pohybu úrokových sazeb na hladině spolehlivosti 99 % oproti výchozí hodnotě. EaR je stanoven na principu stochastické simulace náhodných scénářů vývoje úrokových sazeb a pro každý scénář je stanovena změna úrokového příjmu vzhledem k výchozímu stavu. Výpočet ukazatele EaR na čistý úrokový příjem představuje stress-testing postup pro úrokové riziko v rámci Strukturální knihy.

K zajišťování úrokového rizika Strukturální knihy Skupina používá jak standardní derivativní instrumenty mezibankovního trhu jako jsou FRA a úrokové swapy, tak i vhodné investice do cenných papírů nebo vhodnou volbu úrokových parametrů dalších částí bilance aktiv a pasiv.

**C. Finanční deriváty**

Skupina vytvořila systém limitů tržních rizik a limitů na protistrany, který slouží k zamezení vzniku nepřiměřených otevřených pozic z důvodu pohybu tržních cen a nepřiměřených úvěrových expozičních za jednotlivými klienty. Skupina sleduje na denní bázi dodržování všech limitů a v případě jejich překročení přijímá opatření směřující ke snížení rizikové expozice.

V následujících tabulkách jsou uvedeny nominální a reálné hodnoty derivátů Skupiny v členění na obchodní a zajišťovací (viz také bod 3 této účetní závěrky).

Finanční deriváty vykazované jako deriváty k obchodování:

mil. Kč	Nominální hodnota 2002		Nominální hodnota 2001		Reálná hodnota 2002		Reálná hodnota 2001	
	Aktiva	Pasiva	Aktiva	Pasiva	kladná	záporná	kladná	záporná
<b>Úrokové nástroje</b>								
Úrokové swapy	66 808	66 808	60 483	60 483	2 666	2 722	1 836	1 854
Úrokové forwardy	150 841	150 841	135 051	135 051	267	333	512	488
Úrokové opce	5 600	5 600	4 400	4 400	216	227	94	89
<b>Celkem úrokové</b>	<b>223 249</b>	<b>223 249</b>	<b>199 934</b>	<b>199 934</b>	<b>3 149</b>	<b>3 282</b>	<b>2 442</b>	<b>2 431</b>
<b>Měnové nástroje</b>								
Měnové swapy	81 108	80 958	83 507	82 883	2 450	2 316	2 208	1 637
Cross currency swapy	18 212	14 997	22 279	21 372	3 374	166	993	109
Měnové forwardy	5 924	5 905	4 746	4 673	90	62	90	24
Nakoupené opce	2 213	2 237	1 231	1 344	36	0	26	0
Prodané opce	2 237	2 213	985	872	0	36	0	26
<b>Celkem měnové</b>	<b>109 694</b>	<b>106 310</b>	<b>112 748</b>	<b>111 144</b>	<b>5 950</b>	<b>2 580</b>	<b>3 317</b>	<b>1 796</b>
<b>Ostatní nástroje</b>								
Úvěrové opce	14 758	14 758	20 506	20 506	0	0	0	0
Forwardy na dluhopisy	1 139	1 139	1 813	1 813	1	3	0	1
<b>Celkem ostatní</b>	<b>15 897</b>	<b>15 897</b>	<b>22 319</b>	<b>22 319</b>	<b>1</b>	<b>3</b>	<b>0</b>	<b>1</b>
<b>Celkem</b>	<b>348 840</b>	<b>345 457</b>	<b>335 001</b>	<b>333 398</b>	<b>9 100</b>	<b>5 865</b>	<b>5 759</b>	<b>4 228</b>

Finanční deriváty vykazované jako deriváty k obchodování v nominálních hodnotách dle zbytkové splatnosti:

mil. Kč	Do 1 roku	1 až 5 let	Nad 5 let	Celkem
<b>Úrokové nástroje</b>				
Úrokové swapy	23 813	31 061	11 934	66 808
Úrokové forwardy	105 591	45 250	0	150 841
Úrokové opce	0	1 600	4 000	5 600
<b>Celkem úrokové</b>	<b>129 404</b>	<b>77 911</b>	<b>15 934</b>	<b>223 249</b>
<b>Měnové nástroje</b>				
Měnové swapy	81 108	0	0	81 108
Cross currency swapy	8 224	9 767	221	18 212
Měnové forwardy	5 865	59	0	5 924
Nakoupené opce	2 182	31	0	2 213
Prodané opce	2 205	32	0	2 237
<b>Celkem měnové</b>	<b>99 584</b>	<b>9 889</b>	<b>221</b>	<b>109 694</b>
<b>Ostatní nástroje</b>				
Úvěrové opce	14 758	0	0	14 758
Forwardy na dluhopisy	1 139	0	0	1 139
<b>Celkem ostatní</b>	<b>15 897</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>15 897</b>
<b>Celkem</b>	<b>244 885</b>	<b>87 800</b>	<b>16 155</b>	<b>348 840</b>

Pozn.: Za zbytkovou splatnost úrokových forwardů (FRA) se považuje doba do data fixace, kdy je odúčtována podrozvaha.

Finanční deriváty vykazované jako zajišťovací:

mil. Kč	Nominální hodnota		Nominální hodnota		Reálná hodnota		Reálná hodnota	
	2002	2002	2001	2001	2002	2002	2001	2001
	Aktiva	Pasiva	Aktiva	Pasiva	kladná	záporná	kladná	záporná
Úrokové swapy	68 641	68 641	65 555	65 555	4 715	266	2 033	81
Úrokové forwardy	0	0	2 800	2 800	0	0	27	0
<b>Celkem</b>	<b>68 641</b>	<b>68 641</b>	<b>68 355</b>	<b>68 355</b>	<b>4 715</b>	<b>266</b>	<b>2 060</b>	<b>81</b>

Zbytková splatnost derivátů vykazovaných jako zajišťovací:

mil. Kč	Do 1 roku	1 až 5 let	Nad 5 let	Celkem
Úrokové swapy	11 028	33 456	24 157	68 641
Úrokové forwardy	0	0	0	0
<b>Celkem</b>	<b>11 028</b>	<b>33 456</b>	<b>24 157</b>	<b>68 641</b>

Skupina vykazuje jako zajišťovací pouze ty uzavřené kontrakty, pro které je schopna prokázat splnění podmínek pro jejich účtování jako o zajišťovacích v souladu s účetním standardem IAS 39. Další informace o zajištění jsou uvedeny v bodě 3 této účetní závěrky.

#### D. Riziko úrokové sazby

Riziko úrokové sazby představuje riziko změny hodnoty finančního nástroje v důsledku změny tržních úrokových sazeb. Časové období, po které je úroková sazba finančního nástroje pevně stanovena, indikuje, do jaké míry je tento nástroj vystaven riziku úrokové sazby.

Pro řízení úrokového rizika Skupina používá vlastní modely. Cílem těchto modelů je zobrazení očekávaného ekonomického chování klientů Skupiny v případě změny úrokových sazeb na trhu. Záměrem vedení Skupiny je řídit riziko fluktuace čistých úrokových výnosů v důsledku změn úrokových sazeb prostřednictvím rozdílové analýzy mezi aktivy a pasivy v jednotlivých skupinách. Další informace o řízení úrokového rizika jsou uvedeny v části B tohoto bodu.

Níže uvedená tabulka poskytuje informace o tom, do jaké míry je Skupina vystavena riziku úrokové sazby, a je založena buď na smluvní době splatnosti finančních nástrojů nebo, v případě, že se úroková míra těchto nástrojů mění před dobou splatnosti, na datu nového stanovení úrokové míry. V případě, že se jedná o obchod,



který nenesé informaci o smluvní splatnosti nebo změně sazby, pak je daný objem zobrazen ve sloupci „Nespecifikováno“.

mil. Kč	Do 3 měsíců	Od 3 měsíců	Od 1 roku do 1 roku	Nad 5 let do 5 let	Nespeci- fikováno	Celkem
<b>Aktiva</b>						
Hotovost a pohledávky vůči centrální bance	7 060	0	0	0	7 448	14 508
Pohledávky za bankami	176 026	9 936	243	14 000	34	200 239
Cenné papíry k obchodování	2 897	5 407	965	317	200	9 786
Kladné reálné hodnoty finančních derivátů	11	14	0	0	13 790	13 815
Pohledávky za Českou konsolidační agenturou	18 834	7 072	9 534	0	0	35 440
Úvěry klientům (čisté)	78 279	22 117	25 184	3 697	-6 299	122 978
Cenné papíry k prodeji	8 930	2 823	4 526	8 567	2 191	27 037
Cenné papíry držené do splatnosti	0	6	222	15	0	243
Náklady a příjmy příštích období a ostatní aktiva	1 303	0	0	0	6 201	7 504
Odložená daňová pohledávka	0	0	0	0	905	905
Majetkové účasti v přidružených a nekonsolidovaných společnostech	0	0	0	0	1 643	1 643
Hmotný a nehmotný investiční majetek (čistý)	0	0	0	0	11 994	11 994
<b>Aktiva celkem</b>	<b>293 340</b>	<b>47 375</b>	<b>40 674</b>	<b>26 596</b>	<b>38 107</b>	<b>446 092</b>
<b>Pasiva</b>						
Závazky vůči bankám	16 674	4 588	266	112	2 657	24 297
Závazky vůči klientům	148 376	3 385	962	130	188 855	341 708
Záporné reálné hodnoty finančních derivátů	14	34	5	0	6 078	6 131
Dluhopisy	1 075	0	16 868	0	0	17 943
Výdaje a výnosy příštích období, rezervy a ostatní pasiva	3 670	0	0	0	9 017	12 687
Daň z příjmů	0	0	0	0	2 840	2 840
Odložená daň	0	0	0	0	1 168	1 168
Podřízený dluh	0	3 720	0	0	0	3 720
Menšinové podíly	0	0	0	0	232	232
<b>Pasiva celkem</b>	<b>169 809</b>	<b>11 727</b>	<b>18 101</b>	<b>242</b>	<b>210 847</b>	<b>410 726</b>
<b>Čisté úrokové riziko bez podrozvahy k 31. 12. 2002</b>	<b>123 531</b>	<b>35 648</b>	<b>22 573</b>	<b>26 354</b>	<b>-172 740</b>	<b>35 366</b>
Podrozvahová aktiva úrokového rizika *	172 623	50 367	45 820	24 218	0	293 028
Podrozvahová pasiva úrokového rizika *	212 972	56 332	19 266	4 458	0	293 028
<b>Čisté úrokové riziko podrozvahy k 31. 12. 2002</b>	<b>-40 349</b>	<b>-5 965</b>	<b>26 554</b>	<b>19 760</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Kumulativní úrokové riziko k 31. 12. 2002</b>	<b>83 182</b>	<b>112 865</b>	<b>161 992</b>	<b>208 106</b>	<b>35 366</b>	<b>x</b>
Aktiva celkem k 31. 12. 2001	274 623	44 123	55 243	13 606	43 838	431 433
Pasiva celkem k 31. 12. 2001	203 333	12 488	26 374	264	164 047	406 506
Čisté úrokové riziko bez podrozvahy k 31. 12. 2001	71 290	31 635	28 869	13 342	-120 209	24 927
Čisté úrokové riziko podrozvahy k 31. 12. 2001	-34 946	-17 388	42 458	9 876	0	0
<b>Kumulativní úrokové riziko k 31. 12. 2001</b>	<b>36 344</b>	<b>50 591</b>	<b>121 918</b>	<b>145 136</b>	<b>24 927</b>	<b>x</b>

Pozn.: \* V podrozvahových aktivech a pasivech jsou zahrnuty pohledávky a závazky z úrokových derivátů včetně derivátů na dluhopisy a pokladniční poukázky.

## Průměrné úrokové sazby k 31. prosinci 2002:

%	CZK	USD	EUR
<b>Aktiva</b>			
Pokladní hodnoty a účty u České národní banky	2,10	0,00	0,00
Pokladní a pokladniční poukázky	2,84	0,00	0,00
Pohledávky za bankami	2,79	1,30	3,07
Úvěry klientům	6,57	4,92	5,99
Úročené cenné papíry	8,00	3,18	7,65
<b>Aktiva celkem</b>	<b>4,05</b>	<b>2,51</b>	<b>3,87</b>
<b>Úročená aktiva celkem</b>	<b>4,53</b>	<b>2,55</b>	<b>3,90</b>
<b>Závazky</b>			
Úvěry od České národní banky	0,00	0,00	8,23
Závazky vůči bankám	2,78	1,84	2,95
Závazky vůči klientům	1,50	0,65	1,59
Dluhopisy	7,92	0,00	0,00
Podřízený dluh	0,00	9,13	0,00
<b>Pasiva celkem</b>	<b>1,58</b>	<b>3,13</b>	<b>1,51</b>
<b>Úročená pasiva celkem</b>	<b>1,86</b>	<b>3,19</b>	<b>1,67</b>

Pozn.: V tabulce jsou uvedeny průměrné úrokové sazby za měsíc prosinec 2002 vypočítané jako vážený průměr za jednotlivou kategorii aktiv a pasiv.

**E. Riziko likvidity**

Riziko likvidity představuje riziko, že Skupina nebude mít dostatek pohotových zdrojů ke splnění závazků vyplývajících z finančních kontraktů.

Řízení rizika likvidity vychází ze systému řízení likvidity schváleného vedením Skupiny, který je v souladu s opatřením ČNB o standardech řízení likvidity bank, a jsou jím zároveň pokryty další potřeby/požadavky Skupiny na řízení rizika likvidity. Sledování likvidity probíhá na celoskupinové úrovni, přičemž Tržní knize je zároveň přidělen také samostatný limit. Skupina stanovila pravidla pro řízení likvidity tak, aby dodržela likviditu za běžných podmínek (základní scénář likvidity) i v krizových obdobích (scénář krizové likvidity). Je proto definována sada ukazatelů, pro které jsou stanoveny závazné limity.

Skupina denně vypořádává obchody spojené s deriváty, výběry z vkladů overnight, z běžných účtů, ze splatných vkladů, z čerpaných úvěrů a záruk. Zkušenosti Skupiny dokazují, že výši denních peněžních vypořádání lze předem odhadnout s dostatečnou přesností, a proto Skupina stanovuje minimální výši prostředků, které musí být k dispozici, aby bylo možno tato vypořádání uspokojit, a minimální výši u mezibankovních a ostatních půjček, která by pokryla neočekávaně vysoké výběry peněžních prostředků.

Na měsíční bázi se ČNB zasílají výkazy Přehled skutečné zbytkové splatnosti aktiv a pasiv a Přehled odhadované zbytkové splatnosti aktiv a pasiv.

Níže uvedená tabulka obsahuje aktiva, pasiva a vlastní kapitál rozdělené dle zbytkové splatnosti do odpovídajících skupin (zbytková splatnost představuje dobu od data účetní závěrky do data smluvní splatnosti) dle metodiky ČNB. Aktiva a pasiva, která nemají smluvní splatnost, jsou zahrnuta ve skupině „Nespecifikováno“ nebo „na požádání“. Kategorie „na požádání“ zahrnuje zejména všechny běžné účty bank a klientů.

tis. Kč	Na požádání do 7 dnů	Do 3 měsíců	Od 3 měsíců do 1 roku	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let	Nespeci- fikováno	Celkem
<b>Aktiva</b>							
Hotovost a pohledávky vůči centrální bance	10 190	58	0	0	0	4 260	14 508
Pohledávky za bankami	66 695	109 690	9 082	382	14 000	390	200 239
Cenné papíry k obchodování	0	2 852	5 397	1 036	301	200	9 786
Kladné reálné hodnoty finančních derivátů	0	11	14	0	0	13 790	13 815
Pohledávky za Českou konsolidační agenturou	1 239	0	1 305	32 896	0	0	35 440
Úvěry klientům (čisté)	12 067	8 798	14 913	27 675	27 516	32 009	122 978
Cenné papíry k prodeji	0	415	2 009	5 898	16 524	2 191	27 037
Cenné papíry držené do splatnosti	0	13	125	105	0	0	243
Náklady a příjmy příštích období a ostatní aktiva	572	1 423	1 418	0	0	4 091	7 504
Odložená daňová pohledávka	0	0	0	0	0	905	905
Majetkové účasti v přidružených a nekonsolidovaných společnostech	0	0	0	0	0	1 643	1 643
Hmotný a nehmotný majetek (čistý)	0	0	0	0	0	11 994	11 994
<b>Aktiva celkem</b>	<b>90 763</b>	<b>123 260</b>	<b>34 263</b>	<b>67 992</b>	<b>58 341</b>	<b>71 473</b>	<b>446 092</b>
<b>Pasiva</b>							
Závazky vůči finančním institucím	8 217	4 549	4 571	3 762	3 198	0	24 297
Závazky vůči klientům	261 299	49 504	21 280	9 466	159	0	341 708
Záporné reálné hodnoty finančních derivátů	0	14	34	5	0	6 078	6 131
Dluhopisy	1	21	394	17 527	0	0	17 943
Výdaje a výnosy příštích období, rezervy a ostatní pasiva	3 536	1 547	8	0	0	7 596	12 687
Daň z příjmů	0	0	2 840	0	0	0	2 840
Odložená daň	0	0	0	0	0	1 168	1 168
Podřízený dluh	0	0	2	0	3 718	0	3 720
Menšinové podíly	0	0	0	0	0	232	232
Vlastní kapitál	0	0	0	0	0	35 366	35 366
<b>Pasiva celkem</b>	<b>273 053</b>	<b>55 635</b>	<b>29 129</b>	<b>30 760</b>	<b>7 075</b>	<b>50 440</b>	<b>446 092</b>
<b>Čisté riziko likvidity rozvahy k 31. 12. 2002</b>	<b>-182 290</b>	<b>67 625</b>	<b>5 134</b>	<b>37 232</b>	<b>51 266</b>	<b>21 033</b>	<b>0</b>
Podrozvahová aktiva *	143	9 729	132 267	28 345	12 740	23 494	206 718
Podrozvahová pasiva *	0	112	98 640	9 321	1 145	1 007	110 225
<b>Čisté riziko likvidity podrozvahy k 31. 12. 2002</b>	<b>143</b>	<b>9 617</b>	<b>33 627</b>	<b>19 024</b>	<b>11 595</b>	<b>22 487</b>	<b>96 493</b>
<b>Kumulativní riziko likvidity rozvahy</b>							
<b>a podrozvahy k 31. 12. 2002</b>	<b>-182 147</b>	<b>-104 905</b>	<b>-66 144</b>	<b>-9 888</b>	<b>52 973</b>	<b>96 493</b>	<b>x</b>
Aktiva celkem k 31. 12. 2001	14 119	189 886	47 756	100 712	42 560	36 400	431 433
Pasiva celkem k 31. 12. 2001	147 339	164 103	33 454	27 639	13 448	45 450	431 433
<b>Čisté riziko likvidity rozvahy k 31. 12. 2001</b>	<b>-133 220</b>	<b>25 783</b>	<b>14 302</b>	<b>73 073</b>	<b>29 112</b>	<b>-9 050</b>	<b>0</b>
<b>Čisté riziko likvidity podrozvahy k 31. 12. 2001</b>	<b>-114 239</b>	<b>9 620</b>	<b>15 399</b>	<b>84 512</b>	<b>12 938</b>	<b>-8 230</b>	<b>0</b>

Pozn.: \* V podrozvahových aktivech a pasivech jsou zahrnuty pohledávky a závazky z měnových spotových, pevných termínových a opčních kontraktů a dále závazky ze záruk, akreditivů a úvěrových příslibů.

#### F. Devizová pozice

V tabulce je uvedena měnová pozice Skupiny v několika nejdůležitějších měnách, zbytek měn je uveden v kategorii ostatní měny. Skupina sice sleduje devizovou pozici s ohledem na plnění regulačních požadavků České národní banky na limity otevřené pozice, nejdůležitějším nástrojem pro řízení měnového rizika je však sledování limitu Value at risk stanoveného pro měnové riziko za celou Skupinu. Skupina při stanovení Value at risk sleduje otevřenou devizovou pozici ve 13 měnách se započtením vzájemných korelací. Limit na Value at risk je stanoven tak, že Skupina nemůže překročit regulační limity České národní banky, aniž by překročila hodnotu limitu Value at risk. Další informace o řízení rizik jsou uvedeny v bodě B této účetní závěrky.

mil. Kč	České koruny	Evropská měn. unie	Americké dolary	Švýcarské franky	Slovenské koruny	Ostatní měny	Celkem
<b>Aktiva</b>							
Hotovost a pohledávky vůči centrální bance	11 802	1 656	380	155	173	342	14 508
Pohledávky za bankami	167 264	16 988	14 012	73	1 266	636	200 239
Cenné papíry k obchodování	9 070	0	0	0	463	253	9 786
Kladné reálné hodnoty finančních derivátů	13 790	0	0	0	25	0	13 815
Pohledávky za Českou konsolidační agenturou	35 260	114	66	0	0	0	35 440
Úvěry klientům (čisté)	109 570	6 263	5 417	309	1 398	21	122 978
Cenné papíry k prodeji	16 530	36	10 471	0	0	0	27 037
Cenné papíry držené do splatnosti	97	129	0	0	17	0	243
Náklady a příjmy příštích období a ostatní aktiva	6 978	313	178	0	9	26	7 504
Odložená daňová pohledávka	905	0	0	0	0	0	905
Majetkové účasti v přidružených a nekonsolidovaných společnostech	1 568	0	0	0	75	0	1 643
Hmotný a nehmotný investiční majetek (čistý)	11 932	0	0	0	62	0	11 994
<b>Aktiva celkem</b>	<b>384 766</b>	<b>25 499</b>	<b>30 524</b>	<b>537</b>	<b>3 488</b>	<b>1 278</b>	<b>446 092</b>
<b>Pasiva</b>							
Závazky vůči bankám	17 080	730	4 780	4	1 586	117	24 297
Závazky vůči klientům	302 127	25 162	11 961	468	1 126	864	341 708
Záporné reálné hodnoty finančních derivátů	6 078	0	0	0	53	0	6 131
Dluhopisy	17 943	0	0	0	0	0	17 943
Výdaje a výnosy příštích období, rezervy a ostatní pasiva	11 281	1 096	266	2	18	24	12 687
Daň z příjmů	2 840	0	0	0	0	0	2 840
Odložená daň	1 162	0	0	0	6	0	1 168
Podřízený dluh	0	0	3 720	0	0	0	3 720
Menšinové podíly	232	0	0	0	0	0	232
Vlastní kapitál	35 277	8	0	0	81	0	35 366
<b>Pasiva celkem</b>	<b>394 020</b>	<b>26 996</b>	<b>20 727</b>	<b>474</b>	<b>2 870</b>	<b>1 005</b>	<b>446 092</b>
<b>Čistá devizová pozice k 31. 12. 2002</b>	<b>-9 254</b>	<b>-1 497</b>	<b>9 797</b>	<b>63</b>	<b>618</b>	<b>273</b>	<b>0</b>
Podrozvahová aktiva zahrnutá do měn. pozice *	315 543	31 152	44 336	18	2 702	2 537	396 288
Podrozvahová pasiva zahrnutá do měn. pozice *	303 732	29 300	54 105	4	3 002	2 761	392 904
<b>Čistá devizová pozice za podrozvahu</b>	<b>11 811</b>	<b>1 852</b>	<b>-9 769</b>	<b>14</b>	<b>-300</b>	<b>-224</b>	<b>3 384</b>
<b>Čistá devizová pozice celkem k 31. 12. 2002</b>	<b>2 557</b>	<b>355</b>	<b>28</b>	<b>77</b>	<b>318</b>	<b>49</b>	<b>3 384</b>
Aktiva celkem k 31. 12. 2001	336 805	37 974	50 681	603	4 166	1 204	431 433
Pasiva celkem k 31. 12. 2001	364 254	33 462	28 575	607	3 482	1 053	431 433
Čistá devizová pozice k 31. 12. 2001	-27 449	4 512	22 106	-4	684	151	0
Čistá devizová pozice za podrozvahu k 31. 12. 2001	30 123	-5 104	-22 879	-10	-370	-159	1 602
<b>Čistá devizová pozice celkem k 31. 12. 2001</b>	<b>2 674</b>	<b>-592</b>	<b>-773</b>	<b>-14</b>	<b>314</b>	<b>-8</b>	<b>1 602</b>

Pozn.: \* V podrozvahových aktivech a pasivech jsou zahrnuty pohledávky a závazky ze spotových operací a pevných termínových kontraktů.

#### G. Operační riziko

Skupina v současné době neprovádí sledování a řízení operačního rizika na centrální bázi, operační riziko je sledováno na úrovni jednotlivých organizačních jednotek. Ve vazbě na uvažované zavedení kapitálového požadavku k operačnímu riziku a lepší možnost sledování a řízení operačního rizika Skupina plánuje zavedení jeho centrálního sledování a implementaci nástrojů pro měření a řízení operačního rizika Skupiny.

#### H. Právní riziko

Skupina pravidelně sleduje a vyhodnocuje pasivní právní spory vedené proti Skupině, a to v členění dle odhadu výše rizika prohry v kategoriích s nízkým (pod 50 %), středním a vysokým rizikem. K pokrytí potenciálních závazků v souvislosti s právními spory Skupina vytváří rezervu ve výši žalované částky pro všechny pasivní právní spory s pravděpodobností prohry vyšší než 50 %. Skupina rovněž řídí právní riziko prostřednictvím přehodnocování kontraktů, do kterých vstupuje, z titulu právního rizika.

#### I. Informace o předpokládané reálné hodnotě aktiv a pasiv

Reálná hodnota finančních instrumentů je částka, za kterou by mohlo být v transakcích mezi znalými a ochotnými stranami za obvyklých podmínek směněno aktivum nebo vyrovnán závazek. V případech, kdy je to možné, se reálná hodnota stanovuje na základě aktuálních tržních cen, v mnoha případech u různých finančních instrumentů Skupiny však tržní ceny nejsou k dispozici. Pak jsou reálné hodnoty stanoveny na základě odhadů, diskontovaných peněžních toků nebo s použitím jiných obecně uznávaných oceňovacích metod. Výsledky těchto metod jsou významně ovlivněny použitými předpoklady, zejména diskontními sazbami a odhady budoucích peněžních toků. V návaznosti na to by tyto odhady reálných hodnot nemohly být použity při okamžitém vypořádání finančního instrumentu.

Skupina při zveřejněných odhadech reálných hodnot finančních instrumentů použila následující metody a odhady.

##### a) Hotovost a pohledávky vůči centrální bance

Vykázané hodnoty hotovosti a krátkodobých instrumentů v zásadě odpovídají jejich reálné hodnotě.

##### b) Cenné papíry do splatnosti

Reálné hodnoty cenných papírů držených v portfoliu do splatnosti jsou vypočteny diskontováním budoucích peněžních toků s použitím aktuální tržní sazby.

##### c) Pohledávky za bankami

Vykázané pohledávky za finančními institucemi splatné do 180 dní v zásadě odpovídají jejich reálným hodnotám. Reálné hodnoty ostatních pohledávek za finančními institucemi jsou odhadnuty použitím diskontovaných peněžních toků na základě běžných sazeb u obdobných typů investic (tržní sazby upravené o kreditní riziko). Reálné hodnoty nesplácených úvěrů finančním institucím jsou odhadnuty na základě diskontovaných peněžních toků, u ztrátových úvěrů jsou rovny hodnotě jejich zajištění. Při výpočtu reálných hodnot se nezohledňují vytvořené opravné položky.

##### d) Úvěry klientům

U úvěrů s proměnlivou úrokovou sazbou, které jsou často přeceňovány a u kterých je změna kreditního rizika nevýznamná, reálné hodnoty v zásadě odpovídají vykazovaným hodnotám. Reálné hodnoty u úvěrů s pevnou úrokovou sazbou jsou odhadnuty na základě diskontovaných peněžních toků s použitím úrokové míry běžné u úvěrů s podobnými podmínkami a termíny a poskytované dlužníkům s obdobným rizikovým hodnocením. Reálné hodnoty nesplácených úvěrů jsou odhadnuty na základě diskontovaných peněžních toků, u ztrátových úvěrů jsou rovny hodnotě jejich zajištění, příp. se zohledněním hodnoty jejich zajištění. Úvěry s pevnou úrokovou sazbou představují pouze nevýznamnou část celkové vykazované hodnoty, a proto je reálná hodnota celkových úvěrů klientům přibližně shodná s vykazovanou hodnotou k datu účetní závěrky. Při výpočtu reálných hodnot se nezohledňují vytvořené opravné položky.

**e) Závazky vůči bankám a klientům**

Reálné hodnoty vykazované u vkladů na požádání jsou k datu účetní závěrky shodné s částkami splatnými na požádání (tzn. jejich vykazované hodnoty). Účetní hodnoty termínovaných vkladů s proměnlivou sazbou jsou v zásadě shodné s jejich reálnými hodnotami k datu účetní závěrky. Reálné hodnoty u vkladů s pevnou úrokovou mírou jsou odhadnuty na základě diskontování peněžních toků, s použitím tržních úrokových sazeb.

**f) Emitované dluhopisy**

Reálné hodnoty emitovaných dluhopisů vydaných Skupinou jsou stanoveny na základě aktuálních tržních cen. V případě, že tržní ceny nejsou k dispozici, je za reálnou hodnotu považován odhad Komerční banky.

V následující tabulce jsou uvedeny vykazované hodnoty a reálné hodnoty finančních aktiv a pasiv, která nejsou v rozvaze vykázány v reálné hodnotě:

mil. Kč	2002 Vykazovaná hodnota	2002 Reálná hodnota	2001 Vykazovaná hodnota	2001 Reálná hodnota
<b>Finanční aktiva</b>				
Hotovost a pohledávky vůči centrální bance	14 508	14 508	18 361	18 361
Pohledávky za bankami	200 239	200 254	156 909	156 814
Úvěry klientům včetně Agentury (čisté)	158 418	166 217	186 446	188 524
Cenné papíry do splatnosti	243	305	1 453	1 527
<b>Finanční pasiva</b>				
Závazky vůči bankám	24 297	24 352	30 918	30 921
Závazky vůči klientům	341 708	341 670	323 018	322 701
Dluhopisy	17 943	19 214	27 492	28 488

**39. Aktiva ve správě**

K 31. prosinci 2002 Skupina spravovala 34 250 mil. Kč (2001: 33 242 mil. Kč.) klientských aktiv, z čehož žádná aktiva nebyla od dceřiných společností Banky (2001: 7 260 mil. Kč od společnosti Penzijní fond Komerční banky, a. s.).

**40. Události po datu účetní uzávěrky**

Po datu účetní uzávěrky nedošlo do data schválení této účetní závěrky k žádným významným událostem.

## Finanční charakteristika za období 1998 – 2002

mil. Kč	Nekonsolidované údaje	2002	2001	2000	1999	1998
Mazinárodní standardy pro finanční výkaznictví (IFRS)	Čisté úrokové výnosy	12 447	12 989	12 287	11 947	14 939
	Čisté poplatky a provize	8 320	8 394	7 181	4 350	4 627
	Čisté provozní výnosy	22 597	23 809	21 805	20 390	23 297
	Provozní náklady celkem	-12 760 *	-15 065 *	-13 783 *	-12 770	-11 870
	Čistý zisk/ztráta	8 763	2 532	-19	-9 782	-9 546
	Aktiva celkem	439 753	421 720	402 205	390 122	422 084
	Úvěry klientům – čisté	121 154	135 197	126 943	181 754	214 018
	Závazky vůči klientům	341 114	321 345	287 624	259 191	273 698
	Vlastní kapitál celkem	33 758	23 598	20 211	17 776	20 458
	Rentabilita průměrného kapitálu, ROAE (%)	30,56	11,56	x	x	x
	Rentabilita průměrných aktiv, ROAA (%)	2,03	0,61	x	x	x
	Čistá úroková marže (%)	3,25	3,64	3,62	3,42	3,97
	Poměr nákladů k výnosům (%)	56,47	63,27	63,21	62,63	50,95
	Provozní náklady na jednoho zaměstnance (tis. Kč)	-1 428	-1 526	-1 162	-947	-846
	Čistý zisk na jednoho zaměstnance (tis. Kč)	981	256	x	x	x
	Aktiva na jednoho zaměstnance (tis. Kč)	49 217	42 714	33 898	28 926	30 095
České účetní standardy (CAS **)	Čisté úrokové výnosy	12 614	13 565	12 344	11 915	15 099
	Čisté výnosy z poplatků a provizí	6 232	5 981	4 422	4 350	4 627
	Provozní náklady	-11 705	-12 066	-11 022	-11 039	-11 315
	Čistý zisk/ztráta	9 229	2 624	-149	-9 242	-9 805
	Aktiva celkem	445 982	429 659	407 558	439 110	487 319
	Pohledávky za klienty	163 806	193 774	133 977	183 644	218 025
	Závazky vůči klientům	305 788	289 638	272 228	259 191	273 698
	Vlastní kapitál celkem	33 804	23 668	20 034	17 826	20 015
	Rentabilita průměrného kapitálu, ROAE (%)	32,12	12,01	x	x	x
	Rentabilita průměrných aktiv, ROAA (%)	2,11	0,63	x	x	x
	Kapitálová přiměřenost, ČNB (%)	13,35	15,18	14,38	10,69	10,45
	Tier 1, ČNB	22 138	19 951	20 100	15 084	18 908
	Tier 2, ČNB	6 091	9 607	9 973	9 882	9 152
	Tier 3, ČNB	0	0	0	0	0
	Odečitatelné položky od Tier 1 a Tier 2, ČNB	1 896	1 387	1 322	1 994	1 476
	Kapitálový požadavek A	15 164	15 071	15 424	17 193	20 356
Kapitálový požadavek B	638	688	573	–	–	
Průměrný přepočtený počet zaměstnanců	8 935	9 873	11 865	13 487	14 025	
Počet obchodních míst	331	323	342	349	354	

\* Včetně restrukturalizačních nákladů.

\*\* Údaje za rok 2002, 2001, 2000 uvedeny dle metodiky platné v roce 2002.

# Doplňující informace dle zákona o cenných papírech

## Identifikační údaje společnosti zapsané v obchodním rejstříku

(vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 1360)

Den zápisu:	5. března 1992
Obchodní firma:	Komerční banka, a. s.
Sídlo:	Praha 1, Na Příkopě 33, čp. 969, PSČ 114 07
Identifikační číslo:	45317054
Právní forma:	akciová společnost
Předmět podnikání:	předmět podnikání banky je dán §1 a 2 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách

Předmětem podnikání banky je:

- a) přijímání vkladů od veřejnosti
- b) poskytování úvěrů
- c) investování do cenných papírů na vlastní účet
- d) finanční pronájem (leasing)
- e) platební styk a zúčtování
- f) vydávání platebních prostředků, např. platebních karet, cestovních šeků
- g) poskytování záruk
- h) otevírání akreditivů
- i) obstarávání inkasa
- j) obchodování na vlastní účet nebo na účet klienta
  - s devizovými hodnotami
  - v oblasti termínových obchodů (futures) a opcí (options) včetně kurzových a úrokových obchodů
  - s převoditelnými cennými papíry
- k) účast na vydávání akcií a poskytování souvisejících služeb
- l) finanční makléřství
- m) poskytování porad ve věcech podnikání
- n) obhospodařování cenných papírů klienta na jeho účet včetně poradenství (portfolio management)
- o) uložení a správa cenných papírů nebo jiných hodnot
- p) výkon funkce depozitáře
- q) směnárenská činnost (nákup devizových prostředků)
- r) poskytování bankovních informací
- s) pronájem bezpečnostních schránek
- t) vydávání hypotečních zástavních listů podle zvláštního zákona



## Statutární orgán – představenstvo:

<b>předseda:</b>	Alexis Raymond Juan, dat. nar. 11. června 1943 Praha 1, Senovážné náměstí čp. 869/28 den vzniku funkce: 5. října 2001 den vzniku členství v představenstvu: 5. října 2001 je osobou odpovědnou za provádění činnosti obchodníka s cennými papíry
<b>místopředseda:</b>	Guy Poupet, dat. nar. 5. ledna 1952 Praha 1, Břehová 8/208, PSČ 110 00 den vzniku funkce: 9. října 2002 den vzniku členství v představenstvu: 25. června 2002
<b>člen:</b>	Matúš Púll, r. č. 490625/214 Vrané nad Vltavou, Nad školkou 530, okres Praha–západ, PSČ 252 46 den vzniku funkce: 5. října 2001
<b>člen:</b>	Olivier Flourens, dat. nar. 1. července 1959 Praha 1, Ovocný trh 15, PSČ 110 00 den vzniku funkce: 1. února 2003
<b>člen:</b>	Philippe Rucheton, dat. nar. 9. září 1948 Praha 1, Břehová 8/208, PSČ 110 00 den vzniku funkce: 2. května 2002
<b>člen:</b>	Peter Palečka, r. č. 591103/6692 Černošice, Jahodová 1565, okres Praha–západ, PSČ 252 28 den vzniku funkce: 5. října 2001 den vzniku členství v představenstvu: 5. října 2001

## Jednání za banku:

Za banku jedná ve všech věcech představenstvo jako statutární orgán, a to buď společně všichni členové představenstva, nebo společně libovolní dva jeho členové.

Podpisování: Za banku podepisují buď společně všichni členové představenstva, nebo společně dva libovolní členové představenstva.

## Dozorčí rada:

<b>člen:</b>	Petr Laube, r. č. 490708/118 Praha 5, Košíře, Kvapilova 958/9 den vzniku funkce: 8. října 2001
<b>člen:</b>	Ing. Pavel Krejčí, r. č. 631108/0644 Olomouc, Rolsberská 30, PSČ 772 00 den vzniku členství v dozorčí radě: 27. května 2001

- člen:** Ing. Miroslava Šmídová, r. č. 655506/0094  
Plzeň, Žižkova 55, okres Plzeň-město, PSČ 320 15  
den vzniku členství v dozorčí radě: 27. května 2001
- člen:** Ing. Jan Kučera, r. č. 511030/013  
Náchod, Ovocná ul. 1576, PSČ 574 01  
den vzniku členství v dozorčí radě: 27. května 2001
- člen:** Jan Juchelka, r. č. 710919/5148  
Poděbrady, Jižní 1339, okres Nymburk, PSČ 290 01  
den vzniku funkce: 8. října 2001
- člen:** Didier Alix, dat. nar. 16. srpna 1946  
14, bis Rue Raynouard, 75116 Paříž  
Francouzská republika  
den vzniku funkce: 8. října 2001
- člen:** Jean-Louis Mattei, dat. nar. 8. září 1947  
24, Rue Pierre et Marie Curie, 75005 Paříž  
Francouzská republika  
den vzniku funkce: 8. října 2001
- člen:** Christian Achille Frederic Poirier, dat. nar. 30. listopadu 1948  
19, Rue Mademoiselle, 78000 Versailles  
Francouzská republika  
den vzniku funkce: 8. října 2001
- člen:** Séverin Cabannes, dat. nar. 21. července 1958  
14, Rue de Voisins, 78430 Louveciennes  
Francouzská republika  
den vzniku funkce: 8. října 2001  
osoba odpovědná za výkon činnosti obchodníka s cennými papíry

#### Akcie:

38 009 852 ks kmenové akcie na majitele ve jmenovité hodnotě 500 Kč v zaknihované podobě

#### Základní kapitál:

19 004 926 000 Kč

#### Splaceno:

100 %

## Ostatní skutečnosti:

- Způsob založení: V souladu s privatizačním projektem státního peněžního ústavu Komerční banka, se sídlem v Praze, Na Příkopěch 28, schváleným usnesením vlády ČSFR č. 1 ze dne 9. ledna 1992 a č. 109 ze dne 20. února 1992 založil Fond národního majetku České republiky jako jediný zakladatel podle § 172 obchodního zákoníku zakladatelskou listinou ze dne 3. března 1992 akciovou společnost Komerční banka, a. s.
- Zapisuje se změna stanov společnosti přijatá valnou hromadou konanou dne 16. července 1992.
- Zapisuje se změna stanov přijatých na valné hromadě konané dne 8. listopadu 1993.
- Změna stanov usnesením valné hromady ze dne 29. dubna 1994.
- Změna stanov společnosti přijatá valnou hromadou konanou dne 6. května 1996.

## Údaje o cenných papírech společnosti

## Dluhopisy Komerční banky (dosud nesplacené)

## Přehled dluhopisů vydaných Komerční bankou

Poř. č.	Dluhopisy	Datum emise Datum splatnosti	Objem v Kč Počet kusů	Úroková sazba	Výplata úrokových výnosů
1	2	3	4	5	6
1.	1997/2004	8. 8. 1997 8. 8. 2004	8 000 000 000 800 000 ks	bez úrokových kuponů	–
2.	HZL 1999/2004 ISIN: CZ0002000110	13. 5. 1999 13. 5. 2004	4 000 000 000 400 000 ks	8,125 % p.a.	ročně
3.	HZL 1999/2004 ISIN: CZ0002000102	15. 6. 1999 15. 6. 2004	1 500 000 000 150 000 ks	8,0 % p.a.	ročně
4.	1999/2004 ISIN: CZ0003700528	10. 9. 1999 10. 9. 2004	5 000 000 000 500 000 ks	8,0 % p.a.	ročně
5.	HZL 2000/2007 ISIN: CZ0002000151	15. 9. 2000 15. 9. 2007	1 100 000 000 11 000 ks	6měsíční PRIBOR + 3,50 p. b.	pololetně

HZL = hypoteční zástavní listy

Všechny dluhopisy jsou vydány v Kč, jsou registrované (s výjimkou dluhopisů bez úrokových kuponů), znějí na doručitele, mají zaknihovanou podobu a jmenovitou hodnotu 10 000 Kč s výjimkou poslední emise hypotečních zástavních listů (ISIN: CZ0002000151), které mají jmenovitou hodnotu 100 000 Kč.

Dluhopisy jsou přímými, nezaručenými, nepodmíněnými a nepodřízenými závazky emitenta, které jsou na stejné úrovni se všemi existujícími a budoucími nezaručenými, nepodmíněnými a nepodřízenými závazky emitenta z jím vydaných dluhopisů. Majitelé hypotečních zástavních listů mají přednostní právo na uspokojení své pohledávky z hypotečních zástavních listů ve smyslu § 32, odst. 3), zákona č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání, v platném znění.

Dosud nesplacené dluhopisy byly vydány v příslušných letech v souladu s platným zněním zákona č. 530/1990 Sb., o dluhopisech, a zákona č. 591/1992 Sb., o cenných papírech. Vydání dluhopisů bylo povoleno rozhodnutím Ministerstva financí ČR, resp. Komise pro cenné papíry. Práva a povinnosti vyplývající z dluhopisů se řídí a vykládají v souladu s právními předpisy České republiky.

**Obchodovatelnost**

Všechny dosud nesplacené dluhopisy (s výjimkou dluhopisů bez úrokových kuponů, které nejsou veřejně obchodovatelné) jsou přijaty k obchodování na volném trhu Burzy cenných papírů Praha, a. s.

Převoditelnost dluhopisů není omezena. K převodu dluhopisů dochází zaregistrováním vlastnictví dluhopisu na účtu jejich nového majitele ve Středisku cenných papírů.

**Práva spojená s dluhopisy**

Dluhopisy jsou úročeny od data emise (viz sloupec 3 tabulky) a výplata výnosů je zajišťována v pololetních, resp. v ročních termínech (viz sloupec 6 tabulky). Výnosy z cenných papírů vyplácí emitent – Komerční banka, a. s., se sídlem Na Příkopě 33, Praha 1, prostřednictvím centrály a svých poboček.

Dluhopisy budou splaceny Komerční bankou, a. s., Na Příkopě 33, Praha 1, prostřednictvím centrály a poboček jednorázově ve jmenovité hodnotě v den jejich splatnosti (viz sloupec 3 tabulky). Před splacením dluhopisů je vždy v souladu se standardy BCPP zastavena převoditelnost dluhopisů ve Středisku cenných papírů. Případně-li den pro výplatu úroků nebo splacení jmenovité hodnoty dluhopisu na den pracovního volna platebního místa, resp. na den pracovního klidu, bude platba provedena následující pracovní den bez nároku na úrok za toto odsunutí plateb. Výplaty budou prováděny majitelům dluhopisů podle jejich požadavku v hotovosti nebo převodem na účet majitele dluhopisu.

Požadavek na splacení dluhopisu, včetně úroků, uplatněný majitelem dluhopisu při neplnění závazků uvedených v příslušných emisních podmínkách konkrétního dluhopisu musí mít písemnou formu a být doručen do sídla emitenta.

Práva z dluhopisů (úroky, splacení jmenovité hodnoty) se promlčují uplynutím 10 let ode dne jejich splatnosti.

**Akcie Komerční banky**

<b>Druh:</b>	kmenová akcie
<b>Forma:</b>	na majitele
<b>Podoba:</b>	zaknihovaná
<b>Celková hodnota emise:</b>	19 004 926 000 Kč
<b>Celkový počet kusů akcií:</b>	38 009 852
<b>Jmenovitá hodnota 1 akcie:</b>	500 Kč
<b>ISIN:</b>	CZ0008019106

**Obchodovatelnost**

Akcie Komerční banky, a. s., jsou obchodovány na veřejných kapitálových trzích v České republice řízených organizátory trhů Burzou cenných papírů Praha, a. s., a RM-SYSTÉM, a. s., (organizátor mimoburzovního trhu s cennými papíry). Další informace o obchodování s akciemi, ceně akcie a výplatě dividend viz kapitola Akcie Komerční banky.

**Práva spojená s akciemi**

S kmenovými akciemi jsou spojena práva v souladu s Obchodním zákoníkem č. 513/1991 Sb., v platném znění, a nejsou s nimi spojena žádná zvláštní práva.

Hlasovací právo náležející akcionáři se řídí jmenovitou hodnotou jeho akcií, přičemž každých 500 Kč jmenovité hodnoty akcií se rovná jednomu hlasu.

Akcionář má právo na podíl ze zisku banky (dividendu), který valná hromada podle hospodářského výsledku banky a za podmínek stanovených obecně závaznými právními předpisy schválila k rozdělení. Právo na dividendu má akcionář, který je majitelem akcie 30. kalendářní den po dni konání valné hromady, která o výplatě

dividend rozhodla. Pokud představenstvo rozhodne o registraci práva na vyplacení dividendy v evidenci zaknihovaných cenných papírů, má právo na dividendu akcionář, který má toto právo registrováno v evidenci zaknihovaných cenných papírů 30. kalendářní den po dni konání valné hromady, která o výplatě rozhodla. Dividenda se stává splatnou uplynutím 30. dne ode dne, který byl rozhodný pro vznik nároku akcionáře podle předchozí věty tohoto ustanovení. Právo uplatnit nárok na výplatu dividendy se promlčí po uplynutí čtyř let od jejich splatnosti. Zemře-li akcionář, je oprávněn vykonávat práva spojená s akcií dědic.

Při zrušení banky s likvidací se způsob provedení likvidace řídí příslušnými obecně závaznými právními předpisy. O schválení návrhu rozdělení likvidačního zůstatku mezi akcionáře rozhoduje valná hromada v poměru jmenovitých hodnot akcií akcionářů banky.

#### Nabývání vlastních akcií Komerční bankou

Konkrétní úprava nabývání vlastních akcií je dána § 161 až 161f Obchodního zákoníku, které upravují přesné podmínky, za kterých může společnost nabývat vlastní akcie.

V první polovině roku 2002 mohla Komerční banka dle rozhodnutí valné hromady ze dne 20. června 2001 nakupovat vlastní akcie až do počtu 1 900 000 kusů kmenových akcií (tj. cca 5 % základního kapitálu banky) na dobu maximálně 18 měsíců. Důvody nabývání vlastních akcií byly market making, akciový motivační program a řízení kapitálové přiměřenosti banky.

Valná hromada akcionářů Komerční banky, která se konala dne 26. června 2002, snížila maximální počet nabývaných vlastních akcií na 2 % základního kapitálu, tj. na 760 197 kusů. Důvody nabývání vlastních akcií zůstaly market making a řízení kapitálové přiměřenosti banky.

#### Informace o nabytí vlastních akcií KB

	Počet/jmenovitá hodnota k 1. 1. 2002 (ks/tis. Kč)	Podíl na základním kapitálu k 1. 1. 2002 (%)	Počet/jmenovitá hodnota k 31. 12. 2002 (ks/tis. Kč)	Podíl na základním kapitálu k 31. 12. 2002 (%)
Obchodní portfolio	12 000	0,032	6 000	0,016
	6 000		3 000	
Portfolio k prodeji	163 100	0,429	10 890	0,029
	81 550		5 445	

	Počet/jmenovitá hodnota akcií nabytých (ks/tis. Kč)	Počet/jmenovitá hodnota akcií zcizených (ks/tis. Kč)	Součet kupních cen nakoupených akcií (tis. Kč)	Nejnižší a nejvyšší cena při nabytí (Kč)	Součet prodejných cen prodaných akcií (tis. Kč)	Nejnižší a nejvyšší cena při zcizení (Kč)
Obchodní portfolio	2 992 793	2 998 793	4 638 886	1 018	4 635 900	1 015
	1 496 397	1 499 397		2 149		2 154
Portfolio k prodeji	10 890	163 100	21 061	1 914	287 841	1 870
	5 445	81 550		1 941		2 020

#### Globální depozitní certifikáty Komerční banky

Na akcie Komerční banky ve správě The Bank of New York ADR Department (akcie banky držené na jeho majetkovém účtu ve Středisku cenných papírů) jsou vydány tzv. globální depozitní certifikáty (GDRs). S GDRs se pojí v zásadě stejná práva jako s akciemi banky a je možné je zpětně konvertovat do akcií. Jeden GDR představuje jednu třetinu akcie banky.

Program GDRs byl založen koncem června 1995 vydáním tzv. první tranže, čímž Komerční banka vstoupila na mezinárodní kapitálové trhy; druhá tranže následovala v roce 1996.

GDRs jsou od počátku obchodovány na Burze cenných papírů v Londýně a v systému PORTAL (trhu National Association of Securities Dealers, Inc.) v USA. Počet vydaných GDRs k 31. prosinci 2002 činil 7 150 023 kusů.

#### **Daňové aspekty ve Spojeném království (UK)**

Následuje obecné shrnutí vyňaté z platné daňové legislativy Spojeného království Velké Británie a Severního Irska (Spojené království) a praxe daňových orgánů Spojeného království platných k datu tohoto dokumentu, jež se však mohou kdykoliv změnit, a to i se zpětným účinkem. Tento výklad je shrnutím hlavních daňových dopadů ve Spojeném království pro držitele GDR nebo akcií získaných po odevzdání GDR, který je rezidentem či obvyklým rezidentem ve Spojeném království nebo který zde podniká prostřednictvím pobočky nebo zastoupení (souhrnně „držitelé ve Spojeném království“). Vztahuje se pouze na GDR nebo akcie vlastněné jako kapitálová aktiva, nevztahuje se na některé zvláštní třídy držitelů, jako jsou například obchodníci s cennými papíry.

#### **Zdanění dividend a dalších výplat**

Výplaty, včetně hotovostních dividend vyplácených na základě podkladových akcií „držitelé ve Spojeném království“, budou obecně daněny jako příjem tohoto „držitele ve Spojeném království“. Jakoukoliv českou srážkovou daň zaplacenou z výše uvedeného příjmu „držitelem ve Spojeném království“ si „držitel ve Spojeném království“ bude moci započítat proti své daňové povinnosti ve Spojeném království. Tato srážková daň nebude vymahatelná od českých daňových úřadů.

V případech, že jsou dividendy vypláceny platebním agentem ve Spojeném království, nebo jeho prostřednictvím, či vybírány vybírajícím agentem ve Spojeném království, může být takovýto agent za jistých okolností požádán daňovými orgány Spojeného království o sdělení informací o této platbě a konkrétních informacích týkajících se „držitele ve Spojeném království“ (včetně jeho jména a adresy). Publikované postupy daňových orgánů Spojeného království uvádí, že daňové orgány Spojeného království neuplatní svoji pravomoc k získání informací v případě, kdy jsou takové dividendy vyplaceny či inkasovány do 5. dubna 2003 včetně. Jakékoli získané informace mohou daňové orgány Spojeného království, za určitých okolností, poskytnout daňovým orgánům podléhajícím jiné jurisdikci.

#### **Prodej nebo jiná manipulace s GDR**

V závislosti na okolnostech případu a případných platných výjimkách či úlevách, může „držitel ve Spojeném království“ podléhat dani Spojeného království z nakládání nebo předpokládaného nakládání s GDR (nebo akciemi nabytými po odevzdání GDR). Na případ se může vztahovat úleva z titulu případných daní zaplacených v ČR při takovémto zcizení. Nakládání s GDR nepodléhá žádné povinnosti kolkovného ve Spojeném království ani vyhrazené dani kolkovného (stamp duty reserve tax), pokud se jedná o provedení doručení.

#### **Vzdání se GDR**

Při odevzdání GDR depozitáři výměnou za akcii nevzniká ve Spojeném království žádná daňová povinnost za předpokladu, že držitel GDR je skutečným vlastníkem akcií. Obecně se akcie od depozitáře nabývají za základní cenu rovnající se ceně pro držitele ve Spojeném království nabývajících odevzdaný instrument GDR.

**KAŽDÝ POTENCIÁLNÍ KUPUJÍCÍ BY MĚL KONZULTOVAT S VLASTNÍM DAŇOVÝM PORADCEM OTÁZKU KONKRÉTNÍCH DAŇOVÝCH DOPADŮ INVESTICE DO GDR.**

## Požítky členů statutárních orgánů a vedení společnosti

Viz Příloha k nekonsolidované účetní závěrce (CAS), poznámka č. 29 – Osoby se zvláštním vztahem k Bance, odst. Odměňování a akciový odměňovací program členů představenstva a dozorčí rady.

## Údaje o počtu akcií, které jsou v majetku statutárních orgánů

(ks)	Počet akcií k 31. prosinci 2002
Představenstvo	13 350
Výkonný výbor (mimo členů představenstva uvedených samostatně výše)	10
Dozorčí rada	5 354

## Souhrnný popis nemovitostí vlastněných společností

Komerční banka vlastní nemovitosti, které jsou využívány především pro zajištění podnikatelské činnosti, ke které je oprávněna ve smyslu platných právních předpisů.

CAS, tis. Kč	Pořizovací cena	K 31. prosinci 2002	
		Oprávk a opravné položky	Zůstatková hodnota
Pozemky	382 147	0	382 147
Budovy	12 041 023	4 175 636	7 865 387

	K 31. prosinci 2002	
	Počet	Výměra v m <sup>2</sup>
Pozemky	505	347 789
Budovy	449	423 053

Viz také Příloha k nekonsolidované účetní závěrce (CAS), poznámka č. 17 – Hmotný a nehmotný majetek.

## Investice

### Uskutečněné investice

#### Finanční investice

CAS, mil. Kč	31. prosince 2002	31. prosince 2001
Dluhopisy	26 140	31 669
Akcie	2 262	4 326
Majetkové účasti	1 588	1 223
Finanční investice celkem	29 990	37 218

## Hlavní investice – mimo finančních \*

CAS, mil. Kč	31. prosince 2002	31. prosince 2001
Hmotný majetek	9 486	10 138
Nehmotný majetek	1 097	1 124
<b>Hmotný a nehmotný majetek celkem</b>	<b>10 583</b>	<b>11 262</b>
Hmotný majetek získaný formou finančního leasingu	417	526

\* Zůstaková hodnota investic.

Viz také Příloha k nekonsolidované účetní závěrce (CAS), poznámka č. 17 – Hmotný a nehmotný majetek. Všechny investice Komerční banky byly umístěny v České republice.

## Hlavní budoucí investice – mimo finančních

Plánované investice Komerční banky pro období 2003 – 2005 dosahují přibližně 9 miliard Kč. Nejvyšší podíl z tohoto objemu (cca 60 %) představují investice spojené s IT.

Investiční záměry KB mohou doznat změn v závislosti na vývoji souvisejících podmínek a od uvedených plánů se lišit.

## Informace o soudních sporech

## Soudní spory, ve kterých banka vystupuje jako strana žalující

V roce 2002 bylo vedeno celkem 117 významných soudních řízení, která byla zahájena jak v roce 2002, tak i v letech předchozích. Tato řízení měla nebo mohou mít významný vliv na finanční výsledky banky. Celková částka, která je předmětem těchto soudních řízení, činí 6,8 miliardy Kč, z čehož částka ve výši 5,8 miliardy Kč představuje pohledávky vyvedené do divize Speciální obchody.

Z těchto 117 soudních řízení je celkem 48 soudních sporů na plnění a 69 konkurzů, přičemž celková částka u soudních sporů činí 3,4 miliardy Kč a u konkurzů 3,5 miliardy Kč.

Komerční banka, a. s., považuje vzhledem ke své celkové finanční situaci za významné všechny soudní spory o částku vyšší než 10 milionů Kč a všechny konkurzy, kde předmětná pohledávka přesahuje 50 milionů Kč. Důvodem vyšší hranice u konkurzů je skutečnost, že průměrná výtěžnost konkurzů v praxi Komerční banky nepřesahuje 20 %, a proto výsledky konkurzních řízení mají obvykle podstatně menší dopad na hospodaření banky než výsledky soudních sporů o srovnatelné částky.

## Soudní spory, ve kterých banka vystupuje jako strana žalovaná

V roce 2002 byla celková částka sporů, ve kterých banka vystupuje jako strana žalovaná, 2,6 miliardy Kč, z nichž 16,8 % mohou představovat spory s potenciálním rizikem pro banku.

Banka k 31. prosinci 2002 posoudila soudní spory vedené proti bance. Na základě detailní analýzy míry možného rizika těchto sporů vytvořila banka rezervu ve výši 458 milionů Kč.

Viz také Příloha k nekonsolidované účetní závěrce (CAS), poznámka č. 28 – Potenciální pohledávky a závazky, odstavec Soudní spory.



## Dodatečné informace

### Licence a ochranné známky

Komerční banka při možném užívání práv třetích osob, jež podléhají příslušným zákonným ustanovením o ochraně duševního vlastnictví či průmyslových práv, přísně kontroluje splnění veškerých zákonných ustanovení. Takováto práva využívá jen v souladu s platným právním řádem a mezinárodními smlouvami, resp. na základě příslušných licencí.

Komerční banka je dále majitelem (příhlašovatelem) zhruba čtyř desítek ochranných známek zapsaných (přihlášených) ve veřejném rejstříku ochranných známek vedeném Úřadem průmyslového vlastnictví ČR, vztahujících se zejména k jejím produktům. KB má registrovány (přihlášeny) též ochranné známky ve Slovenské republice.

### Výdaje na činnost v oblasti výzkumu a vývoje

V roce 2002 vynaložila Komerční banka, a. s., na vývoj celkem 7 503 tisíc Kč (v roce 2001: 309 290 tisíc Kč). Výdaje zahrnovaly především náklady na následující studie a projekty – Nasazení systému Windows 2000, Studie umístění ATM, Studie na nový model distribuce reportů.

### Přijaté úvěry

Viz Příloha k nekonsolidované účetní závěrce (CAS), poznámka č. 19 – Závazky vůči bankám a poznámka č. 20 – Závazky vůči klientům.

# Zpráva o vztazích mezi propojenými osobami

dále jen „Zpráva o vztazích“

Komerční banka, a. s., se sídlem Praha 1, Na Příkopě 33, čp. 969, PSČ 114 07, IČ 45317054, zapsaná v obchodním rejstříku, vedeném Městským soudem v Praze, oddíl B, vložka 1360, (dále „KB“), je součástí podnikatelského seskupení (koncernu), ve kterém existují následující vztahy mezi Komerční bankou, a. s., a ovládající osobou a dále mezi Komerční bankou, a. s., a osobami ovládanými stejnými ovládajícími osobami (dále „propojené osoby“).

Tato zpráva o vztazích mezi níže uvedenými osobami byla vypracována v souladu s ustanovením § 66a odstavec 9 zákona č. 513/1991 Sb., v platném znění (Obchodní zákoník), za období roku 2002 – tj. od 1. ledna 2002 do 31. prosince 2002 (dále „účetní období“)

## I. Úvod

Komerční banka, a. s., byla v období od 1. ledna 2002 do 31. prosince 2002 součástí koncernu Sociétés Générales S. A., se sídlem 29, BLD Hausmann, 75009 Paříž, Francie, číslo registrace ve francouzském obchodním rejstříku: R.C.S. Paris B552120222 (1955 B 12022) (dále „SG“ nebo „SG Paris“).

V účetním období měla KB vztahy s následujícími propojenými osobami:

### a) centrálou SG a pobočkami SG

Společnost	Sídlo	Podíl SG na kapitálu (%)
SG Paris	29, BLD Hausmann, 75009 Paris, Francie	–
SG London	Primrose Street, EC4ADD, London, Velká Británie	–
SG New York	1221 Avenue of the Americans, 10020, New York, USA	–
SG Tokyo	12-32 Akasaka 1-Chrome, 107-6015 Tokyo, Japonsko	–
SG Milano	Via Olona 2, 20123 Milano, Itálie	–
SG Zürich	Sighlguai 253, 8031 Zürich, Švýcarsko	–
SG Warszawa	PO Box 54, ul. Marszałkowska 111, Warszawa, Polsko	–
SG Frankfurt	Postfach 101935, Mainzer Landstrasse 36, D60325, Frankfurt am Main, Spolková republika Německo	–
SG Bruxelles	Place du Champs de Mars, 1050 Bruxelles, Belgie	–
SG Wien	Postfach 82, Prinz Eugen Strasse 32, A1041, Wien, Rakousko	–
SG pobočka Praha *	Pobřežní 3, Praha 8, Česká republika	–

\* SG pobočka Praha nevyvíjela od 1. dubna 2002 žádné obchodní aktivity a pouze spravovala finanční aktiva a pasiva, která nebyla zahrnuta ve Smlouvě o prodeji části podniku uzavřené mezi SG a KB. V současné době probíhá v SG pobočce Praha příprava na ukončení její činnosti (likvidace), která by měla proběhnout v průběhu 1. pololetí 2003. SG Paříž stále vykazuje SG pobočku Praha jako součást koncernu SG.

## b) dceřinými společnostmi SG

Společnost	Sídlo	Podíl SG na kapitálu (%)
Barep	3, Rue Lafayette, 75009 Paris, Francie	100
SGBT Luxembourg	11-13 Avenue Emile Reuter, L-2420 Luxembourg, Lucembursko	100
SG Canada	1501 Av. Mc Gill College, Motreal, Quebec, Kanada	100
SGAM Finance	2 Place de la Coupole, 92078 Paris, La Defense, Francie	100
Franfinance	Jungmannova 34, 111 21 Praha, Česká republika	100
SG Ruegg Bank	Post Fach 8039, 65 Talstrasse, Zürich, Švýcarsko	100
SKB Banka	Ajdovčina 4, 1513 Ljubljana, Slovinsko	95,7
Sogecap	12-46 Bd. A. Martin, 45000 Orleans, Francie	100
N.S.G.B.	PO Box 2664, 10 rue Tallat Harb Street, Cairo, Egypt	54,3
B.R.P.D.	4 Doamnei Street, 700 16 Bucarest 3, Rumunsko	51
Fimat International banque SA (UK)	SG House, 41 Tower Hill, London, Velká Británie	100

## c) společnostmi ovládanými Komerční bankou, a. s.

Společnost	Sídlo	Podíl KB na kapitálu (%)
ALL IN, a. s., v likvidaci	Truhlářská 18, čp. 1118, 110 00 Praha 1	100
ALL IN REAL ESTATE LEASING, a. s. <sup>2)</sup>	Truhlářská 18, čp. 1118, 110 00 Praha 1	100
A-TRADE, a. s. <sup>1)</sup>	Truhlářská 18, čp. 1118, 110 00 Praha 1	100
AIREL IMMO, s.r.o. <sup>2)</sup>	V jámě 1/699, 110 00 Praha 1	100
INVESTIČNÍ KAPITÁLOVÁ SPOLEČNOST KB, a. s.	Dlouhá 34 čp. 713, 110 15 Praha 1	100
PENZIJNÍ FOND KOMERČNÍ BANKY, a. s.	Lucemburská 7/1170, 130 00 Praha 3	100
KOMERČNÍ BANKA BRATISLAVA, a. s.	Medená 6, 811 02 Bratislava, Slovenská republika	100
KOMERČNÍ POJIŠŤOVNA, a. s.	Jindřišská 17, 111 21 Praha 1	100
KOMERČNÍ FINANCE, B.V.	Drentestaete, Drentestraat 24, 1083 HK Amsterdam, Nizozemí	100
FACTORING KB, a. s.	Na Poříčí 36, 110 02 Praha 1	100
MUZO, a. s.	V Olšínách 80/626, 100 00 Praha 10	49,9
ASIS, a. s.	Nám. OSN 1/844, 190 02 Praha 9	100
REFLEXIM, a. s.	Bolzanova 3, 110 00 Praha 1	100
Vodní stavby, a. s., v likvidaci <sup>3)</sup>	Dělnická 12, Praha 7	77,18
B - Stav Brno, a. s., v likvidaci	Brno, Kopečná 20	59,13 <sup>4)</sup>
INTERBAU Pardubice, a. s., v konkurzu	Staré Hradiště, Fáblovka 406, 533 52, okr. Pardubice	100 <sup>4)</sup>

<sup>1)</sup> Přímý podíl KB 75 %, nepřímý podíl KB 25 % (ALL IN – 17,9 % a ALL IN REAL ESTATE LEASING – 7,1 %).

<sup>2)</sup> Nepřímý podíl KB.

<sup>3)</sup> K 31. prosinci 2002 KB držela 77,18 % akcií Vodních staveb, a. s., v likvidaci. Z důvodu uvedených v § 183b odst. 4 písm. a) bod 2 Obchodního zákoníku však KB nevykonává hlasovací práva odpovídající podílu 57,22 % a výkon práv s nimi spojených ani neumožnila jiné osobě.

<sup>4)</sup> Nepřímý podíl KB prostřednictvím společnosti Vodní stavby, a. s., v likvidaci.

## II. Uskutečněné vztahy

Komerční banka, a. s., je bankou ve smyslu zákona č. 21/1992 Sb. o bankách, v platném znění a na základě této skutečnosti se na všechny její bankovní obchody a peněžní služby vztahuje bankovní tajemství ve smyslu § 38 tohoto zákona a z tohoto důvodu jsou bankovní obchody uskutečněné s propojenými osobami uváděny pouze v agregované podobě. Vztahy nebankovního charakteru jsou v této zprávě z důvodu jejich významu uvedeny pouze v objemu nad 1 milion Kč v jednotlivém případě. Vztahy mezi propojenými osobami s hranicí pod 1 milion Kč, které byly nebankovního charakteru, se týkaly těchto oblastí:

### a) plnění poskytnutá KB:

- smlouvy o nájmu a podnájmu nebytových prostor, motorových vozidel a dalších movitých věcí
- licenční smlouvy na používání ochranné známky KB
- smlouvy o spolupráci v oblasti využívání telefonního bankovníctví KB propojenými osobami
- smlouvy o poskytování služeb v oblasti výpočetní techniky
- smlouvy o prodeji movitých věcí (skladových zásob KB)
- smlouvy o provedení školení pro zaměstnance propojených osob

### b) plnění přijatá KB:

- smlouvy o nájmu a podnájmu nebytových prostor
- smlouvy o nákupu a servisu výpočetní techniky

Dále má KB uzavřeny rámcové smlouvy o vzájemné spolupráci s jednotlivými dceřinými společnostmi, které vymezují obecně vzájemnou spolupráci a jsou dále konkretizovány jednotlivými smlouvami.

Všechny vztahy z výše uvedených plnění či smluv byly uskutečňovány za podmínek obvyklých v běžném obchodním styku a KB z nich nevznikla žádná újma.

Cizoměnové položky byly přepočteny směnným kurzem ČNB platným ke dni 31. prosince 2002.

Vztahy v objemu nad 1 milion Kč jsou uvedeny v níže uvedených přehledech.

## A. Popis vztahů Komerční banky, a. s., v rámci koncernu Sociétés Générale S. A. v období od 1. ledna 2002 do 31. prosince 2002, mimo osob ovládaných KB

### 1. Bankovní obchody

KB měla v účetním období níže uvedené smluvní vztahy, na které se vztahuje bankovní tajemství, s ovládanými společnostmi v těchto oblastech:

#### 1.1. Vztahy v oblasti depozitních obchodů

Na úseku depozit měla KB vztahy s 24 pobočkami a dceřinými společnostmi koncernu SG. Koncem roku 2002 bylo otevřeno v KB celkem 34 účtů, z toho 20 loro účtů pro pobočky a dceřiné společnosti koncernu SG a 14 běžných účtů nebankovních společností koncernu SG. KB měla v účetním období uloženo na nostro účtech u SG v průměru 350 milionů Kč, průměrný debet (výpůjčka) na nostro účtech činil 3 miliony Kč. SG měla na loro účtech u KB uloženo v průměru 446 milionů Kč, průměrný debet (výpůjčka) na loro účtech činila 213 milionů Kč. Běžné účty nebankovních dceřiných společností SG u KB měly v účetním období průměrný kreditní zůstatek 202 milionů Kč. Mezinárodní platební styk KB byl částečně realizován prostřednictvím nostro účtů vedených v SG Paris, SG London, SG Tokyo, SG New York a SG Frankfurt. Termínované vklady v KB měla pouze jedna dceřiná společnost SG. Celková výše depozit činila 139 milionů Kč k ultimu účetního období.

### 1.2. Vztahy v oblasti úvěrových obchodů

Na úseku úvěrových vztahů byly v účetním období poskytnuty 2 klientům úvěry. Celkový počet poskytnutých úvěrů byl 36 v celkovém objemu 575 milionů Kč.

V oblasti financování zahraničního obchodu vystavila KB 5 záruk v hodnotě 44 milionů Kč z příkazu klienta. Celkový počet poskytnutých platebních záruk (včetně dokumentárního inkasa) ve prospěch poboček a dceřiných společností koncernu SG ke konci roku 2002 byl 11 v objemu 12 milionů Kč a neplatebních záruk bylo 13 v objemu 7 milionů Kč.

### 1.3. Vztahy v oblasti investičního bankovníctví

V oblasti investičního bankovníctví uskutečnila KB obchody s 6 pobočkami a dceřinými společnostmi koncernu SG. Jednalo se o celkový počet 2 465 transakcí v celkovém objemu 391 552 milionů Kč, z toho:

- měnové operace** v počtu 1 815 obchodů. Celkový objem těchto transakcí byl 67 653 milionů Kč,
- úrokové deriváty** v počtu 34 obchodů v celkové hodnotě 22 199 milionů Kč,
- opční obchody s měnovými nástroji** – 139 opcí s měnovými nástroji při celkovém objemu pohledávek 726 milionů Kč a závazků 2 864 miliony Kč,
- depozitní obchody** – KB realizovala 434 obchodů v objemu 279 370 milionů Kč,
- cenné papíry k obchodování** – celkem 43 obchodů (nákupů a prodejů) v objemu 18 741 milionů Kč s pobočkami SG.

KB nevlastní žádný majetkový podíl ve společnostech koncernu SG kromě majetkových účastí ve společnostech ovládaných KB.

Kromě výše uvedených obchodů KB, na základě smluv a za podmínek obvyklých v obchodním styku, poskytovala propojeným osobám řadu bankovních služeb v oblasti platebních karet, využívání safesových schránek, zprostředkování nákupu a prodeje cenných papírů, výplaty výnosů z cenných papírů, poradenské činnosti a elektronického bankovníctví.

Všechny bankovní produkty byly poskytnuty za standardních podmínek dle sazebníku KB, a to s ohledem na bonitu jednotlivých klientů v rámci podmínek obvyklých v obchodním či mezibankovním styku. Žádný z těchto obchodů nebyl uskutečněn na základě pokynu ovládající osoby.

KB nevznikla žádná újma z bankovních obchodů v účetním období.

## 2. Ostatní vztahy

### 2.1. Vztahy na základě uzavřených smluv

Plnění přijatá Komerční bankou, a. s.

Název	Smluvní strana	Datum uzavření	Datum účinnosti	Popis plnění a množství	Úplata (mil. Kč)
Smlouvy o dočasném přidělování zaměstnanců	SG Paris Sogecap Franfinance	2001 – 2002	2001 – 2002	Přidělování zaměstnanců do KB	97
Smlouva týkající se poskytnutí manažerských a poradenských služeb	SG Paris	2002	2002	Poskytnutí manažerských a poradenských služeb	158
Smlouva o poskytnutí poradenských služeb	Sogecap	10. 10. 2001	10. 10. 2001	Poskytování poradenských služeb	4

## 2.2. Ostatní smlouvy (plnění)

Název	Smluvní strana	Datum uzavření	Datum účinnosti	Popis plnění a množství	Úplata (mil. Kč)
Smlouva o prodeji části podniku	SG Paris	28. 3. 2002	1. 4. 2002	Prodej pobočky SG Praha Komerční bance, a. s.	1 030
Pojistné smlouvy	SG Paris	2001	2001	Pojištění profesní odpovědnosti a bankovní pojištění	13
Nákup dluhopisů emitovaných SG	SG Paris	20. 12. 2002	20. 12. 2002	Dluhopisy (Callable Installment Notes) emitované v rámci Euro Medium Term Note Programme Splatnost 20. 12. 2012	14 000

## 2.3. Plnění na základě jiných právních úkonů

Na základě rozhodnutí valné hromady ze dne 26. června 2002 KB poskytla SG Paříž dne 26. srpna 2002 výplatu dividendy z akcií KB ve výši 244 061 075,50 Kč.

Všechny vztahy z výše uvedených právních úkonů, plnění, či smluv byly uskutečňovány za podmínek obvyklých v běžném obchodním, resp. mezibankovním styku a KB z nich nevznikla žádná újma.

## B. Popis vztahů se společnostmi ovládanými Komerční bankou v období od 1. ledna 2002 do 31. prosince 2002

### 1. Bankovní obchody

KB měla v účetním období níže uvedené smluvní vztahy, na které se vztahuje bankovní tajemství, s ovládanými společnostmi v těchto oblastech:

#### 1.1. Vztahy v oblasti depozitních obchodů

KB měla v uvedeném období smluvní vztahy se 13 klienty s 87 obchodními případy, z čehož 13 klientů realizovalo 81 obchodních případů na běžných účtech v celkovém objemu zůstatku 323 milionů Kč k ultimu účetního období a 4 klienti realizovali 6 obchodních případů na termínovaných vkladech v celkovém objemu 477 milionů Kč k ultimu účetního období. KB také realizovala mezinárodní platební styk prostřednictvím nostro účtu vedeného u Komerční banky Bratislava, a. s.

V rámci vztahů k ovládaným společnostem KB eviduje jeden podřízený dluh vůči Komerční Finance, B.V.

#### 1.2. Vztahy v oblasti investičního bankovníctví

V oblasti investičního bankovníctví uskutečnila KB obchody s 9 propojenými společnostmi. Celkový počet transakcí byl 4 476 a celkový objem 715 548 milionů Kč, z toho:

- měnové operace** v celkovém počtu 603 obchodů. Celkový objem těchto transakcí byl 38 103 milionů Kč,
- úrokové deriváty** v celkovém počtu 8 obchodů v celkové hodnotě 1 625 milionů Kč,
- depozitní obchody** – KB realizovala 3 782 obchodů v objemu 661 546 milionů Kč,
- cenné papíry k obchodování** – celkem 63 obchodů (nákupů a prodejů) v objemu 8 756 milionů Kč,
- pokladniční poukázky** – celkem 20 obchodů v objemu 5 518 milionů Kč.

Kromě výše uvedených smluv banka dále na smluvním základě poskytuje služby související se správou aktiv a služby depozitáře.

### 1.3. Vztahy v oblasti úvěrových obchodů

Celkem v oblasti úvěrových obchodů bylo poskytnuto 51 obchodů s 8 klienty o celkovém objemu 9 512 milionů Kč, z toho:

- a) Poskytnuté **debety** na běžných účtech tvořily celkový objem 0,03 milionu Kč při 10 obchodech s 5 klienty.
- b) **Kontokorenty** byly poskytnuty v celkovém objemu 46 milionů Kč při 5 obchodech s 3 klienty.
- c) Na úseku úvěrových vztahů byly poskytnuty **úvěry** 4 klientům. Bylo poskytnuto 32 úvěrů v celkovém objemu 2 686 milionů Kč.
- d) V účetním období byly také poskytnuty celkem 3 platební **záruky** dvěma klientům v objemu 6 778 milionů Kč a jedna neplatební záruka jednomu klientu v objemu 2 miliony Kč. Mezi platební záruky je zahrnuta i záruka ve výši 6 028 milionů Kč vydanou za podřízené dluhopisy emitovanými společnostmi Komerční Finance, B.V.

Všechny tyto bankovní produkty byly poskytnuty za standardních podmínek dle sazebníku Komerční banky, a. s., a to s ohledem na bonitu jednotlivých klientů v rámci podmínek obvyklých v obchodním či mezibankovním styku. Žádný z těchto obchodů nebyl uskutečněn na základě pokynu ovládací osoby.

KB nevznikla žádná újma z bankovních obchodů v účetním období.

## 2. Ostatní vztahy

KB měla v účetním období následující vztahy vůči ovládaným subjektům, které byly realizovány zejména na základě smluv, resp. jiných právních úkonů:

### 2.1. Vztahy na základě uzavřených smluv

#### 2.1.1. Plnění poskytnutá Komerční bankou, a. s.

Název	Smluvní strana	Datum uzavření	Datum účinnosti	Popis plnění a množství	Úplata (mil. Kč)
Smlouvy o nájmu a podnájmu nebyt. prostor včetně poskytnutí služeb a nájmu a podnájmu věcí movitých	ASIS	2002	2002	Pronájem kancelářských a nebytových prostor, parkovacích míst, a dalších movitých věcí	25
Smlouva o zajištění komunikace	ASIS	2002	2002	Poštovní služby a pronájem datových linek	2
Licenční smlouva včetně dodatku	Factoring KB	8. 12. 1999	8. 12. 1999	Užívání ochranné známky KB	4
Dílčí smlouva o vzájemné spolupráci včetně dodatků	Factoring KB	2001 – 2002	2001 – 2002	Zprostředkování prodeje factoringových služeb	2
Licenční smlouvy	IKS KB	1998 – 1999	1998 – 1999	Užívání ochranné známky KB	6
Mandátní smlouvy o prodeji či odevzdání produktů	IKS KB	2001 – 2002	2001 – 2002	Zabezpečení prodeje CP (a souvisejících služeb)	129
Investiční kapitálové společnosti KB, a. s., včetně dodatků				fondů IKS KB, a. s.	
Nájemní smlouvy na pronájem nebytových prostor v pobočkách KB včetně služeb	Komerční pojišťovna	1997 – 2002	1997 – 2002	Nájem a podnájem nebytových prostor	13
Licenční smlouva	Komerční pojišťovna	14. 12. 1998	14. 12. 1998	Užívání ochranné známky KB	3
Dohoda o provizích za služby poskytované Komerční pojišťovně Komerční bankou včetně dodatků	Komerční pojišťovna	1997 – 2002	1997 – 2002	Provize za zprostředkovatelské služby	15
Licenční smlouva	Penzijní fond KB	30. 9. 1999	30. 9. 1999	Užívání ochranné známky KB	6
Smlouva o využívání prodejní sítě Komerční banky včetně dodatků	Penzijní fond KB	30. 12. 1994	1. 1. 1995	Vzájemná spolupráce KB a Penzijního fondu KB v oblasti prodeje penzijního připojištění	10
Smlouvy o nájmu a podnájmu nebytových prostor včetně služeb a nájmu věcí movitých	REFLEXIM	2001	2001	Pronájem nemovitostí a inventáře	29
Smlouvy o užívání motorových vozidel	REFLEXIM	30. 4. 2002	30. 4. 2002	Užívání motorových vozidel	6
Užívání datových sítí KB pro účely zpracovatele	REFLEXIM	2002	2002	Využití datové komunikace KB	2

## 2.1.2. Plnění přijatá Komerční bankou, a. s.

Název	Smluvní strana	Datum uzavření	Datum účinnosti	Popis plnění a množství	Úplata (mil. Kč)
Smlouva o finančním pronájmu	ALL IN Real Estate Leasing, a. s.	22. 12. 1994	1. 1. 1995	Leasing nemovitosti KB	17
Rámcová smlouva o výkonu služeb IT a další služby IT nad její rámec	ASIS	2001 – 2002	2001 – 2002	Zajištění servisních podpůrných a administrativních služeb v oblasti IT	170
Smlouvy o spolupráci při poskytování pojištění k platebním kartám	Komerční pojišťovna	1998	1998	Pojištění k platebním kartám	79
Smlouva o Kolektivním pojištění ke spotřebitelským úvěrům (klíentů KB) včetně dodatku <sup>1)</sup>	Komerční pojišťovna	27. 12. 2000	27. 12. 2000	Pojištění fyzických osob pro případ specifikovaných rizik, se kterými je uzavřena smlouva o úvěru	18
Smlouvy o pojištění majetku a odpovědnosti <sup>1)</sup>	Komerční pojišťovna	2002	2002	Pojištění majetku včetně živelného pojištění, odpovědnostní pojištění atp.	7
Pojištění odpovědnosti za škodu z provozu motorového vozidla (POV) <sup>1)</sup>	Komerční pojišťovna	2002	2002	Smlouvy POV byly od 1. 10. 2002 převedeny na společnost Kooperativa	2
Smlouva o autorizaci hotovostních a bezhotovostních transakcí platebních karet (včetně dodatků)	MUZO	7. 3. 1994	7. 3. 1994	Autorizační služby, zpracovávání dávek, ostatní provozní služby	186
Smlouva o provozování projektu tuzemský clearing platebních karet včetně dodatků	MUZO	1997 – 2002	1997 – 2002	Tuzemský clearing	3
Smlouva o poskytování služeb v pilotním provozu Card Management System a dodatek	MUZO	2001 – 2002	2001 – 2002	Poskytnutí systémových prostředků a součinnost pro ověření zálohování systému CMS	10
Kupní smlouvy včetně dodatků	MUZO	1998 – 2002	1998 – 2002	Dodávka platebních terminálů, imprinterů, programové vybavení, odpojení a odinstalace EFT POS, noční trezory atd.	84
Servisní smlouvy včetně dodatků a dalších služeb spojených	MUZO	1998 – 2002	1998 – 2002	Podpora a údržba Card Management Systemu, servis peněžních bankomatů, technicko montážní práce aj.	51
Správa nemovitostí podle Rámcové smlouvy o výkonu podpůrných služeb a přechodu zaměstnanců a navazující smlouvy	REFLEXIM	2001 – 2002	2001 – 2002	Komplexní soubor služeb správy movitého a nemovitého majetku KB a služeb souvisejících.	202

<sup>1)</sup> Z těchto pojistných smluv bylo přijato KB 105 případů pojistného plnění v celkové částce 5 mil. Kč.

## 2.2. Plnění na základě jiných právních úkonů

Komerční banka, a. s., přijala následující plnění:

Právní titul	Plátce	Datum plnění	Výše plnění (Kč)	Poznámka
Dividenda	Penzijní fond KB, a. s.	14. 6. 2002	13 500 000	za rok 2001
Dividenda	MUZO, a. s.	9. 8. 2002	51 337 740	za rok 2001
Dividenda	IKS KB, a. s.	30. 7. 2002	22 950 000	za rok 2001



### 2.3. Ostatní právní úkony a opatření

Komerční pojišťovna, a. s.

V průběhu roku 2002 došlo ze strany Komerční banky, a. s., jako jediného akcionáře k dvojnásobnému zvýšení základního kapitálu společnosti Komerční pojišťovna, a. s.

Rozhodnutím jediného akcionáře v působnosti valné hromady dne 11. prosince 2001 došlo k zvýšení základního kapitálu o částku 105 000 000 Kč upsáním nových akcií v počtu 1 050 ks o nominální hodnotě 100 000 Kč za emisní kurz 288 750 000 Kč za všechny nově upsané akcie. Uvedená změna byla zapsána do obchodního rejstříku dne 3. června 2002 a nabyla právní moci dne 5. června 2002.

Rozhodnutím jediného akcionáře v působnosti valné hromady dne 11. června 2002 došlo k dalšímu zvýšení základního kapitálu o částku 197 000 000 Kč upsáním nových akcií v počtu 1 970 ks o nominální hodnotě 100 000 Kč za emisní kurz 669 941 000 Kč za všechny nově upsané akcie. Uvedená změna byla zapsána do obchodního rejstříku dne 9. října 2002 a nabyla právní moci dne 14. října 2002.

Po obou zvýšeních činí základní kapitál společnosti 752 000 000 Kč.

Rozhodnutím Komerční banky, a. s., jako jediného akcionáře společnosti Komerční pojišťovna, a. s., v působnosti valné hromady bylo učiněno dne 1. února 2002 rozhodnutí s okamžitou platností ukončit uzavírání a obnovování pojistných smluv v rámci pojištění průmyslu a podnikatelů.

Rozhodnutím Komerční banky, a. s., jako jediného akcionáře společnosti Komerční pojišťovna, a. s., v působnosti valné hromady bylo učiněno dne 27. května 2002 rozhodnutí o změně strategického plánu společnosti a o převodu pojistného kmene pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel a havarijního pojištění motorových vozidel.

#### A-TRADE

Na základě rozhodnutí mimořádné valné hromady společnosti A-TRADE, s.r.o., konané dne 20. prosince 2001, byla schválena přeměna společnosti A-TRADE ze společnosti s ručením omezeným na akciovou společnost. Do obchodního rejstříku byla tato změna zapsána dne 1. dubna 2002.

Na základě Smlouvy o koupi akcií ze dne 22. srpna 2002 realizovali dosavadní akcionáři společnosti A-TRADE prodej všech kmenových akcií společnosti A-TRADE.

Všechny vztahy z výše uvedených právních úkonů, plnění, či smluv byly uskutečňovány za podmínek obvyklých v běžném obchodním styku a KB z nich nevznikla žádná újma.

### III. Závěr

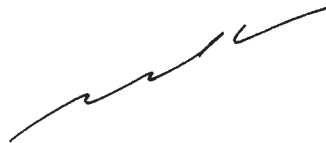
Představenstvo Komerční banky, a. s., prozkoumalo veškeré vztahy mezi Komerční bankou, a. s., a propojenými osobami v účetním období a konstatuje, že z žádné uzavřené smlouvy, jiného právního úkonu či ostatních opatření učiněných či přijatých KB v účetním období nevznikla Komerční bance, a. s., žádná újma.

V Praze dne 8. dubna 2003.

Jménem představenstva podepsali:



**Alexis Juan**  
předseda představenstva  
a generální ředitel



**Philippe Rucheton**  
člen představenstva  
a finanční ředitel



**Komerční banka, a. s.**

Na Příkopě 33, 114 07 Praha 1

tel.: 222 432 111

fax: 224 243 020

e-mail: [mojebanka@kb.cz](mailto:mojebanka@kb.cz)

internet: [www.kb.cz](http://www.kb.cz)

**Kontakt pro akcionáře a investory:**

divize Vztahy s investory

tel.: 222 432 155-6, 222 432 734

fax: 224 229 340

e-mail: [mojebanka@kb.cz](mailto:mojebanka@kb.cz)

